

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

MATERIALELE CONFERINȚEI ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE
RELEVANȚA ȘI CALITATEA FORMĂRII UNIVERSITARE:
COMPETENȚE PENTRU PREZENT ȘI VIITOR

consacrată celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene
din 8 octombrie 2015

VOLUMUL III

Bălți, 2016

CZU 02:378(478-21)(082)

R 43

Colegiul de redacție:

Valentina PRIȚCAN, doctor în psihologie, conferențiar universitar, prorector pentru
activitate științifică și relații internaționale

Svetlana STANȚIERU, lector superior universitar

Elena SIROTA, doctor în filologie, conferențiar universitar

Viorica CEBOTAROȘ, lector universitar

Oxana NICULICA, lector universitar, metodist

Elena HARCONIȚA, director BȘ USARB

Lina MIHALUȚA, dir.- adj. BȘ USARB

Valentina TOPALO, bibliotecar, grad de calificare superior

Elena STRATAN, bibliotecar, grad de calificare superior

Coperta / Tehnoredactare computerizată: **Silvia CIOBANU**, bibliotecar, grad de calificare superior

Corector: **Liliana EVDOCHIMOV**, master în filologie

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

„Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor”, conferința științifică internațională (2015 ; Bălți). Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor” : consacrată celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene din 8 octombrie 2015 : [în 3 vol.] / col. red.: Valentina Prițcan [et al.]. – Bălți : S. n., 2016 (Tipografia Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți) – . – ISBN 978-9975-50-176-7.

Vol. 3. – 2016. – 138 p. – Antetit.: Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 50 ex. – ISBN 978-9975-50-179-8.

**Responsabilitatea pentru conținutul și corectitudinea articolelor
revine autorilor**

ISBN: 978-9975-50-179-8.

SUMAR

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

Paletete temporale ale Bibliotecii universitare

- Elena HARCONIȚA. Instituția emblematică a învățămîntului superior din nordul Moldovei / *Emblematic institution of higher education In the north of Moldova* 5-12
- Elena SCURTU. Colecțiile bibliografice – verigă de legătură între generații / *Bibliographic collections-link between generations* 13-15
- Dr. Silvia GHINCULOV. Revista „Basarabia economică” – sursă valoroasă pentru cercetare economică / *The magazine „Basarabia ecopnomică” is a valuable source for economic research* 16-19
- Rodica SOBIESKI-CAMERZAN. Contribuția Bibliotecii Academiei de Administrare Publică în pregătirea și perfecționarea profesională a funcționarilor publici / *The Library contribution of Academy of Public of Administration in the professional training and improvement of civil servants* 20-23
- Victoria TOMA, Maria VATAMAN. Biblioteca universitară în contextul mutațiilor circuitelor informaționale / *University Library in the context of informational circuits changes* ..... 24 -27
- Zinaida URSU. Dialogul cultural ca determinantă a educației interculturale / *Cultural dialogue is a determining factor of intercultural education* 28-32
- Ludmila CORGHENCI, Stepanida BLETEA. Reașezarea organizatorică a bibliotecii universitare – chezașia eficientizării activității / *Rearranging organizational structure of the university library - a pledge of efficient activity* 33-35
- Angela HĂBĂȘESCU, Olga DASCAL, Valentina VACARCIUC. Revista „Confluente Bibliologice”: un deceniu de apariție / *A decade of „Confluente Bibliologice” development magazine* 36-62
- Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN. Patrimoniul didactico-științific al USARB / *Didactic-scientific heritage of USARB* 63-70
- Elena ȚURCAN. Cercetătorii domeniului muzical-pedagogic pe itinerarul științific mondial / *Researchers in the field of pedagogical and musical education on worldwide scientific itinerary* 71-78
- Valentina TOPALO. Dimensiunea educativă și culturală a bibliotecii universitare / *Educational and cultural dimension of the University Library* 79-90

Elena STRATAN. Centrul Biblioteconomic - Filiala BIN (Biblioteci de Învățămînt din Nord) ABRM: relevanța parcursului profesional / <i>Library Science Center-Branch BIN of Library Association from Moldova (Pre -University Educational Libraries in the northern part of the country): the relevance of professional development</i>	91-96
Tatiana PRIAN, Olga DASCAL. Web-ul bibliotecii universitare în contextul standardelor de calitate / <i>University Library web site in the context of quality standards</i>	97-111
Silvia CIOBANU, Antonina ANTONOVA. Marketing inovațional / <i>Marketing innovation</i>	112-118
Mihaela STAYER. Biblioteca universitară și mediul on-line / <i>University Library and the online environment</i>	119-125
Lilia ABABI, Margarita IULIC. Importanța resurselor electronice în procesul de studiere a limbilor străine / <i>The importance of electronic resources in the process of studying foreign languages</i>	126-131
Ala LÎȘÎI. Cartea electronică în perceperea universitarilor bălțeni: studiu de caz / <i>Perceptions of using the e-book by bălți university teachers: case of study</i>	132-138

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ

RELEVANȚA ȘI CALITATEA FORMĂRII
UNIVERSITARE: COMPETENȚE
PENTRU PREZENT ȘI VIITOR

consacrată celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene

secțiunea: PALETELE TEMPORALE ALE BIBLIOTECII UNIVERSITARE

Bălți, 23 octombrie 2015

1945 2015

INSTITUȚIA EMBLEMATICĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR
DIN NORDUL MOLDOVEI

*EMBLEMATIC INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION
IN THE NORTH OF MOLDOVA*

Elena HARCONIȚA, *director*
Biblioteca Științifică USARB

Abstract: *USARB Scientific Library was founded in 1945, together with the Teaching Institute and was located in the former Lyceum for girls „Domnița Ileana”, on area of 36.6 m2. The collection numbered 101 books and magazines. Today the Scientific Library USARB is the only info-documentation institution in the Northern part, possessing an encyclopedic collection of over 1 million, documents printed in approximately 300 000 titles in 57 languages, the value of which exceeds 11 million lei. Communication and dissemination of information resources occurs through 4 loans, 12 reading rooms, UN Documentation Centre, the Information Centre of the European Union; Regional Depository Library of the World Bank; NATO Point of Information and Documentation, AGEPI collection, Romanian Cultural Institute collection. Library programs are carried out annually: the New User; The Days of Information; Chair's Days; Library Days, etc. The library activity is ensured by 52 librarians, 31% of them being in the higher education field, 92% owners of ranks.*

Key-words: *educational space, info-documentation institution, users, informational offer, library resources, investment projects, research activities, management.*

Biblioteca Universității bălțene ocupă un loc aparte în istoria culturii și învățămîntului național.

Viața ei este ca și viața unui om și are o proprie biografie la scara istoriei. De fapt, atunci cînd vorbim despre o Bibliotecă anumită, ne gîndim nu la o clădire, nu la o structură organizațională, nu la un regulament ori la documentele bibliotecare pe care le deține, la modalitățile de asigurare a accesului la infrastructura informațională, dar ne gîndim întîi și întîi la Oameni, la cei care o însuflețesc și capătă cu adevărat identitate prin personalitatea lor. Iată de ce viața unei instituții trebuie sărbătorită așa, precum omagiem Oamenii, deoarece ea a adunat laolaltă efortul de a exista, străduința și sagacitatea, sacrificiul și inteligența, pasiunea și curajul, ambiția și profesionalismul celor care au slujit-o și o slujesc.

La ceas aniversar amintirile noastre se îndreaptă spre cei peste 550 de salariați pe care i-a avut această Bibliotecă timp de 70 de ani. Unii din ei consacându-se cu desăvîrșire și dăruindu-și deplin viața instituției în memoria căreia s-au zidit pe ei înșiși: Faina Tlehuci (1923-2005) – unicul bibliotecar din spațiul național devenit Membru de Onoare al Senatului USARB: Galina Nikitin (1925 - 1981), Elena Talanov (1944 - 1995), Elisaveta Mihailov (1932 - 2005), Maria Donighevici (1972 - 1996) ; (1985 – 1996 Valentina Șișkina (1963 - 1986), Nina Melinic, Eugenia Suhomlinova, Nina Colenda, Larisa Preadco, Saida Tkaci, Maria Bragari - toate trecute în neant, dar care și-au pus umărul la crearea unei instituții emblematice a învățămîntului superior din Nordul Republicii Moldova.

Cu multă pioșenie și recunoștință ne adresăm astăzi către colegii noștri, care veniți din Mileniul 2 continuă pînă în prezent să activeze cu mult discernămint în susținerea unui învățămînt superior de calitate: Elena Scurtu (din 1967), Lucia Zadiraco (din 1968), Maria Fotescu (din 1973), Mira Gore (din 1990), Valentina Topalo (din 1981), Silvia Ciobanu (din 1986), Lina Mihaluța (din 1989), Igor Afatin (din 1989), Elena Cristian (din 1988), Elena Stratan (din 1990), Anișoara Nagherneac, Lilia Melnic, Adella Cucu, Ludmila Railean, Taisia Aculov, Elena Țurcan, Natalia Culicov, Angela Hăbășescu, Tatiana Prian, Olga Dascăl, Lilia Ababi, Marina Șulman și toți ceilalți fiindcă ar trebui nominalizat tot colectivul.

Bibliotecarii au sporit buna imagine a Universității, devenind posesori ai titlurilor și înaltelor distincții de stat, Diplomelor de apreciere din partea Guvernului, Ministerului Educației, Ministerului Culturii, Universității – fondatoare, Primăriei, AGEPI-ului, și, foarte important, a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, a Bibliotecii Naționale, Bibliotecii Științifice ASEM – cea mai înaltă recunoștință a colegilor de breaslă.

Bibliotecarii universitari bălțeni sînt implicați în activitatea Consiliului Biblioteconomic Național (CBN), Consiliul Bibliotecilor din Învățămînt, Asociației Bibliotecarilor din RM. Comitetului Tehnic de standardizare nr.1. Participînd de-a lungul anilor la prestigioase concursuri organizate de Asociația Bibliotecarilor, 15 colaboratori ai universității din Bălți au obținut înaltul titlu de Laureat al Concursului Național *Cel mai bun bibliotecar al anului*, în perioada 2000-2015. Au fost premiate 67 de lucrări elaborate de bibliotecarii de la Bălți, cu Premiul Mare - 22 lucrări în cadrul Concursului Național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei*. Numai în ultimii 15 ani au fost editate peste 150 de lucrări (dicționare, ghiduri, bibliografii și biobibliografii, materiale ale conferințelor, colocviilor, documente de reglementare, politici, reviste).

La moment activitatea Bibliotecii Științifice USARB este asigurată de 52 bibliotecari, 31% din ei fiind cu studii superioare în domeniu; în curînd se vor adăuga încă 8 bibliotecari, care vor absolvi la Universitatea de Stat a Moldovei cursurile de recalificare de un an; 92 % ori 48 din tot personalul sînt posesori ai categoriilor de calificare: 14 – superior; 17 – întîi și 17 – doi.

Studentii și profesorii, bibliotecarii USARB au adunat realizările prezentului și contemplează trecutul impresionant al instituției. Ce a fost și ce este Biblioteca universității bălțene?

Istoria Bibliotecii este oglindită în însăși istoria USARB. În îndepărtatul 1945, cînd a fost deschis la Bălți Institutul Învățătoreșc, biblioteca era localizată în fostul Liceu de fete „Domnița Ileana”, avea doar 101 cărți pentru studenții, pe care îi primea într-un spațiu de 36,6 m².

Cu ajutorul dlui Iulius POPA, cronicarul USARB, le-am descoperit pe cele dintîi bibliotecare, care au pus temelia a ceea ce a devenit astăzi Biblioteca universității: Nadejda Ghepețcaia (10 august 1945- 28 iunie 1946); Albina Kuropatenco (28 iunie 1946 - 12 august 1947), Liliana Liutkevici (12 august 1947 – 18 februarie 1948); Valentina Pronina (25 februarie 1948 – 26 septembrie 1949); M. Ustinova (26 septembrie 1949 – 14 martie 1950); Antonina Vozjenicova (14 martie 1950 - 12 aprilie 1953), Marra Kațaf (Grinberg) (12 aprilie 1953 - 27 martie 1962).

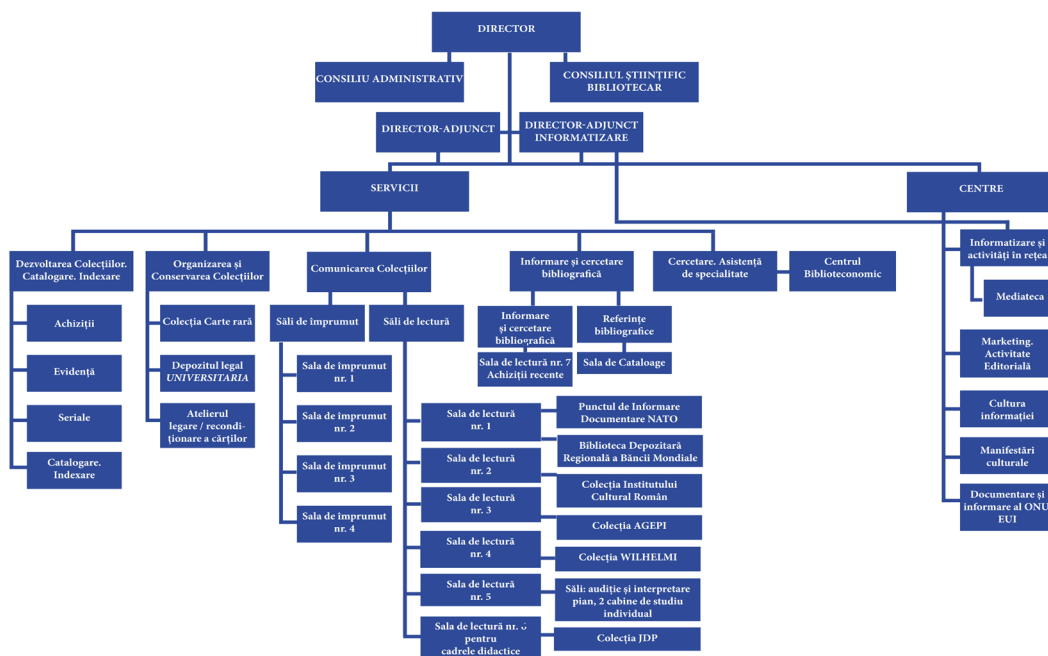
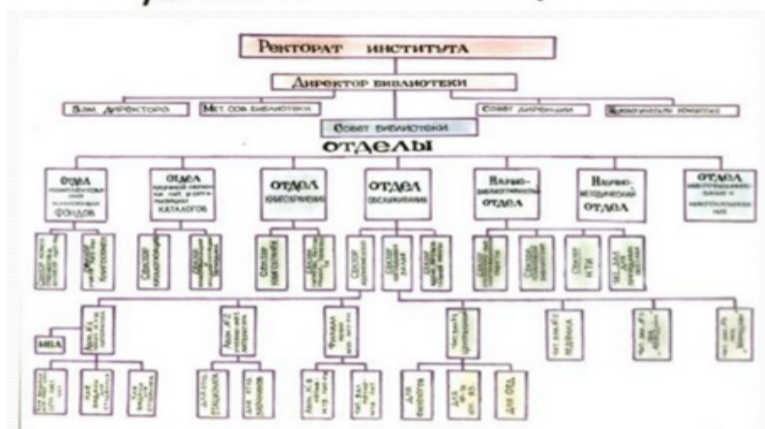
Condițiile de funcționare ale Bibliotecii erau foarte precare, în spații adaptate în trei corpuri de învățămînt, cu rafturi improvizate și cărți înghesuite. Odată cu venirea lui Faina Tlehuci (27 martie 1962 - octombrie 2001) s-a schimbat structura organizațională, au fost acaparate alte spații, s-au deschis săli de lectură specializate, dar cel mai important a fost demersul inițiat în anul 1978 de construire a unei clădiri speciale pentru Bibliotecă. Construcția a durat 8 ani și a fost dată în exploatare în anul

1986. De atunci încoace cititorii, resursele informaționale și bibliotecarii beneficiază de condiții favorabile, unele chiar excelente pentru activitatea intelectuală.

În organizația noastră întotdeauna s-a optat pentru ca la orice etapă istorică, indiferent de condițiile și crizele care au afectat-o, să fie o structură bine definită, o cultură organizațională clară, un management eficient, cu implicarea permanentă a personalului adecvat de conducere, cu desemnarea unor obiective performante și realizabile, cu încadrări exacte în parametrii stabiliți.

Este foarte important să fie respectat un cadru corect de relații de subordonare și responsabilități, anumite norme utilizate la realizare a proceselor info - bibliotecare, o informare și implicare a majorității salariaților în vederea participării lor în activitățile proiectate, un mecanism bine definit de angrenare a tuturor celor implicați pentru a aduce reale contribuții în mersul bun al lucrurilor, ne referim aici la managementul participativ, demult încetățenit în Biblioteca universității bălțene. „Nu

СТРУКТУРА НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ БГУИ им. Ал. Руссо /по состоянию на 1-01-84/

trebuie să folosim doar creierile pe care le avem, ci toate creierile pe care putem să le împrumutăm“. Numai așa vom asigura eficiența activității Bibliotecii.

Poziția profesională a fost mereu orientată spre dezvoltarea continuă, menținerea imaginii de Bibliotecă Excelentă, titlu pe care l-a obținut încă în anul 1967 prin Ordinul nr. 127 a Ministerului Învățământului din R.S.S.M., recunoașterea mărcii și autorității. Peste un an (1978) Biblioteca este calificată drept Bibliotecă Științifică. Ordinul nr.111 din 4 mai 1990 al Ministerului Științei și Învățământului îi aduce Bibliotecii categoria I, ca mai târziu să devină Bibliotecă în afara categoriei (1995) și Biblioteca de categorie superioară (2003).

Începând cu anul 1986 viața Bibliotecii cunoaște un curs ascendent. Dimensiunii tradiționale a Bibliotecii i s-a adăugat dimensiunea inovatoare determinată de impactul produs de noile tehnologii informaționale. Astfel, printre primele instituții din Republică, Biblioteca universității bălțene a început să se informatizeze, iar prima conexiune la Internet din Universitate s-a produs anume la Biblioteca.

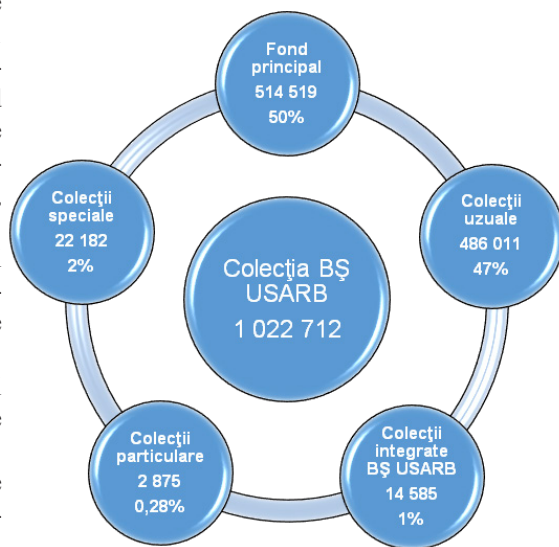
Despre aceste momente își amintea cu satisfacție Rectorul (1986 – 2007), Academicianul Nicolae Filip în luarea sa de cuvânt cu prilejul aniversării a 60 – a a Bibliotecii Științifice.

Proiectul ABUB - SOROS - 98, susținut de Fundația SOROS - Moldova și Institutul Societății Deschise din Budapesta fundamentează informatizarea Bibliotecii. Softul TinLib cu versiunile 280, 300 și 400 a fost mereu adaptat necesităților noastre. Astăzi, împreună cu 6 biblioteci universitare, în cadrul Proiectului MISISQ învățăm să lucrăm într-un nou soft - ALEPH. Ca structură de informare și documentare, diversificând modalitățile și tehnicile de acces la resurse, serviciile și produsele, bibliotecarii au desfășurat activități susținute de extindere a colecțiilor, a bazelor de date proprii. Biblioteca Științifică USARB este unica instituție info – documentară din partea de Nord a Republicii Moldova, care posedă o colecție enciclopedică de peste 1 mln. de documente tipărite, în circa 300 000 titluri în 57 de limbi, valoarea cărora depășește 11 milioane de lei.

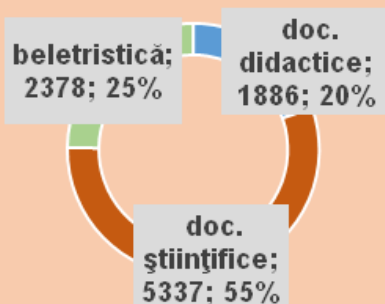
Anual sînt achiziționate 10 mii ex./ 5 mii titluri, abonate circa 200 titluri de publicații periodice, asigurat accesul la baze de date naționale și străine.

Circa 90 % le constituie donațiile și achizițiile din proiecte. 5 biblioteci particulare din Moldova, România, Germania, Suedia, în 3 000 de exemplare, unele din ele avînd statut de unicat au fost integrate în acest timp în colecțiile USARB : Mircea Druc, Ioan Călin Dumitriu, Daniela Gîfu (România), Leonid Gheorghian (Germania), Dan Dumitrescu (Suedia), Pavel Proca (R. Moldova).

Printre cei mai importanți donatori din ultimul timp vom remarca: Asociația obștească Syllabus din București, care a donat cărți la inițiativa Ministerului Culturii al R.Moldova - 394 ex. în 203 titluri în valoare 50 687,40 lei. Deținătorii burselor la postdoctorat de la Universitatea „A.I.Cuza” din Iași au adus valoroase publicații, care au acoperit anumite lacune din colecția universitară: Daniela Gîfu -118 u.m., Mihaela Mocanu - 77 u.m. și Adrian Grozavu – 37 u.m.

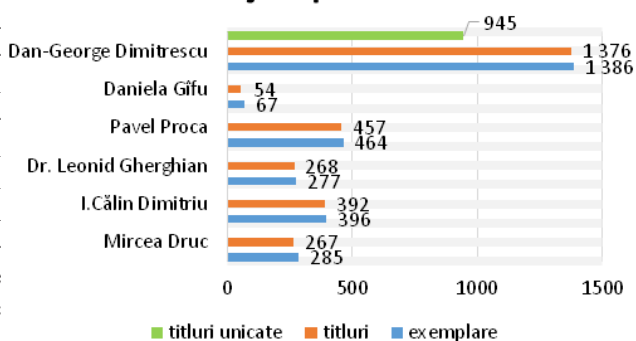
Achiziții 2014 după tip de publicații

Printre cei mai generoși donatori, care au investit în evoluția instituției bălțene se înscriu Fundația SOROS – Moldova, Asociația Pro - Basarabia și Bucovina, Filiala „Costachi Negri” din Galați, Concernul KNAUF din Germania, UNDP , Institutul Goethe – București, Banca Mondială, Ambasadele SUA, României, Poloniei, Elveției, Rusiei, Chinei în Moldova, Universitatea Fresno din California. Printre persoanele particulare , care se preocupă de îmbogățirea colecțiilor noastre, de îmbunătățirea echipamentului tehnic de care beneficiază utilizatorii, cu deosebită grațitudine îi numim pe secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina , Filiala „Costachi Negri”, inginerul Radu Moțoc din Galați – România și dr Thomas Wilhelm din Elveția, profesor la una din cele mai recunoscute și vechi universități din lume – Heidelberg. Dl inginer Radu Moțoc a contribuit într-o măsură foarte mare la redresarea raportului de carte în limba română și rusă. La începutul anilor 90 ai secolului trecut, cărțile în limba română constituiau doar 5% , astăzi această colecție numără mai bine de 26%, ea fiind constituită în mare parte din donații. O valoroasă colecție de patrimoniu, cuprinsă în peste 26 000 de cărți și reviste, în valoare de 100 000 Euro a realizat în acești ani dl Radu Moțoc, pentru studenții și profesorii de la Bălți.

Colecțiile particulare

Proiectul de donație The East and Central European Journal Donation Project „Social Research”- JDP – SUA, care pînă în prezent a adunat la Bălți o colecție valoroasă de reviste în limba engleză. 4 proiecte de dezvoltare a colecțiilor susținute de Fundația SOROS – Moldova, care au adus beneficii (soft, hard, cărți și reviste) în valoare de circa 70 000 \$.

Timp de un an (2012 – 2013) cititorii noștri au beneficiat gratuit de serviciile sălii de lectură virtuale a Bibliotecii electronice a tezelor de doctor din colecția Bibliotecii de Stat din Rusia.

În anii 2013 - 2015 un alt Proiect în cadrul Parteneriatului Moldova Germania , aduce circa 1000 de cărți în limbile germană, engleză, română în domeniul managementului automobilismului, în valoare de aproape 20 000 Euro.

Circa 26 de proiecte de investiții, cercetare / dezvoltare și de organizare au fost realizate în ultimii ani.

Prin relațiile de schimb interbibliotecar se aduc valoroase documente de la bibliotecile mari din Moldova și din România: Biblioteca Centrală Universitară din București, Biblioteca Națională , Biblioteca Națională Pedagogică, BCU Cluj, Timișoara, Craiova, Galați, Suceava.

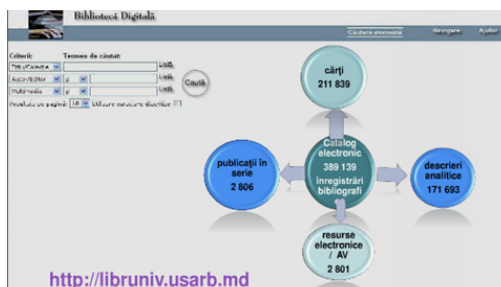
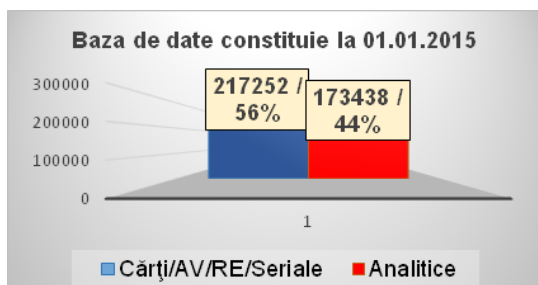
Pentru profesorii și studenții bălțeni Biblioteca Națională și Biblioteca Centrală Universitară din București, cu care avem semnate Convenții de colaborare, abonează anual respectiv 12 și 45 titluri de publicații periodice.

Bibliotecarii au asigurat accesul la baze de date proprii și internaționale de profil, au prestat servicii și produse în corespundere cu noile generații de biblioteci „Web 2.0” și „Biblioteca 2.0”.

Resursele bibliotecare sînt oglindite în catalogul electronic , care expus pe Internet conține mai bine de 401 093 de înregistrări bibliografice despre 73% din toate titlurile deținute în colecția Bibliotecii.

Oferta informațională a fost susținută de Rectorat prin abonarea la bazele de date EBSCO și SPRINGER, Legislația Moldova în valoare totală de peste 2 500 EURO, bibliotecarii cumulînd încă circa 40 de baze de date, prin care studenții și profesorii au avut acces la conținuturile integrale a 58 214 de reviste, 214 474 cărți în format electronic.

Anual sînt realizate programele bibliotecare: Noul Utilizator; Zilele Informării; Zilele Catedrelor; Zilele Bibliotecii; Zilele Licențiatului / Masterandului, Doctorandului, Zilele Revistei, Zilele Tineretului, ONU și alte forme de activitate menite să informeze și să educe tinerii în spiritul respectului față de Bibliotecă.

Activitatea de cercetare a devenit un instrument esențial al bibliotecarilor de evaluare a problemelor emergente și de descoperire a celor mai eficiente modalități de activitate pe bază de studiu teoretic, metodologic și empiric. Ambiția științifică a Bibliotecii oferă personalului oportunități de cercetare cu un impact pozitiv asupra dezvoltării instituției, calificării angajaților, evoluției domeniului biblioteconomic instituțional și național. Ca parte integrantă a științei universitare, cercetarea bibliotecară a înregistrat în anii din acest secol apreciable performanțe.

Rezultatele cercetărilor sînt reflectate anual în 500 de lucrări științifice: monografii, lucrări bio/bibliografice, publicații periodice, rapoarte statistice, dicționare, cataloage, anuare, ghiduri metodice, inclusiv sute de articole în presa de specialitate națională și internațională.

Doar în 5 ani bibliotecarii au participat la 129 reuniuni profesionale și au prezentat 160 de comunicări.

Comunicarea și difuzarea resurselor informaționale se produce prin 4 săli de împrumut, 12 săli de lectură, Centrul de Documentare al ONU, Centrul de Informare a Uniunii Europene; Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale; Punctul de Informare Documentare NATO, AGEPI, Colecția ICR .

Cei mai activi producători de lucrări bibliografice din Republica Moldova în anul 2014

Instituția	Nr. titluri
Camera Națională a Cărții	20
BȘC "A. Lupan", AȘM	8
Biblioteca Șt. US "A. Russo", Bălți	5
BMC "B.P. Hasdeu"	3
Biblioteca AMTAP	2
DIB ULIM	2
Biblioteca Șt. ASEM	1
Biblioteca Șt. Rep. Agricolă a UASM	1

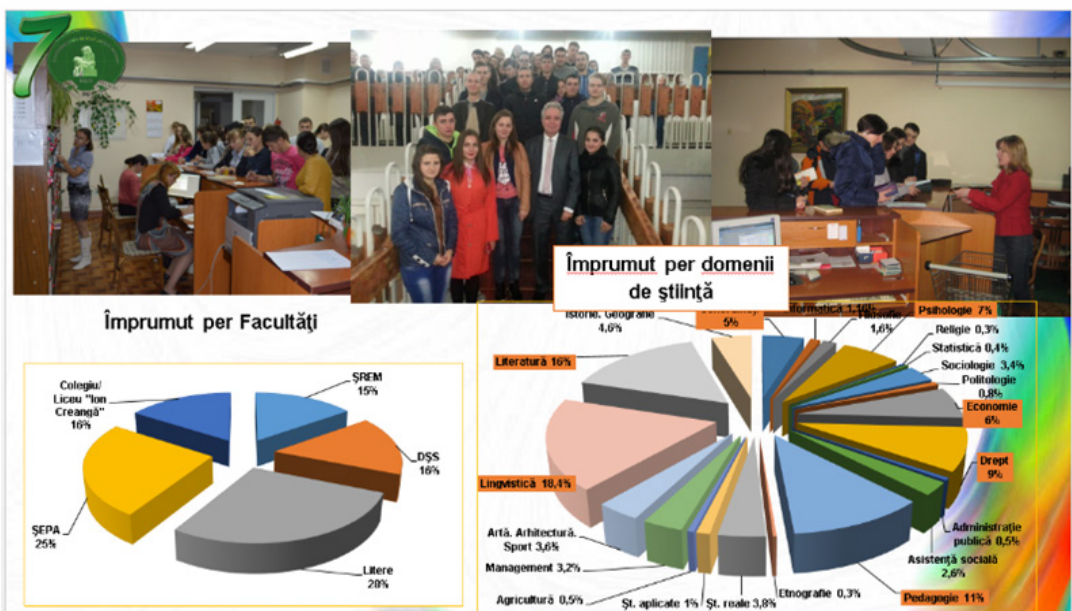
În 2013, bibliotecarii au lansat Arhiva instituțională digitală - ORA (Open Research Archive) USARB, elaborată pe platform DSpace, care colectează full-textele publicațiilor științifice și didactice ale universitarilor din Bălți, oferindu-le în acces deschis.

Feedbackul cu utilizatorii, sporirea accesului deschis la produsele bibliotecare a evo-

luat prin punctele de acces la conexiunea globală: site-ul Bibliotecii, 4 conexiuni la biblioteci deschise, 8 conexiuni la rețele sociale, 3 – bloguri, 1 – wiki (circa 2 000 de postări pe an).

Studentii și profesorii au beneficiat de mai multe oportunități pentru actele de învățare, cercetare, culturalizare, formare a competențelor de cultură a informației, studiere a necesităților și intereselor de informare și documentare în condiția unicului corp de Bibliotecă cu patru nivele, cu spații atractive de circa 6 000 m², 12 (763 locuri) săli de lectură, 4 săli de împrumut la domiciliu și alte subdiviziuni, dotate cu echipament tehnic modern și dedicate activităților bibliotecare.

Clasă de Guvern la categoria superioară, Biblioteca Științifică îndeplinește funcțiile de Centru Biblioteconomic departamental (pentru două biblioteci de colegiu și 562 biblioteci școlare), este membru al Consorțiului REM (Resurse Electronice pentru Moldova), participantă în proiectul Național Memoria Moldovei, Tempus MISISQ, Proiectul Servicii de informare inovatoare și durabile pentru

învățământul superior din R. Moldova (2014-2015), Proiectul Erasmus + Library Network Support Services: modernizing libraries in Armenia, Moldova and Belarus, through library staff development and reforming libraries / Suport de rețea a serviciilor bibliotecare: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus, realizarea cărora ne va apropia de valorile biblioteconomice europene și va deschide noi oportunități pentru cititorii și bibliotecarii din Moldova.

Biblioteca universitară este o componentă integrantă a spațiului educațional, funcțiile căreia depind de direcțiile instituției și este considerată un mediu info-cultural cu un bogat potențial pedagogic, acesta realizându-se prin diverse componente atât ale mediului informativ cât și prin activitatea de formare a culturii informației utilizatorilor. Anual bibliotecarii promovează câte 400 - 500 ore ale

cursului Bazele Culturii Informației în 40 -50 grupe. Conform Ordinului Rectorului din 2012, toată responsabilitatea promovării acestor ore îi revine Directorului Bibliotecii, care raportează direct Pro-rectorului pentru instruire.

Diversității sporite a mediului extern bibliotecile au opus o varietate de modele organizaționale, reacționând nu numai la schimbările socio-politice și economice, dar, de asemenea, modificând propriile obiective și valori, logistica instituțională, resursele informaționale, serviciile și produsele bibliotecare pentru contingentul lor de utilizatori. Făcând totală abstracție de pasivitate, bibliotecarii mereu întreprind măsuri active pentru o organizare excelentă, amenajarea spațiilor de lectură adecvate, pentru acumularea fondurilor documentare valoroase și utilizarea noilor tehnologii informaționale / comunicaționale în vederea interconectării, cooperării și partajării resurselor / activităților cu structuri similare naționale și internaționale.

Biblioteca trăiește și muncește cu demnitate avînd deplina susținere a cititorilor, rectoratului, a mediului profesional. Realizîndu-și principalele sale funcții, ea păstrează cele mai relevante tradiții, completîndu-le cu noi forme de lucru, aspirînd mereu spre creșterea calitativă.

Mulți ani, dragă Bibliotecă universitară!

COLECȚIILE BIBLIOGRAFICE – VERIGĂ DE LEGĂTURĂ ÎNTRE GENERAȚII

BIBLIOGRAPHIC COLLECTIONS-LINK BETWEEN GENERATIONS

Elena SCURTU,

bibliotecar, Serviciul Informare și cercetare bibliografică BȘ USARB

Abstract: *The study reflects bibliographical research activity of the Information and Bibliographical service in the historical trend by developing and editing a collection of various bibliographical works: thematic, of recommendation, inventory of publications of teachers and university employees, exploring a collection of rare books, ethnographic, bio-bibliographies.*

Key-words: *bibliographical research, bibliographies, biobibliographies, rare books, scientific publications*

70 de ani pentru un om este o vîrstă mult trecută de jumătatea vieții, este toamna tîrzie, o instituție la 70 de ani este încă în primăvară, dar își are deja scrise anale cu realizări, împliniri, reușite.

Bogate și multiaspectuale sînt și analele Bibliotecii universitare bălțene, în care fiecare serviciu și-a înregistrat activitățile puse pe altarul formării profesionale și spirituale ale specialiștilor care contribuie la dezvoltarea și propășirea țării.

Serviciul științifico-bibliografic, Informare și Documentare bibliografică, Informare și Cercetare bibliografică și-a deschis ușile cu aproape 50 de ani în urmă, fiind destinat informării și cercetării bine ordonate în sistemul informațional al întregii Biblioteci.

Cercetarea bibliografică la început era direcționată spre întocmirea fișierelor și listelor tematice pentru procesul de instruire, activități extracurriculare, pentru omagieri, comemorări. Fișierele se păstrau într-un loc special rezervat pentru a fi utilizate de oricine și oricînd, listele – în mape speciale cu informație despre ele în catalogul analitic al Bibliotecii.

Colecția de bibliografii (numără la moment în jur de 100 lucrări), subiectul comunicării prezente, a pornit de la acele fișiere și liste bibliografice, desăvîrșindu-se pe parcursul anilor în conținut și formă. Mai multe comunicări au fost consacrate colecției de lucrări bibliografice. În cea de azi ea va fi relatată după varietatea genurilor:

- bibliografii tematice, elaborate la solicitările utilizatorilor, necesare în procesul didactic;
- bibliografii de recomandare utilizatorilor a celor mai necesare, mai interesante, mai captivante opere pe anumite teme, probleme;
- bibliografiile publicațiilor profesorilor universitari;
- bibliografii orientate spre valorificarea colecției de carte rară a Bibliotecii;
- bibliografii etnografice;
- biobibliografii.

Bibliografiile tematice *Educația morală a elevilor (1986), Pedagogia inovatoare (1992), Munca independentă a studentului (1992), Predarea fizicii în școală (1982), Educația prin muncă, pentru muncă, orientarea profesională în școală (1983), Management educațional (2003), Informatizarea învățămîntului (2001)...* De ce a fost necesară elaborarea lor? S-a ținut cont de solicitările repetate ale utilizatorilor, de actualitatea subiectului, de investiții în calitatea servirii (rapidă și exhaustivă)...

Bibliografiile de recomandare pentru lectură a celor mai captivante opere literare: Nu au fost așa de multe: *Chipul studentului în literatură (1979), Chipul învățătorului în literatura moldovenească (1982), Moldova în Marele Război pentru Apărarea Patriei (1983), Educația juridică a elevilor (1988).* Necesitatea lor a fost determinată de desfășurarea numeroaselor activități culturale, de noi tendințe în învățămînt.

Bibliografiile publicațiilor profesorilor universitari: Prin ele Biblioteca contribuie la popularizarea realizărilor științifice ale universitarilor bălțeni, la consolidarea imaginii Universității în lumea academică, la continuitatea în cercetare, la stimularea cercetării științifice a studenților.

Prima fasciculă prezintă informație despre lucrările tipărite timp de 25 de ani: 1945-1969; două fascicule cu informație despre publicațiile de 10 ani: 1970-1980, 1981-1990. Următoarele volume cuprind informație de 5 ani (1990-1995, 1995-2000, 2000-2005, 2005-2010, urmează a fi editat

volumul următor 2010-2015. Volumele cumulative sînt precedate de anuare ale publicațiilor din 2002. Elaborarea lor a fost cauzată de onorarea solicitărilor *Departamentului de Activitate științifică vis-a-vis de publicațiile universitarilor*, de informarea operativă a utilizatorilor.

Vreau să menționez că schimbări revoluționare intervin în cercetarea bibliografică la începutul secolului, concomitent cu venirea la timona Bibliotecii a directoarei Elena Harconița: varietate de colecții, de lucrări, de semnificație, de prezentare.

Pentru contribuțiile științifice ale universitarilor bălțeni a fost inaugurată colecția *Bibliographia Universitas* care urma să se pricopsească cu noi bibliografii consacrate facultăților Universității ajunse la anumite aniversări. Au fost elaborate bibliografii cu informație despre publicațiile profesorilor facultăților, despre activitate de coordonare științifică, ilustrate cu imagini pentru facultățile: Limbi și Literaturi străine (2004), Filologie (2005), Muzică și Pedagogie muzicală (2005), Economie (2005), Pedagogie, Psihologie și Asistență socială (2006), Drept (2007), Științe reale (2007, 2012). Schimbările de structură în Universitate au influențat și elaborarea bibliografiilor în cauză. Bibliografia recentă *Învățămîntul economic universitar bălțean – 20 de ani* (2015) intenționa să omagieze cei 20 de ani de activitate a Facultății de Economie care în 2013 se comasează cu cea de Științe reale. Astfel a fost sărbătorit Învățămîntul economic în 2 decenii la Bălți.

În 2013 inițiasem o nouă colecție *Facultas Biography-USARB*, care poate fi interpretată ca o biobibliografie a facultății. Pînă la moment colecția cuprinde doar un volum, consacrat aniversării de 10 ani ai Facultății de Științe ale Naturii și Agroecologie. Nu mult timp după omagierea aniversării Facultatea a fost comasată cu cea de Științe reale, dar lucrarea elaborată a fost binevenită și va contribui la dănuirea Facultății în istoria învățămîntului superior național. Mai multe articole semnate de profesori, absolvenți, studenți au conturat din plin viața Facultății cu o multitudine de activități destinate pregătirii calitative a specialiștilor.

Bibliografii orientate spre valorificarea colecției de carte rară a Bibliotecii. Biblioteca posedă o colecție de carte rară bogată și variată, cu un potențial formativ foarte înalt, dar nu este utilizată la gradul valorii ei autentice. Acesta a fost argumentul de bază care a provocat elaborarea lor.

Mărturiile din documentele rare aduc beneficii incontestabile procesului de instruire și cercetării științifice: cunoașterii complexe a istoriei unei sau altei probleme, descoperirii unor fapte, situații, personalități necunoscute, studiilor comparative ale documenteleor, evenimentelor similare...

Colecția bibliografiilor de carte rară cu titlul *Vestigia semper adora* include 5 fascicule: 4 cu informație despre documente rare în limba română și un volum cu documente în limba franceză.

Bibliografiile etnografice rămîn a fi de aceeași actualitate și importanță, poate chiar și mai accentuate la zi, cînd dezvoltarea regională se încadrează activ în politicile naționale de dezvoltare social-economică durabilă.

Obiectul de cercetare bibliografică etnografică a unei biblioteci universitare îl constituie studierea documentelor cu referințe despre instituția-mamă: universitatea și biblioteca ei.

Am acumulat o experiență de 20 de ani în plămuirea bibliografiilor de acest gen. Trei fascicule aniversare cu referințe despre Universitatea „Alec Russo” au văzut lumina zilei în 1995 - (50 de ani de activitate ai Universității), 2010 - (Universitatea la 65 de ani), 2015 - (Universitatea la 70 de ani). Toate trei au ordonat tematică a materiei, completîndu-se de la o ediție la alta și propunînd în varianta finală în jur de 2 200 titluri de documente despre instituția superioară din nordul țării.

Preocupările de ani ale Bibliotecii Științifice au fost eternizate în 4 fascicule aniversare (1995, 2005, 2010, 2015), care prezintă o gamă variată de documente ce reproduc activitatea și mai variată a Bibliotecii fără de care nu-și poate duce existența o instituție superioară de învățămînt.

De la Bibliotecă la Universitate, de la Universitate la Municipiu: așa evoluează bibliografiile etnografice universitare bălțene. Recent a fost pus un punct final în elaborarea bibliografiei *Orașul Bălți în bibliografia națională și străină* cu o istorie a ei încadrată în cea a Bibliotecii. Colectarea bibliografiei despre Bălți își ia zborul încă în îndepărtatul 1975 cu titlul *Bălți: trecut, prezent și viitor*. Ani în șir lucrarea era în centru activității Serviciului: selectări de literatură din toate sursele posibile: Bibliografia Națională a Moldovei, cataloagele Bibliotecii, cercetate *de vizu* documente primare... Bibliografia, spre regret, n-a fost editată, fiind utilizată doar în servire.

Ideea de elaborare a bibliografiei despre localitatea natală a vibrat din nou cu câțiva ani în urmă și s-a materializat în lucrarea numită mai sus, care înglobează în jur de 3 500 documente, ce reprezintă evoluția orașului de-a lungul secolelor și anilor, publicate din 1990 pînă în prezent.

Următoarele creații bibliografice ale Serviciului sînt biobibliografiile (21 la număr), 19 din ele publicate în 5 colecții: *Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Scriitori universitari bălțeni, Promotori ai culturii, Deținători ai titlului de Doctor Honoris Causa*, 2 – în afara colecțiilor.

Prima realizare a cercetării bibliografice a fost biobibliografia consacrată lui „Alec Russo” (1969), la 150 de ani de la nașterea scriitorului, numele căruia cu demnitate îl poartă Universitatea din Bălți din anul 1953.

Alte produse ale cercetării bibliografice sînt dicționarele: *Universitari bălțeni (2005), Doctori Honoris Causa, Cartea cu autograf... Cataloagele...*

Biobibliografiile desemnează în prim plan personalități onorabile universitare, personalități care își intersectează viața cu Universitatea și Biblioteca ei, adevărați intelectuali cu merite deosebite în formare și cercetare.

Ne bucurăm că comunitatea apreciază eforturile noastre prin Diplome și Premii ale Senatului USARB, Salonului Internațional de Carte, ed. a XXIV-a 2015, Concursul ABRM *Cele mai reușite lucrări în domeniul bibliotecoomiei și științelor informării*.

Activitate de cercetare este în continuă dezvoltare: alte lucrări bibliografice sînt pe masa de lucru a bibliotecarilor afit a serviciului de Informare și cercetare bibliografică, cît și din alte subdiviziuni: *Cartea rară în limba engleză, Cartea rară în limba rusă, Contribuțiile științifice ale universitarilor (2010-2015)*, noi dicționare, noi biobibliografii.

REVISTA „BASARABIA ECONOMICĂ” – SURSĂ VALOROASĂ PENTRU CERCETARE ECONOMICĂ

THE MAGAZINE „BASARABIA ECONOMICĂ” IS A VALUABLE SOURCE FOR
ECONOMIC RESEARCH

Dr. Silvia GHINCULOV,

directorul Bibliotecii Științifice a Academiei de Studii Economice a Moldovei

Abstract: „Basarabia Economică” is a social, economic, financial and statistics review”. It is a prestigious information source relating about the period after the Union of Basarabia with Romania in 1918. Economic growth and raising the standard of living of the population from the period of that time constitute a problem of great responsibility. The study comes to fix the region events throughout the years, recording aspects of content and all the participants at events etc.. and thus contribute to the implementation of scientific circulation of documents inserted in the pages of the magazine. This bibliographic paper offers valuable information that allowed reconstitution of the economic profiles of that period, the concerns of commercial agents, owners and small merchants, as well as precious statistics on these activities.

Key-words: magazine „Basarabia Economică”, bibliography, history of Basarabia, economics, library.

În ultimii ani, au apărut mai multe lucrări ample dedicate istoriei Basarabiei, în special perioadei interbelice. După cum apreciază istoricii, această perioadă este una dintre cele mai dramatice și, totodată, plină de glorie, când poporul român dintre Prut și Nistru și-a expus ferm opinia privitoare la soarta sa. Și a făcut-o într-un moment al istoriei proprii și mondiale deosebit de dificil. România era un regat învins, supus unei păci umilitoare și înrobite economic.

De ce ar fi vrut basarabienii să fie părtași la toate acestea? Pe ambele maluri ale Prutului, au existat conducători care și-au asumat orice sacrificiu pentru înfăptuirea idealului național. Generația de la 1918 nu a rămas în istorie ca fiind una pragmatică, prudentă, diplomată. În momentele-cheie, a înlocuit aceste noțiuni cu unele izvorâte din conștiința proprie: demnitate, identitate, ideal” [3].

A fost nevoie de Teofil Ioncu, un nume aproape uitat acum, care în cadrul Congresului Popoarelor din Rusia la Kiev, susținea că „...națiunea moldovenească nu există. Numele Moldova, moldovenii este numai teritorial, dar nu național, iar dacă noi numim moldoveniști cuvintele și organizațiile noastre, facem asta numai din punct de vedere tactic, fiindcă cuvântul român sună prea aspru la urechile vrăjmașilor noștri” [1].

În acești ani (1918-1940), a fost adoptată Constituția și realizate mai multe reforme importante: reforma învățământului, reforma administrativă, reforma agrară. Pulsul vieții din acea perioadă perpetuă în mai multe publicații cotidiene, una din ele fiind catalogul „Presa Basarabeană de la începuturi până în anul 1957”, rezultatul unei munci enorme a colectivului Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” [2], în care regăsim toate titlurile publicațiilor periodice din această perioadă din domeniul economic. Cercetătorii urmează încă să valorifice acest tezaur scris.

Lucrarea „Revista „Basarabia economică” (1919-1940): cercetare bibliografică” [4], este concepută să contribuie la identificarea studiilor și cercetărilor din domeniul economiei. „Basarabia Economică: revistă socială, economică, statistică și financiară” constituie o sursă informațională de prestigiu referitoare la perioada imediat următoare după Unirea Basarabiei cu România din 1918. Creșterea economică și ridicarea nivelului de trai al populației basarabene din perioada dată constituiau o problemă de mare responsabilitate. Studiul vine să fixeze evenimentele din ținut, pe tot parcursul anilor respectivi, să înregistreze toate aspectele de conținut, toți participanții la evenimente etc., contribuind astfel la implementarea în circuitul științific a documentelor inserate în paginile revistei.

Primii autori ai publicației „Basarabia economică” au fost Teofil Ioncu, Eugeniu Giurgea, Mihai Chirișescu, Episcop Balamace, Vasile Puiu, ulterior, comitetul de redacție se completează cu încă câțiva membri: Corneliu Antonescu, Gheorghe Ivănuș și Mihail Gușacov. De la anul fondării până în 1930, revista apărea cu titlul „Basarabia Economică” și subtitlul „Revistă socială, economică, statistică și financiară a Cercului de Studii Social-Economice al Basarabiei”. Sumarul includea cercetări și

studii pe cele mai actuale teme privind economia regiunii, cu compartimente permanente ce conțineau date statistice și financiare.

Începând cu anul 1930, revista are subtitlul „Buletinul Camerelor de Comerț și Industrie din Basarabia”, redactorii ai revistei rămânând aceiași Teofil Ioncu, Eugeniu Giurgea, E. Balamace, Vasile Puiu, care publică, în special, informații cu caracter general din diverse domenii socio-economice, abordate în cadrul ședințelor Camerelor de Comerț și Industrie.

De la bun început, se simte că revista se edita în condiții nefavorabile. Deja în numărul patru (1919), editorii se adresează către cititori: „Greutățile enorme, pe care le avem de întâmpinat cu scoaterea acestei reviste, ne fac să apelăm la bunăvoința dvs. și să vă rugăm a ne trimite costul abonamentului, pentru ca să putem face și noi față tuturor acestor greutăți, și fără nici un beneficiu personal a ne putea ajunge scopul național, pe care-l urmărim, de a răspândi pe cât mai mult posibil și a populariza chestiunile de economie națională. În speranță că țelul ce-l urmărim corespunde întru totul convingerilor dvs., Vă rugăm a primi deosebita noastră considerațiune.” Semnat: Președintele cercului economic al Basarabiei Teofil Ioncu [4, p. 13].

Din cele relatate, observăm că revista a luat ființă imediat după Unirea Basarabiei cu România din 1918, după 106 ani de viață sub dominația rusească, regim care a făcut schimbări pe tărâmul economic și social. Anume aceste schimbări au și chemat la viață revista cu pricina.

Primul autor al primului articol din numărul întâi al revistei analizate este Eugen N. Giurgea, care ne informează despre „Importanța economică a Basarabiei pentru România”, semnalând: „Basarabia..., reîntorcându-se iarăși la Patria-mună a adus cu dânsa câmpii mănoase, livezi și pomi, vii și lacuri pline cu tot felul de pești, care vor constitui în viitor pentru dânsa ca și pentru țara românească, întreagă, un mare izvor de bogăție națională”. În încheiere, autorul concluzionează: „Din toate acestea putem vedea, deci, că noua provincie este un tezaur de bogăție pentru noi, și nu trebuie neglijat nimic, nu trebuie a lăsa la o parte nici un sacrificiu din partea noastră, pentru ca să ridicăm din toate puterile noastre și din toate punctele de vedere, Basarabia, convingși fiind, că vom face și opera economică și națională” [4, p. 16].

Al doilea autor după numărul, dar și calitatea articolelor publicate în paginile revistei date din anul 1919, este Teofil Ioncu, prezent cu 20 de materiale. Primul – „Impozitul pe venit în Basarabia” - ne-a atras atenția prin descrierea istoricului impozitului pe venit în Rusia, introdus parțial în 1812, sub forma dării procentuale progresive asupra averilor imobiliare.

Următorul articol - „Asigurarea publică” – care, prin conținutul său, întregeste volumul informației cu privire la modul și nivelul de trai al populației basarabene, se deosebește și el prin faptul că demonstrează convingător necesitățile asigurărilor obligatorii și, în general, ale diverselor măsuri menite să ușureze povara celor căzuți la nevoie (din cauza calamităților naturale și a altor incidente).

Greutățile de care s-au ciocnit editorii, semnalate și anterior, se pot intui din faptul că au fost impuși să modifice programul, concepția, periodicitatea revistei. În primul rând, numerele din anul al treilea (1922) poartă un titlu modificat: „Basarabia economică, socială și financiară”, celelalte determinative, din primii ani de ediție, „Revistă economică, statistică și financiară a cercului de studii social-economice a Basarabiei”, fiind șterse. În al doilea rând, aproape completamente a fost schimbat comitetul de redacție, în componența căruia intrau: Corneliu Antonescu, Gh. Ivănuși, Mihail Gusacov și Eugeniu Giurgea, ultimul doar făcând parte din conducerea revistei primilor ani de existență, în al treilea rând, s-a schimbat periodicitatea ediției, apărând de la această dată, trimestrial.

În septembrie 1936 revista apare cu un titlu puțin modificat - „Basarabia economică: Buletinul Camerelor de Comerț și Industrie din Basarabia” (nr. 9), fără a fi indicat comitetul de redacție, periodicitatea sau altă informație, văzu din nou lumina tiparului. Majoritatea materialelor, spre deosebire de ediția din 1919-1923, apăreau fără semnătura autorilor.

În varianta revistei din anii 1919-1923, problemele economice din Basarabia se studiau prin prisma unui autor, prin analiza situației într-un domeniu concret, fie cultivarea diverselor culturi agricole (grâu, porumb, fructe etc.), fie realizarea producției dobândite sau prelucrarea mărfurilor respective etc., în timp ce, partea a doua a revistei (din anii 1936-1940), în prim-plan, se află studiile efectuate la nivel de stat, de instituții specializate, cum ar fi Camerele de Comerț și Industrie, Oficiul

registrului comerțului etc., care, în mod sistematic, adună, sistematizează și analizează informația economică, legată de diverse aspecte de producere, de prelucrare, de vânzare a mărfurilor, de care dispune ținutul basarabean.

Toate aceste documente, sistematizate în diferite forme: de studii documentare, de tablouri statistice, dări de seamă la diverse niveluri administrative etc., se publicau fără semnătura autorilor, doar cu numele instituției respective. În paralel cu aceste documente, să le numim oficiale, revista publica, desigur, un număr considerabil de articole informative cu privire la situația economică din ținut, de cele mai multe ori, după județe. Astfel, potențialii cititori, răsfoind revista, aveau să se familiarizeze cu multe articole, schițe, studii legate de economia Basarabiei: „Recolta și valorificarea cerealelor în Basarabia”, „Cum se combate specula la Cahul”, „Exportul de vite din Basarabia”, „Situația industriei din județul Hotin” etc.

Cele relatate anterior, credem, vin să mărturisească nu doar despre volumul impunător și veridicitatea informației aduse de revista „Basarabia economică”. Materialul selectat din viața economică a ținutului basarabean, fie chiar dintr-o perioadă destul de modestă (1919-1923, 1936-1940), este de o variabilitate excepțională și de o exactitate convingătoare, calități foarte necesare pentru a fi puse în circuitul științific. Aceste calități se manifestă la consultarea „Părții oficiale” a revistei. În lumina celor spuse, ar fi bine ca specialiștii să acorde atenția cuvenită materialului statistic după județe și orașele județene: Chișinău, Lăpușna, Bălți, Orhei, Soroca, Tighina etc. Anume, în aceste compartimente, este concentrată informația cea mai relevantă referitoare atât la starea economică a regiunii, nivelul de trai al populației, a istoriei ținutului basarabean, în general, cât și la aspectele concrete ale vieții sociale din localitățile (comunele, satele) județelor respective. Aici, doritorii de a cerceta istoria unui sau altui sat, viața unei sau altei personalități etc., vor depista diverse documente referitoare la nivelul de trai, la domeniile de activitate (agricolă, industrială etc.) a populației, la raporturile administrative dintre centru și periferie.

Deosebit de bogat este domeniul de informație statistică: cultivarea celor mai răspândite culturi agricole, prelucrarea și realizarea acestora, starea prețurilor mărfurilor produse în țară etc. Un loc aparte este rezervat depozitării informației referitoare la mișcarea populației și în special a averii cetățenilor. Aceste și alte aspecte, de regulă, se reflectă în paragrafe aparte: „Vânzări și cumpărări”, spre exemplu, unde sunt indicate numele și prenumele vânzătorilor, localitatea și costul obiectului vândut sau în paragrafele „Firme individuale...”, „Firme sociale...” după județe, unde solicitanții vor afla numele și prenumele fermierilor și comercianților, localitatea și numărul de înregistrare a obiectului respectiv.

Esențial este ca solicitanții să știe că, în „Tablourile...” respective, sunt înregistrate toate firmele și toți fermierii din toate localitățile basarabene (după județe) din perioadele date (după luni și ani). Așa că cercetătorii (dar și moștenitorii) au posibilitate să-și documenteze averile (cât și datoriile) moștenite și să cerceteze fiecare caz în parte. Regretabil este însă faptul că aceste date statistice sunt publicate în revista consultată doar din septembrie 1936 și până în iunie, inclusiv, 1940.

Trebuie să se țină cont și de faptul că, în paginile revistei, alături de informația semnalată anterior, doritorii vor găsi documente (articole, studii, comunicări, dări de seamă, ba chiar și legi, decrete etc.), consacrate analizei diferitor teme și probleme, aspecte și domenii din viața socială și politică a regiunii, în ansamblu, cât și a județului, comunei respective. Pentru a confirma cele spuse, precum și cu scopul de a veni în ajutorul solicitanților de a se implica în procesul de studiere a economiei basarabene din perioada dată, reproducem mai jos un șir de titluri de materiale de acest fel din ambele ediții ale revistei: „Problema industriei viitoare a Basarabiei” de E. Giurgea; „Asupra creșterii vitelor în Basarabia sub fosta dominațiune rusă” de Pavel Grossu; „Chestiunea exportului și transporturilor în Basarabia” de E. Giurgea; „Industria uleiului din județul Bălți”; „Activitatea economică în Chișinău moldovenesc (1436-1812)” de A.S. Weinberg; „Drumurile în Basarabia: din lucrările Federației Camerelor de Comerț din Basarabia”; „Transportul în Basarabia în discuția Uniunii Camerelor de Comerț”; „Situația economică a județului Cahul pe anul 1936”; „Activitatea Camerei de Comerț din Cetatea-Albă”; „Starea economică a județelor Lăpușna și Orhei în anul 1936”; „Problema comunicațiilor în județul Cahul”; „Problemele viticulturii basarabene: Filtrarea vinurilor. Falsificarea vinurilor. Marcarea vaselor...”; „Darea de seamă asupra activității Camerei de Comerț și Industrie din Chișinău

în cursul anului 1937” și în cursul anilor 1938-1939; „Caracterul industriei și comerțului din Ținutul Nistru”; „Drumurile basarabene”; „Situția economică a Sudului Basarabiei”; „Un muzeu economic la Cetatea-Albă”; „Decretul-lege pentru înfrânarea și deprimarea speculei ilicite” etc.

Lista e prea întinsă, și totuși, ea nu reflectă toate aspectele din activitatea economică a ținutului și, cu atât mai mult, nu se referă la toate județele, comunele, satele țării. Dar și scopul urmărit a fost mai modest: de a-l cunoaște pe cititorul-cercetător cu posibilitățile informaționale ale lucrării ce o are în față și, lăsându-se molipsit de ele, să treacă la consultarea compartimentului bibliografic, de unde se va alege cu întregul volum informațional al revistei „Basarabia economică”.

Lucrarea Revista „Basarabia economică” (1919-1940): cercetare bibliografică oferă informații prețioase, care permit să reconstituim tabloul amplu al profilurilor economice din acea perioadă, al preocupărilor agenților comerciali, proprietarilor și micilor negustori, precum și prețioase date statistice referitoare la aceste activități. Pentru facilitarea regăsirii informațiilor sunt elaborate Indexul tematic și Indexul de nume. Sperăm ca această publicație să servească ca suport cercetătorilor, studenților și tuturor celor interesați de istoria economiei Basarabiei.

Fondurile documentare ale Bibliotecii Centrale „Andrei Lupan”, a Academiei de Științe, ale Bibliotecii Naționale și ale Bibliotecii Arhivei Naționale păstrează colecții incomplete ale revistei, care datează cu anii 1919-1924 și 1937-1940. Perioada 1925-1935 nu atestă niciun număr al revistei. În bibliografie, au fost reflectate articolele publicate în numerele revistei începând cu anul 1919 până în anul 1940.

O parte din articolele care se conțin în lucrare pot fi consultate în direct pe internet, în colecția revistei „Basarabia Economică”, deținută de Biblioteca Națională, parte integrantă a Programului Național „Memoria Moldovei” și a Bibliotecii Naționale Digitale Moldavica, ce oferă acces integral la moștenirea culturală scrisă, inclusiv cărți, manuscrise, tipărituri vechi și rare, alte documente patrimoniale depozitate aici. Sperăm că, în curând, vom avea o bibliotecă digitală a tuturor numerelor ce se mai regăsesc încă în alte biblioteci.

Referințe bibliografice:

1. *Istoria românilor. De la independență la marea unire (1878-1918)*. București: Editura Enciclopedică, 2001, p. 482. ISBN 9734504304.
2. *Presa basarabeană de la începuturi până în anul 1957: Catalog*. Alcătuitor și culegere computerizate: Margarita Șcelcikova; Ediție îngrijită de Lidia Kulikovski. Chișinău: Epigraf, 2002 (Chișinău: Tipografia Centrală). 620 p. ISBN: 9975-903-57-6
3. SUVEICĂ, S. *Basarabia în primul deceniu interbelic 1918-1928. Modernizare prin reforme*. Ch.: Pontos, 2010. ISBN 9789975510707.
4. ȘPAC, Ion, GHINCULOV, Silvia. *Revista „Basarabia economică” (1919-1940): cercetare bibliografică*. Chișinău: Tipografia Departamentului Editorial-Poligrafic al ASEM, 2015. 191 p. ISBN 978-9975-75-734-8.

**CONTRIBUȚIA BIBLIOTECII ACADEMIEI DE ADMINISTRARE PUBLICĂ
ÎN PREGĂTIREA ȘI PERFECȚIONAREA PROFESIONALĂ
A FUNCȚIONARILOR PUBLICI**

***THE LIBRARY CONTRIBUTION OF ACADEMY OF PUBLIC OF ADMINISTRATION
IN THE PROFESSIONAL TRAINING AND IMPROVEMENT OF CIVIL SERVANTS***

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,
șef al Bibliotecii Academiei de Administrare Publică

Abstract: *The author presents the history, APA Library directions of development, focused its activities on the creation of viable and efficient conditions in facilitating and accelerating access to information in the field of political and social sciences, the state and municipal administration, state organisation and jurisprudence, economics and public management, information technologies, international relations, etc.. All these are meant to contribute to the promotion of scientific achievements in their respective fields, professional training of staff within the public administration authorities. As a member of the Consortium-REM (Electronic Resource for Moldova), the APA Library provides access to international databases, DOAJ, EBSCO, POLPRED, The World Bank, online access to journals, books, and other documents of the universities in different countries.*

Key-words: *library development policy, APA Library, civil servants, professional development*

*„Biblioteca este cel mai bun instrument inventat de om
pentru a conserva și utiliza cuceririle gândirii sale”.
Robert Damien*

Fondată odată cu Academia, în anul 1993, pe parcursul a 22 de ani de activitate, Biblioteca AAP s-a afirmat ca parte integrantă a procesului educațional și științific, sarcina ei de bază fiind formarea unei colecții de documente, în corespundere cu curriculumul academic și în concordanță cu dinamica vieții sociale, care necesită amplificarea spiritului inovator și reformator al organelor administrației publice, oferind suportul info-documentar în sprijinul ideilor de reformare a funcționarilor publici, de analiză și implementare a experiențelor avansate, acumulate în țară și în străinătate.

Misiunea Bibliotecii este de a oferi asistență info-documentară proceselor de instruire și cercetare în cadrul Academiei de Administrare Publică, facilitarea accesului la diverse surse de informare și documentare prin crearea condițiilor și instrumentelor bibliografice adecvate, dezvoltarea serviciilor prin utilizarea tehnologiilor moderne pentru satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale masteranzilor, cercetătorilor, cadrelor didactice, funcționarilor publici, altor categorii de utilizatori.

Actualmente, Biblioteca își axează activitatea pe crearea condițiilor viabile și eficiente în facilitarea și lărgirea accesului la informație în domeniul științelor politice și sociale, administrației de stat și municipale, organizării statale și jurisprudenței, economiei și managementului public, tehnologiilor informaționale, relațiilor internaționale etc., menite să contribuie la promovarea realizărilor științifice în domeniile respective, formarea, perfecționarea profesională a personalului din cadrul autorităților administrației publice.

Pentru a corespunde exigențelor de informare și documentare în procesul de instruire și cercetare din cadrul Academiei de Administrare Publică, activitățile de bază ale bibliotecii se axează pe următoarele direcții:

- orientarea și adaptarea resurselor, serviciilor, programelor la cerințele și aspirațiile procesului de instruire și cercetare din Academie;
- satisfacția necesităților informaționale mereu crescânde, diverse, complexe ale utilizatorilor bibliotecii;
- amplificarea rolurilor multiple ale bibliotecii - de informare, instruire, cercetare, lectură, cultură și de recreere;
- perfecționarea activităților bibliotecii;

- promovarea serviciilor, ofertelor și modelelor inovatoare bazate pe cercetare, instruire și acces deschis la informație;
- implementarea serviciilor specifice Bibliotecii 2.0;
- implementarea programului integrat de bibliotecă Open Biblio;
- implicarea multiaspectuală a bibliotecarilor în procesele de lucru, reeșind din potențialul resurselor umane al bibliotecii;
- aplicarea principiului democrației profesionale (acces, decizii, propuneri profesionale etc.);
- îmbunătățirea continuă a calității resurselor, serviciilor, produselor;
- facilitarea accesului diversificat și operativ la toate categoriile de surse informaționale;
- diversificarea serviciilor info-documentare în beneficiul utilizatorului bibliotecii;
- combinarea resurselor electronice și formatele tradiționale;
- asigurarea bazei documentare și de informații necesare procesului de instruire și cercetare în contextul realităților informaționale, tehnologice și economice;
- conlucrarea, colaborarea și cooperarea cu departamentele, catedrele Academiei, cu autoritățile publice centrale și locale, cu societatea civilă în scopul îmbunătățirii și diversificării serviciilor info-documentare, transformând biblioteca într-un spațiu atractiv, prietenos, încurajator pentru dialoguri, dezbateri, schimb de idei, opinii, evenimente, programe culturale.

Patrimoniul fundamental al unei instituții informațional-documentare îl constituie colecțiile sale. În acest sens, o reușită deosebită a Bibliotecii AAP ține de elaborarea și implementarea unei politici de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale care include următoarele prevederi:

- orientarea prioritară a structurii și componenței colecțiilor de documente în sprijinul procesului instructiv și de cercetare din cadrul Academiei;
- analiza permanentă a documentațiilor necesare bibliotecii: programele de studiu, planurile de cercetare, bibliografiile obligatorii și facultative, formularele de deziderate ale utilizatorilor, studiile de marketing, planurile editoriale pentru achiziția curentă, quantumul resurselor bugetare și extrabugetare etc.;
- aplicarea principiilor de bază ale dezvoltării colecțiilor:
  - accesul liber la informație și respectarea dreptului libertății intelectuale, actualitatea informației,
  - dezvoltarea colecțiilor prin acoperirea echilibrată a tuturor disciplinelor de studiu și a ariei lingvistice de interes;
  - selectivitate în funcție de procesul didactic și științific,
  - cooperare și coordonare în procurarea și utilizarea resurselor, echilibrul, continuitatea și coerența achizițiilor;
- diversitatea suporturilor și tipurilor de documente,
- respectarea normelor de completare (preponderentă fiind achiziția unui număr mai mare de titluri vizavi de numărul de exemplare);
- structurarea și orientarea colecțiilor spre facilitarea accesului la informație;
- perfecționarea activităților de dezvoltare a colecțiilor prin utilizarea Internet-ului ca bază pentru studierea ofertei pieței editoriale, precum și pentru realizarea comenzilor de publicații;
- colaborarea dinamică cu cadrele didactice ale Academiei în procesul de dezvoltare a colecțiilor de documente și a bazelor de date;
- participarea în activitățile Consorțiului REM;
- dezvoltarea relațiilor cu mediul universitar și științific din țară și din străinătate în vederea creșterii numărului de documente achiziționate, prin donații și schimb de publicații.

Reeșind din această politică, colecțiile Bibliotecii AAP sunt organizate și dezvoltate în raport cu necesitățile de informare ale utilizatorilor pe o orientare preponderent pluridisciplinară, prin achiziții, donații, schimb și alte surse.

Actualmente, colecția Bibliotecii AAP constituie 46425 de volume. Dezvoltarea colecțiilor s-a realizat prin alocațiile bugetare, quantum din resursele extrabugetare și eventualele achiziții gratuite prin sponsorizări și donații. În funcție de genul documentelor, au fost achiziționate cele mai multe

cărți / 69,2% din numărul total de exemplare achiziționate, seriale 18,5 %. Caracteristica lingvistică a colecției este următoarea: în limba română – 75,9 %, în alte limbi – 24,1%. Publicațiile didactice și științifice constituie 61, 8 % din colecție.

În calitate de membru al Consorțiu-lui REM (Resurse electronice pentru Moldova), Biblioteca AAP oferă accesul la baze de date on-line conectate din spațiile Academiei la bazele de date complexe internaționale DOAJ, POLPRED, The World Banc, OXFORD English Dictionary, CAMBRIDGE JOURNALS, Enciclopedia Britanică, Hindawi Publishing Corporation, Biblioteca electronică a Uniunii Europene, Royal Society Journals and Archive, EIFL-OA Moldova (acces on-line la revistele, cărțile, alte documente ale universităților din diferite țări).

Informarea utilizatorilor prin periodice și seriale s-a realizat, asigurându-se accesul la 287 titluri publicații periodice, locale, românești, rusești și străine, atât cu caracter de informare generală, cât și de profil administrativ, economic, juridic, conform cerințelor înaintate de catedre.

Din numărul total de intrări în colecția Bibliotecii, 67,9 % constituie donațiile de carte primite în urma realizării diferitor proiecte, prin schimb interbibliotecar, donații individuale, donații din partea diferitor instituții și organizații, publicații înlocuite de către cititori în schimbul celor pierdute.

Colecția e-Books (cărți în format electronic) - circa 1000 titluri, colecție de documente electronice, creată și orientată pentru satisfacerea cerințelor și necesităților informaționale, provocate de procesul educațional și de cercetare, dar, mai ales, pentru facilitarea accesului la informația primară în domeniile: științele administrației, științe juridice, științe politice și sociale, economie și management public, relații internaționale și integrare europeană etc.

În organizarea și conservarea colecțiilor prioritari sunt factorii: confort și comoditate în accesul și utilizarea resurselor în condiții de acces liber îmbinate accesul la resursele digitale prin utilizarea rațională a spațiului funcțional, specificul conținutului curriculum-ului universitar și organizării procesului de studii.

Scopul fundamental al Bibliotecii AAP este satisfacerea cerințelor informaționale și documentare ale utilizatorilor. Pentru realizarea acestui obiectiv bibliotecarul are datoria de a identifica aceste cereri într-un timp cât mai scurt, de a face ca serviciile să fie într-un mediu adecvat, care să-l încurajeze pe utilizator să apeleze la bibliotecă. Astfel, receptivitatea față de necesitățile și doleanțele publicului, furnizarea materialelor și condițiile adecvate reprezintă astăzi succesul bibliotecii.

Pentru a cunoaște interesele și cerințele de lectură a utilizatorului se efectuează examinarea acestuia prin intermediul unor sondaje, interviuri etc. Astfel, în chestionarele de evaluare a activității bibliotecii, utilizatorii menționează faptul că Biblioteca AAP atrage nu numai prin bogăția și prin varietatea publicațiilor pe care le dețin, ci și prin alte aspecte pozitive cum ar fi atmosfera elevată din bibliotecă, comportamentul bibliotecarilor, organizarea colecțiilor, apăsarea ei, programul de funcționare, acțiunile culturale organizate în spațiul bibliotecii etc. Numărul utilizatorilor deserviți în perioada unui an calendaristic constituie în mediu 1500 (masteranzi, doctoranzi, cadre didactico-științifice universitare, funcționari publici în exercițiul funcțiunii, alte categorii), vizite - circa 20 000. Spațiile Bibliotecii sunt deschise 65 de ore/săptămână. În ultimii ani a crescut semnificativ preferințele utilizatorilor pentru informația în format electronic. Acest fapt reliefează caracterul funcțional al paginii WEB a Bibliotecii: servicii on-line, informații bibliografice și factografice, potențial promoțional.

Adițional, biblioteca Academiei este vizitată de utilizatori externi: studenți ai instituțiilor de învățământ superior, cadre didactice, cercetători, specialiști din domeniile practice (circa 250 -300 pe an). Aceștia beneficiază de servicii informațional-documentare în sala de lectură, domeniile prioritare de interes pentru utilizatorii externi rămâne teoria și practica administrării publice, urmând: drept, economie, management public, relații internaționale.

Numărul total de locuri/utilizator, oferite simultan – 50, inclusiv: Sala de lectură nr.1 – 30 de locuri, dotate cu rețea de calculatoare, acces Internet - 12 locuri; Sala de lectură nr. 2 cu acces liber la fondul total de publicații –20 de locuri. Spațiile bibliotecii au fost recent renovate, dotate cu infrastructură aferentă (mobilier, rețea de calculatoare conectate la sistemul informatic integrat, iluminat adecvat etc., creându-se condiții optime de muncă pentru utilizatori.

Utilizatorii bibliotecii beneficiază de o gamă largă de servicii, care prin natura și caracteristicile acestora corelează cu cererea acestora, unele conferind un grad înalt de rigiditate, iar altele o anumită flexibilitate. În principiu, oferta de servicii are un caracter omogen, prestațiile sale fiind constituite dintr-o serie de servicii, care, deși prestate separat, se află în relație de interdependentă.

Astfel, utilizatorii beneficiază de următoarele servicii:

- consultarea documentelor și resurselor informaționale în spațiul bibliotecii;
- împrumut de publicații la domiciliu;
- acces Internet;
- accesul la bazele de date naționale și internaționale;
- asistență în căutarea, găsirea și utilizarea resurselor de informare și documentare în sprijinul procesului didactic și științific;
- asistență în evaluarea calității resurselor informaționale și documentare;
- consultanță, asistență informațional-bibliografică și de referință;
- consultarea individuală și în grup a documentelor;
- instruire privind utilizarea și selectarea resurselor informaționale;
- acces liber nelimitat la resursele documentare și informaționale ale bibliotecii;
- împrumut interbibliotecar;
- accesul on-line al publicului la informație de la toate terminalele amplasate în Academie;
- informarea asupra documentelor existente în alte sisteme prin accesul INTERNET la bazele de date din sistemele respective;
- dezvoltarea paginii Web www.aap.gov.md (compartimentul "Biblioteca");
- organizarea expozițiilor virtuale;
- posibilităților de consultare a documentelor digitale;
- furnizarea serviciilor electronice la cerere;
- posibilităților de tehnoredactare și copierea documentelor;
- activități cultural-științifice (lansări de carte, conferințe științifice, mese rotunde, expoziții de carte etc.)

În concluzie, vom menționa că succesul pregătirii și instruirii continue a funcționarilor publici în viitor va fi determinat și de faptul cât de bine va reuși biblioteca academiei să-și amplifice semnificația spațiu de instruire, cercetare și noi experiențe, mesager al cunoașterii și al culturii informației, prin activitățile sale aducându-și contribuția la creșterea nivelului de competitivitate pe plan intern și extern a Academiei de Administrare Publică.

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ÎN CONTEXTUL MUTAȚIILOR CIRCUITELOR INFORMAȚIONALE

UNIVERSITY LIBRARY IN THE CONTEXT OF INFORMATIONAL CIRCUITS CHANGES

Victoria TOMA, director, Biblioteca USEFS

Maria VATAMAN, director adjunct, Biblioteca USEFS

Abstract: *In the article are described the basic functions of modern university library: storing, educational, socio-cultural, cognitive, communication, providing services, and the development of information resources, built recently as a result of the implementation of information systems and new technologies. Electronic resources, created or used in university libraries consist of online catalogs, electronic journals, databases, digital libraries and institutional repositories. It is also referred to the experience of the Paris Descartes University Library integration in e-learning education on Moodle platform, a common shared space, which contains the tools needed to accomplish the research courses that promote the documentary exchange of experiences among trainers-librarians.*

Key-words: *modern University Library functions, online journals, institutional repositories, digital libraries, e-learning, access to information, educational Moodle platform.*

Bibliotecile instituțiilor de învățământ superior sunt organizații situate la intersecția problemelor legate de schimbul suportului documentar (tranziția la hartie electronică), a noilor metode de învățământ la distanță impulsionate de noile tehnologii și a necesității de a dobândi abilități pentru formare pe tot parcursul vieții.

Documentele gestionate de biblioteci (cărți, periodice, articole științifice) se află astăzi în profundă modificare. Aceste modificări se referă nu doar la suportul documentar, dar în schimbare sunt și căile de comunicare și circulație a informației științifice, fiind perturbate în egală măsură circuitele tradiționale.

Societatea contemporană se caracterizează printr-o dezvoltare dinamică a informației, care influențează atât de puternic bibliotecile încât schimbă integral sistemul muncii de bibliotecă și resursele de bibliotecă. Schimbările ce au loc în societate influențează, transformă funcțiile bibliotecilor universitare, îmbogățindu-le cu conținuturi noi, lărgind posibilitățile lor și modalitățile de realizare.

Cercetătorii domeniului Dailland Franoise, Pousset Catherine, Javaux Hubert [2], PETIT, Francis [4], Tatiana Markarova [5], Eremenko T. V. [6] și alții au identificat funcții de bază a bibliotecii universitare moderne:

- memorare – care constă în acumularea și păstrarea patrimoniului științific și cultural;
- educațională – asistență procesului de învățare continuă, activității practice de dezvoltare a deprinderilor de autoinstruire și a activității autonome de exploatare a informației, formării deprinderilor de lectură și lucru cu textul, deprinderilor de căutare și utilizare a colecțiilor documentare și informaționale;
- Elaborare de resurse informaționale – formarea potențialului de resurse de bibliotecă în concordanță cu sarcinile științifice și educaționale;
- Social-culturală – sporirea culturii infobibliotecare a utilizatorului. Biblioteca modernă contribuie identificării socioculturale a omului, acordă sprijin persoanei să-si dezvolte potențialul său creativ.
- comunicațională - dezvoltă sistemul comunicării profesionale în cadrul comunității informaționale și științifice;
- cognitivă - dezvoltă baze de date integrate în domenii diverse;
- prestatoare de servicii - elaborarea/crearea sistemului de servicii infoștiințifice, educaționale, și de referință (bibliografice) pentru toate categoriile de utilizatori ai bibliotecii, organizarea serviri diferentiate a utilizatorilor la distanță pe baza tehnologiilor infocomunicaționale și bibliotecare, asigură accesul operativ către informația științifică, educativă și metodică cercetătorilor, practicienilor, oferă posibilități de feedback.

În cadrul acestei diversități de funcții cea mai mare dezvoltare (subliniază cercetătorii) au avut funcțiile comunicativă și cea cognitivă, care asigură procesul cognitiv, continuitatea evoluției științifi-

ce și folosirea potențialului științific și cultural al omenirii.

Funcția Elaborare de resurse informaționale, adică formarea potențialului de resurse de bibliotecă în concordanță cu sarcinile științifice și educaționale s-a edificat eficient în urma implementării sistemelor informatice și a noilor tehnologii. Resursele electronice, create sau utilizate în bibliotecile universitare constau din cataloagele online a bibliotecilor universitare ca canale de acces la propriile resurse, reviste electronice și baze de date ca resurse de acces la distanță, precum și bibliotecile digitale create pe baza propriilor colecții documentare.

Prin Modulul Catalogare integrat în sistemele informaționale de bibliotecă au fost create și se gestionează baze de date bibliografice. Cerințe funcționale pentru cataloagele moderne on-line includ diverse chei de acces: căutării după autor, titlu și subiect, precum și utilizarea de operatori logici (booleeni), trunchiere; informare cu privire la numărul documentelor găsite, locația și statutul lor. Catalogul electronic este însoțit de ghiduri de utilizare.

Așa cum am menționat mai devreme, în planurile pe termen lung pentru satisfacerea nevoilor educaționale și științifice ale comunităților academice, bibliotecile universitare se bazează tot mai mult pe utilizarea resurselor electronice accesibile la distanță. Evoluția sistemelor informatice a condus la apariția bazelor de date full text. Bazele de date moderne, în cea mai mare parte, sunt disponibile on-line. Bibliotecile universitare exploatează baze de date ce conțin informații numerice: statistici, tabele, informații financiare, date tehnice etc., baze de date de articole de reviste și ziare, legislație etc. EBSCO, Lex, Medline etc.

Web-ul a facilitat apariția revistelor online. Dezvoltarea lui a deschis posibilități și perspective pentru dezvoltarea revistelor electronice. Funcțiile de activare grafică, sonoră, imaginile în mișcare au contribuit progresului lor rapid spre deosebire de formatul lor tipărit. Reviste electronice permit căutări mai sofisticate motoarelor de cautare, ele posedă perspectiva feedback-ului pe un cu totul alt nivel comparativ cu cele tipărite. Revistele științifice în format electronic cuceresc din ce în ce mai multă încredere, deoarece costurile sunt mai joase, apariția mai operativă, exclud cheltuieli de stocare, depozitare, asigurare de acces etc.

Bibliotecile digitale sau electronice cuceresc tot mai mult teren. Ele comportă următoarele caracteristici esențiale, în viziunea Voncilă [8]:

În primul rând, acestea constituie o colecție de materiale digitalizate (digitalizarea - traducere de text, imagini, sunete, imagini în mișcare, programe de calculator în format digital), accesibilă prin intermediul calculatorului, prin rețea locală sau pe Internet.

În al doilea rând, biblioteca digitală se bazează pe un set de principii care stabilește ce documente include și modul în care acestea sunt organizate.

În al treilea rând, biblioteca digitală oferă chei de căutare a informațiilor în colecțiile sale, stabilitate și siguranță accesului la acestea.

Crearea de biblioteci digitale contribuie la globalizarea societății informaționale, deschiderea unor condiții noi de acces la resursele informaționale de la distanță și asigurarea drepturilor egale pentru membrii societății pentru acces la informație.

Tendențele dezvoltării domeniului educației și cercetării pun în fața creatorilor de resurse informaționale sarcina formării unui potențial științific informațional unic, adecvat dezvoltării moderne mondiale. În acest context crearea de resurse cu acces deschis constituie produsul rezultat din convergența mai multor actori: cercetători, bibliotecari, informaticieni etc. Implicarea bibliotecilor în promovarea politicii Accesului Deschis are ca rezultat crearea depozitelor instituționale. Sinonime ale DI – arhivă digitală, bibliotecă electronică.

Cercetătoarea Repanovici [10] prezintă următoarele caracteristici ale unui depozit digital:

- conținutul este stocat într-un depozit digital fie de către creator, deținător sau de terți;
- arhitectura depozitului gestionează deopotrivă conținutul și metadatele
- depozitul oferă un set minim de servicii de bază, de exemplu introducere, extragere, căutare, controlul accesului
- depozitul trebuie să fie sustenabil și de încredere, bine susținut și bine gestionat

Serviciile cheie pe care depozitele digitale trebuie să le acopere în câteva zone funcționale sunt:

- Acces crescut la resurse;
- Noi modalități de peer – review și de publicare
- Managementul informațiilor la nivel corporatist (managementul înregistrărilor și sistemele de management ale conținutului)
- Partajarea datelor (reutilizarea datelor din cercetare, reutilizarea obiectelor didactice)
- Prezervarea resurselor digitale.
- Depozitele digitale constituie de fapt un complex de servicii gestionate pentru a servi un scop și un anumit segment de utilizatori.

Nu există o definiție care să stabilească distinct granițele a ceea ce este un depozit digital.

Dezvoltarea rapidă a sistemelor electronice de calcul din ultimii 30 de ani au generat schimbări profunde asupra metodelor de predare, modurile de învățare și comportamentul utilizatorilor. Comunicarea la distanță, așa cum presupun cercetătorii, va revoluționa domeniul învățământului. Procesul educațional nu se va desfășura în pereții claselor, auditoriilor, ci în timpul și locul preferat de utilizator.

Procesul de învățământ bazat pe resurse utilizează deja atât modele clasice cu suporturile cunoscute (modele fizice), cât și modele virtuale aparținând tehnologiei multimedia. După părerea cercetătoarei Iulia Dobrea [1] e-learning-ul reprezintă o componentă a modelului bazat pe tehnologie și are la bază următoarele idei:

- procesul de învățare este orientat către instruit și se realizează într-o locație virtuală;
- resursele educaționale sunt accesibile pe Web și distribuite (prin utilizarea, integrarea, accesarea bibliotecilor electronice și materialelor multimedia, prin antrenarea specialiștilor în discuții cu subiecții);
- instruiții beneficiază de orientarea unui tutore (instructor, moderator) care planifică activitatea grupului de participanți, supune dezbaterii acestora aspecte ale cursului în conferințe asincrone (forum-uri de discuții, blog-uri) sau sincrone (chat, clasă virtuală), furnizează resurse auxiliare, comentează temele, impune direcții.

Așa cum am menționat mai sus, bibliotecile academice au creat propriile resurse electronice, utilizează resurse (baze de date, reviste electronice, depozite instituționale etc.) la distanță. În noile condiții de învățare ele au sarcina creării unui spațiu de resurse informaționale integrat, care să asigure navigarea eficientă și accesul utilizatorului la ele indiferent unde s-ar afla. Acest spațiu de resurse după părerea lui Francis Petit [4], trebuie să permită realizarea următoarelor servicii:

- accesul la diverse documente electronice în bazele de date dintr-un punct unic (a unui singur ecran) printr-o singură interfață, într-un singur mediu de căutare, unind colecții electronice disparate;
- punerea în aplicare a noilor forme de servicii de referință pentru utilizatori (selecție exhaustivă de informații, acces eficient la full-text, baze de date științifice și educaționale, organizarea de centre educaționale multimedia multi-funcțional, etc.);
- acces convenabil la copiile digitale ale publicațiilor originale.

În literatura de specialitate integrarea bibliotecilor universitare în învățământul la distanță putem găsi deja experiențe. Așa de exemplu, experiența Bibliotecii Universității Paris Descartes, descrisă de autorii Decartes Francoise Dailland, Catherine Pousset, Hubert Javaux, [2] pe platforma educațională de învățământ la distanță Moodle s-a implementat un spațiu comun, care conține unelte necesare de a realiza cursuri de cercetare documentară, care favorizează schimbul de experiențe între formatorii-bibliotecari. A fost creată o bază de date cu teste, care este accesibilă în cadrul tuturor cursurilor educaționale realizate pe această platformă și servește studenților și personalului universității pentru însușirea culturii informației.

Proiectul Tempus, care s-a desfășurat în perioada 2011-2014, este parte integrantă în cadrul strategiei Ministerului Educației a Republicii Moldova pentru modernizare a Învățământului Superior prin utilizarea tehnologiei informatice și comunicaționale (e-learning) în procesul de învățare. El s-a realizat prin cooperare publică a nouă universități din Republica Moldova și șapte universități din Uniunea Europeană (Belgia, Spania, Franța, Italia și România), care au o experiență bogată în proiecte

țarea, realizarea, implementarea și dezvoltarea e-learning-ului.

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea de portaluri e-learning (cu componente intranet și internet) care să faciliteze accesul la informație și suport tehnologic de ultimă oră în vederea eficientizării procesului de instruire a studenților prin mijloace TIC.

- Universitatea Tehnică din Moldova, Moldova
- Universitatea de Stat din Moldova, Moldova
- Academia de Studii Economice a Moldovei, Moldova
- Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Moldova
- Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Moldova
- Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova, Moldova
- Universitatea de Stat din Comrat, Moldova
- Universitatea de Stat din Cahul, Moldova
- Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Moldova

În cadrul Proiectului a fost studiată platforma Moodle Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle), care este un pachet software destinat producerii de cursuri bazate pe Internet, oferind un bun suport pentru securitate și administrare și având conturată o comunitate amplă de utilizatori și dezvoltatori.

Utilizarea tehnologiilor de învățare la distanță va avea influență puternică asupra activității bibliotecii universitare. Mediul învățământului la distanță poate fi util bibliotecilor cât și învățământului propriu zis. Platforma Moodle va permite bibliotecarilor să se integreze într-un spațiu comun de învățare și să utilizeze suporturi comune de cercetare documentară, să presteze servicii de calitate și totodată să ofere potențialul de metode de gestiune a bazelor de date și abilitățile de ordonare/organizare/arhivare a documentelor electronice. Bibliotecile universitare vor găsi căile de pătrundere în acest mediu virtual și vor utiliza cu multă abilitate perspectiva pe care o oferă.

Referințe bibliografice:

1. DOBRE, Iulia. *Studiu critic al actualelor sisteme de e-learning*. [Online]. [Citat 05.10.2015]. Disponibil: <http://www.racai.ro/media/Referatul1-IulianaDobre.pdf> București 2010
2. DAILLAND, Françoise, POUSET, Catherine, JAVAUX, Hubert. *Creation d'un espace collaboratif dans Moodle : retour d'expérience des bibliothèques universitaires de Paris Descartes*. [Online]. [Citat 05.10.2015]. Disponibil: <http://www.ritpu.org/spip.php?article220&lang=fr>
3. DARIU, Ludmila, ROȘCA, Aurelia. *Possibilități benefice de utilizare a platformei MOODLE în formarea continuă* [Online]. [Citat 05.10.2015]. Disponibil: http://terec.usarb.md/files/4613/8267/5180/PBUPM_Darii_Rosca.pdf.
4. PETIT, Francis. *Integrer la formation a distance a un dispositif de formation des utilisateurs* [Online]. [Citat 05.10.2015]. Disponibil: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique>
5. МАРКАРОВА, Т.С. *Концепция развития электронных образовательных ресурсов* [Online]. [Citat 05.10.2015]. [Online]. [Citat 05.10.2015]. http://www.aselibrary.ru/datadocs/doc_895qo.pdf
6. ЕРЕМЕНКО, Т. В. *Современные информационные технологии в университетских библиотеках США* : Монография. Рязань, 2001. 120 с. ISBN 5-88006-240-6.
7. *Обновление пространства Научной библиотеки: навстречу образованию и науке в ТГУ* (Перспективный план развития). [Online]. [Citat 05.10.2015]. Disponibil: <http://library.conf.nstu.ru/conf2014/agenda/reports/>
8. VONCILĂ, Mioara. *Crearea unui depozit digital instituțional la Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați în vederea creșterii vizibilității comunității academice*. [Online]. [Citat 15.10.2015]. Disponibil: http://www.lib.ugal.ro/agenda_de_lucru/agenda_lucru_2012_Sergiu/prez_manif_st/Voncila/Muzeu_DDI_2011_Voncila.pdf
9. *Общие рекомендации по созданию электронных библиотек* [Online]. [Citat 15.10.2015]. Disponibil: <http://www.rsp.ac.uk>
10. REPANOVICI, A. *Managementul resurselor informaționale în cercetarea științifică*. [Online]. [Citat 15.10.2015]. Disponibil: <http://www.agir.ro/buletine/678.pdf>.

DIALOGUL CULTURAL CA DETERMINANTĂ A EDUCAȚIEI INTERCULTURALE

CULTURAL DIALOGUE IS A DETERMINING FACTOR OF INTERCULTURAL EDUCATION

Zinaida URSU, șef secție

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Chișinău, Republica Moldova

Abstract: *In the article is approached the cultural dialogue from the perspective of its importance to improve perception and appreciation of the ethno-cultural diversity by the teenagers of the Republic of Moldova. One of the missions of the National Children's Library "Ion Creanga" is to organize intercultural activities to give to all beneficiaries an equal chances of affirmations. Two cultural actions are provided based on cultural achievements of department „Activity with Children from 11-16 years” as models. Potential topics are suggested that might be discussed, historical and cultural information that clear up the multilateral aspects of our society*

Key-words: *cultural dialogue, multicultural society, multiculturalism, cultural strategy, competition, festival, concert.*

*„Trupul nostru se hrănește cu produse alimentare,
iar sufletul cu cultură”*

George Enescu

Considerații introductive

Societatea contemporană este o societate a intersecției culturilor, a redefinirilor identitare. Nevoia de a trăi și de a lucra împreună, de a ne cunoaște mai profund, de a ne înțelege și de a ne respecta reciproc a devenit imperativ într-o lume globală, în care se micșorează distanțele dintre Eu și Celălalt.

Deschiderea față de celălalt, acceptarea acestuia, toleranța nu sînt înnăscute, ci se construiesc în personalitate prin demersuri educaționale sistematice. Din perspectiva cultivării și promovării acestor valori, rolul bibliotecii este deosebit de important în transformarea acestor diferențe într-o șansă a dezvoltării personale și a comunității și de aici diminuarea lor ca sursă de prejudecăți, tensiuni și disconfort. Biblioteca, în parteneriat cu alte instituții, este chemată să ofere, prin intermediul educației interculturale, un model al conviețuirii pașnice și constructive într-o societate în care locuiesc împreună membrii mai multor grupuri etnice.

Una din strategiile principale ale Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” în dezvoltarea spațiului de bibliotecă pentru lectura copiilor este de **a oferi fiecărui beneficiar posibilitatea de a se include în dialog**. Avem **două principii de bază** de care ne conducem în activitatea noastră: **încrederea față de copii** și al doilea – **renunțarea la centrismul matur în dialog** (cu alte cuvinte - descoperirea și pătrunderea acelor idei, dorințe tainice ale adolescenților și tinerilor care ne păstrează nouă pacea în înțelegere și armonie).

Un exemplu demonstrativ în acest sens este Ciclul de ringuri intelectuale și dezbateri „Adolescentul în lumea cunoaștrii”, pe care le-am inițiat încă în a. 2006, desfășurat de secția „Activitate cu copii de 11-16 ani” în colaborare cu secția „Mediateca”.

Experiența de peste 9 ani, ne permite să vorbim de câteva strategii culturale:

Strategia „provocării”, tendința tinerilor către dialogul despre ordinea mondială, despre sistemul de valori, libertatea persoanei, tabuurile în societate, fenomenul literaturii și lecturii în Internet, a „ciorii albe” (sau a „oii negre”) în societate, a toleranței: stimă sau umilință?, impactul civilizației asupra naturii etc. pentru a-și potoli setea de „a fi tu însuși”. Adolescenții noștri sunt conștienți în alegerea dominantei de căutare a întregului, identității în lumea schimbătoare.

Strategia „feedback-ului”. Pentru ei necesitatea într-un alt „El” este foarte exigentă, esențială. Interesul, nerăbdarea și îndrăzneala în căutarea modului de a-l înțelege pe „altul”, „un oarecare”, este însoțit de o așa energie de cercetare, observare, ingeniozitate din partea lor, încât urmările pot să fie contradictorii, dacă noi, sfera bibliotecii pentru copii, nu le oferim posibilitatea primirii deschise și

maleabile a acestei energii de transformare și schimbare.

Strategia dialogului constructiv. Noua generație de cititori este deschisă pentru dialog, cu tot specificul ei de mișcare spre libertate, gândire și încredere.

În acest sens, ciclul de ringuri intelectuale și dezbateri este cea forma perfectă, care oferă tuturor adolescenților posibilitatea de a se include în dialog.

Dezvoltarea culturii comunicării – factor determinant întru îmbunătățirea relațiilor interetnice

Societatea noastră este măcinată de foarte multe probleme, inclusiv dezvoltarea culturii comunicării. Un rol important în această direcție le revine instituțiilor ce se ocupă de procesul educațional. Familia, școala, instituțiile culturale, intermediază și facilitează transmiterea către tânăra generație a unui bogat bagaj de valori morale și culturale. Acest proces se desfășoară pe tot parcursul vieții și totuși **copilăria și adolescența sunt etapele în care socializarea ocupă un loc nodal** în procesul de formare și consolidare al Eu-lui.

Biblioteca pentru copii are ca obiectiv principal dezvoltarea spiritualității ca cel mai înalt nivel moral și emoțional al dezvoltării omului. În zilele noastre, una din cele mai stringente probleme a devenit educarea culturii morale. Drept urmare, noi, reprezentanții culturii, în permanență muncim în direcția **altorii dragostei de țară, simțământului cetățeniei, promovării unei culturi de comunicare interetnică, a toleranței și bunăvoinței.**

În acest sens, organizăm activități cu specific intercultural în scopul egalizării șanselor de afirmare a tuturor beneficiarilor în speranța că ele vor duce în viitor la rezolvarea problemelor de ordin cultural din societatea noastră.

În continuare, mă voi referi la două acțiuni de acest fel: serata intelectual-cognitivă **Arborele vieții** și dezbateră **Societatea multiculturală – mit sau realitate?**

Principala instituție de socializare a copiilor este familia - nucleul societății. În familie se dobândesc deprinderi, atitudini, valori, comportamente, care se dezvoltă mai apoi în alte medii sociale.

Așadar, serata intelectual-cognitivă **Arborele vieții** a fost organizată de Ziua Internațională a Familiei, la care au participat 30 de copii de la mai multe institutii de învățământ din Chișinău.

Scopul: educarea responsabilității de cetățean care cunoaște și respectă istoria, cultura, tradițiile naționale.

Obiective:

- promovarea interesului față de trecutul istoric, tradițiile și obiceiurile țării;
- educarea interesului față de istoria și tradițiile familiei sale;
- asigurarea înțelegerii de către copii a rolului părinților în formarea unui climat de prietenie, toleranță și respect reciproc în sânul familiei;
- formarea atitudinii de respect față de propria cultură și față de cultura celorlalți;
- dezvoltarea atitudinilor participative în dialog cu semenii.

Copiii le-au fost propuse câteva subiecte: *înțelepciunea populară - barometru al dezvoltării societății din toate timpurile; familiarizarea cu "dicționarul de rudenie" și ilustrarea lui cu proverbe populare reprezentative; istoria numelui mic și de familie – semn ce ne leagă sufletește de vremurile trecute; cunoașterea arborelui genealogic.*

Ce importanță are comunicarea între părinți, între părinți și copii, între bunici și copii, între frați? Ce factori distrug armonia unei familii? Dar a unei comunități? Pentru a afla răspunsurile la aceste întrebări am apelat la înțelepciunea populară, - un bun barometru al evoluției societății.

Proverbele populare, zicătorile și înțelepciunile selectate de către copii, le-au demonstrat pe larg atitudinea oamenilor către copii, familiile cu copii, societate. Grupându-le după criteriul *fericire – întristare*, ei au receptat un singur mesaj: totul pornește din sânul familiei. Unde este liniște și înțelegere, copiii se dezvoltă armonios, iar părinții încearcă un simțământ de satisfacție și bucurie pentru familia lor, - consideră unii copii. Întotdeauna trebuie să ne iubim părinții și să le purtăm respect, - au remarcat alții. Copiii au fost încurajați în aceste porniri nobile amintindu-le, că iubirea față de părinți

mai este și temelia iubirii de neam.

În continuare, copiii au exersat prin așa numitul „dicționarul de rudenie”. Din păcate, astăzi, când familiile nu sunt atât de numeroase și trainice ca mai înainte, categoriile de rudenie și-au pierdut parțial importanța și determinarea lor adeseori devine dificilă. Necunoscând „dicționarul de rudenie”, noi câteodată lipsim de culoare vorbirea noastră și ne îngreunăm perceperea literaturii, folclorului, înțelepciunii trecutului, modului trecut de viață. Răspunsurile au demonstrat o bună cunoaștere a categoriilor de rudenie, ceea ce presupune o implicare substanțială a adulților în pregătirea lor, inițiativă pe care noi o salutăm.

Au avut posibilitatea să privească și în oglinda istoriei propriei familii. În special, au aflat cum dădeau părinții noștri nume copiilor în timpurile vechi, investind în aceasta toată iubirea și marele lor speranțe. Tabloul a fost completat de către copii cu istoria primirii propriului nume mic și ce semnifică el.

Un interes deosebit le-a trezit copiilor procesul de constituire a numelor de familie la moldoveni și faptul că o bună parte din ei poartă nume de familie ce-și au originea în alte limbi: greacă, bulgară, poloneză, ungară, turcă și, mai ales, ucraineană, rusă.

Chiar din copiii prezenți la manifestare purtau nume de familie, ca: Dodon, Dorogan, Dolma, Tarlev, Vetrova, Zestrea-Țuțuc, Grin, Tofan ș.a.

Copiii au fost atenționați: numele de familie poate fi cu mai multe semnificații, astăzi el nu depinde de însemnătatea lui inițială, el este în afara moralei, de el nu trebuie să se rușineze.

În continuare câțiva copiii și-au împărtășit secretele de familie venind cu un cântec transmis din generație în generație, o vorbă de duh, o ocupația preferată etc.

În rezultat, copiii au aflat multe lucruri interesante despre predecesorii lor, unii din ei chiar au reușit să-și alcătuiască propriul arbore genealogic, demonstrând că el poate fi nu numai la oamenii mari sau la cei care au domnit. Prin arborele genealogic și cercetarea acestuia printre membrii familiei, unii copii au aflat pentru prima dată că nu sunt doar de etnia de care știau.

Pe toată perioada pregătirilor, părinții le-au fost călăuză sigură în cercetări, urmărindu-i îndeaproape și împărțind împreună cu ei bucuria multor descoperiri. De fapt, aceasta confirmă încă odată rolul determinant pe care ei îl joacă în generarea credințelor și a atitudinilor copiilor, și care ca atare pot influența – pozitiv sau negativ – deprinderile pe care și le însușesc ei în cadrul activităților de orientare interculturală.

Avantajele participării la proiect: încrederea în familia puternică și armonioasă, bucuria descoperirii tradițiilor de familie, oportunitatea de a prelua cele mai bune tradiții la formarea viitoarei lor familii.

Constatări pe final: Pentru a ști cine este, copilul trebuie să știe cine i-au fost strămoșii, să-și cunoască obiceiurile și tradițiile. Cunoscându-le, va înțelege că prezentul este valoros împreună cu trecutul, toate acestea nu trebuie să dispară, iar noi, bibliotecarii și copiii trebuie să fim păstrătorii și continuatorii acestora, purtând un contact direct, permanent cu izvoarele folclorului și, mai mult, să trăim în prietenie și armonie alături de conaționalii noștri.

Dezbaterile *Societatea multiculturală – mit sau realitate?*

Într-o societate multiculturală, bibliotecile trebuie să pună accentul pe activități care să permită contactul între diferite grupări etnice și culturale și să încurajeze scimburile interculturale, prin promovarea înțelegerii și toleranței dintre grupurile etnice și culturale.

Un astfel de dialog a avut loc în cadrul dezbaterilor ***Societatea multiculturală – mit sau realitate?*** organizat cu prilejul Zilei Mondiale a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare. Anul acesta acțiunile s-au desfășurat sub sloganul „Fă ceva pentru diversitate și incluziune”.

Scop:

Conștientizarea de către adolescenți a diversității etnoculturale și acceptarea valorilor multiculturale.

Obiective:

- îmbunătățirea percepției și aprecierii diversității;
- încurajarea toleranței și a dialogului interetnic.

Au dat curs invitației în jur de 40 de elevi de la mai multe instituții de învățământ din capitala, care au format echipele de spicheri și oponenti. La fel, au fost prezente personalități care au împărtășit tinerilor din experiența lor.

Actualitatea temei: *comunicare insuficientă și pe alocuri dificilă între reprezentanții diferitor etnii; dialogul cultural nu este susținut suficient prin politici clare de către factorii de decizie; necesitatea exploatarea oportunităților pe care ni le oferă societatea multiculturală în direcția dezvoltării spirituale; cooperarea între diferite grupuri etnice, ca factor major de consolidare a societății.*

Structura etnică a Republicii Moldova (potrivit recensământului din a. 2004). Diagrama ne demonstrează, că pe un teritoriu atât de mic conviețuiește o lume pestriță, un popor format din peste 40 de etnii, societatea căreia are nevoie pentru o dezvoltare armonioasă în primul rând de un dialog cultural efectiv.

În cadrul dezbaterilor, multiculturalitatea a fost examinată atât ca un fenomen global, cât și la nivel național. S-a discutat în jurul a trei subiecte:

- *Multiculturalismul – problemă sau evoluție a societății contemporane?;*
- *Există în Republica Moldova un mediu favorabil pentru dezvoltarea dialogului intercultural?;*
- *Societatea multiculturală în Republica Moldova. Art-proiect.*

Discuțiile au arătat, că multiculturalismul este privit de către majoritatea vorbitorilor ca o evoluție a societății contemporane. În opinia lor există o comunicare insuficientă și pe alocuri dificilă între reprezentanții diferitor etnii, de aceea cooperarea între diferite grupuri etnice ar ajuta considerabil la consolidarea societății.

Printre soluțiile ce ar duce la dezvoltarea unei societăți fără probleme de ordin etnic și cultural a fost propusă și una care, s-ar părea, ne-ar izbăvi definitiv de confruntările de acest ordin, și anume existența unei singure culturi, și dacă ar fi, ce am alege? Întrebarea, deși ipotetică, a fost considerată provocatoare. Astfel că un elev a răspuns: „Cum în pădure nu poate crește un singur copac, așa și noi nu putem alege o singură cultură”. S-a menționat că societatea moldovenească, unde trăiesc peste 40 de etnii, este orientată spre armonie, dar încă suntem la primii pași în dezvoltarea multiculturalismului.

Interesant au decurs discuțiile în jurul celui de-al doilea subiect referitor la existența în Republica Moldova a unui mediu favorabil pentru dezvoltarea dialogului intercultural.

Conform spicherilor, un astfel de mediu există, doar că dialogul intercultural nu este susținut suficient prin politici clare de către factorii de decizie, enumerând mai multe motive ce țin de limbă, etnie, religie, etc.

O precizare a făcut actorul M. Fusu, atunci când unii elevi repetau în discuție, că în țara noastră trăiesc mai multe popoare, explicându-le, că există un singur popor format din reprezentanții mai multor etnii, și toți ca unul trebuie să fie patrioții acestui pământ.

Participantii au constatat că deși există în țară o bună bază legislativă care echilibrează relațiile interetnice, garantează drepturile dezvoltării etniilor, se întreprind o serie de acțiuni practice, cultura lor e puțin cunoscută. Este nevoie de o mai mare apropiere, - au adăugat participanții.

Despre felul cum arată societatea multiculturală în Republica Moldova, am aflat din Art-proiectul prezentat de un tânăr care a comentat datele privind componența etnică și religioasă a Republicii Moldova, care au arătat un tablou divers. El a subliniat marele potențial al poporului nostru, și oportunitățile pe care ni le oferă societatea multiculturală în direcția dezvoltării spirituale.

Trebuie să găsim lucruri comune care ne unesc – la această concluzie au ajuns participanții la finele dezbaterii. Câțiva pași au fost realizați chiar în cadrul dezbaterilor. Ansamblul „Sonor” de la Liceul cu predare în limba rusă „N. Gogol” a fascinat publicul nu numai prin interpretare, dar și prin repertoriul ales cu grijă, prezentat în limbile română și rusă, fapt ce ne-a permis să ne simțim ca într-o adevărată familie.

Este îmbucurător faptul că la dezbateri au participat elevi, vorbitori în mai multe limbi – moștenire de la părinți, dar pe care i-a unit în dialog limba română, fapt remarcat și de către V. Fonari care

a remarcat: „cunoașterea unei culturi începe de la limbă”, cu atât mai mult că limba în care s-a vorbit este limba oficială a statului.

Totaluri sau constatări pe final de dezbateri:

Dezbaterile mi-au demonstrat încă o dată, că trebuie să urmezi chemarea inimii, să nu te lași condus de val, dar să convingi și pe alții că lucrurile frumoase vor reuși, și scepticismul în acest caz nu-ți este tovarăș.

Abordarea interculturalității trebuie să pornească de la ideea că o mai bună înțelegere între oameni este posibilă. Educația interculturală este un proces continuu și creativ. Dialogul cultural înseamnă o mai bună cunoaștere reciprocă. Fiecare participant este un agent al schimbării, iar nouă, adulților, ne revine cea mai mare responsabilitate, pentru că noi suntem acei care transmitem valorile culturale și formăm atitudinile și sistemul de valori al generațiilor viitoare.

Concluzii:

Considerăm că un factor important în procesul de culturalizare este *nivelul de competență a actorilor implicați în procesul de educare a tinerilor*. În cazul nostru, *bibliotecarul trebuie să fie „intercultural”*. Și mai este fundamental necesar ca *bibliotecarul să fie conștient de propria sa cultură*, să-și înțeleagă preconcepțiile sale, credința, principiile morale și valorile.

Vom continua să dezvoltăm teme de reflecție și activități prin care participanții să conștientizeze importanța deprinderilor de comunicare, relaționare și colaborare. Ca parteneri de nădejde ai bibliotecii au fost și sunt școala și familia, împreună constituind acel liant ce forjează moralitatea adolescenților și tinerilor, încărcată cu demnitate, responsabilitate și rost social. Anume biblioteca are posibilitatea să povestească într-o formă tolerantă și respectuoasă despre culturile, tradițiile, concepțiile altor popoare. Noi putem face ceea, ce nu pot face politicienii, putem susține un dialog liber și egal al culturilor. Într-un cuvânt, orice bibliotecă este o zonă a toleranței.

Ași vrea să închei cu îndemnul: „Fii liber sau conservator, fii cum știi, dar crede în patrie” - spune B. P. Hasdeu, - cheazăia unei armonii stabile în societate - adăugăm noi.

Apropo: problema multiculturalismului a fost pusă în discuție și la cea dea XXVI-a Conferință a Asociației Bibliotecarilor din România, la care am participat la începutul lunii septembrie. Simona Marilena Bursășiu de la Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Tudoran” din Timișoara a prezentat tema *Multiculturalismul în biblioteci. Studiu comparativ Est și Vest European*. Ea a comparat site-urile bibliotecilor țărilor din Vest (UE) și Est din câteva puncte de vedere:

- posibilitatea interfeței de a trece de la o limbă la alta;
- prezența materialelor în limbile minorităților naționale și în limbile de circulație internațională.

A constatat că site-urile țărilor din Vest cuprind mai multe materiale în diferite limbi. Spre exemplu, site-urile bibliotecilor universitare din Germania cuprind materiale în 9 limbi.

La Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Tudoran” din Timișoara, în care activează dumea, situația este puțin altfel. Mulți studenți străini studiază în limba engleză: ei au nevoie de informație elementară și în această limbă: despărțitori, indicatori, altă informație referitor la colecții și nu numai. Prin comunicarea colecțiilor, a deschiderii lor către beneficiari, are loc optimizatrea accesului la documentele bibliotecii, favorizarea posibilității cunoașterii diversității fondului de publicații și se contribuie la formarea imaginii bibliotecii ca spațiu al exprimării libere, Mai mult ca atât, se promovează atât valorile naționale cât și cele universale.

Tema este foarte actuală, dacă ținem cont, în special, de posibilitățile de comunicare pe continentul european de astăzi.

REAȘEZAREA ORGANIZATORICĂ A BIBLIOTECHII UNIVERSITARE – CHEZĂȘIA EFICIENTIZĂRII ACTIVITĂȚII

REARRANGING ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE UNIVERSITY LIBRARY - A PLEDGE OF EFFICIENT ACTIVITY

Ludmila CORGHENCI, consilier
Stepanida BLETEA, șef serviciu
DIB ULIM

Abstract: *The changes are outlined in the organizational structure of the University Library, which is regarded as a key tool, but shifting, flexible, dependent on the requirements of the internal and external environments. The new organizational structure focuses on human resources, materials, documentation etc., functional spaces and services/ information library info-products offered to university community.*

Key-words: *change, organizational structure, components of the organizațional structure, subdivisions, centres.*

Structura organizatorică reprezintă ansamblul persoanelor și subdiviziunilor astfel construite, încât să asigure realizarea obiectivelor previzionate (3). Dintre scopurile structurii organizatorice în publicațiile la subiect sunt evidențiate: identifică unitățile de bază în cadrul instituției, sarcinile, responsabilitățile acestora; stabilește ierarhia și alte modalități de relații organizaționale; clarifică canalele de comunicare (3). Structura organizatorică a unei instituții este un instrument-element cheie, dar schimbător, flexibil, dependent de cerințele timpului.

Pe parcursul statornicirii Departamentului Informațional Biblioteconomic (DIB) au avut loc diverse re-proiectări în organizarea proceselor bibliotecare: comasarea oficiului „Împrumut la domiciliu”, asigurarea funcționalității echipelor de procese, instituirea obligațiilor de „bibliotecar-contact” și altele, astfel DIB adaptându-se structural la schimbările mediului, căruia îi oferă servicii informațional-bibliotecare, și cel profesional (2, p. 16-17). În acest proces s-a ținut cont de raționalitatea combinării resurselor umane, eficiența activităților, realizarea obiectivelor, funcționalitatea unității, dirijarea acesteia, atitudinea personalului și educarea apartenenței instituționale.

În anul 2015 la DIB se lucrează asupra noii strategii instituționale, re-așezarea/raționalizarea organizatorică fiind un prim pas în acest context. Orientarea Fondatorului DIB - structura organizatorică trebuie să corespundă exigențelor de realizare a misiunii DIB, a obiectivelor în condițiile minimizării costului economic, social, material, financiar. În acest context prezentăm misiunea DIB:

- modelarea, dezvoltarea și administrarea resurselor, serviciilor/produselor info-documentare în sprijinul studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii socio-profesionale
- implementarea culturii informației și a învățării, bazată pe tehnici și tehnologii informațional/comunicaționale moderne, formarea deprinderilor de gestionare a informației de către utilizatori

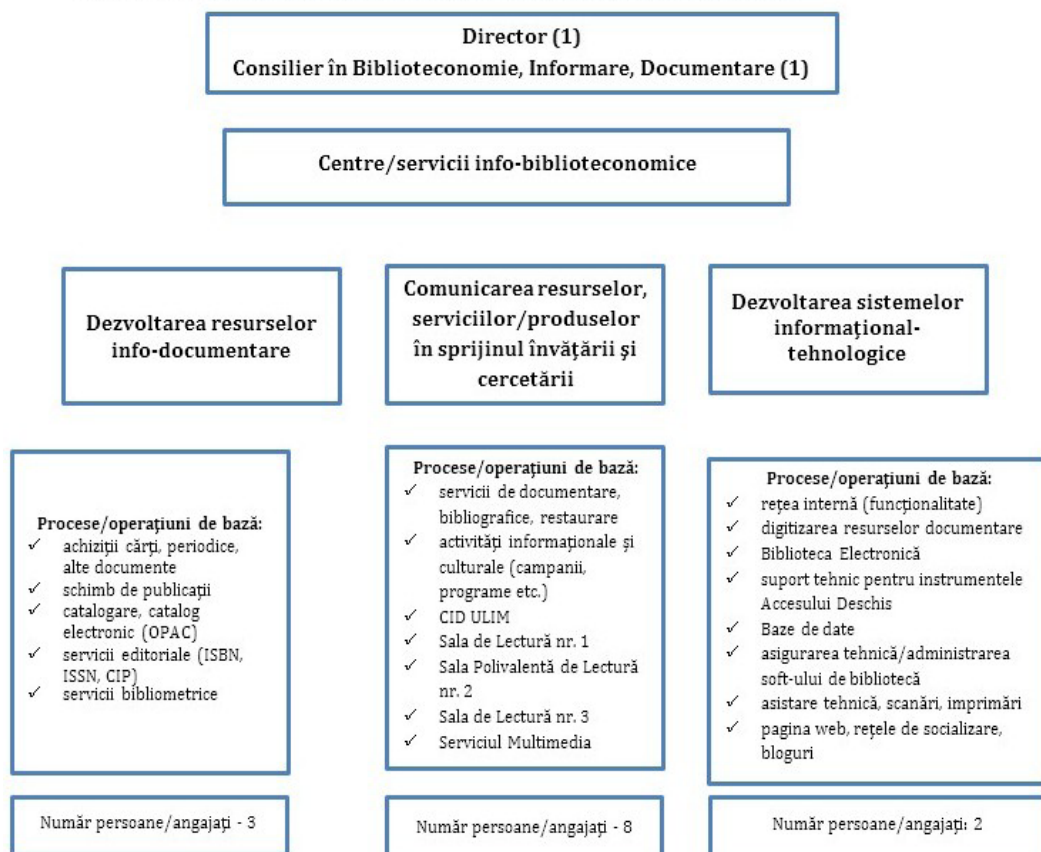
În procesul de re-așezare/raționalizare organizatorică a DIB s-a ținut cont de următoarele principii: al *obiectivului* (orientare pentru realizarea scopului și obiectivelor profesionale); al *specializării și complexității muncii*, al *interdisciplinarității*; al *coordonării* (asigurarea unității eforturilor angajaților); al *autorității* (reliefarea responsabilităților managerilor superiori și funcționari), al *responsabilității* profesionale, al *echilibrului*, al *continuității* (1, p. 91-92).

Noua structură organizatorică se axează pe trei componente de bază ale activității bibliotecare:

- resurse umane, info-documentare, materiale etc. (dezvoltarea, crearea, asigurarea accesului la resurse/servicii instituționale și cele din exterior)
- spații funcționale, benefice procesului de învățare și cercetare, de comunicare, de asigurare a accesului la resurse, din orice loc și în orice timp convenabil utilizatorilor
- servicii și produse info-bibliotecare (programe, campanii, proiecte; baze de date; instrumente ale Accesului Deschis; servicii de augmentare a vizibilității rezultatelor cercetării universitare, info-metrice și editoriale).

Astfel, noua structură organizatorică a DIB include 3 servicii: „Dezvoltarea resurselor info-documentare”, „Comunicarea resurselor, serviciilor/produselor” și „Dezvoltarea sistemelor informațional-tehnologice”.

Structura funcțională a Departamentului Informațional Bibliotecomic

Avantajele, impactul implementării noii structuri organizatorice:

- modernizarea serviciilor info-bibliotecare în baza integrării tehnologiilor și tehnicilor informaționale, comasarea proceselor tradiționale de activitate a Bibliotecii cu cele inovative
- „externalizarea” serviciilor info-bibliotecare în baza tehnicilor și tehnologiilor informaționale (acces, diversitate de servicii în afara spațiilor funcționale)
- fundamentarea structurii organizatorice pe componentele de bază ale activității info-bibliotecare, aceasta materializându-se în eficientizarea utilizării resurselor documentare, a spațiilor funcționale și a serviciilor/produselor info-bibliotecare
- augmentarea complexității și interdisciplinarității activității personalului (de ex., implicarea bibliotecarilor din sectorul relații cu publicul în procese de achiziții și catalogare etc.), fapt ce va asigura funcționalitatea DIB cu un număr redus de personal specializat
- îmbunătățirea sistemului informațional al DIB (soft, funcționalitatea Bibliotecii electronice și a Bibliotecii Digitale, servicii on-line etc.)
- crearea de posibilități mai fertile pentru digitizarea patrimoniului documentar universitar (actual și retro)
- structură organizatorică novativă (nu există astfel de abordări în Republica Moldova; autorii conceptului promovând experiența reprezentativă a bibliotecilor universitare din Suedia)

- implementare noii structuri se poate realiza în limitele prezentului buget financiar, fără implicații materiale și financiare substanțiale
- altele.

Ce urmează? În baza noului concept va fi elaborat un nou Regulament de organizare și funcționare a DIB, aceste fiind aprobat la ședința Senatului ULIM, urmând elaborarea noului cadru de reglementare internă (ROF ale serviciilor, fișele posturilor), remanieri de personal (avansări, noi denumiri de posturi etc.)

Referințe bibliografice:

1. BORDEAN, Ioan. *Management general*. Galați, 2010. 327 p. ISBN 978-606-533-149-5.
2. CORGHENCI, Ludmila. Schimbări organizațional+funcționale în activitatea bibliotecii universitare. In: *Symposia Professorum. Seria Biblioteconomie*. Chișinău, 2001, pp. 15-19. ISBN 9975-920-48-9.
3. ENACHE, Ionel. *Planificarea și organizarea serviciilor de bibliotecă* [on-line] [accesat 10 noiem. 2015]. Disponibil: <http://ebooks.unibuc.ro/StiinteCOM/planif/3-3.htm>.
4. ФОРСМАН, Дэниэл. Через год вы пожалеете, что не стартовали сейчас: модернизация технической политики и организационной структуры библиотеки. In: *Научные и технические библиотеки*. 2014, nr. 3, pp. 55-69. ISSN 0130-9765.

REVISTA CONFLUENȚE BIBLIOLOGICE: UN DECENIU DE APARIȚIE

A DECADE OF CONFLUENȚE BIBLIOLOGICE DEVELOPMENT MAGAZINE

Angela HĂBĂȘESCU
Olga DASCAL
Valentina VACARCIUC

Abstract: *In the article is presented the research results of the content of the journal of librarianship and information science, „Confluente bibliologice” from 2005 to 1-2 issues from 2015. It is analyzed the value and visibility of magazine in information, professional training and intellectual of readers. The authors aimed to determine approached thematic area in the magazine to determine the impact of publication on the training of librarians, library and information studies and research and science communication and familiarizing readers with precious collections and services of USARB Library Science. There were three main features which allow the construction of a concrete image about magazine: general information, information about the content and services offered, its website.*

Keywords: *library, magazine, article, column, references*

Introducere

În cercetarea științifică rolul primordial îi aparține comunicării. Bibliotecile moderne pretind să fie unele dintre cele mai importante canale de comunicare în societatea cunoașterii. În lumea contemporană comunicării profesionale îi revine un rol central în asigurarea unei diseminări corecte, eficiente și rapide a cunoștințelor din toate domeniile. Pregătirea profesională a specialistului în biblioteconomie și științele informării, a bibliotecarului, îl fac pe acesta capabil să găsească răspunsuri la întrebări din toate domeniile: literatură, geografie, istorie, inginerie, medicină, afaceri, economie, politică etc.

Societatea informațională este o formă nouă a civilizației umane, mult mai perfectă, în care accesul egal și universal la informație, în corelație cu o infrastructură informațională și comunicațională dezvoltată, contribuie la o dezvoltare social-economică durabilă, reducerea gradului de sărăcie, îmbunătățirea calității vieții, la integrarea în Uniunea Europeană. „*Practica internațională demonstrează impactul pozitiv al infrastructurii informaționale și comunicaționale asupra dezvoltării societății contemporane, care constă în diversificarea posibilităților de acces la informație și la resursele informaționale publice în toate domeniile de activitate umană*”. [10]

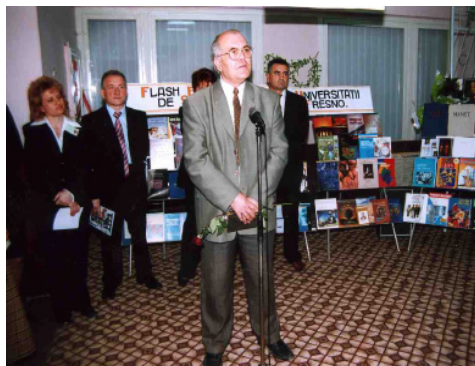
Biblioteca instituției de învățământ este apreciată astăzi ca o bază de dezvoltare intelectuală, nivelul confortului de acces la informații al căreia este unul din indicatorii importanți ai succesului implementării noilor tehnologii educaționale universitare. Biblioteca Științifică reprezintă un nod important al comunicării științifice și culturale în viața Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți. Activitatea științifică a bibliotecarilor acestei biblioteci se orientează spre îmbunătățirea serviciilor info-documentare, consolidarea bazei teoretico-aplicative biblioteconomice, sporirea cunoștințelor în domeniul biblioteconomiei, bibliografiei, bibliologiei și științelor informării. Comunicarea profesională în mediul biblioteconomic se realizează și prin intermediul revistelor de specialitate, editate în Republica Moldova, România și Rusia.

Confluente bibliologice este o publicație de biblioteconomie și științe ale informării, editată de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți. Are o apariție trimestrială timp de un deceniu.

Asumându-și rolul de „interfață” a Bibliotecii Științifice pentru publicul său, ca și instituțiile similare din străinătate, revista acordă spațiu cu precădere articolelor de valorificare a colecțiilor Bibliotecii, evenimentelor culturale majore instituționale, naționale și internaționale, studiilor și cer-

cetărilor interdisciplinare, bibliologice și de știința comunicării. Publicația se adresează cercetătorilor, bibliotecarilor, studenților, persoanelor interesate de fenomenul producerii și receptării documentelor, fiind distribuită în sistemul de biblioteci din țară, precum și din exterior prin Serviciul de Schimb internațional. Revista publică articole originale privind aspectele teoretice și practice din domeniul biblioteconomiei și științelor informării, recenzii, rapoarte de la conferințe/ateliere/seminarii, prezentări ale unor proiecte de cercetare etc.

În ajunul aniversării a șazecea de la înființarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți (2005) este lansat primul număr al revistei *de biblioteconomie și știința informării* „*Confluente bibliologice*” sub conducerea directoarei BȘ USARB Elena Harconița, redactor – șef Anatol Moraru, cadru didactic universitar, care a deținut această funcție între anii 2005-2010. Colegiul de redacție: Valentina Topalo, șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale, Elena Stratan, șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate, Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate Editorială.

Cîteva reflecții asupra publicației

Iată-ne ajunși la răspîntie de timp, cînd revista „Confluente bibliologice” face bilanțul unui drum al existenței sale de un deceniu. Publicația bălțeană are admiratori, prieteni, colegi, colaboratori și susținători. Printre cei mai fideli îl regăsim pe Alexe Rău, dr. în filosofie, bibliologul, eseistul, filosof al culturii, directorul general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Pe paginile ziarului *Gazeta bibliotecarului* în articolul „*Confluente bibliologice*” autorul declară: „*Cînd ne-a parvenit în redacție numărul zero al acestui periodic nou-născut, ne-a atras atenția și ne-a bucurat ochiul ținuta sărbătorească a lui. Și e firesc să fie așa pentru că premiera aceasta e prilejuită de aniversarea a 60-a a universității bălțene, care se va marca oficial în luna octombrie... Director al revistei este, desigur, dna Elena Harconița,*

deci ea este cea cu cheltuiala. Dar nu numai, căci în acest număr zero ea e prezentă cu niște articole pline de substanță și de noblețe. Ceilalți autori, adică bibliotecarele fruntașe ale BȘU „Alecru Russo” în mijlocul cărora scripește neastîmpăratul Radu Motoc de la Galați, țin isonul. Pe scurt, e o realizare ca la nord și e o contribuție importantă la mișcarea ideilor bibliologice în Moldova.

Da, să nu uit. Revista are număr ISSN, ceea ce înseamnă că, iată, Camera Națională a Cărții a soluționat și această problemă. Nutrim speranța că ne vom alege cu un număr de înregistrare internațională și noi”. [18]

Autorul își continue gândul în nr.3-4 din anul 2005 al revistei „Magazin bibliologic” și cu prețuire și respect mărturisește: „Re-

vista „Confluente bibliologice” se remarcă prin larga deschidere spre valorile profesiei, prin tendința bibliotecarilor de la „A. Russo” de a transforma instituția lor într-un loc de convergență a celor mai avansate idei bibliologice bălțene, naționale și internaționale, lucru care le stă în puteri și le reușește... Revista „Confluente bibliologice” fondată de bibliotecarii bălțeni bucură mintea, ochiul (căci e o publicație color), mirosul (de tipăritură proaspătă) și chiar pipăitul (e tipărită pe o hirtie superbă). Revista „Confluente bibliologice...” e o apariție remarcabilă, o făgăduință și un zvon de contribuție septentrionară la creșterea bibliologiei basarabene”. [19]

Renumitul bibliolog, istoric literar și publicist Gheorghe Bu-luță în articolul „Periodice și cărți”, publicat în revista „Biblioteca” mărturisește următoarele: „Impresia generală pe care o produce publicația „Confluente bibliologice” este aceea a unei instituții bibliotecare-universitare moderne, vii, atractive și a unui corp profesional implicat, harnic, cu inițiativă și dorința de a realiza cât mai mult în toate segmentele vieții bibliotecii și culturii locale... Bibliotecarii moldoveni au reușit să realizeze publicații diverse, utile pentru informarea publicului, interesante și prin valoarea lor documentară, știind să-și facă vizibilă prezența în țară și în afara ei, dovedind multă voință de progres”. [4]

În interviu oferit de lectorul universitar Anatol Moraru pentru revista „Chronos” publicația „Confluente bibliologice” este apreciată drept „o revistă cu răsunet în întreg spațiul românesc”. [15]

Dr. habilitat în sociologie, conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova Nelly Țurcan în articolul „Revistele bibliotecare din Moldova ca mijloc de comunicare științifică” menționează revista „Confluente bibliologice” ca una dintre „publicațiile periodice profesionale în domeniul bibliotecar care a rezistat timpului... Avem nevoie de astfel de platforme pentru schimbul de idei, experiențe, opinii.” [30]

În articolul „Impactul revistei Confluente Bibliologice (2005 – 2011) în dezvoltarea culturii intelectuale a bibliotecarilor” dna Elena Stratan, șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate, scrie despre revistă: „Confluente Bibliologice a devenit pe parcursul anilor un instrument eficient de comunicare, informare și promovare a activității Bibliotecii și a profesiei de bibliotecar. Revista Bibliotecii este un succes al bibliotecarilor bălțeni”. [24]

În anul 2006 revista de biblioteconomie și științele informării „Confluente bibliologice” se învrednicește de premiul II la Concursului Național ABRM „Cele mai reușite lucrări

în domeniul biblioteconomiei și științei informării” în cadrul Simpozionului Anul Bibliologic 2006, ediția a XVI, cu genericul: „Situția actuală și proiectele de perspectivă ale domeniului bibliotecar”, Secțiunea PUBLICAȚII PERIODICE.

Un start reușit

Primul număr al revistei începe cu articolul redactorului-șef intitulat „Apologii necesare”, care prezintă „o pledoarie pentru cultura și educația prin carte și își propune să explice rolul și misiunile Bibliotecii Științifice USARB, considerată Catedrală a Cărții. În cuvîntul său inaugural autorul face o paralelă între „Confluente bibliologice” și „Dacia literară” a lui Mihail Kogălniceanu”. [4]

Revista *Confluente bibliologice* este numită de Anatol Moraru, lector universitar, „revistă pentru minte și inimă”. [14]

În cele 74 pagini ale primului număr cu format de carte-album sînt abordate diverse aspecte ale vieții bibliotecare.

Articolul „Biblioteca – un templu al cărții”, semnat de directorul BȘ USARB Elena Harconița, oferă cititorilor o imagine clară despre evoluția Bibliotecii universitare de-a lungul anilor. Este pus accentul pe potențialul uman și profesional al instituției, sînt trasate perspectivele dezvoltării Bibliotecii. Articolul „Faina Tlehuci – spirit activ, molipsitor, ofensiv...” este consacrat biografiei profesionale a fostei directoare Faina Tlehuci, specialist în domeniul biblioteconomiei, lucrător Emerit al Culturii, Membru de Onoare al Senatului USARB, care a stat la cîrma instituției timp de 40 de ani și „și-a dăruit inima și gîndul Bibliotecii, care i-a devenit înșăși destinul vieții”. [9]

În articolele „O frumoasă și necesară colaborare”, „O zi din luna octombrie, o lună într-un an aniversar”, „Inteligență și Inovații = AGEPI”, „Omagiu”, „Ceahlăului prozei românești (Mihai Sadoveanu)”, Valentina Topalo, șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale vorbește despre instaurarea „unui spirit al deschiderii spre nou, al transformărilor continue – o condiție indispensabilă a asigurării studiilor superioare de marcă prin informarea și documentarea ireproșabilă a beneficiarilor”. [nr. 1, 2005]

Radu Moțoc, Membru de Onoare al Senatului USARB, inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costachi Negri”, Galați, un mare prieten al Universității bălțene, inițiator al multor programe culturale, cele mai importante din ele fiind asigurarea dezvoltării colecției de carte în limba română, inițierea și implementarea ideii *Atheneului Universitar bălțean*, în articolul său relatează despre viața și activitatea regretatului Preot Igor Jechiu, care susținea că „Nu există dragoste mai mare decît dragostea de Dumnezeu și dragostea de carte”. [16]

Elena Stratan, șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate în „Cronica evenimentelor notabile” propune cititorilor o evaluare a evenimentelor importante în care a fost și este implicată instituția. Această tradiție va fi menținută și în numerele următoare.

Lina Mihaluța, actualmente director adjunct, pe atunci șef Serviciu Catalogare, Clasificare, mărturisește în articolul „O rețetă a succesului” despre realizările profesionale obținute grație cunoașterii specificului muncii bibliotecarului și racordării activității instituției în care activează la standardele europene.

În primul număr al revistei sînt prezenți și cititorii bibliotecii. Studenții de la diferite facultăți ale Universității împărtășesc opiniile și impresiile despre Bibliotecă, despre calitatea serviciilor de care beneficiază.

Din anul 2007 este creat colegiul științific de redacție în componența căruia intră: dr. Alexe Rău, directorul general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova, Silvia Ghinculov, dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM, Radu Moțoc, inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați, Maria Șleahțișchi, dr. în științe filologice, conf. univ. Universitatea de Stat din Moldova, Nicolae Enciu, dr. hab. în științe istorice, conf. univ. Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova. În anul 2008 la colegiul de redacție aderă Lina Mihaluța, director-adjunct BS USARB. La lectura conținuturilor și-au adus contribuția cadrele didactice Galina Mostovic și Elena Botnarcuic.

Orice revistă, care se respectă, este obligată să ofere date complete despre componența co-

legiului de redacție pentru ca cercetătorii să poată avea încredere în calitatea informațiilor obținute, fapt confirmat și de revista *Confluente bibliologice*. Membrii colegiului de redacție este prezentat atât pe pagina web a revistei, cât și în varianta scriptică pe versoul foii de titlu. Un alt indicator relevant pentru evaluarea publicațiilor periodice este indexul ISSN, care identifică revista respectivă în fluxul informațional mondial – Codul Internațional a Publicațiilor în Serie.

O scurtă evaluare a rubricilor

Pentru cititori este important să cunoască care este tematica abordată de revistă, precum și obiectivele propuse de colegiul redacțional. Publicația propune o paletă largă de materiale în rubrici originale și atrăgătoare. Lectura lor ne informează despre sintagmele profesionale și culturale pe care publicația le pune în discuție. Tematica este variată, mergînd de la rolul Bibliotecii universitare în era digitală pînă la integrarea lor în fluxul informațional, perspectivele învățămîntului biblioteconomic, prezentarea activității unor personalități din domeniul biblioteconomiei.

Rubricile permanente constituie liantul care ține împreună diversele elemente ale revistei. Ele oferă acesteia consecvență, astfel, cititorul se orientează ușor în publicație și are un sentiment de familiaritate. Pentru primele două ediții rubricile permanente au fost următoarele: *Editorial*, *Cartea de vizită*, *Arhivele memoriei*, *Bibliomesager*, *Oportunități moderne*, *Dialog continuu*, *Sărbători pentru suflet*, *Filmul colecției*, *Strategii ale colaborării* și *Raftul de sus*, titlurile lor fiind mai mult decît sugestive. O parte din rubrici, și anume: *Formare profesională*, *Dialog continuu*, *Oportunități moderne* și *Raftul de sus* vor fi păstrate și în următoarele numere.

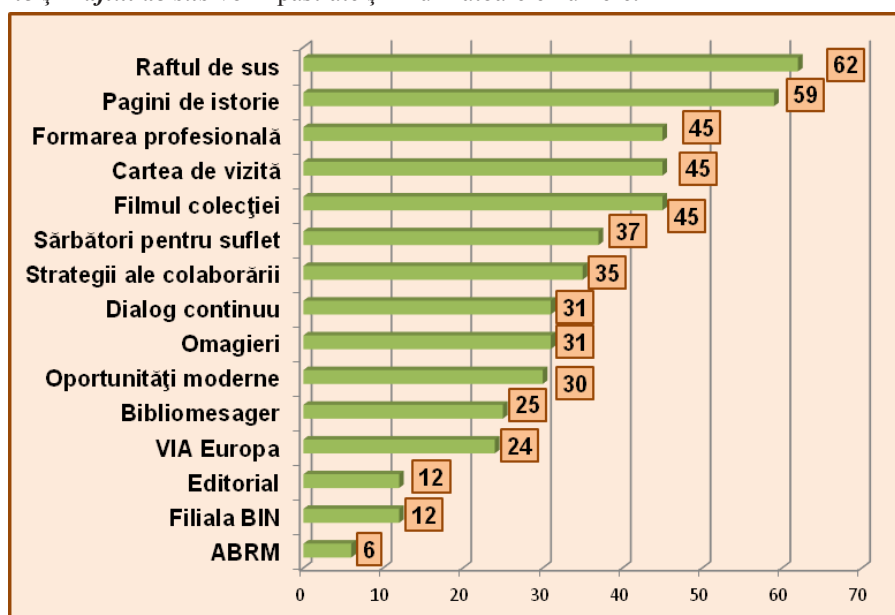

Fig. 1 Topul rubricilor și numărul de articole conținute

Cel mai impunător număr de articole se înregistrează în rubrica *Raftul de sus* (62 articole), care îndeamnă la valorificarea cărților - o mare bucurie pentru mulți cititori. Sînt prezentate articolele: „*Academicianul Silviu Berejan. Bibliografie*” de Lilia Trinca, dr., conf. univ., USARB (nr. 2, 2005), „*Diana Vrabie, „Urme pe nisip*”, de Margareta Curtescu, dr. în filologie, conf. univ. USARB (nr. 1-2, 2006), „*O carte de referință pentru Biblioteconomie*”, semnat de Elena Harconița, director BȘ USARB și „*Artă și educație artistică nr. 2-3, 2006*” de Margareta Tetelea, dr., conf. univ. USARB (nr.4, 2006), „*O monografie despre metodele de cercetare ale ionosferei*” de Eugen Plohotniuc, dr. în fizică și matematică, conf. univ. USARB (nr. 3, 2006), „*Dicționarul scriitorilor români din Basarabia 1812-2006*”, semnat de Olga Bulat, asistent universitar USARB, „*Un manual așteptat*” de Ion Cincilei, profesor, Colegiul Politehnic, Bălți, „*Visul European*”, semnat de Nicolae Enciu, dr. habilitat

în științe istorice (nr. 3-4, 2007) și „*Lectura necesară a „Cercului deschis”*” de Lucia Țurcanu, dr. în filologie, redactor (nr. 1-2, 2008). Cu o informație referitoare lucrării „Catalogul publicațiilor elaborate de bibliotecile academice universitare și specializate în RM” (Bălți, 2008) vine Lidia Kulikovski, dr., conf. univ., Director Departament Studii și Cercetări, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” în articolul său „*Un proiect reușit*” (nr. 1-2, 2009). Publicistul și corespondentul săptămânalului „Literatura și Arta” Iulius Popa ne aduce „*Câteva gânduri despre cartea lui Gheorghe Baciu „Orașul Bălți și oamenii lui”*” în numărul 1-2, anul 2011 al revistei. Despre „o meditație profesională a unui arhitect trecut prin ispita statelor totalitare, democratice și chiar exotice” scrie Teo-Teodor Marșalcovschi, dr., conf. univ. USARB, în articolul „*Alexandru Budișteanu „Între istorie și judecata posterității”*” (nr. 1-2, 2011). [13]

Cu articolul „*Мастер и маски: литературные мотивы*”, în care este redată viața și opera scriitorului Carlo Gozzi apare în fața cititorilor Marina Șuliman, bibliotecar BȘ USARB (nr. 1-2, 2014).

Începînd cu al numărul doi al revistei o apariție sistematică se înregistrează la rubrica **Pagini de istorie** (59 articole), în care autorii ne familiarizează cu figurile și evenimentele care au marcat istoria, cu acel testament scris, care s-a format de-a lungul anilor și pe care noi îl păstrăm. Cunoscînd personalitățile istorice și acțiunile acestora din trecut, însemnătatea lor culturală și spirituală, ajungem să ne explorăm propriile adîncimi ale conștiinței. În această rubrică se manifestă Radu Moțoc, Inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Galați, România, cu articolele: „*Reviste redactate de Mihail Kogălniceanu*” (nr. 1-2, 2006), „*Primul Glosar tipărit al limbii române*” (nr. 4, 2006), „*Alfabetul și tipăritul glagolic*” și „*Ex-libris*” (nr. 3, 2006), „*Constantin Brâncoveanu – martir creștin*” (nr. 1-2, 2007), „*Un ostaș al Unirii – Sberea Chiril*” (nr. 1-2, 2008), „*Radu Rosetti*” (nr. 1-2, 2011), „*Starostele de zidari – Ion Mincu*” (nr. 4, 2012) etc. Vasile Secrieru, Preot, Mănăstirea Găvănoasa, Cahul, vine cu articolele: „*Presa bisericească din Basarabia: revista Misionarul*” (nr. 3, 2006), „*Mitropolitul Gurie Grosu – autor, traducător și publicist*” (nr. 3-4, 2007), „*Unele aspecte privind editarea revistei Luminătorul*” (nr. 1-2, 2008), „*Episcopul Nicolae Popea – un mare apărător al românilor ortodocși din Transilvania*” (nr. 1-2, 2011). Iulius Popa, publicist, corespondent al săptămânalului „Literatura și Arta”, publică articolul „*O medalie – amintire de la sfințirea catedralei*” (nr. 3, 2006). Dr. hab. în științe istorice, Secția de Științe Socio-Umanistice a Academiei de Științe a Moldovei Nicolae Enciu apare cu articolele: „*Emmanuel de Martonne și Basarabia*” (nr. 1-2, 2007), „*Marea Unire de la 1918 în actualitate*” (nr. 1-2, 2008). Gheorghe Baciu, se manifestă cu articolele: „*Brașoave și adevăruri despre boala și moartea lui Mihai Eminescu*” (nr. 1-2, 2014), „*Creștinismul și istoricul bisericii „Nașterii Maicii Domnului” din Slobozia-Bălți*” (nr. 3-4, 2014). În nr. 1-2, 2008 Lidia Pădureac, dr. conf. univ., ne propune o geneză a Sfatului Țării. Constantin Ittu, dr., cercetător științific la Muzeul Național Brukenthal Sibiu, România, propune un consistent studiu „*Cnezi ardeleni și voievozi munteni în raportul cu Sibiul*”, în care pe rol de cercetător științific, trece în revistă relațiile Sibiului cu Țările Române, mărturisind despre cei 42 de cnezi și fruntași ai satelor românești din Scanele Sibiu și Tâlmăciu, care între anii 1492 și 1510 au fost trimiși în Țara Românească și Moldova, într-un număr total de 73 de misiuni diplomatice, informative, comerciale ori pentru aplanarea și rezolvarea unor litigii (nr. 3-4, 2007). Articolul „*Anul 1812 – adevăr istoric: 200 ani de la anexarea Basarabiei de către Imperiul Rus*” este semnat de Tatiana Ambroci, șef, și Maria Chicu, bibliotecar, Biblioteca Colegiului de Construcții, Chișinău (nr. 1, 2012). Bibliotecara Mihaela Staver ne prezintă o expoziție itinerantă consacrată vieții coloniștilor germani în Basarabia (1814 – 1940) - „*Oameni cuvioși și harnici...*” (nr. 3-4, 2013) etc.

Conform Manifestului Bibliotecilor Publice al IFLA/UNESCO din 1994 – <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/eng.htm>: „Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă”. [11]

Cele mai profesionale servicii oferite de bibliotecă depind de buna pregătire și instruirea continuă a personalului acesteia, astfel încît calitatea oportunităților educaționale curente este de interes vital pentru bibliotecari. Pentru a face față dinamicii lumii moderne, bibliotecarii trebuie să

fie pregătiți să învețe pe tot parcursul carierei profesionale. În urma analizei articolelor din rubrica **Formare profesională** (45 articole), constatăm că revista *Confluente bibliologice* contribuie, într-o manieră nonformală și informală, la promovarea direcțiilor noi de dezvoltare, la implementarea tehnologiilor avansate, la însușirea experiențelor și practicilor de succes. Subiectele abordate în rubrică sînt foarte interesante, utile, importante, necesare și de actualitate.

Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate în articolul „*Formarea profesională continuă: diversitate și actualitate*” (nr.1-4, 2010) menționează următoarele: „conform programului Politicii de dezvoltare profesională Biblioteca a elaborat un model sistemic al formării profesionale optînd pentru forme clasice și on-line: Programul de adaptare a noilor bibliotecari; Școala Noului Angajat; Programul anual de formare profesională continuă; Programul de autoformare/comunicare profesională”. [25]

Realizarea obiectivului formării profesionale continue solicită imperios dezvoltarea competențelor bibliotecarilor în vederea atingerii nivelului valoric european. În articolul „*Euroreferențialul - instrument modern în formarea/evaluarea competențelor și aptitudinilor bibliotecarilor*” (nr.1-2, 2011) autoarea apelează, în acest sens, la Euroreferențialul competențelor profesioniștilor europeni în domeniul informării și documentării, inclusiv al bibliotecarilor, care conține o listă de treizeci și trei de domenii de competențe repartizate în cinci grupe și douăzeci de aptitudini principale. Articolele „*Abordări inovaționale de dezvoltare profesională*” (nr.3-4, 2009) și „*Formarea profesională continuă: diversitate și actualitate*” (nr. 1-4, 2010) ne relatează despre necesitatea organizării noilor sisteme de instruire continuă care oferă profesioniștilor posibilitatea îmbunătățirii competențelor și aptitudinilor pentru o carieră notabilă.

„*În condițiile cînd statutul cărții este pus în pericol, bibliotecarii excelează în creativitate atunci cînd amenajează spațiile, deschid colecțiile, organizează și prezintă expozițiile de documente, cînd organizează manifestări culturale, acțiuni de formare profesională continuă, atunci cînd se produc în calitate de alcătuitori, redactori și editori de lucrări bibliografice, monografii, documente didactice, dicționare, ghiduri, reviste de specialitate*” – concluzia articolului „*Inovația și prețuirea oamenilor constituie cheia succesului bibliotecii*”, semnat de un grup de autori: Elena Harconița, director, Lina Mihaluța, director adjunct, Valentina Topalo, șef serviciu și Silvia Ciobanu, șef serviciu BȘ USARB. Este un material foarte bine redactat și deosebit de util pentru specialiștii de profil. [7]

Diseminarea largă a informației privind educația continuă, diversificarea surselor de informație, multitudinea de activități orientate spre realizarea procesului de educare continuă se organizează de instructori de curs bine pregătiți în domeniu. În articolul „*Аналитическая роспись документов в электронном формате (из опыта работы)*” autoarea Taisia Aculov, bibliograf principal, se familiarizează bibliotecarii cu descrierea analitică a documentelor (nr. 1-2, 2011). O caracterizare profundă a rolului indicatorilor de performanță în stabilirea priorităților în activitatea unei biblioteci ne oferă articolul „*Mecanismul activităților info-bibliotecare*” (nr. 3-4, 2009), semnat de Ludmila Răilean, șef serviciu Comunicarea Colecțiilor, șef Centru Cultura Informației.

O bună parte din bibliotecarii bălțeni au participat la diverse acțiuni de instruire naționale/internaționale în domeniile de specialitate (centre de instruire, simpozioane, ateliere, seminare etc.) și și-au împărtășit impresiile și cunoștințele acumulate pe paginile revistei.

Elena Harconița, director BȘ USARB, Ludmila Costin, director, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă, UASM în articolul „*Asociațiile există pentru a servi pe membrii săi (Ghidul IFLA)*” au comunicat despre participarea la cea dea XVI-a Conferință Națională a Asociației Bibliotecarilor din Învățămînt ce și-a desfășurat lucrările la Petroșani și a luat în dezbateri un subiect amplu: Cooperarea interbibliotecară în contextul european. Autorii ne mărturisesc: „*Prin luările de cuvînt, dezbaterile, intervențiile participanților s-a făcut simțită o eficiență conlucrare dintre specialiștii din diverse tipuri de biblioteci, o înțelegere profundă a situației bibliotecilor și condiției bibliotecarilor în societate și o dorință mare de a redresa situația*” (nr.2, 2005). [8]

Despre participarea la un seminar interactiv a unui grup de bibliotecari și specialiști în informare din bibliotecile universitare, organizat sub egida Secțiunii de Catalogare – Indexare a ABIR, ce a luat în dezbateri conținutul documentului IFLA, intitulat „FRBR = Cerințe Funcționale pentru în-

registrările Bibliografice”, ne comunică Lina Mihaluță, director adjunct, BȘ USARB (nr.2, 2005). În altă publicație autoarea ne relatează despre participarea la conferința video digitală cu tema: „Procesul de catalogare la Biblioteca Congresului” cu participarea lui Jurji Dobczanskz, specialist în probleme de catalogare/indexare a domeniului Științe sociale, organizată de Centrul Resurse Informaționale al Ambasadei SUA în Moldova, director R. Purici (nr.1-2, 2006).

Cu impresii despre prezența la cursurile de reciclare, organizate pentru bibliotecarii din comunitățile de români din țările vecine cu România la Constanța de către Institutul Cultural Român (președinte Horia-Roman Patapievici) se împărtășesc Dora Caduc, ex-director adjunct și Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate BȘ USARB (nr.1, 2005).

„*Multe biblioteci din Republică au în vizor anume calitatea serviciilor prestate. Rămîne ca managementul calității și respectarea standardelor să devină o parte indispensabilă în activitatea tuturor instituțiilor de informare, dacă tîndem să devenim o țară cu adevărat europeană*” scrie în articolul „*Standardizarea activității de bibliotecă în Republica Moldova*” Iulia Tătărescu, șef serviciu BRȘA. [26]

Lilia Ucraineț, bibliotecar, Serviciu Catalogare și Clasificare BȘ USARB, în articolul „*CZU: opinii pro și contra*”, constată următoarele: „*Clasificarea Zecimală Universală (CZU) reprezintă totalitatea cunoștințelor de pe glob, inserate într-o tabelă numerică care reflectă esențialul existenței noastre*”. [31]

În Articolul „*Profesia de metodist: realități și perspective*” autoarea Rodica Bîrîiac, bibliotecar, Serviciul Asistență de specialitate și cercetări, Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova afirmă: „*Viitorul serviciilor metodice este legat de transformarea lor în agenții de consultanță profesională care operează cu noile tehnologii de informare, responsabile pentru nivelul de cultură informațională a bibliotecarilor și formare profesională continuă*”. [2]

La Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a fost organizat atelierul profesional cu tema: „Elaborarea regulilor de utilizare a referințelor bibliografice în documente publicate, monografii și publicații seriale (conform standardului SR ISO 690 - 1996)”, despre participarea la care ne comunică Anișoara Nagherneac, șef serviciu, Informare și Cercetare bibliografică (nr.1-2, 2006).

Următoarea diseminare a informațiilor se referă la atelierul profesional „Instruirea la locul de munca a personalului instituțiilor bibliotecare: concepte și experiențe” la Congresul al VI-lea al bibliotecarilor din Republica Moldova, Secțiunea „Biblioteci universitare, specializate”, unde Ludmila Răileanu, șef serviciu Comunicarea Colecțiilor, șef Centru Cultura Informației și Adela Cucu, șef serviciu Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare s-au prezentat cu comunicarea „*Paradigme profesionale în formarea continuă a bibliotecarilor de la Bălți*” (nr.3-4, 2008).

Lina Cruglov, bibliotecar, serviciul Catalogare/Indexare BȘ USARB, ne aduce la cunoștință experiența catalogării revistelor „*Periodicele și catalogarea lor - cazul Bibliotecii Științifice universitare*” (nr.3-4, 2011). Bibliotecarele Natalia Luchianciuc și Veronica Barbăroș ne oferă informații despre viața și activitatea unora dintre cei mai competenți bibliofili Teleki Sámuel și Alexandru Tzigara-Samurçăș (nr. 1-2, 2014 și nr. 1-2, 2015).

O descriere succintă referitor la procesul barcodării și retroconversiei în biblioteci ne prezintă Snejana Zadainova, bibliotecar BȘ USARB (nr.1-2, 2007). În articolul „*Mediateca Bibliotecii Științifice*”, semnat de Olga Dascal, bibliotecar principal BȘ USARB, găsim o caracterizare a oportunităților serviciilor oferite de Mediatecă (nr. 1-2, 2013). Tot în acest număr al revistei se publică și Svetlana Șişcanu, bibliotecar principal BȘ USARB, cu articolul „*Как начинали учитывать библиотечные фонды*”.

Varvara Ganea, bibliotecar principal, Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare, în articolul „*Consemnări*” constată următoarele: „*Pentru un bibliotecar/bibliograf inteligent un spațiu de bibliotecă este o simfonie bibliotecară, cărțile în fond sînt niște texte care cîntă, făcîndu-se auzită o simfonie allegro moderato pe care acest bibliotecar trebuie să o înțeleagă cu sufletul, cu inima într-o armonie cu frumosul. Cei care fac o deosebire dintre iubitorul de carte și bibliofil, n-au decît, ambii sînt bibliotecari inteligenți. Bibliotecile sînt fondate în viziunea bibliotecarului, nu pentru frumusețe și dis-tracție, ci pentru **instruire**, pentru **obținerea** cît mai rapidă a **informației**, pentru **autoafirmare**...”.*

Rubrica *Cartea de vizită* (45 articole) este în totalitate dedicată informațiilor ce țin de activitatea Bibliotecii Științifice, în care sînt asigurate variate oportunități moderne de instruire și cercetare științifică. De asemenea autorii ce s-au publicat în această rubrică ne relatează și despre evenimentele importante biblioteconomice care s-au desfășurat în această instituție. Elena Harconița, director BȘ USARB, vine cu 25 de articole, în care ne comunică despre performanțele instituției: „*Provocările anului 2005*” (nr. 1-2, 2006), „*Investițiile în Bibliotecă influențează calitatea învățămîntului*” (nr. 1-2, 2007), „*Privește de aproape lucrurile ca să vezi adevărul*” (nr. 1-2, 2008), „*Ora bilanțului 2008*” (nr. 1-2, 2009), „*Managementul participativ în asigurarea eficienței activității Bibliotecii*” (nr. 3-4, 2011), „*Preocupările de cercetare ale bibliotecarilor universitari de la Bălți*” (nr. 2, 2012) etc. În articolul „*Conferința ABRM la Bălți*” (nr. 3-4, 2007) autoarea oferă cititorilor informații ample despre desfășurarea evenimentului important în viața biblioteconomică națională cu genericul „Instruire continuă – cerință inerentă a Societății Informaționale și a Cunoașterii”. Despre rolul cunoștințelor tehnologice în domeniul biblioteconomiei, cultura sistemului tehnologic citim în articolul, semnat de Elena Harconița, director, și Lina Mihaluța, director adjunct BȘ USARB, „*Cultura tehnologică instituțională – parte componentă a managementului calității*” (nr. 1-2, 2011). Proiectul on-line „Biblioteca deschisă Open Library”, scopul și etapele înregistrării lucrărilor profesorilor universitari și ale Bibliotecii Științifice în Open Library, Calameo, avantajele publicării on-line sînt caracterizate de Lina Mihaluța, director adjunct, și Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate Editorială BȘ USARB, în articolul „*Lucrările universitarilor bălțene în biblioteci deschise pe Internet: Open Library, Calameo*” (nr. 3, 2012). Polina Spînu, bibliotecar principal BȘ USARB, ne oferă informații privind abonarea Bibliotecii la edițiile periodice științifice în articolul „*Evoluția colecției de reviste științifice în Biblioteca Științifică USARB: 2006 – 2010: titluri, valoare, circulație*” (nr. 1-2, 2011).

Rubrica *Filmul colecției* (45 articole) oferă informații care caracterizează distinctele și variatele colecții ale Bibliotecii Științifice USARB. Instituția își completează fondurile cu speranța că ele vor fi binevenite multor utilizatori, căci cărțile tipărite sau electronice, reprezintă o mare valoare a umanității și vor continua să fie principala bogăție a bibliotecilor indiferent de vremurile ce vor veni. Tezaurul inestimabil de carte rară și de carte religioasă se desfășoară în articolele „*O panoramă a cărților rare*”, semnat de Elena Cristian, șef serviciu BȘ USARB, și „*Valori culturale – religioase păstrate în colecția „Carte rară” de Petru Ciobanu, licențiat în Teologie și Istorie, masterat în Teologie Comparată, Universitatea „1 decembrie Alba-Iulia”, România*” (nr. 1-2, 2011). Cu prezentarea documentelor din colecțiile Bibliotecii vin în fața cititorului mai mulți autori: Aliona Purici, bibliotecar, semnează articolul „*Basarabia de la începuturi pînă în zilele noastre: documente din colecția Bibliotecii*”, bibliotecara Ariadna Musteață ne mărturisește despre cuplurile celebre din lumea muzicii, Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, în articolul „*Constantin Brâncuși și transformarea viselor prin sculptură*” ne comunică despre viața și opera marelui sculptor, prezentînd o selecție a literaturii din colecțiile bibliotecii (nr. 2, 2012). Despre relevanța unui transfer de informații către utilizatori ne informează bibliotecarele USARB Margarita Iulic și Valentina Vacarciuc (nr. 1-4, 2010). Bogăția și diversitatea colecției de publicații periodice românești este prezentată de bibliotecarele BȘ USARB Marina Magher și Gherda Palii în articolul „*Dimensiuni valorice ale colecției de publicații periodice românești*” (nr. 3-4, 2011). Maria Fotescu, bibliograf BȘ USARB, în articolul „*Noi volume despre descoperirile științifice ale umanității*” (nr. 4, 2006) prezintă publicațiile noi din colecțiile Bibliotecii.

Rubrica *Sărbători pentru suflet* (37 articole) găzduște articole ce conțin date remarcabile din viața și activitatea unor personalități și instituții cultural-educaționale. Galina Mostovic, profesor, Colegiul pedagogic „Ion Creangă”, Bălți, în articolul „*Elena Farago*” (nr. 3-4, 2007), ne oferă o istorie a vieții uneia din cele mai sincere voci ale liricii feminine române, care a fost apreciată ca fiind tradiționalistă, dar cu profunde note simbolice. Ala Lîsîi, bibliotecar principal BȘ USARB, ne propune în articolul „*Prin galeria de portrete ale personalităților din istoria României, Moldovei și altor țări*” o excursie imaginară printre oamenii celebri ai istoriei și culturii naționale și mondiale (nr. 1-2, 2014). Despre o colaborare JDP (Journal Donation Project) cu Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” din Bălți ne scrie Lilia Ababii, bibliotecar principal, în articolul „*Journal Donation Project – SUA pentru cercetătorii de la Bălți*” (nr. 1-2, 2011). În nr. 4, 2012 al revistei Elena Țurcan, șef oficiu

BŞ USARB, publică articolele „*Muzica este chemată să ne transforme ego-ul...*” și „*Costache Parno – vestitul lăutar din Bălți*” în care ne comunică despre două personalități ce au contribuit la dezvoltarea culturii muzicale basarabene. Bibliotecara Gabriela Cazacu în articolul „*Bibliotecile sînt eterne datorită pămîntenilor cu suflet mare*” (nr. 3-4, 2014) descrie o colecție de documente din diferite domenii de care s-a învrednicit Biblioteca - Colecția Particulară Mircea Druc. Despre o donație de carte din biblioteca personală a dlui Pavel Proca, dramaturg și critic de teatru, ne mărturisește Svetlana Cecan, bibliotecar, în articolul „*De la biblioteca personală – la biblioteca de patrimoniu*” (nr. 3-4, 2012). Profilul revistei „*Criterion*” este analizat de bibliotecara Dorina Cosumov în nr. 1-2, 2013.

Construită ca sistem deschis, biblioteca se află în relații directe, continue și pe multiple direcții cu mediul său exterior și inerent cu comunitatea, în cadrul căreia funcționează. Acestor probleme este dedicată rubrica **Strategii ale colaborării** (35 articole). În articolul „*Dimensiunea universală a Bibliotecii Naționale*” (nr. 3-4, 2007) Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, CD a ONU, CIEU, BŞ USARB, dezvăluie istoria celei mai bune instituții de profil din țară – Biblioteca Națională a RM. Despre o instituție relativ tânără, dar cu o biografie complicată – Biblioteca Națională a Germaniei aflăm în articolul, semnat de Veruța Osoianu, director adjunct BNRM, „*Bibliotecă Națională a Germaniei între salvagardarea memoriei națiunii și internaționalizare*” (nr. 3-4, 2008). În articolul „*BRȘA – Centru Biblioteconomic Agrar*” autoarea Ludmila Costin, director, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă, UASM, ne familiarizează cu modalitățile eficiente de obținere a performanțelor în asigurarea accesului la informație în biblioteca care o conduce (nr. 1-2, 2006). Ana Botezatu, șef Biblioteca pentru copii Ion Creangă, Bălți, desfășoară trecutul, prezentul și viitorul bibliotecii în care activează în articolul „*Aspecte ale activității Bibliotecii pentru copii Ion Creangă*” (nr. 1-2, 2006). Silvia Ghinculov, dr. în economie, director, și Natalia Cheradi, dr. în științe ale comunicării, director adjunct Biblioteca Științifică ASEM, vin în fața cititorului cu articolul „*Individualitatea Bibliotecii Științifice ASEM*” cu descrierea ariei serviciilor oferite utilizatorilor de către această instituție (nr. 1-2, 2007). Mai semnează în acest compartiment autorii Viorica Lupu, director-adjunct, și Vera Sobetchi, șef serviciul Metodologie. Cercetare. Instruire Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM. În articolul „*Parteneriatul cu instituțiile de Cercetări Științifice – prioritate strategică a bibliotecii în asigurarea informațională a cercetării în domeniul agricol*” ele ne aduc la cunoștință experiența integrării resurselor informaționale naționale agricole în spațiul informațional mondial (nr. 1-2, 2014).

În rubrica **Dialog continuu** (31 articole) se acordă un spațiu amplu comunicării profesionale, dialogului științific, se încearcă să se valorifice tot mai insistent dimensiunea umană a Bibliotecii, să se promoveze statutul social al bibliotecarului, noile tehnologii, experiențe moderne. Lina Mihaluța, director-adjunct, și Natalia Culicov, șef oficiu Referințe bibliografice, Serviciul Informare și Cercetare Bibliografică BŞ USARB, ne caracterizează rolul consilierii și asistenței bibliotecarilor în căutarea și regăsirea informațiilor solicitate de către utilizatori, oferindu-ne informații despre potențialul de care dispune biblioteca pentru realizarea tuturor tipurilor de referințe în articolul „*Efectele TIC în prestarea serviciilor de referințe*” (nr. 3-4, 2009). Despre rolul Bibliotecii ca promotor esențial de informație atît în aspect cantitativ, cît și calitativ, influențînd benefic orice structură socială ne vorbesc rezultatele sondajului, publicate în articolul „*Sondajul: un exercițiu biblioteconomic*” autoarei Varvara Ganea, bibliotecar principal, Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor BŞ USARB (nr. 1-2, 2007). Lilia Melnic, bibliotecar, Serviciul Comunicarea Colecțiilor, în articolul „*Colecții și servicii pe potrivea exigențelor*” (nr. 3-4, 2007) ne propune rezultatele unui studiu de realizare a feed-back-ului de dezvoltare profesională din punct de vedere al realizării indicilor principali. Natalia Culicov, șef oficiu Referințe bibliografice, Serviciul Informare și Cercetare Bibliografică, ne propune o analiză minuțioasă a promovării Cursului *Bazele Culturii Informației*, Programului Noul Utilizator în articolul „*Educația pentru informație a studenților bălțeni*” (nr. 1-2, 2011).

Despre un program de aplicație care permite selectarea surselor documentare pe discipline de studiu, tipuri de documente și limbile de editare – *Dotarea lectoratelor*, ne comunică bibliotecara Irina Zalîgaev în articolul „*Modalitățile de stabilire a gradului de dotare a lectoratelor*” (nr. 1-2, 2008).

Bibliotecarul, prin instituția pe care o servește și la a cărei funcționare contribuie, deține un loc aparte, deosebit de important, în viața cultural științifică a societății. Rubrica **Omagieri** (31 articole)

cuprinde articole, ce țin de omagierea bibliotecarilor la împlinirea unor date remarcabile din viața și activitatea acestora. În acest compartiment au fost menționați următorii bibliotecari BȘ USARB: Elena Harconița, Igor Afatin, Liuba Surlaru, Larisa Roșca, Maria Fotescu, Valentina Topalo, Elena Scurtu, Elena Stratan, Galina Sapogovschi, Margarita Iulic, Lilia Melnic, Valentina Vacarciuc, Varvara Ganea, Lina Cruglov, Lucia Zadiraco, Ana Nagherneac, Silvia Ciobanu, Eugenia Pascal, Elena Cristian, Nelly Lichii, Mira Gore. Unele articole sînt consacrate omagierilor instituțiilor info-bibliotecare din Republica Moldova: Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu”, Chișinău, Departamentul Informațional Biblioteconomic al Universității Libere Internaționale din Moldova.

Rubrica ***Oportunități moderne*** (29 articole) oferă informații despre preocuparea pentru dezvoltarea domeniului biblioteconomiei în contextul unei modernizări accentuate a diferitelor tipuri de biblioteci, în special a celor universitare. În această rubrică s-au publicat autori de talie națională. Nelly Țurcan, dr. habilitat în sociologie, conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova, vine cu articolul „*Arhive electronice deschise în domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării*” (nr. 1-2, 2007), în care ne relatează despre revistele științifice, care sînt una din cele mai operative surse de difuzare a informației de calitate. Este accentuat rolul arhivelor instituționale, care oferă specialiștilor din domeniul informării, documentării și comunicării posibilitatea de a avea acces la informația științifică, realizări inovatorii din practica bibliotecilor și altor instituții infodocumentare (@archivesSIC – Arhivă Deschisă în domeniul Științelor Informării și Comunicării <http://arhivesic.ccsd.cnrs.fr>, E-LIS <http://eprints.rclis.org>, METALIS <http://metalisis.cilea.it/index.html>).

Natalia Cheradi, dr. în științe ale comunicării, director adjunct, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, coordonator al Programului EIFL-OA Moldova, în colaborare cu Victoria Postolachi, lector superior universitar, ASEM, în articolul „*Resurse electronice străine pentru studenți și profesori*” (nr. 3-4, 2008) menționează că utilizarea resurselor electronice în procesul didactic este un imperativ al reformării sistemului educațional

În RM și extind posibilitățile de predare a limbilor străine. În articolul „*Index Translationum – repertoriu bibliografic mondial de traduceri în sprijinul informării și cercetării*”, semnat de Valentina Chitoroagă, director general, Camera Națională a Cărții, și Ludmila Corghenci, director adjunct, DIB ULIM, autorii ne comunică despre avantajele repertoriului bibliografic internațional, care asigură selectarea operativă și multiaspectuală a informației asupra traducerilor editate în diferite țări, sprijinind munca cercetătorilor și a altor categorii de persoane interesate.

Despre un start reușit al proiectului *Information Services for Improvement Study Quality, MISISQ*, care va contribui la diversificarea și modernizarea serviciilor informaționale pentru un învățămînt superior de calitate prin crearea unei infrastructuri informaționale comune, asigurarea accesului la resursele informaționale pentru utilizatorii locali și la distanță, crearea repozitoriilor electronice instituționale, susținerea procesului de e-learning, instruirea și cercetarea științifică a studenților și cadrelor didactice, promovarea culturii informației pentru asigurarea utilizării eficiente a resurselor informaționale pe plan național și internațional ne aduc la cunoștință autorii Elena Harconița, director Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” și Liubovi Karnaeva, directorul Bibliotecii Științifice Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu” (nr. 1-2, 2014).

În articolul „*Cursul Bazele Culturii Informaționale la Universitatea de Stat „Alec Russo”*” autoarele Elena Harconița, director, și Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate BȘ USARB, menționează necesitatea de o abordare strategică a culturii informației, de o colaborare strînsă între specialiștii din domeniile infodocumentare și experții din sistemul învățămîntului, tehnologiei și a altor discipline, pentru dezvoltarea unor programe care să favorizeze cultura informației (nr. 3-4, 2007). Procesul de informatizare în Bibliotecă este caracterizat de Igor Afatin, director adjunct Informatizare BȘ USARB, în articolul „*Dinamica informatizării Bibliotecii Științifice a Universității „Alec Russo”*” (nr. 2, 2005). Informații ample privind Standardul ca document normativ găsim în articolul, semnat de Iulia Tătărescu, șef Departament Asistența Informațională și Colaborare Internațională, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, „*Standardizarea activității de bibliotecă în RM*” (nr. 1-2, 2007). Conceptul Biblioteca 2.0 este larg desfășurat de Veruța Osoianu, director adjunct, BNRM, în articolul „*Biblioteca 2.0 – vector actual al biblioteconomiei*” (nr. 1-4, 2010).

Descrierea oportunităților oferite de Proiectul de cooperare între Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta, și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (Proiectul EBSCO/eiFl Direct Publishing) lecturăm în articolul doamnei Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, CD a ONU, CIEU, USARB, „*EBSCO.host în stil Web 2.0*” (nr. 1-2, 2009). Autoarea continuă această tematică, abordând rezultatele a 10 ani de comunicare în baza acestui proiect în articolul „*EBSCO – un spațiu informațional performant*” (nr. 3-4, 2009).

În rubrica **Bibliomesager** (24 articole), îngrijită de Elena Stratan, șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate, se propune o cronică a evenimentelor importante, în care a fost și este implicată instituția.

În anul 2006 apare rubrica **VIA Europa** (23 articole), care consemnează principalele evenimente biblioteconomice, relatează participarea bibliotecarilor din țară la viața biblioteconomică internațională. Tot aici aflăm și despre modalități valoroase de cooperare interbibliotecară între BȘ USARB și bibliotecile din alte țări. Primul articol publicat în rubrica dată este semnat de Elena Harconița, director BȘ USARB, „*Conferința ABIR la Timișoara: cronica evenimentului*”, în care autoarea împărtășește cu cititorii impresiile de la o vizită în România, la ediția a XVII-a a Conferinței Naționale ABIR, cu genericul „*Situația bibliotecilor din învățământ în pragul aderării României la Uniunea Europeană*” (nr. 4, 2006). Despre istoricul relațiilor Bibliotecii Universitare de la Bălți cu Galațiul, care își ia începutul din anul 1992, aflăm în articolul doamnei „*O cunoștință epistolară trecută într-o frumoașă colaborare*” (nr. 1-2, 2007). În următorul număr al revistei rubrica dată a fost consacrată Bibliotecii „V. A. Urechia”, Galați, România. Colegii din această bibliotecă Letiția Buruiiană, director adjunct, și Valentina Oneț, bibliotecar, în articolele „*Biblioteca partener în realizarea programelor educaționale*” și „*Biblioteca V. A. Urechia și începutul deschiderii globale*” ne comunică despre fondarea acestei bibliotecii, colecțiile ei speciale, patrimoniul bibliofil și programele de educație permanentă care le oferă biblioteca utilizatorilor săi. Reține atenția și „*expoziția de anvergură*” care a fost organizată de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău în colaborare cu Ambasada României în RM și Consulatul General al României la Bălți către Zilele Europei în holul BȘ USARB. Despre acest eveniment ne scriu bibliotecarele Liliana Iavorschi și Nelea Lichii în articolul „*Memoaria ca formă de justiție*” (nr. 2, 2012). Ca rezultat a unei colaborări fructuoase între Centrul NATO și Ambasada Lituaniei în RM în BȘ USARB în anul 2010 a fost inaugurat Centrul de Informare și Documentare NATO. Despre acest eveniment ne comunică colegele Galina Belcovschi și Alla Pavliuc în articolul „*Центр информирования и документирования НАТО*”, publicat în nr. 3-4, 2011. O evoluție a sistemului de schimb internațional de publicații din ultimii ani în Biblioteca Științifică de la Bălți ne oferă Tatiana Prian, bibliotecar principal, în articolul „*Schimbul de publicații ca mijloc de dezvoltare a colecțiilor*” (nr. 1-2, 2011). Remarcăm cronica lui Alexandru Budișteanu, doctor arhitect, Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, care în articolul „*Satrapii culturii și educației*” cu mare dragoste față de baștina sa ne povestește trecutul glorios și prezentul regretabil a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din Bălți (nr. 3-4, 2009).

Printre rubricile noi regăsim câteva ce recuperează preocupări și teme de actualitate: **Tehnologii bibliotecare** (4 articole), **Filiala ABRM** (4 articole), **Asociația Bibliotecarilor** (6 articole), **Editorial** (12 articole).

În rubrica **Filiala Bibliotecii de Învățământ din Nord** (12 articole) urmărim activitatea de îndrumare și monitorizare a bibliotecilor de învățământ, realizată de către Filiala BIN - Bibliotecă de învățământ din Nord - Bălți a ABRM, ce vizează: asistența și susținerea pentru înființarea de servicii noi, adaptate nevoilor comunității, optimizarea funcționării bibliotecii, identificarea de indicatori relevanți atât pentru analiza impactului serviciilor bibliotecii, cât și în vederea înființării de noi servicii, realizarea de parteneriate, accesarea de programe și proiecte naționale și internaționale etc. În contextul activităților didactice bibliotecarii au achiziționat cunoștințe de clasificare și descriere a publicațiilor conform standardelor în biblioteconomie, acestea fiind dezvoltate prin îmbinarea aspectelor teoretice cu cele practice, prin valorificarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală a activității bibliotecarilor școlari, precum și tehnici de informare și documentare (cum să se informeze și să se documenteze utilizatorul, cum să găsească informațiile de care au nevoie, cum să opereze în mod

corect cu ele; prioritățile cititorilor în utilizarea tehnicilor de muncă intelectuală, formarea abilităților de muncă intelectuală prin prezentarea surselor de informație).

În revista *Confluente bibliologice* despre activitatea Filialei BIN - Bibliotecii de învățământ din Nord - Bălți a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova aflăm în articolele: „*Date statistice privind activitatea bibliotecilor școlare din RM în anul 2013*”, semnat de Elena Harconița, director BȘ USARB (nr 1-2, 2014), „*Comunicatul despre întâlnirea bibliotecarilor din Nordul RM cu Fiona Bradley, coordonator Program BSLA, din cadrul IFLA și Winnie Vitzansky – trainer IFLA*” și „*Bibliotecii din învățământ: confluente pentru cunoaștere. Atelier profesional*”, semnate de Elena Stratan, serviciu Cercetare, Asistență de specialitate (nr.3, 2012 și nr. 3-4, 2014).

Dintre rubricile cu o singură apariție, menționăm: *Ex-libris*, *Dimensiuni școlare*, *Simetrii*, *Vitrina literară*, *Premii literare*, *Caleidoscop*, *Donațiile anului*, *Educație morală*, *Exigeze*. Variabil apar rubricile: *Prezentare bibliografică* (3 articole), *În memoriam* (4 articole), *Consemnări* (11 articole), *Galeria personalităților* (5 articole), *În grădina (h)umorului* (3 articole), *Lecturi jubiliare* (6 articole), *Musafirii bibliotecii* (7 articole).

Un compartiment al revistei este dedicat aniversărilor serviciilor Bibliotecii: *CD ONU – bibliografia devenirii* (5 articole), *Serviciul Literaturii în limbi străine la 20 de ani* (4 articole), *Oficiul documente muzicale la 30 de ani* (3 articole).

În publicațiile supuse analizei sînt folosite diverse modalități de dezvoltare a conținutului articolelor: de la cuprins, abstracte sau rezumate, pînă la prezentarea textului integral. Ordinea rubricilor permanente și a articolelor de fond este una dintre cele mai strînse legături care se dezvoltă între cititor și publicație. Stabilirea unui ritm și a unei ierarhii ajută cititorul să se orienteze în revistă și le crează o senzație plăcută de familiaritate.

Propunem în continuare o analiză a cantității articolelor pe ani și a conținutului numerelor revistei pe baza indexurilor de autori, tematici, citărilor/cuvintelor-chee și de ilustrații, fapt care ne oferă informații prețioase ce formează armătura culturală a oricărui demers științific.

Timp de un deceniu în revistă *Confluente bibliologice* s-au publicat peste **540** de articole.

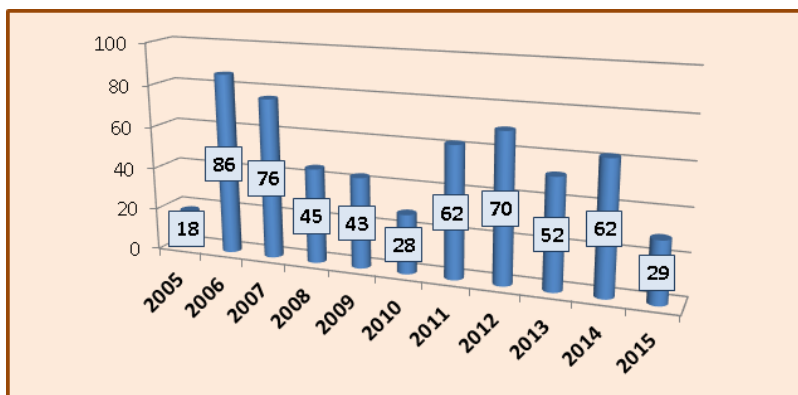

Fig. 2 Numărul articolelor pe ani

Din diagramă rezultă, că cel mai fructuos an din punct de vedere al publicațiilor în revistă este anul 2006. Micșorarea cantității articolelor în anii următori se datorează apariției pe piața editorială națională și a altor publicații periodice de specialitate, posibilității de a publica începînd cu anul 2012 articolele și în revista Bibliouniversitas@ABRM.md.

Indexul de autori

În cele 40 de numere ale revistei „Confluente bibliologice” s-au înregistrat **138** de autori.

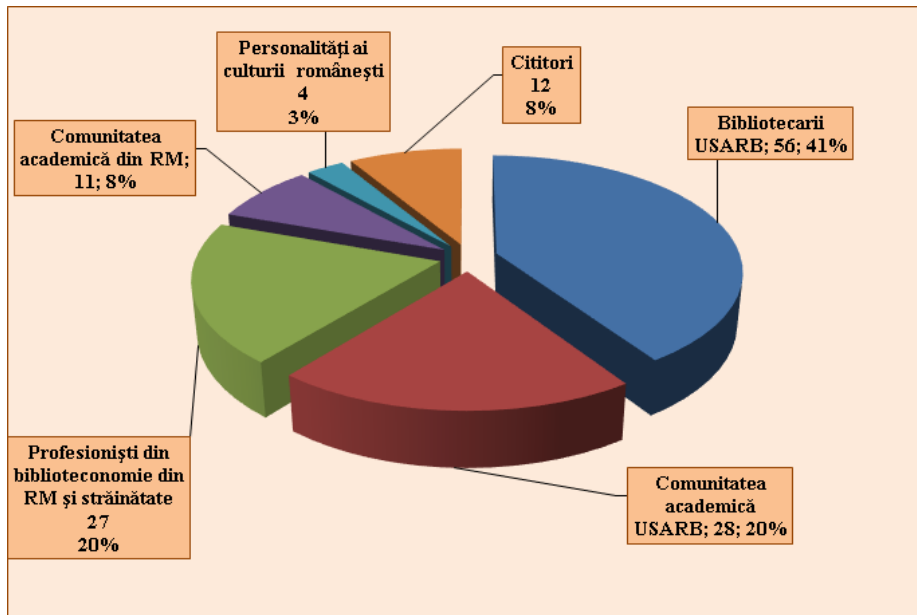

Fig. 3 Categoriile de autori ai revistei

Diagrama dată ne permite să constatăm că publicația este susținută în cea mai mare parte de bibliotecarii Bibliotecii Științifice USARB, ce este și firesc, dar nu și fără contribuția colaboratorilor externi:

- **profesioniști din domeniul biblioteconomiei din RM și străinătate:**

Dr. habilitat în sociologie, conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova, Nelly Țurcan (1), dr. în filosofie, director general, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Alexe Rău (1), dr. în științe ale comunicării, director adjunct, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, Natalia Cheradi (4), dr. în economie, director Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, Silvia Ghinculov (1), dr., conf. univ., directorul Departamentului Studii și Cercetări, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Lidia Kulikovski (1), Ludmila Costin, director, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă, UASM (2), Liubovi Karnaeva, director Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu” (1), Iulia Tătărescu, șef Departament Asistență Informațională și Colaborare Internațională (1), Lupu Viorica (2), director-adjunct, și Vera Sobețchi (2), șef serviciul Metodologie. Cercetare. Instruire Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, Vera Osoianu, director adjunct, Biblioteca Națională a Republicii Moldova (2), Ludmila Corgenci, director adjunct, DIB ULIM (1), Letiția Buruiană (1), director-adjunct, și Valentina Oneț (1), bibliotecar, Secția Colecții Speciale, Biblioteca „V. A. Urechia”, Galați, Bîrniac Rodica, bibliotecar, Serviciul Asistență de specialitate și cercetări, Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova (2), Gheorghiuța Angela, bibliotecar, secția Automatizare Tehnologiei de Bibliotecă din Biblioteca Științifică Medicală IP USMF „Nicolae Testemițanu” (1) etc.;

- **colaboratori și personalități culturale din Republica Moldova și străinătate:**

Inginer, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala Galați, Radu Moțoc (51), Preot, Mănăstirea Găvănoasa, Cahul, Vasile Secrieru (17), dr., conf. univ., Ana Sofroni, Brescia, Italia

(9) și dr. habilitat, savant, medic, prof univ., Catedra medicină legală a USMF „Nicolae Testemițanu”, Gheorghe Baci (4), publicistul Iulius Popa (2), dr. arhitect, dr. Honoris Causa al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Alexandru Budișteanu (2), dr., cercetător științific la Muzeul Național Brukenthal Sibiu, România, Constantin Ittu (1) etc.;

- **comunitatea academică USARB:**

Dr. habilitat în științe istorice Nicolae Enciu (8), dr. în științe istorice Lidia Pădureac (4) și dr. în științe istorice Teo-Teodor Marșalcovschi (2), dr. habilitat în științe filologice Gheorghe Popa (1), dr. în științe filologice Maria Șleahțișchi (2), dr. în științe filologice Tatiana Potîng (2), dr. în științe filologice Diana Vrabie (1), dr. în științe filologice Ala Sainenco (1) și dr. în științe filologice Margareta Curtescu (1), dr. habilitat în științe pedagogice Ion Gagim (1) și dr. habilitat în științe pedagogice Vladimir Babii (1), dr. în științe pedagogice Lora Ciobanu (1), dr. conf. univ. Marina Morari (1) și dr. conf. univ. Margareta Tetelea (1), dr. în fizică și matematică Eugen Plohotniuc (1), dr. în științe tehnice Alexandru Balanici (1), lectorii superiori Anatol Moraru (15), Ecaterina Niculcea (2) și Angela Calaraș (1) etc.;

- Dintre toți autorii ce activează în Biblioteca Științifică USARB cele mai multe articole sînt semnate de:

Elena Harconița, director BȘ USARB, Președintele filialei Bibliotecii de Învățămînt din Nord (BIN) a ABRM Bălți (60), Valentina Topalo, șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale (40), Elena Stratan, șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate (38), Lina Mihaluța, director-adjunct (18), Elena Scurtu, bibliotecar (15), Elena Țurcan, șef oficiu (15) și Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate Editorială (14).

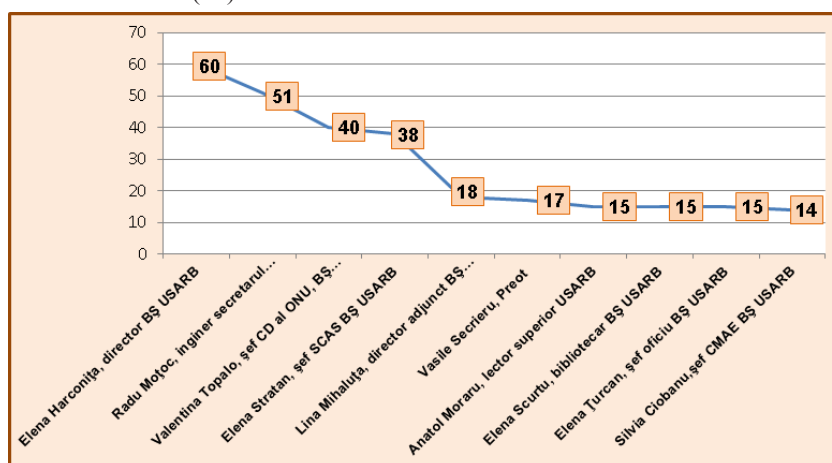

Fig. 4 Topul autorilor

Indexul tematic

Pentru a stipula subiectele științifice și culturale, conexe bibliologiei și științei informării oglindite pe paginile revistei *Confluente bibliologice*, am utilizat următorii descriptori din Tezaurul RAMEAU (un limbaj care este folosit de bibliotecile din Franța <http://www.rameau.fr>) [27]:

- **Biblioteci universitare – activități științifice și culturale** (150 de articole);

O bibliotecă modernă își direcționează activitatea, conducîndu-se de principii temeinice. Un loc deosebit în viața fiecărei Bibliotecii Științifice pentru a corespunde necesităților de informare a utilizatorilor este implicarea ei în organizarea diferitor manifestări științifice și culturale. Este importantă diferențierea acțiunilor întreprinse în funcție de cerințele specifice ale studenților și altor categorii de vizitatori. Activitățile promovate în Biblioteca Științifică USARB sînt descrise în 150 de

articole, publicate în diferiți ani pe paginile revistei *Confluente bibliologice* (ex.: „*Dimensiunile unui Lunar ecologic și spiritual*” (nr. 1-2, 2006) și „*Centrul de Documentare a ONU – 10 ani de activitate*” (nr. 3-4, 2011), semnate de Valentina Topalo, Șef Centru Manifestări Culturale, CD a ONU, CIEU, „*Trasee ale memoriei*”, autor Mihaela Staver, bibliotecar, (nr. 1-2, 2006), „*Inaugurarea Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei în RM*” de Elena Stratan, Șef serviciu, Cercetare. Asistența de specialitate (nr. 1-2, 2007)). Inaugurarea Centrului Educație Civică Europeană, sărbătorirea cărții franceze, implicarea BȘ USARB în organizarea Congresului ABRM, seminarul dedicat Zilelor ONU, Zilelor Tineretului, ședința Clubului BiblioSpiritul, dedicată Anului Internațional al Limbilor, sărbătorirea Anului Dinastiei Cantemireștilor și multe alte activități sînt oglindite pe paginile revistei în rubrica *Bibliomesager*.

- ***Biblioteci – colecții – promovare*** (133 articole);

Pentru a fi apreciată colecția bibliotecii de către utilizatori, bibliotecarii apelează la variatele metode și forme de comunicare a documentelor. Putem menționa diverse metode de promovare a colecției: expoziții tematice și informative, expoziții de achiziții recente, accesul liber la raft, promovarea revistelor bibliografice, publicarea articolelor specialiștilor – bibliotecari din BȘ USARB în revistă cu scopul popularizării colecțiilor Bibliotecii. Dintre articolele cu acest subiect evidențiem: „*O expoziție on-line consacrată Sfințelor Sărbători de Paști*”, semnat de Elena Țurcan, șef oficiu, „*Capitalul Camil Petrescu în colecțiile bibliotecii bălțene*” de Adela Cucu, șef serviciu, articolele semnate de bibliotecarii principali Ala Lîși „*Copilăria și cărțile ei*” și Angela Hăbășescu „*Un excurs în lumea teatrului*” (nr. 1-2, 2009), bibliotecarele Lilia Melnic și Mihaela Staver vin cu articolele „*Cărți de la „Amis sans frontieres” și „Perle elvețiene*” (nr. 1-2, 2006) etc.

Ultimele decenii au adus schimbări esențiale în activitatea bibliotecilor, atît din punctul de vedere al producerii informației, cît și al diseminării acesteia către utilizatorii ce vizitează sediul instituției, ori care se află la distanță. Noile strategii de dezvoltare a structurilor info-documentare vizează extinderea serviciilor de bibliotecă spre mediul virtual, respectiv exploatarea la maximum a facilităților oferite de tehnologia informației. Scopul final al acestor demersuri este legat atît de informare și documentare, cît și de educație, documentele fiind accesibile prin variate canale de comunicare, via Internet. Aceste subiecte sînt abordate în articolele: „*Resurse electronice străine pentru studenți și profesori*” (nr 3-4, 2008), autorii Natalia Cheradi, director adjunct, Biblioteca Științifică ASEM, și Victoria Postolachi, lector superior ASEM, „*Posibilități de cercetare în domeniul științelor agricole*” (nr 1-2, 2008) și „*Specificul colecției de resurse informaționale în limbile străine*” (nr 1-4, 2010), semnate de bibliotecarii principali BȘ USARB Olga Dascal și Polina Spînu ș.a.

- ***Cultură / istorie – personalități*** (104 articole);

Cercetarea vieții și activității unor persoane istorice și culturale, oglindite în paginile revistei, ne relevă o arie marcantă a celor care au urmat tradiția științifică și culturală a omenirii. Cu modestie, dar și cu o capacitate extraordinară de muncă, ei s-au afirmat ca dascăli, oameni de știință și promotori al culturii naționale și mondiale. La acest capitol enumerăm: articolele „*Fața nevăzută a istoriei*” și „*Epopoea lui Badea Cârțan*”, semnate de Radu Moțoc, Inginer, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala Galați, România (nr. 1-2 și 3-4, 2007), „*Bogdan Petriceicu Hașdeu, critic literar*” de Maria Șleahțișchi, dr. în filologie, directorul Departamentului Cercetare și Inovarea al Universității de Stat din Moldova, Chișinău (nr. 3-4, 2007), Lidia Pădureac, dr. conf. univ., Catedra de Științe Socioumane și Asistență Socială, Facultatea de Drept și Științe Sociale, USARB, vine cu articolul „*Geneza Sfatului Țării*” (nr. 1-2, 2008) etc.

- ***Bibliotecari – formare profesională continuă*** (76 articole);

Evoluția bibliotecii și a profesiei de bibliotecar în societatea informației, a modului de lucru impune bibliotecarilor o permanentă pregătire și flexibilitate în vederea îndeplinirii obiectivului prin-

cipal - oferirea accesului la orice tip de informație, pentru oricine, oricând și oriunde. Bibliotecarul, prin activitatea desfășurată, își aduce contribuția la dezvoltarea sistemului informațional în relație directă cu evoluția noilor tehnologii informaționale. Globalizarea impune noi competențe, noi aptitudini, noi moduri de lucru la care trebuie să participe toți bibliotecarii contemporani. Formării profesionale continue a bibliotecarilor sînt consacrate articolele: „*Particularitățile formării potențialului profesional al catalogatorilor / clasificatorilor*” (nr 4, 2006), semnat de Lina Mihaluța, director-adjunct, BȘ USARB, „*Modernizarea competențelor profesionale în cadrul Filialei BIN a ABRM*” (nr 2, 2012), autor Elena Stratan, Șef serviciu, Cercetare. Asistența de specialitate, BȘ USARB, „*Cartea - păstrătoare a culturii, valorilor morale și spirituale naționale*” (nr 1-2, 2011), semnat de Ioan Nicorici, drd. în pedagogie, mun. Bălți, etc.

- **Biblioteci universitare – servicii – calitate** (tema dată este reflectată în 53 articole);

Dacă sistemul de învățămînt promovează o „educație pentru toți”, avînd ca obiectiv formarea dincolo de barierele geografice, de vîrstă, propunînd variante de studiu la distanță, instituțiile de informare de nivel universitar sînt nevoite să regîndească noi surse de documentare și noi canale de difuzare a acestora. Biblioteca universitară în parteneriat cu cadrele didactice, studenții și cercetătorii trebuie să-și structureze serviciile în concordanță cu nevoile și dinamica tuturor utilizatorilor. Tema dată este reflectată în articolele: „*Investițiile în Bibliotecă influențează calitatea învățămîntului*” (nr 1-2, 2007), semnat de Elena Harconița, director BȘ USARB, „*Suportul informațional și documentar al cercetărilor științifice*” (nr 1-4, 2010), autor Valentina Topalo, Șef Centru Manifestări Culturale, CD a ONU, CIEU, BȘ USARB, „*Colecții și servicii pe potrivea exigențelor*” (nr 3-4, 2007), de Lilia Melnic, bibliotecar BȘ USARB, etc.

- **Biblioteconomie – personalități** (36 articole);

În articolul „*Medalion „Bibliotecarii în timp și spațiu*” (nr. 1-2, 2014) bibliotecarii BȘ USARB (Lilia Ababii, Lilia Melnic, Olga Dascal, Marina Șuliman, Galina Belcovscaia, Snejana Zadainova, Aliona Purici, Marina Magher, Ariadna Musteașă, Nelea Lichii, Valentina Vacarciuc, Angela Hăbășescu, Ala Lișii, Gabriela Cazacu, Svetlana Cecan) prezintă celebrele personalități care au contribuit la dezvoltarea Biblioteconomiei ca știință (*Peru Kalimah, Richard de Barry, Alexandru Odobescu, Nikolai Rubakin, Shiyali Ramamrita Ranganathan, Tudor Vianu*). Viața și activitatea bibliologilor români este descrisă și în articolele „*Ion Madan (1935 – 2008)*” (nr. 1-2, 2008), autor Elena Harconița, director BȘ USARB și „*Ioan Bianu – părintele bibliologiei românești*”, semnat de Vasile Secieru, Preot, Mănăstirea Găvănoasa, Cahul (nr.1-2, 2006) etc.

- **Biblioteci universitare – colaborare** (22 articole);

Construită ca sistem deschis, biblioteca se află în relații directe, continue și pe multiple direcții cu mediul său exterior și intern cu comunitatea în cadrul căreia funcționează. În acest context biblioteca trebuie să posede un caracter dinamic și flexibil, desfășurîndu-și activitatea sub acțiunea influențelor din exterior, adaptîndu-se permanent la evoluția macrosistemului din care este parte, dar și să manifeste un caracter activ, influențînd mediul prin produse, serviciile informaționale și potențialul său inovațional. Subiectul dat este abordat în 22 articole, printre care se numără: „*Modele de extensiune informațională*”, semnat de biblioteca Nelea Lichii (nr. 1-2, 2009), „*Informația europeană la biblioteca universitară*”, autor Valentina Topalo, Șef Centru Manifestări Culturale, CD a ONU, CIEU (nr. 2, 2012). „*Colaborarea Bibliotecii AGEPI cu bibliotecile publice și cele universitare ar putea include în numărul de activități și unele manifestări ce țin de diseminarea rezultatelor științifice care vizează protecția proprietății intelectuale*” citim în articolul „*Valorificarea moștenirii științifice*”, semnat de Ana Sofroni, dr., conf. univ., Brescia, Italia, fost bibliograf Biblioteca AGEPI (nr. 3-4, 2007). [23]

Despre colaborarea fructuoasă a *Journal Donation Project* (JDP) cu biblioteca științifică bălțeană ne comunică bibliotecarul principal Lilia Ababii în articolul „*Journal Donation Project – SUA pentru cercetătorii de la Bălți*” (nr. 1-2, 2011).

- **Biblioteci – cercetări sociologice** (16 articole);

Nu se poate efectua un studiu de o mare amploare sau de o mare profunzime pe marginea unui subiect fără o cercetare sociologică temeinică. Studiile care au fost publicate în cadrul revistei bălțene sînt destul de tehnice. Ele reprezintă o modalitate a specialiștilor de a oferi date actualizate, o analiză temeinică, avînd scopul îmbunătățirii calitatății serviciilor oferite de către bibliotecă pentru susținerea procesului instructiv-educativ și satisfacerea necesităților de informare în domeniul cercetării științifice ale utilizatorilor.

Ana Nagherneac, șef serviciu, Informare și Cercetare bibliografică BȘ USARB, și Elena Scurtu, bibliotecar BȘ USARB, ne oferă rezultatele aplicării unui sondaj pentru elaborarea deciziilor manageriale orientate spre dezvoltarea continuă a serviciilor și produselor infobibliotecare în articolul „Comunicarea științifică în mediul universitar: profesori” (nr. 3, 2012). Analizînd rezultatele sondajului în articolul „Biblioteca Universitară – portal infodocumentar în sprijinul procesului educațional USB” (nr. 1-2, 2008), Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitatea editorială, BȘ USARB, constată că „un loc important în ofertele Bibliotecii Științifice îl are pagina Web, care este un ghid de orientare în universul resurselor Internet, instrument de comunicare cu utilizatorii”. [4]

Contribuția bibliotecarului la aplicarea biblioterapiei în formarea competențelor și abilităților umane în vederea sporirii nivelului intelectual și educațional al utilizatorilor este larg studiată și prezentată de bibliotecarele Valentina Vacarciuc și Margarita Iulic în articolul „Biblioterapia ca modalitate de dezvoltare și autocunoaștere a personalității” (nr. 1-2, 2011).

- **Biblioteci universitare – tehnologii informaționale** (15 articole);

Biblioteca universitară este obligată să se implice activ în îmbogățirea cunoștințelor utilizatorilor privind domeniul informării. Ea trebuie să îndeplinească un rol central în transmiterea conceptelor și tehnicilor culturii informației, astfel ca utilizatorii să poată singuri să găsească rapid și adecvat sursele de informare. Atunci cînd nivelul de competență informațională al utilizatorilor va fi înalt, aceștia vor fi mai conștienți de calitatea și diversitatea colecțiilor și serviciilor furnizate de bibliotecă, iar ca rezultat, în mod firesc, va crește și frecvența bibliotecii. Societatea modernă este caracterizată de intensificarea schimbului de informații datorită impactului tehnologiilor informatice și comunicaționale. Societatea informațională produce schimbări și modificări majore în structura și serviciile bibliotecii. Noile tehnologii pun la dispoziția bibliotecilor multiple posibilități de modernizare și adaptare a serviciilor la nevoile utilizatorilor, astfel că paradigmele tradiționale ale activității de bibliotecă cedează celor noi. Varietatea tehnologiilor informaționale bibliotecare este desfășurată

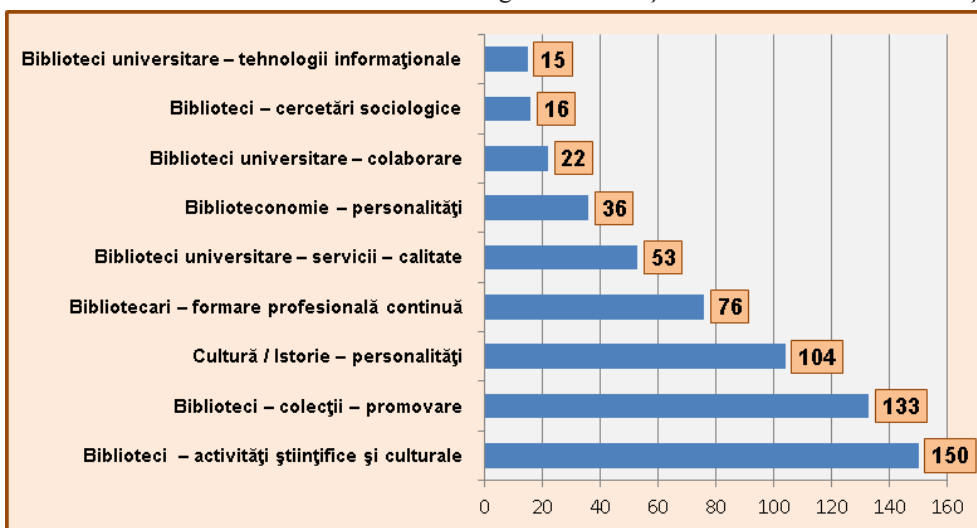

Fig. 5 Subiectele abordate în paginile revistei *Confluente bibliologice*

în articolele: „*Implicații bibliotecare în crearea mediului informațional electronic*” (nr 3-4, 2008), semnat de Lina Mihaluța, director adjunct, „*Aplicarea tehnologiilor moderne în dezvoltarea colecțiilor Bibliotecii*” (nr 1-4, 2010), autori Igor Afatin, director adjunct Informatizare, și Tatiana Prian, bibliotecar principal, „*Web-ul Bibliotecii Științifice. O versiune modernă*” (nr 1-2, 2006), de Silvia Ciobanu, Șef Centru Marketing. Activitatea editorială BȘ USARB, etc.

Indexul de ilustrații

Toate cele 40 de numere ale revistei „*Confluente bibliologice*” supuse analizei conțin ilustrații alb-negru. Din totalul de 2976 de ilustrații, poposite pe paginile revistei, cele mai multe se adresează următoarelor subiecte:

- **personalități ale istoriei și culturii românești** (portret, fotografie –126):

Poetul Mihai Eminescu, românul legendar Badea Cârțan, scriitorii Bogdan Petriceicu Hasdeu și Dumitru Matcovschi, politicianul Ion (Ionel) I. C. Brătianu, compozitorul Ștefan Neaga și actorul Nicolae Răutu, muzicianul din orașul Bălți Petru Eșanu sînt prezenți în revistă cu 3 referințe iconografice.

Domnitorii Moldovei Constantin și Antioh Cantemir, Domnul Țării Românești Constantin Brâncoveanu, Alteța Sa Radu de Hohenzollem-Veringen, istoricul militar Radu R. Rosetti, filologul, lexicologul și lingvistul Silviu Berejan, scriitorii Mihai Sadoveanu și Elena Farago, artiștii de operă, originari din or. Bălți, Ion și Tadeuș Zalevschi, doctorul arhitect, Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Alexandru Budișteanu apar în numerele revistei cu 2 referințe iconografice.

Printre personalitățile culturale românești prezente cu o singură referință iconografică pe paginile revistei se numără: Regele Carol I, Stolnicul Constantin Cantacuzino, Părintele Igor Jechiu, Mitropoliții Visarion Puiu și Gurie Grosu, Episcopul Nicodim Munteanu al Hușilor, cronicarul, genealogul Radu Rosetti, istoricul literar, poetul, eseistul Tudor Vianu, poeziile Alexei Mateevici și Camil Petrescu, scriitorii Constantin Stere, Mihai Sebastian, Iulia Hasdeu și Ion Druță, sculptorul Constantin Brâncuși, arhitectul Ion Mincu, lingviștii August Scriban și Sextil Pușcariu, istoricul Vasile Alexandrescu Urechia, traducătorul și publicistul Gurie Grosu, istoricienii și pedagogii Dimitrie Onciul și Eudoxiu Hurmuzachi, actorul Mihai Volontir, dramaturgul și criticul de teatru Pavel Proca, compozitorii George Enescu și Eugen Doga, cîntăreața Maria Bieșu, muzicienii George Eșanu, Nicolae Botgros, Lidia Bejenaru, Adriana Ochișan și Cornel Botgros, lăutarul bălțean Costache Parno și solistul vocal, baritonul liric Petru Eșanu, originari din or. Bălți, etc.

- **personalități ale istoriei și culturii universale** (portret, fotografie – 39):

Regina Franței Maria Leszczynska, liderului politic și militar al Franței Napoleon Bonaparte (2), compozitorul și interpretul Wolfgang Amadeus Mozart (2), scriitorii Gabriel Garsia Marquez (2), Jean-Marie Gustave le Clezio și Virginia Woolf, geograful Emmanuel de Martone, poetul american Henri Longfellow, actorul Nicolas–Marie–Alexandre Vette mare, contele, savantul Angelo de Gubernatis, compozitorii Richard Wagner și Giuseppe Verdi etc.

- **personalități din domeniul bibliologiei universale** (portret, fotografie –12):

Bibliologul și savantul Siahî Ranganathan (2), bibliofilul și bibliotecarul Peru Kalimah, fondatorul celei mai mari biblioteci din Florența Antonio Magliabecchi, bibliograful Nicolai Alexandrovici Rubakin, bibliologii Liubovi Havkina și Margarita Rudomino, filozoful, matematicianul și bibliotecarul Gottfried Wilhelm Leibniz etc.

- **personalități din domeniul bibliologiei naționale** (portret, fotografie –92):

Arheologul, istoricul, bibliofilul și bibliograful Alexandru Odobescu, bibliograful, criticul și istoricul literar, prof. univ. Dimitrie Gusti, guvernatorul Transilvaniei Samuel von Brukenthal, bibliologul Alexandru Sadi-Ionescu, bibliograful Ioan Bianu, patriarhul și protagonistul bibliologiei nați-

onale Ion Madan, Faina Tlehuci, om emerit al Culturii, Eminent al Învățământului Public din RSSM, Eminent al Culturii din URSS, deținătoarea medaliei „Meritul Civic” (15), dr. în filosofie, director general, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Alexe Rău, Silvia Ghinculov, dr. în economie, director Biblioteca Științifică a ASEM (2), Vera Osoianu, director adjunct, Biblioteca Națională a RM (2), dr. habilitat în sociologie, conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova Nelly Țurcan, dr. în științe ale comunicării, Elena Harconița, director BȘ USARB, Președintele filialei Bibliotecii de Învățământ din Nord (BIN) a ABRM Bălți (27), Lina Mihaluța, director-adjunct BȘ USARB (12), Valentina Topalo, șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale BȘ USARB (19), Liubovi Karnaeva, directoarea Bibliotecii Științifice Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu”, Natalia Cheradi, director adjunct, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, și Lidia Kulikovski, dr., conf. univ., directorul Departamentului Studii și Cercetări, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Ludmila Costin, director, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă, UASM, Iulia Tătărescu, șef Departament Asistența Informațională și Colaborare Internațională, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, Ludmila Corgenci, director adjunct, DIB ULIM, Viorica Lupu, director-adjunct Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, etc.

În 232 de referințe iconografice apar pe paginile revistelor autorii articolelor publicate.

Cea mai mare parte de ilustrații reprezintă colecțiile BȘ USARB – 896: colecțiile speciale (ex.: colecția Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei, Fondul de carte *Wilhelmi*, Colecțiile *Ioan Călin Dimitriu*, *Mircea Druc* și *Daniela Gifu*, Fondul *Pavel Proca*, colecția de carte oferită de asociația „*Amis sans Frontieres*” etc.), achizițiile recente și donațiile (ex.: donația de la Universitatea Fresno din California, SUA, donația de carte în cadrul proiectului *Parteneriatul cu Moldova de la Universitatea din Lanshut în cooperare cu Serviciul German de Schimb Academic (DAAD)* și *compania Draexlmaier*, donația de carte oferită de către *Departamentul Românilor de pretutindeni* prin Asociația obștească *Syllabus* din București etc.). Printre ele se numără și un șir de ilustrații care sînt dedicate colecțiilor de carte veche, ex-librisuri, manuscrise – 114.

Datelor cantitative și reprezentărilor grafice (*diagrame, sondaje, statistici, prezentări, tabele*) le revine 323 de ilustrații.

Conferințele, întrunirile bibliotecare, training-urile, mesele rotunde și prezentările bibliografice pentru bibliotecari, atelierile profesionale și formarea profesională continuă a bibliotecarilor este reflectată în 237 de ilustrații. Din ele participarea bibliotecarilor BȘ USARB la conferințe sau ateliere profesionale în alte instituții din țară și peste hotarele ei este oglindită prin 52 de ilustrații (ex.: Conferința Internațională „*Copyright: Enabling Acces or Creating Roadblocks for Libraries*”, organizată de IFLA, EBLIDA, eIFL la Biblioteca Științifică ASEM, lansarea Proiectului *TEMPUS Information Services for Improvement Study Quality, MISISQ*, Universitatea de Științe Medicale din Kaunas, Lituania, Conferința Anuală a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova cu genericul „*Accesul deschis la informație și cunoaștere: susținerea progresului durabil*”, promovată la Biblioteca Științifică ASEM, etc.).

Lansările de carte (ex.: „*Manuscrise de Dimitrie Balica comisul*”, semnată de Teo-Teodor Marșalcovschi, Maria Abramciuc și Elena Harconița, „*Dicționarul Enciclopedic Mihai Eminescu*” de Mihai Cimpoi, „*Sub patru regimuri pe toate continentele*”, semnată de Alexandru Budișteanu, „*Calea spre „Olimp*”, semnată de Mircea Snegur, manualului în două volume „*Transformatoare electrice*”, semnată de Valeriu Abramciuc, „*Între istorie și judecata posterității*” de Alexandru Budișteanu, „*Un sogno per te*” al autorului Roberto Milone, „*Basarabia e România?*”, semnată de Dan Dungaciuc, „*Nu mă tentează*” de Anatol Moraru, „*Esența și rolul tradiției în existența socială*” de Valeriu Capcelea, „*Jurnalul săptămînal*”, coordonat de Valentina Ursu, „*Realitatea cu amănuntul*”, autor Iulian Ciocan, „*Un scurt popas necesar drumului*” de Anatol Petrencu, „*Cuvinte nestinse*” de

Lilia Manole, lansarea numărului special al revistei „*Secolul 21*” etc.), simpoziioanele, lecțiile publice, mesele rotunde, colocviile științifice pentru utilizatori și alte manifestări culturale (*Clubul cărții, Salonul Literar, Salonul Muzical, Pridvorul casei*) sînt redade în **99** ilustrații.

Inaugurarea expozițiilor în spațiile Bibliotecii este prezentă în **50** de fotografii (ex.: expoziția „*Trasee ale memoriei*”, organizată de Institutul Goethe, „*Literatura americană în spațiul basarabean*”, expoziția de gravuri și litografii „*Domnitori și principii ai țărilor române*”, expoziția „*Gross Border Pictures*”, inaugurată de Centrul de Resurse pentru Adolescenți și Tineret, expoziția personală de pictură a artistului plastic din Chișinău Ștefan Coman, expoziția internațională de fotografii „*Holocaustul necunoscut*”, inaugurarea expoziției „*Memoria ca formă de justiție*” de către Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău în colaborare cu Ambasada României în RM și Consulatul General al României la Bălți, expoziția „*Cele mai frumoase cărți ale Germaniei*”, inaugurată de către Secția Cultură a Ambasadei Germaniei din Chișinău cu Institutul Goethe București și Fundația Buchkunst, expozițiile „*Lupta cu inerția – Poezii generației 60*” și „*Unirea Principatelor Române și reformele domnitorului Alexandru Ioan Cuza*”, organizate de ICR „Mihai Eminescu” din Chișinău, expoziția „*Herta Muller: Cercul Vicios al Cuvintelor*”, organizată de Institutul Goethe, București în parteneriat cu Literaturhaus Berlin, Ambasada Germaniei în RM, expoziția „*Oameni cuvioși și harnici...*”, organizată de Dr. habilitat Ute Schmidt, Universitatea Liberă din Berlin, Asociația germanilor din Basarabia, Studgart, și Forumul Cultural German pentru Europa de Est, cu participarea Ambasadei Republicii Federale Germania în RM, etc.).

186 de ilustrații aparțin imaginilor bibliotecilor și altor instituții culturale (ex.: Biblioteca Universității din Galați, Bibliotecile Publică și Universitară din Varșovia, Biblioteca Națională a Germaniei (5), Biblioteca „*Ducele August Wolfenbuttel*”, Germania, Biblioteca Brukenthal, Sibiu, România (2), Biblioteca Universității din Kaunas (6), Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM și Biblioteca Colegiului de Construcții, Chișinău, muzeul *Luvru*, Paris, *Hermitage*, Sanct-Petersburg, *Cetatea Albă*, Ucraina, *Conaclul familiei Donici* (2), Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni, RM, biserica „*Nașterii Maicii Domnului*”, Slobozia-Bălți, RM, biserica „*Adormirea Maicii Domnului*”, Căușeni, RM, Casa Robescu și Palatul administrativ din Galați, Catedrala *Constantin și Elena*, Bălți, RM, etc.).

În **9** fotografii sînt oglindite activitățile informaționale și culturale în alte biblioteci (ex.: la Biblioteca pentru copii Ion Creangă, Bălți (4) etc.).

Un număr impunător de imagini (**162**) reprezintă documentele electronice, librăriile și bibliotecile virtuale. Obiectele de artă (gravuri, picturi, litografii, icoane, medalii) sînt redade în **105** ilustrații.

Promovarea colecțiilor, prezentarea expozițiilor tradiționale și on-line este larg desfășurată prin **61** imagini. Instruirea utilizatorilor prin organizarea programelor *Noul Utilizator, Zilele informării, Zilele catedrelor, Zilele licențiatului/Masterandului/Doctorandului, Zilele revistei, lecțiile publice, promovarea cursului „Bazele culturii informației”, promovarea Săptămînilor Internaționale a Accesului Deschis, Zilelor Tineretului, Zilelor ONU, Zilelor Mondiale a Proprietății Intelectuale* etc. este redată în **66** de ilustrații.

Pe paginile revistei au fost oglindite următoarele vizite ale persoanelităților cunoscute la Biblioteca Științifică USARB: **Thomas Wilhelmi**, profesorul Universității din Heidelberg, **Dumitru Oprea**, rectorul Universității „A. I. Cuza” din Iași, **Barol Tomaz**, conducătorul Centrului Național AGRIS, Liubleana, Slovenia, **Liuis Maria Puig**, Președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, Altețele Sale Regale, **Principii Radu** și **Nicolae** al României, **Kaarina Immonen**, coordonatorul Rezident al ONU în RM, **Mariana Kiriakov**, IRC Director US Embassy, *Public Affaire Section* și **Sharon Ketchum**, șef-adjunct al *Secției Cultură și Presă a Ambasadei SUA*, **Violeta Motulaite**, Ambasadorul Lituaniei în RM, **Kate Sullivan**, Consilier tehnic principal al Comisiei Electorale Centrale, Programul Națiunilor Unite, suport electoral pentru Moldova, **Fiona Bradley**, Coordonatoarea Programului Building Strong Library Association din cadrul Federației Internaționale a Asociațiilor Bibliotecare IFLA, **Winnie Vitzansky**, trainer IFLA, **Carsten Wilms**, șeful adjunct

al Ambasadei Republicii Federale Germania la Chişinău, **Ph. D. George Panaiotov**, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Bulgaria în RM, **Lauren Perlaza**, prim secretar pentru cultură și presă de la Ambasada SUA la Chişinău, **Tamara Turcan**, directorul Centrului de Resurse American al Ambasadei SUA la Chişinău, **Sven Roeren**, prof. univ., decanul Facultății Construcții de Automobile de la Universitatea din Landshut, Germania și reprezentanții companiei Draexlmaer, **Claude Cahn**, Consilierul pentru Drepturile Omului în Organizația Națiunilor Unite și **Lilia Surdu**, expert al Programelor PNUD în RM, **M. Petrov**, vice-consulul Ucrainei la Bălți, Delegația de la Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj Napoca, condusă de rectorul Universității, prof. univ. dr. **Andrei Marga**, **Mihai Baci**, Consulul German al României la Bălți, **Daniel Lungu** reprezentantul Companiei Scientific Knowledge Services, profesorii de la Universitatea Lille din Franța **Veronique Leve** și **Cristian Foça**, **Nicolae Brînzea**, directorul general al Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni, etc. Toate aceste evenimente importante în viața Bibliotecii Științifice USARB au fost reflectate în 91 de fotografii.

Din analiza indexului de ilustrații, rezultă o prezență a ilustrațiilor pe 15% din suprafața unui număr. Materialul iconografic și ilustrativ expus pe paginile revistei ridică nivelul de încredere și consolidează poziția de prestigiu a personalităților, instituțiilor și evenimentelor prezente în text.

Indexul de cuvinte-cheie

Pentru a face mai vizibilă lucrarea este nevoie de utilizarea a cât mai multor cuvinte-cheie în titlu. Cuvintele-cheie determină aria tematică a revistei științifice în ansamblu. Alegerea judicioasă a cuvintelor-cheie va permite articolului să fie citat în format traditional și on-line, ceea ce va spori numărul de citări și în viitor. Cu ele utilizatorul găsește mai ușor un articol, vizualizează alte articole similare, înțelege rapid terminologia și economisește timpul de cercetare.

Ultimii ani articolele publicate în revistă sînt însoțite de cuvinte-chee. „Efectuînd analiza numerelor din anii 2014 - 2015 am depistat utilizarea diverselor seturi de cuvinte-cheie în titluri care ulterior au fost preferate de motorul de căutare GOOGLE ACADEMIC: bibliotecă, biblioteconomie, personal, resurse umane, resurse electronice, catalogare, indexare, informatizare, scientometrie, inovații, acces deschis, susținerea cercetărilor științifice, colecții internaționale, baze de date, reviste universitare, programe cultural-științifice etc. Pentru cei cointeresați de aceste subiecte, imediat devine clar că autorii au folosit abordări moderne pentru studiu. Astfel putem concluziona, că folos-

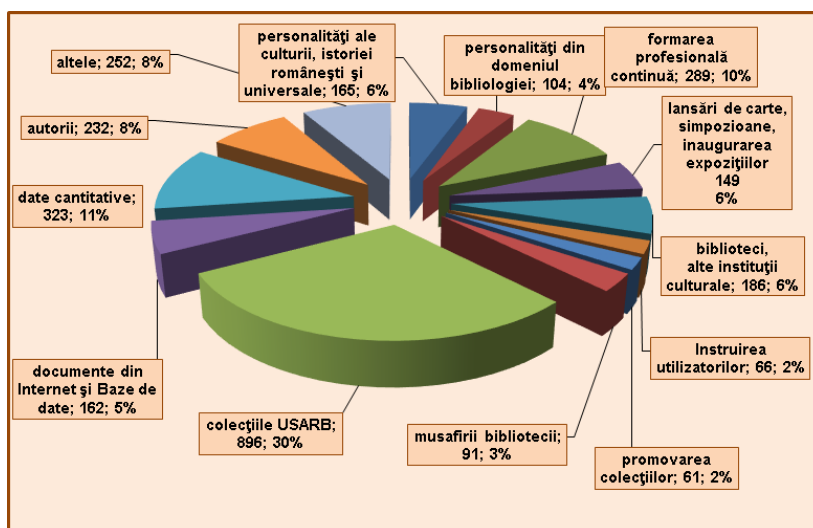

Fig. 6 Subiectele abordate în ilustrații

irea cuvintelor-chee în titlu este un atribut esențial al articolului”. [28]

Începînd cu anul 2012 articolele din revista „*Confluente bibliologice*” sînt însoțite și de rezumate (callout), care funcționează ca și niște ilustrații verbale din text. Ele intrigă cititorul și îl fac să se adîncească în lecturarea textului.

Indexul de citări

În evaluarea performanței „*Confluente bibliologice*” un criteriu important este numărul publicațiilor în care se menționează, impactul articolelor din revistă asupra publicului și frecvența citărilor în alte lucrări. Un număr de revistă se prezintă, de obicei, ca o colecție de articole cu autori și subiecte diferite. Se consideră că citările constituie indicatori scientometrici de calitate, rămîn a fi un instrument sigur și fundamental de măsurare a calității rezultatelor științifice.

PUBLISH OR PERISH <http://publish-or-perish.en.softonic.com/>

Softul „Publish or Perish” calculează impactul cercetărilor și vizibilitatea în Internet prin Google Scholar.

Softul „Publish or Perish” calculează indicatorii cantitativi bibliometrici: numărul total de lucrări (6); numărul total de citări (2); numărul mediu de citări pe articol (0,33); numărul mediu de citări pe autor (0,25); numărul total de lucrări al autorului; numărul mediu de citări pe an (0,25); importanța vârstei în rata de citare (8 ani, 2007-2015); o analiză a numărului de autori pe lucrare etc.

Indexul Hirsch caracterizează excelența științifică a publicației, punînd în calcul numărul de articole citate în ordinea descrescătoare a acestora. Indexul hirsch pentru revistă este egal cu 1, g-index – 1, indexul hi – 1. În total în „Publish or Perish” sînt menționate 6 lucrări, publicate în revista „*Confluente bibliologice*”. Articolul „*Arhive electronice ale biblioteconomiei și științei informării*”, autoarei Nelly Țurcan, publicat în nr. 1-2, anul 2007 al revistei „*Confluente bibliologice*”, a fost citat de 2 ori; Articolul „*Serialul evenimentelor la Biblioteca Științifică*” (nr. 1-2, 2007), semnat de Elena Stratan, a fost citat de 4 ori, etc.

Google Academic <https://scholar.google.ro/scholar> ne permite să efectuăm cu ușurință o căutare cuprinzătoare a publicațiilor. Folosind un singur formular de cerere informația despre revistă va fi căutată în diferite surse. În Google Academic se regăesc total 25 de citări de pe diferite site-uri (www.abrm.md, www.asm.md, www.utm.md, www.dspace.usarb.md, <http://libruniv.usarb.md/>).

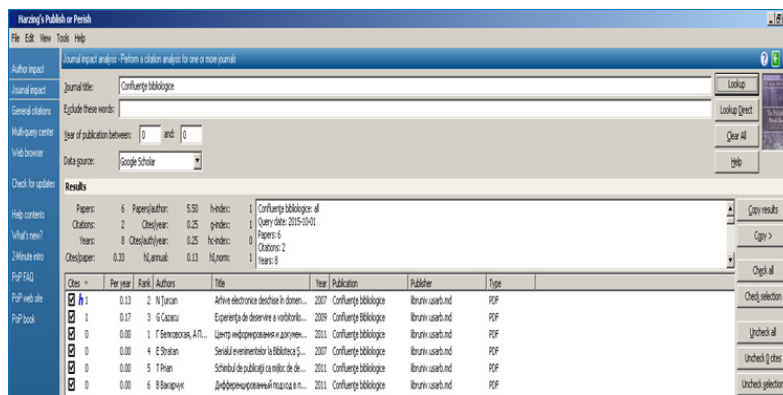

Fig. 7 Indexul Hirsch al citărilor autorilor revistei

Formatul și designul revistei

Revista *Confluente Bibliologice* este un mijloc vizual de comunicare a ideilor. Abordarea vizuală (designul) și cuvintele lucrează împreună pentru a îmbunătăți procesul de comunicare în care

fotografiile, ilustrațiile și aranjamentul în pagină devin elemente vitale ale procesului de comunicare.

Paginile de cuprins oferă cititorului o privire de ansamblu asupra numărului respectiv al revistei. Ele informează și trezesc interesul cititorului, generînd în acesta dorința de a citi conținutul revistei.

Designul acestei publicații tinde să atragă cititorul: aceasta se întîmplă, în primul rînd, prin copertă, care este atractivă și interesantă, dă „tonul“ revistei, dă cititorului o idee despre articolele, pe care le va găsi în interior și crează o identitate proprie a revistei.

Textul de pe copertă atrage atenția și-l face pe cititor să-și pună întrebări. Procesul continuă prin paginile publicației care atrag cititorul prin combinația unui text bun cu o utilizare inteligentă a caracterului, structurii paginii și a imaginilor ce stîrnesc emoții – rîs, îngrijorare, mînie, bucurie, tristețe – dar niciodată apatie. Imaginile dau cititorului prima ocazie de a răspunde la mesajul revistei. Ele sînt primul pas esențial în prezentarea conținutului unui articol. Combinația de cuvinte și imagini de pe paginile revistei aruncă lumini noi asupra unui subiect, pot să consolideze înțelegerea noastră și ne pot ajuta să ne readucem aminte.

Utilizarea mărimii caracterelor, a spațierii, a culorii și a elementelor contrastante sînt mijloacele utilizate pentru a influența drumul de privire. Designul încearcă să direcționeze cu atenție privirea cititorului, să îmbogățească mesajul și să expună înțelesul.

Prin design cele mai importante idei din text sînt accentuate și scoase în evidență, prin folosirea rezumatelor, a legendelor și prin prezentarea fotografiilor și a graficii revista crează o legătură specială cu cititorul. Formatul ei este mai puțin permanent și mai puțin formal decît cel al unei cărți. Nu este la fel de sobru sau orientat spre știri ca și al unui ziar. Familiaritatea oferă cititorului o ușurință în orientare – elemente care rămân aceleași de la număr la număr – ca niște semne de orientare care îi arată cum să te descurci prin revistă. Cititorii vor ști la ce să se aștepte și vor recunoaște rubricile permanente și sistemul de aranjare a titlurilor și subtitlurilor în pagină. Fiecare oferă ceva neprevăzut pentru a ține cititorul interesat și pentru a stîrni în cititor dorința de a vedea ce-i va oferi revista în continuare.

Toate elementele designului – caracterul, ilustrațiile, hîrtia, cerneala, fotografia, culoarea, aranjamentul paginii – sînt mijloace prin care se comunică idei, și de aceea toate implică un proces de decizie. Toate comunică ceva, deci este important să ne gîndim ce spun ele de fapt cititorului. Acestea sînt uneltele care sînt folosite pentru designul copertelor, al rubricilor permanente și al articolelor de fond. În acest proces se ia în considerare ritmul și „curgerea“ revistei și se realizează o grilă care ajută să fie organizat textul și imaginile și se stabilește aspectul publicației.

Pe parcurs publicația și-a schimbat nu o dată modul de ilustrare. De la o copertă mai sărbătorească cu timpul se trece la una efectuată într-un stil minimalist, academic. Ea are și o mare valoare simbolică – logoul Bibliotecii Științifice USARB. Coperta, viziunea grafică și tehnoredactarea aparține Silviei Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate Editorială.

Formatul electronic

Publicațiile periodice electronice din domeniul biblioteconomic au devenit o necesitate pentru toți bibliotecarii și cercetătorii, deoarece produsele de informare vehiculate în mediul electronic sînt foarte variate. Din această perspectivă, presa electronică de specialitate poate fi analizată ca instrument de difuzare, de creare de noi produse, de modificare a canalului tradițional de producere și răspîndire a edițiilor periodice științifice. Publicațiile electronice se folosesc de rînd cu cele tradiționale, dar tot mai intensiv contribuie la diseminarea cunoștințelor în societate datorită accesibilității sale.

Varianta web *Confluente Bibliologice* a fost inaugurată în anul 2010 <http://libruniv.usb.md/confbib/confbib.html>. Atît formatul tradițional al revistei, cît și cel electronic oferă materiale incitante, surprinzătoare, inedite, chiar provocatoare care invită la lecturi permanente în special bibliotecarii. În prezent varianta on-line a publicației este parte componentă a site-ului și oferă accesul la textul integral al revistelor nu doar pentru numerele curente, dar și celor din arhivă. Obiectivul principal al inaugurării versiunii electronice a publicației este aprofundarea noilor moduri de comunicare a informațiilor produse de către și pentru persoanele ce activează în domeniile științelor biblioteconomice și info-documentare, utilizînd tehnici electronice. Prezentarea on-line a revistei lărgeste posibilitățile de fixare, prelucrare, transportare și depozitare; asigură o varietate de vizualizare, oferă un set complet de instrumente de acces de la distanță la informații, precum și la transmiterea acestora.

Revistele de specialitate expuse pe site-ul Bibliotecii Științifice USARB <http://libruniv.usarb.md/> (revista de biblioteconomie și științele informării „Confluente bibliologice” și revista bibliotecilor universitare din Republica Moldova Bibliouniversitas@ABRM.md au un procent de vizibilitate foarte ridicat, respectiv mărimea acestora influențează asupra volumului paginii web a Bibliotecii.

Conform Raportului BȘ USARB 2014 [1, pp. 73-74] creșterea prezintă 4% și respectiv 78% pentru pagini afișate și 1,6 respectivi, 12 ori mai mult pentru fișiere descărcate. Majorarea semnificativă a volumului de downloads variantei electronice *Confluente Bibliologice* este rezultatul expunerii pe net a tuturor numerelor a acestei reviste.

Volumul versiunii electronice *Confluente Bibliologice* fiind de 634 MB cu o creștere de 38%.

În anul 2014 s-a realizat trecerea în format electronic a tuturor numerelor (21 numere) cu crearea sumarelor și rubricilor pentru fiecare număr – 302 fișiere, creare de pagină pentru autori – 118 fișiere, crearea legăturilor– sumar-rubrici, rubrici-articole-autori, autori-articole-volum.

Concluzii:

Revistele biblioteconomice reprezintă modul de comunicare prin care bibliotecarii și cercetători din domenii legate de informație își fac cunoscute rezultatele muncii lor, adresîndu-se specialiștilor, dar și publicului larg, avînd ca scop popularizarea informațiilor și, în același timp, stimularea schimbului de idei. Ca regulă generală, toate materialele publicate de aceste reviste trec, mai întîi, pentru avizare, în privința rigorii metodelor aplicate și a conținutului științific și aplicativ, printr-un comitet de lectură independent, colegiul de redacție, care trebuie să-și dea avizul pentru tipărire. Acest comitet este format, în cazul *Revistei de biblioteconomie și științelor informării „Confluente bibliologice”*, din personalități recunoscute, numele lor fiind consemnat pe a doua copertă.

Autoritatea în spațiul biblioteconomic autohton și prestigiul de care se bucură revista sînt datorate atît personalităților, colaboratorilor, cît și capacității de a se implica în toate evenimentele semnificative ale vieții cultural-educaționale. Publicația a generat evenimente, organizînd dezbateri și polemici pe teme de larg interes, orientînd atenția publicului spre adevăratele valori.

Revista mizează în egală măsură pe colaboratorii interni și externi a instituției. S-a conturat în timp un portofoliu de autori permanenți ai publicației, prezenți constant, pe parcursul mai multor numere: Inginerul, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala Galați Radu Moțoc,

Preot, Mănăstirea Găvănoasa, Cahul Vasile Secrieru, lectorul superior USARB Anatol Moraru, dr. habilitat în științe istorice Nicolae Enciu, dr. în științe istorice Lidia Pădureac și dr. în științe istorice Teo-Teodor Marșalcovschi, Elena Harconița, director BȘ USARB, Președintele filialei Bibliotecii de Învățămînt din Nord (BIN) a ABRM Bălți, Valentina Topalo, șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale, Elena Stratan, șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate, Lina Mihaluța, director-ad-junct, Elena Scurtu, bibliotecar, Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate Editorială.

Analiza de conținut a articolelor indică un interes crescut al autorilor și al publicației pentru unele subiecte de actualitate din bibliologie și biblioteconomie (informatizarea, istoria și organizarea bibliotecilor, funcțiile bibliotecii, planificarea strategică, accesul la informații, societatea informațională, marketingul informațional, tehnologia informațională, bibliografiile de recomandare și tematice, informarea și documentarea, istoria cărții, cartea veche, manuscrisele, colecțiile speciale, bibliofilie, patrimoniu, metode de conservare și de restaurare, asociații profesionale, manifestări profesionale, cooperare internațională, publicații profesionale, învățămînt biblioteconomic, legislație), dar și pentru subiectele interdisciplinare și culturale (artă, recenzii de carte, interviuri, cercetări în domeniul literaturii, istorie și critică literară, manifestări culturale etc.).

De-a lungul apariției sale, revista a publicat lucrări originale despre biblioteci și bibliotecari, interviuri, discuții pe teme de specialitate, traduceri din domeniul biblioteconomiei, preocupări grupate în rubrici permanente și a devenit un instrument eficient de comunicare, afirmare și promovare a imaginii instituției și bibliotecarilor din Bălți.

Revista și-a asumat un rol important în formarea gustului și a deprinderilor intelectuale, spre o corectă educare a publicului către valorile autentice ale spațiului și timpului. Articolele oglindite pe paginile revistei sînt materiale directorii nu numai pentru profesia de bibliotecar, dar și pentru toți cei care își expun rezultatele activității sau a gândirii în publicații periodice.

Rezultatele studiilor teoretice și exercițiilor aplicative ale bibliotecarilor au dus la crearea unui complex de programe și conținuturi educaționale moderne, sporind calitatea proceselor și serviciilor bibliotecare. Cercetarile au contribuit la creșterea imaginii Bibliotecii și a bibliotecarului universitar, promovarea bunelor practici și a noilor produse infobibliotecare.

Menționăm importanța acestor cercetări profesionale, dialogului profesional constructiv creat de bibliotecarii consacrați științei biblioteconomice, care prin comunicări originale și inovaționale vin să amplifice recunoașterea valorii profesionale a bibliotecarului, precum și creșterea vizibilității bibliotecilor în societatea contemporană.

Prin conținutul consistent, bunul gust, pasiune și suflet, *Revista de biblioteconomie și științele informării „Confluente bibliologice”* s-a impus demult în peisajul biblioteconomic național și servește ca factor de unitate și modernitate profesională.

Revista a fost și rămîne una din cele mai importante publicații de specialitate din Moldova ce promovează valorile biblioteconomice și culturale, ideile contemporane și colaborarea profesională, devenind o sursă importantă pentru cunoașterea direcțiilor de cercetare din biblioteconomie și știința informării, a inovațiilor implementate în biblioteci, a formelor și metodelor de informare și de prestare a serviciilor pentru utilizatori.

Referințe bibliografice:

1. *Biblioteca Științifică*. Raport de activitate 2014. Coord. E. HARCONIȚA. Bălți, 2015, 83 p.
2. BULUȚĂ, Gheorghe. Periodice și cărți. In: *Biblioteca*. 2005, nr. 12, pp. 382-383. ISSN 1220-3386.
3. CIOBANU, Silvia. Biblioteca Universitară – portal infodocumentar în sprijinul procesului educațional USB. In: *Confluente bibliologice*. 2008, nr.1-2, pp. 16-21. ISSN 1857-0232.
4. HARCONIȚA, Elena. Inovația și prețuirea oamenilor constituie cheia succesului bibliotecii. In: *Confluente bibliologice*. 2009, nr. 1-2, pp. 16-21. ISSN 1857-0232.
5. *Manifestului Bibliotecilor Publice al IFLA/UNESCO din 1994* [on-line]. Disponibil: <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/eng.htm>.
6. MORARU, Anatol. Apologii necesare. In: *Confluente bibliologice*. 2005, nr. 1, pp. 5-7. ISSN

- 1857-0232.
7. MORARU, Anatol. Speranța e în tânăra generație. In: *Cronos*. 2009, nr. 1-2, pp. 45-50. ISSN 1584-434X.
  8. RĂU, Alexe. Confluente bibliologice. In: *Gazeta bibliotecarului*. 2005, nr. 9, p.4.
  9. RĂU, Alexe. O nouă revistă de specialitate. In: *Magazin bibliologic*. 2005, nr. 3-4, pp.15-17. ISSN 1857-1476.
  10. STRATAN, Elena. Impactul revistei Confluente bibliologice (2005-2011) în dezvoltarea culturii intelectuale a bibliotecarilor. In: *Cercetări biblioteconomice în anul 2011, constatări calimetrice: Materialele conf. șt. 8 febr. 2012. Bălți, 2012. pp. 38-4. ISBN 978-9975-50-067-8.*
  11. *Tezaurul (limbajul de indexare) RAMEAU* [on-line]. Disponibil: <http://www.rameau.fr>.
  12. TOPALO, Valentina. Rolul cuvintelor - cheie în cercetarea și scrierea articolelor științifice [on-line]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/libruniv/rolul-cuvintelor-cheie>.
  13. ȚURCAN, Nelly. Revistele biblioteconomice din Moldova ca mijloc de comunicare științifică. In: *BiblioPolis*. 2010, nr. 1, pp. 14-18. ISSN 1811-900X.

PATRIMONIUL DIDACTICO-ȘTIINȚIFIC AL USARB

DIDACTIC-SCIENTIFIC HERITAGE OF USARB

Elena CRISTIAN, șef serviciu,
Svetlana CECAN, bibliotecar,
Serviciul Organizarea și conservarea colecțiilor, BȘ USARB

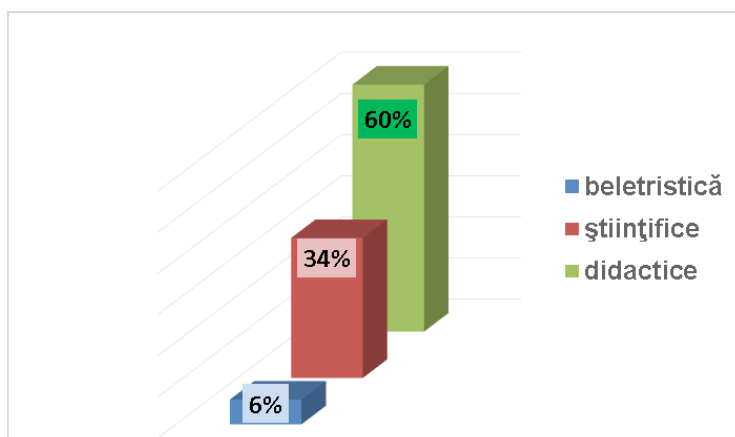
Abstract: *Didactic-scientific heritage of USARB has been developed over the years, being the link of the connection between generations. The authors who contributed to the production of cultural and scientific heritage reserves a special place in the history of USARB and the national culture. Didactic-scientific heritage consists over 2 800 monographic works, materials of scientific conferences and symposia, dictionaries, guides, curricula, bibliographies, catalogues, bio-bibliographies, serial publications (magazines, yearbooks, newsletters), teaching materials, promotional materials, programs, and other documents.*

Key-words: *Compulsory Stack Universitaria , heritage, document, periodical publications, Bălți teachers, Institutional Electronic Repository, ORA USARB, thesaurus, utilization, promotion.*

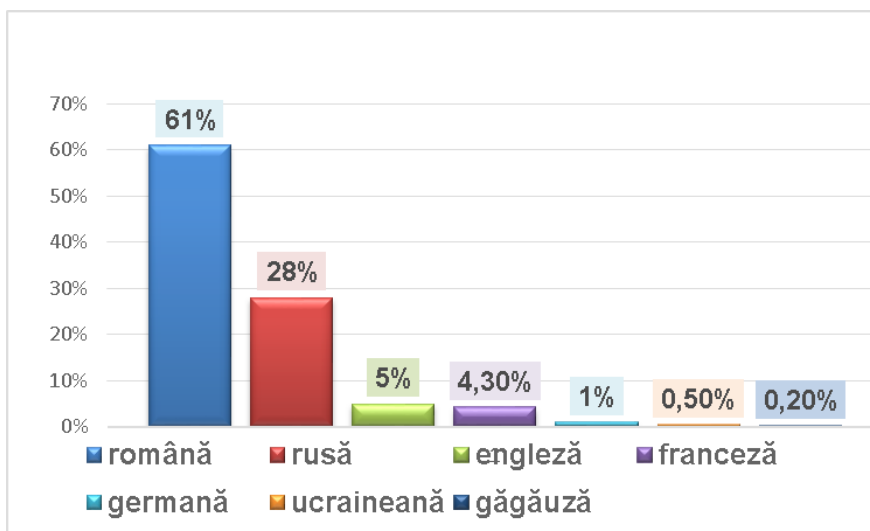
Produsul științific al unei națiuni, instituții, persoane, este o valoare inestimabilă de care dispune o comunitate, sau o anumită persoană fizică. Patrimoniul didactico-științific al USARB este alcătuit din documente cu valoare istorică, documentară, științifică, literară, bibliofilă și reprezintă mărturia a tot ce a fost creat în cadrul instituției, relevă amploarea realizărilor științifice ale colaboratorilor, reflectă potențialul științifico-didactic universitar. Autorii care au contribuit la producerea patrimoniului cultural și științific își rezervă un loc aparte în istoria USARB și în cultura națională. Prin acest fond Biblioteca universitară demonstrează funcția sa patrimonială și oferă o imagine cuprinzătoare asupra evoluției cercetării universitare.

În cadrul BȘ USARB a fost constituită colecția intangibilă și unică de documente - Colecția Depozit Obligatoriu Universitaria (DOU), acum câțiva ani, care integrează peste 2 800 - lucrări monografice, materiale ale conferințelor științifice și simpoziunelor, dicționare, lexicoane, ghiduri, curriculumuri, bibliografii, biobibliografii, cataloage, publicații în serie (reviste, anuare, buletine informative), materiale didactice, materiale promoționale, programe, alte documente. Depozitul Obligatoriu Universitaria este parte componentă a colecțiilor bibliotecare și constituie una din sursele de creștere a lor. Această colecție mai îndeplinește și funcția controlului științifico-bibliografic în Universitate. Statisticile ce urmează reprezintă o segmentare bibliometrică a colecției didactico-științifică autohtonă după:

Dinamica circulației în funcție de genul documentelor: didactice – 60%; științifice – 34%; beletristică – 6 %

Dinamica circulației în funcție de limba documentelor: română - 61%; rusă – 28%; ucraineană – 0,5%, engleză – 5%; limba germană – 1%; franceză – 4,3%; găgăuză – 0,2%.

Domeniul științific:

Nr.	Domeniul	Volum
	01 Generalități	3,5%
	02 Biblioteconomie. Bibliografie	18 %
	1/2 Filosofie. Religie	1,7%
	159.9 Psihologie	3%
	3/32 Științe sociale	2 %
6.	33/65 Economie. Management	2,4%
7.	34 Drept	5%
8.	37 Educație. Învățământ	20%
9.	5/63 Științe exacte, naturale	15%
10.	7 Artă, muzică	3%
11.	80 Limbă. Lingvistică	17%
12.	82 Literatură	8%
13.	91 Geografie	0,7%
14.	93 Istorie	0,9%

Datele prezentate reflectă clasificarea fondului de publicații după conținutul tematic, cea mai mare cantitate de documente sînt din domeniile: Educație. Învățământ, Biblioteconomie. Bibliografie, Limbă. Lingvistică, Științe exacte, naturale – acestea fiind domeniile de studii a Facultăților din cadrul Institutului Pedagogic, USARB.

Număr de unități per ani de ediție:

Anii	română	rusă	ucraineană	engleză	germană	franceză	găgăuză	Total
1952-1960	3	10						13
1960-1970	16	101	1					118
1970-1980	63	223				6	2	294
1980-1990	50	224				28	3	305
1990-2000	209	50	1	33	3	14		310
2000-2010	704	91	4	55	9	16		879
2011-2015	659	103	5	49	15	50		881
Total	1 704	802	11	137	27	114	5	2 800

Datele statistice ne demonstrează o sporire a numărului de profesori implicați în activitatea de cercetare științifică în ultimii 5 ani. În perioada anilor 2000-2010 au fost editate 879 publicații, iar în anii 2011 – 2015 - 881 ex. (100%).

Geografia editorială cuprinde țările: Moldova, România, Ucraina, Belorusia, Letonia, Kazahstan, Germania, SUA.

Rata de circulație a colecției DOU în ultimii 3 ani

2014	0,71
2013	0,68
2012	0,65

Rata de circulație variază, ne demonstrează o solicitare anuală bună în cadrul procesului de studiu și cercetare.

Patrimoniul didactico-științific al USARB a fost dezvoltat pe parcursul anilor, constituind, de fapt, veriga ce asigură legătura dintre generații. Printre primele publicații științifice vom numi analele - scrieri istorice ce înregistrează activitatea de cercetare științifică an de an. Cel mai vechi document aflat în păstrare este din anul 1954: Известия Крымского Педагогического Института имени М.В. Фрунзе: том.19. Кафедра русского языка. Симферополь, 1954. - 393 p. În această lucrare sînt publicate rezultatele cercetării științifice ale profesorului Victor Mighirin: Разные виды трансформации придаточного и главного предложений в русском языке, cu un volum de 112 pagini. Mighirin Victor are cca 100 de articole științifice, inclusiv 6 monografii. A creat o Școală științifică de lingvistică rusă în care s-au instruit cei mai valoroși specialiști din domeniu (A.A. Соловьева, В.М. Ронгинский, Л.С. Пастухова, Е.Н. Сидоренко, Н.И. Пельтихина, А.А. Колесников, Л.В. Колесникова и др.), a fost îndrumător științific la 45 de doctori în științe și la 5 doctori habilitați.

În anul 1969 este înregistrată prima biobibliografie a lui „Alec Russo” (1969), consacrată aniversării a 150 de ani de la nașterea scriitorului.

Cele mai importante documente din anii trecuți în care sînt reflectate rezultatele cercetărilor științifice ale Facultăților, menționăm:

- Ученые записки. Вып. 1. (Физико-математический), 1958
- Ученые записки. Вып. 2. (Филологический), 1958
- Ученые записки. Вып. 3. (Исторический), 1958
- Материалы научно-теоретической конференции студентов, 1962
- Курс де лимбэ молдовеняскэ литерарэ контемпоранэ. – К. : Шкоала Советикэ, Вол. 1–2, 1956. Ауторий: Бережан С.Г., Борщ А.Т., Быхов Б.М., Ваксман Б.И., Дырул А. М., Ешан Л. И., Кожухарь Ф. И., Комарницкий В. А., Корлэтяну Н. Г., Панкратьев Л. И., Печек Н. М., Рэдэуцан Л. Н., Соловьев В. П., Чорный И. П.
- Филипп, Николай Дмитриевич. Рассеяние радиоволн анизотропной ионосферой / Н. Д. Филипп ; науч. ред. А. А. Семенов ; Бельц. гос. пед. ин-т им. "А. Руссо". - К. : Штиинца , 1974. - 187 p. : fig.
- Croitoru, Serghei Fedoseevici. Музика ын класа 5 : Индикаций методиче / С. Ф. Кроитору. - К. : Лумина , 1976. - 67 p. - (Библиотека методикэ а школий).
- Мигирин, Виктор Николаевич. Гносеологические проблемы знаковой теории языка, фонологии и грамматики / В. Н. Мигирин ; отв. ред. С. Г. Бережан. - К. : Штиинца , 1978. - 138 p.
- Лаврик, Мария. Методика дезволтэрий ворбирий прешколарилор : Пентру инст. де ынвэцэмынт супериор / М. С. Лаврик ; суб ред. Е. Н. Ботезату. – К. : Лумина , 1985 – 203 p.
- Braghina, Vera Dmitrievna. Psihologia copilului : Culeg. de exerciții / V. D. Braghina, E. V. Stimer. - Ch. : Lumina , 1991 (Tip. Centr.). - 182 p.
- Чолану, Людмила Васильевна. Українське слово : перші кроки / Л. В. Чолану ; ред В. І. Воробченко ; Бельцке товариство укр. культури ; Бельцкий ун-т ім. "А. Руссо" ; Каф. укр. мови та літ. - Бельці : S.n. , 1996. - 146 p. + 7 f. : il.

Cercetătorii contemporani își etalează cunoștințele în monografii și manuale:

- Boișteanu Eduard. Parteneriatul social în sfera muncii : Monografie. Fac. de Drept, Catedra Dreptul Muncii. - Ch. : CEP USM , 2014.- 271 p. : an.;
- Pînzari, Veaceslav. Dreptul familiei. - București : Universul Juridic , 2015.- 638 p.;
- Țarălungă, Victoria. Drept internațional public : Curs universitar. Univ. de Stat ``Alec Russo`` din Bălți, Fac. de Drept și Științe Sociale, Catedra de Drept. - Bălți : [S.n.], 2015.- 296 p.;
- Gașițoi, Natalia. Analiză complexă : Curs universitar. Univ. de Stat ``Alec Russo`` din Bălți. - Iași : PIM, 2014.- 194 p. : fig.;
- Plămădeală, Gheorghe. Geologie istorică : (suport de curs pentru studenții specialității biologie și geografie) Univ. de Stat ``Alec Russo`` din Bălți, Fac. de Științe Reale, Economice și ale Mediului. - Ed. rev. și presc. - Bălți : Presa universitară bălțeană, 2015.- 169 p. : fig., tab.;

- Popa, Mihail. Cercetări privind structura și morfologia suprafeței, proprietățile electrice, optice și luminescente ale straturilor subțiri semiconductoare de ZnSe. - Iași : PIM, 2014.- 186 p. fig., tab.;
- Vrabie, Diana. Declinul istoric al Basarabiei și Bucovinei: mărturii și imagini. - Iași : Ed. Pim. 2014.- 173 p.; Cabac, Valeriu. Bazele programării : Cours fundamental Vol.1 : Tipuri elementare de date și structuri de control. - Bălți : Presa universitară bălțeană, 2013.- 221 p. : tab., fig.;
- Șleahțișchi, Maria. Romanul generației '80 : Construcție și reprezentare : Eseu. - Ch. : Cartier, 2014.- 247 p.;
- Сузанская, Татьяна Николаевна. Классика и современность: уроки русской литературы.- К. : [S.n.], 2015.- 387 p.;
- Бражук, Владимир. Образно-символическая система романа И. А. Гончарова „Обломов”. - Iași : PIM, 2014.- 140 p. etc.

Alcătuind acest fond, în care se păstrează lucrările doar într-un singur exemplar, creăm posibilitatea utilizatorilor de a avea informația deplină asupra creativității didactico-științifice în mediul universitar bălțean. Aici se depozitează primele lucrări ale tinerilor profesori ai Institutului Pedagogic, pedagogi care au pus bazele cercetării și au înfiripat germeii studiului aprofundat, devenite o sursă de inspirație autentică pentru actualii cercetători. Printre aceștia îi vom nominaliza pe:

- Ciornîi Ion: 6 monografii, mai multe articole în domeniul morfologiei
- Borșevici Ion: peste 300 de manuale, studii științifice, materiale didactice, cursuri universitare de politologie, sociolingvistică, istoria doctrinelor politice, 7 lucrări științifico-didactice
- Filip Nicolae: cca 200 de lucrări, inclusiv 5 monografii, 2 manuale, 135 articole, 27 teze ale referatelor, 25 rapoarte anuale cu rezultate ale investigațiilor științifice, 1 curs de lecții în 5 volume de radioelectronică
- Bortă Larisa: 3 monografii, 2 culegeri metodice, peste 100 de articole științifice și științifico-metodice
- Șaragov Vasile: 1 monografie, 9 brevete de invenție, cca 150 de articole șt.-metodice
- Belinschi Elena: 6 culegeri metodice, 11 manuale în colaborare, cca 30 articole
- Cabac Valeriu: peste 130 de articole, 1 monografie, 1 curs de formare pentru cadrele didactice universitare, 1 manual școlar experimental, 1 material didactic, 1 ghid metodologic ș.a. Îndrumător științific a 2 teze de doctor
- Plămădeală Gheorghe: 3 monografii, 1 manual, 3 suporturi de curs, 45 de publicații științifice și metodice.

Colecția adună lucrările profesorilor și cercetătorilor actuali ai universității:

- Popa Gheorghe: peste 150 de publicații, inclusiv 2 monografii, 3 dicționare;
- Prițcan Valentina: 2 monografii, peste 150 de articole științifice, manuale, ghiduri în colaborare, în calitate de expert a participat la elaborarea a materialelor de instruire și instrumente de evaluare, conducător șt. a 70 de teze de licențe, 25 –teze de master etc.
- Gagim Ion: cca 100, inclusiv 4 monografii/studii monografice, 4 manuale, 2 dicționare, cca 80 de articole științifice și metodice, 7 lucrări didactice;
- Boincean Boris: autor/coautor a 4 monografii, un manual, 2 brevete de invenții, peste 270 de articole științifice publicate în țară și peste hotare;
- Topală Pavel: peste 150 de articole științifice, inclusiv 2 monografii, 2 manuale, 8 brevete de invenții;
- Zolotariov Elena: 3 monografii, cca 40 articole șt.-metodice etc.

Profesorii bălțeni prin cercetările lor au înscris pagini distincte și vizibile în istoria științei

din Republica Moldova, dar și peste hotarele ei, evidențiindu-se în diverse domenii. Menționăm, că rezultatele cercetărilor științifice ale mai multor profesori bălțeni și-au adus aportul la realizarea descoperirilor științifice din lume. Câteva din realizările savanților cu care ne mândrim:

Filip Nicolae – Personalitate de Excepție a secolului XX. Academicianul Nicolae Filip, alături de alte 2000 de personalități marcante ale sec. XX, a fost inclus în Outstanding Scholars of the 20 st Century, Cambridge, England, 2000. Activitatea științifică a doctorului habilitat Nicolae FILIP este o demonstrație a unității dintre teorie și practică pe care a reușit să le îmbine cu excelență. Cercetările experimentale inițiale au condus la crearea unor modele teoretice, care, la rândul lor, au impus realizarea unor noi experimente, studierea propagării undelor radio prin ionosfera anizotropă și a sistemelor moderne de comunicații. Realizări deosebite: Circa 200 de lucrări științifice, cursuri universitare, materiale în domeniul pedagogiei, învățămîntului preuniversitar și universitar, rezultatele investigațiilor științifice oglindite în rapoartele anuale universitare.

Boincean Boris - savant de rezonanță mondială, Doctor habilitat în științe agricole, Profesor, este considerat unul din pionierii agriculturii ecologice din țară care promovează în cercetările sale, începînd cu anii 80 ai sec. XX ideea agriculturii durabile. Împreună cu colegi din SUA, Japonia, Franța, Marea Britanie, Germania, Rusia, Polonia, Cehia și alte țări, dr. Boris Boincean a realizat și continuă să realizeze cercetări în domeniul agriculturii ecologice. Realizări deosebite: Peste 200 de lucrări științifice: 5 monografii, 1 manual, peste 198 de articole, 2 brevete de invenții, traduceri, interviuri în presă. Aria geografică extinsă în care s-a publicat savantul: Moldova, România, Rusia, Ucraina, Polonia, Italia, Franța, Belgia, Grecia, SUA.

Doctorul habilitat, profesorul universitar **Pavel Topală**, talentat savant al neamului nostru, este recunoscut nu numai în Republica Moldova, dar și peste hotarele ei datorită competenței sale științifice și profesionale în domeniul Nanotehnologiilor neconvenționale de prelucrare a suprafețelor conductibile, utilizînd fenomenele descărcărilor electrice în impuls. Realizări: două monografii, două manuale, 8 brevete de invenții, peste 150 de articole științifice etc.

Activitatea de cercetare științifică a profesorilor bălțeni este reflectată în biobibliografiile, editate de bibliotecarii universitari. Acestor savanți colaboratorii bibliotecii le-au consacrat lucrări bibliografice (peste 20 de titluri), care vor reproduce generațiilor care vin autentice informații despre predecesorii lor.

În realizarea obiectivelor de cercetare științifică sînt implicate atît cadrele didactice, cît și studenții facultăților, în baza unor programe structurate pe diverse domenii. Implicarea studenților în activitatea de cercetare științifică și creație a devenit de ani de zile o realitate care întregeste imaginea procesului de învățămînt, conferindu-i o mai pregnantă rigoare și performanță, trezind în sufletul studenților pasiunea pentru știință și gîndire. Potențialul de cercetare este exprimat în materialele conferințelor științifice ale studenților. Din anul 2004 în colecție se păstrează materialele colocviului științific Studențesc cu participare internațională „Interuniversitaria”, colegiul de redacție: Valentina Prișcan, Svetlana Stanțieru, Elena Sirota. Texte în limbile română, rusă, engleză.

Patrimoniul didactico-științific al USARB include și publicații periodice, rezultat al activității de cercetare a tuturor cadrelor didactice universitare: Artă și Educație Artistică, Confluente Bibliologice, Fizică și Tehnică: Procese, modele, experimente, Revista tehnocopia, NRF - Noua Revistă Filologică, SEMN, Sintagmele, Crenguța. USARB are înregistrate 2 reviste în Acces Deschis – Open Access - Limbaj și Context și Glotodidactica. Revista „Limbaj și context” este o revistă academică, internațională, de lingvistică, semiotică și știința literară. Este una din cele 12 reviste din Republica Moldova, inclusă în DOAJ -Directory of Open Access Journals, peer (double blind) reviewed, fondată, în anul 2009, de către conf. univ., dr. Angela COȘCIUG în cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova. Din 2010 revista apare cu suportul financiar al administrației orașului Basel, Elveția. Revista este indexată în baze de date internaționale care oferă un coeficient de valoare sau un factor de impact: Index Copernicus Journals Master List, DRJI, OAJI (OAJI1, OAJI2) și CiteFactor. Totodată, este inclusă în bazele de date internaționale: EBSCO (EBSCO1, EBSCO2, EBSCO Open Science Directory, EBSCO Slovak Consortium Database), ProQuest, DOAJ, MLA, Summon Serials Solutions, WorldCat, Orbis Cascade Alliance Summit WorldCat, ZDB, The Linguist

List, Datenbank-Infosystem, Fabula – la recherche en littérature, Journal Index, Kubon&Sagner, Vaggi.orgDirectory, La Crieé – périodiques en ligne, JurnOpen Directory of e-Journals și Prospector Databa se.

Cercetarea științifică a fost și rămâne o componentă de bază a activității BȘ USARB. Bibliotecarii pun la dispoziția utilizatorilor, de azi și de mâine, literatură de specialitate, în așa mod se demonstrează activitatea Bibliotecii Științifice, începând cu anul 1961 prin 500 documente publicate de autori/alcătuitori: Tlehuca Faina, Scurtu Elena, Fotescu Maria, Gorodnaia E., Soroțcaia C., Harconița Elena, Mihaluța Lina, Stratan Elena, Nagherneac Ana, Cristian Elena, Ciobanu Silvia, Raileanu Ludmila etc.

Producția editorială a cadrelor didactice universitare este impunătoare prin valoarea științifică, înalta solicitare și circulație pe care o capătă imediat ce se înscrie în fond. Pe an ce trece numărul lucrărilor profesorilor bălțeni crește, îmbogățind cu noi și noi realizări știința și arta țării. Sistematizând și orânduind informația despre aceste lucrări bibliotecarii bălțeni au întocmit pe parcursul anilor peste 70 indici bibliografici, care facilitează navigarea prin multitudinea de articole, publicații și monografii ale profesorilor bălțeni, prodigioși în sfera lor de activitate.

Mulțumim autorilor care recunosc meritul pe care îl au bibliotecarii în investigațiile desfășurate, mărturie fiind generoasele donații oferite Bibliotecii la orice nouă apariție. Valorificarea producției științifice, patrimoniului didactico-științific al USARB presupune, pe de o parte, buna conservare și prezervare a acestora și, pe de altă parte, organizarea accesului la aceste documente, astfel încât să poată să își îndeplinească misiunea de dezvoltare culturală, socială, economică și educativă.

Prezentăm o gamă variată de activități de popularizare și valorificare a patrimoniului universitar :

- Împrumut la domiciliu, consultare în săli de lectură
- Expoziții tradiționale, expoziții on-line
- TV clipuri tematice, prezentări de carte tradiționale și în Power Point
- Lansări de carte
- Cultura informației
- Promovarea prin intermediul platformelor de comunicare și socializare: Pagina Web, Blog, Facebook, Twitter, SlideShare, Google+, Calameo, Issuu, Scribd, Delicious, Pinterest, YouTube, Flickr.

Prin activități eficiente de management și marketing, proiectate și urmărite pe termen lung, se poate realiza nu numai conservarea și păstrarea patrimoniului științific universitar, dar și mai buna sa cunoaștere de către societate în ansamblu. Menționăm doar câteva expoziții:

- Expoziția informativă anuală; Contribuții Științifico-didactice ale USARB; Salonul editorial Universitar *Contribuții științifice ale cadrelor didactice și ale bibliotecarilor*.
- Expoziții on-line: Contribuții științifice ale profesorilor și bibliotecarilor universitari; 20 de ani învățământul economic USARB; Bibliotecarul – Om de cultură, creator, formator, furnizor de informații calitative etc.

Dezvoltarea arhivelor electronice instituționale reprezintă o abordare foarte nouă, iar depozitele de succes ar putea revoluționa promovarea publicațiilor științifice din comunitățile academice, deschizând accesul la cercetare mult mai rapid în procesul de descoperire și formând alte deprinderi de cercetare și comunicare a informației. În contextul mișcării globale Accesul Deschis la informație, în anul 2012, BȘ USARB a inițiat Proiectul Repozitoriul Instituțional, arhiva ORA USARB, care a avut drept scop promovarea imaginii și vizibilității produsului științific al cercetătorilor. <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/>

Concluzii

Patrimoniul didactico-științific al USARB de la fondare pînă în prezent constituie un tezaur a tot ce a fost creat în cadrul instituției. Biblioteca este orientată spre stocarea, conservarea și valorificarea tuturor publicațiilor editate de profesorii și bibliotecarii USARB. Avem convingerea că lucrarea va contribui la o mai bună cunoaștere a colecției, la trezirea interesului față de valorile patrimoniale, față de istoria universității.

Administrarea produsului științific este o problemă vitală pentru prezervarea și dezvoltarea acesteia, pentru studierea, cunoașterea și promovarea sa, astfel încât întreaga societate să poată beneficia de cunoașterea dezvoltată.

Referințe bibliografice:

1. CRISTIAN, Elena, CECAN, Svetlana. Depozit Legal Universitaria – fond intangibil al patrimoniului unversitar. In: *Confluente Bibliologice*. 2013, nr.1-2, pp. 33-41. ISSN 1857-0231.
2. POPA, Iulius. *Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (1945-2015)*. Ch. : [s.n.], 2015 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). 516 p. ISBN 978-9975-53-538-0.
3. TOPALO, Valentina. Suportul informațional și documentar ai cercetărilor științifice. In: *Confluente Bibliologice*. 2010, nr.1-4, pp. 85-90. ISSN 1857-0231.

CERCETĂTORII DOMENIULUI MUZICAL-PEDAGOGIC PE ITINERARUL ȘTIINȚIFIC MONDIAL

RESEARCHERS IN THE FIELD OF PEDAGOGICAL AND MUSICAL EDUCATION ON WORLDWIDE SCIENTIFIC ITINERARY

Elena ȚURCAN, bibliotecar, grad de calificare superior,
Biblioteca Științifică USARB

Abstract: *Evaluation of scientific research is important for the development of science and technology, scientific communication, setting expenditure of research institutions and libraries, determining the position of universities in international rankings.*

Scientometric study evaluates the scientific research of teachers at Art Education and the Arts Department through the Publish or Perish. Also, are highlighted the most cited articles in international and institutional serial publications : Art and Art Education; Scientific Yearbook: Music, Theatre, Plastic Arts; Review of artistic education based on software, publishes assessed by Publish or Perish measurements.

Key-words: *Publish or Perish, scientific research, Chair of Art Education and Arts, methods of evaluation of research, academic journals, impact factor, citation, index h (Hirsch), the index g (Egghe), contemporary h ,individual index hl.*

Cercetarea științifică este motorul dezvoltării socio-economice, factorul social relevant, ce deține un statut deosebit în evoluția țărilor din lumea întreagă. Este un indicator decisiv al evoluției sociale, fapt confirmat de volumul finanțării alocate dezvoltării științei, de promovarea multiplelor întruniri științifice internaționale cu discuții în jurul rezultatelor obținute și perspectivele ulterioare, de imaginea științei în societate.

Bibliotecile universitare „își asumă un rol tot mai activ în procesul de „comunicare științifică prin oferirea serviciilor bibliometrice, bibliometria evoluind de la o subdisciplină a biblioteconomiei și științei informării la un instrument de evaluare și analiză comparativă a vizibilității producției științifice și activităților de cercetare universitare. Prin intermediul acestor servicii bibliotecile pun la dispoziție informații bibliometrice diverselor segmente ale personalului academic - cercetătorilor individuali, unor grupuri de cercetători, unei structuri universitare (facultate, catedră, laborator). Totodată, bibliotecile acordă servicii bibliometrice și factorilor de decizie de la nivelul universității în determinarea poziției instituției în diverse clasamente, top-uri internaționale ale universităților.”[6]

Citarea unei lucrări este cea mai obiectivă și onestă formă de estimare colegială de către comunitatea științifică a rezultatelor unei cercetări științifice (peer review). Posibilitățile de relevare a citărilor sînt variate. Mai multe softuri, baze de date oferă diverse modalități de descoperire a citărilor.

Aceste subiecte au fost tratate în cadrul unor acțiuni organizate de Biblioteca Științifică, *de exemplu*, „Performanța cercetării științifice a universitarilor bălțeni”, autori Ana Nagerneac, Elena Scurtu unde a fost „evaluată importanța contribuțiilor științifice a patru profesori de la patru Facultăți ale USARB, evidențiind cei mai citați autori și cele mai citate articole din 3 reviste universitare: Artă și educație artistică; Limbaj și Context; Glotodidactică. Pentru aceasta a fost utilizat softul Publish or Perish care calculează impactul cercetărilor și vizibilitatea în Internet prin Google Scholar”. [5]

În prezentul studiu scientometric ne-am propus să analizăm impactul citărilor asupra publicațiilor profesorilor de la Catedra educație artistică și arte, evidențiind cele mai citate articole din revistele universitare: *Artă și educație artistică*; Anuar științific: Muzică, Teatru, Arte Plastice ; *Review of artistic education*, în baza softului Publish or Perish. Astfel, indicele de citare devine un instrument important pentru evaluarea rezultatelor științifice ale cercetătorilor și instituțiilor academice și un criteriu de cuantificare a impactului științific al acestora.

Softul Publish or Perish poate fi consultat gratuit pe pagina Web a prof. Anne Wil HARZING, specialist în management internațional la Universitatea Melbourne din Australia <http://www.harzing.com/pop.htm>.

Indicatorii folosiți sînt următorii: impactul științei și tehnologiei asupra economiei, număr de

publicații, număr de citări, impactul unei reviste, a unui articol publicat, a unui cercetător sau a unui grup de cercetători.

La ora actuală este acumulată o experiență impunătoare, cu mai multe metode de analiza bibliometrică a cercetărilor științifice, care pot fi grupate în:

- metode de evaluare cantitativă (cantitatea lucrărilor unui autor, a unei instituții, cantitatea publicațiilor periodice, lucrări dintr-un domeniu, limba publicațiilor);
- metode de analiză a citărilor (sînt supuse analizei în comunicare);
- metode lexicale de analiză (se analizează cuvintele utilizate, simbolurile din text. Analiza lexicală permite de a stabili legăturile dintre domeniile de cercetare, utilizarea în ele a celor mai recente noțiuni.

Productivitate științifică înseamnă cantitatea de publicații obținute în procesul cercetării științifice de un cercetător, instituție de cercetare sau țară într-o perioadă de timp determinată. Acesta este un indicator important al gradului de dezvoltare a unei țări. Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (CNAA) <http://www.cnaa.md/>, cu statut de persoană juridică, este instituția administrației publice centrale în domeniul evaluării și acreditării organizațiilor din sfera științei și inovării, precum și al atestării cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare. Instrumentul Bibliometric Național (IBN) <https://ibn.idsi.md/ro>, inițiat de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI) monitorizează revistele științifice evaluate de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (CSȘDT) și CNAA și care sînt incluse în una din categoriile A, B, C. Accesul versiunii complete a revistelor se face în conformitate cu politica editorială a fiecărei reviste în parte :

Anul	Reviste	Categoria A	Categoria B	Categoria C
2008	71	2	16	53
2015	93	3	32	38

Conform datelor din anul 2015 sînt acreditate 93 de reviste, categoria A – 3, categoria B – 32 și categoria C – 38, neacreditate – 19, în acces deschis sînt - 1 704 de reviste, articole – 38 097.

Din numărul total de reviste științifice sînt luate „revistele din fluxul principal” al științei - Lista ISI. Publicarea în aceste reviste este controlată de experți acreditați și prezintă o anumită garanție a calității unei lucrări științifice. În interiorul acestei liste există o ierarhizare a revistelor științifice în funcție de „factorul de impact”, o mărime care reprezintă raportul dintre numărul citărilor revistei respective într-o perioadă de doi ani și numărul total al lucrărilor publicate în revistă în aceeași perioadă.

IDSI are în anul 2015 – 55 publicații, comunicări orale – 21, accesări – 20 668, vizitatori unici – 2 514. Ultima actualizare 07.07.2015.

Softul **Publish or Perish** permite cercetătorilor, inclusiv și profesorilor universitari, să-și prezinte rezultatele investigațiilor, sporindu-le impactul în lumea științei. Programul indexează lucrările disponibile în acces deschis pentru comunitatea academică și calculează citările fiecărei lucrări în mod automat.

Funcțiile softului **Publish or Perish** permit „să se identifice o mare varietate de statistici cum ar fi: numărul total de lucrări; numărul total de citări; numărul mediu de citări pe articol; numărul mediu de citări pe autor; numărul total de lucrări al autorului; numărul mediu de citări pe an.

Indicele **h** (Hirsch) (idee lansată la începutul lunii august 2005, sub forma unui preprint pe internet de către **Jorge HIRSCH**, fizician în Departamentul de Fizică al Universității din California, San Diego, SUA) este unul dintre cei mai buni indicatori pentru exprimarea valorii activității unui cercetător, după numărul citărilor articolelor pe care le-a publicat, măsoară simultan calitatea și sustenabilitatea impactului cercetărilor și extinde diversitatea lor. Se bazează pe distribuția citărilor publicațiilor cercetătorilor.

Indicele **g** a fost propus de profesorul **Leo EGGHE** pentru a depăși deficiențele indicelui **h** și măsoară productivitatea cercetătorilor bazată pe publicațiile autorilor, utilizând distribuția citărilor acestor publicații ca bază de calcul, atribuind anumită greutate celor mai citate lucrări.

Indicele **hc** este indexul **h** contemporan care adaugă o greutate articolului unui cercetător în dependență de vârsta acestuia în raport cu greutatea parametrizată articolelor de mai mulți ani”. [2]

În continuare prezentăm rezultatele măsurătorilor respectivi obținute pentru lucrările profesorilor Catedrei arte și educație artistică.

Autorul	h	g	hc	hi
Gagim Ion	4	7	3	4
Babii Vladimir	2	2	1	2
Morari Marina	1	1	0	1
Bularga Tatiana	1	1	0	1
Caliga Marina	1	1	0	1
Media:	1,8	2,4	0,8	1,8

Am stabilit că indicele **h** mediu al celor cinci autori este de 1,8, indicele **g** – 2,4, indicele **hc** – 0,8 și indicele **hi** – 1,8. Din cele 50 de lucrări sînt citate 78.

Parametrul de evaluare CARTE a fost efectuat și găsit în Bazele de date : Springer Link, EBSCO, Open Library, DOAJ, Wikipedia, Google Academia, Școlar Google. Documentele profesorilor catedrei sînt prezente la bibliotecile din țară și peste hotare: Biblioteca Științifică USARB, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Academia de Științe a Republicii Moldova, Universitatea de Stat din Republica Moldova, Academia de Muzică, Teatru și Arte plastice, Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu”, Library of Congress USA, Biblioteca Națională a Sloveniei, Biblioteca Națională a României, Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași, Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, Biblioteca Universității din Craiova, Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” din Galați, Biblioteca Centrală Universitară Carol I din București.

Materialele conferințelor științifice găsite în Internet sînt în total 37 : Sankt Peter (Germania), Londra, Iași, Alba Iulia, Cluj-Napoca, Bârlad, Botoșani, Minsk, Moscova, Sankt-Petersburg, Kursk-Permi, Chișinău, Bălți.

Au fost analizate studiile științifice, edițiile documentare (publicate în formă de carte, de broșură), lucrări științifico-metodice și didactice – 8 manuale, ghiduri metodice/metodologice, fonocrestomații, proiecte naționale și internaționale, materiale plasate pe adrese on-line la Ministerul Culturii și Radio Moldova.

Paleta largă de efecte, adrese disponibile, posibilitatea de aplicare și de modificare în timp real, sînt caracteristici importante care pot fi folosite în activitatea programului, dar în Publish or Perish este citat un număr restrîns de publicați. Totuș am depistat familiile profesorilor de la Catedră care sînt în Publish or Perish numai că nu sînt citate. Au fost determinați încă 4 membri ai catedrei : Margarita Tetelea, Lilia Granețkaia, Marina Cosumov, Elena Gupalova. Parametrul de evaluare CARTE a fost efectuat și găsit în Baza de date Google Academia, la Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Biblioteca Științifică USARB. În total pe paginile Internetului au fost regăsite 10 documente, culegeri științifice internaționale - 8 din orașele București, Minsk, Chișinău, Bălți.

Datele privind citarea sînt utilizate pentru analiza științei și determinarea ratingurilor pentru

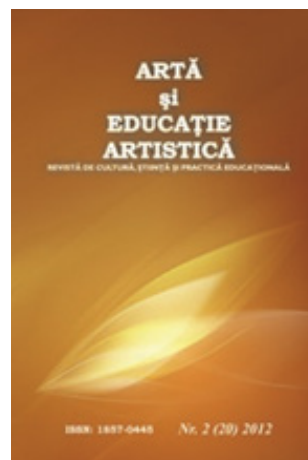
diverse periodice academice, grupuri de cercetare. Factorul de impact permite pe baza caracteristicilor formale compararea diferitor reviste și a grupurilor de cercetare. Evident, cu cât o revistă este mai prestigioasă sau mai importantă într-un domeniu al științei, cu atât mai mult ea va fi folosită și mai citată și va avea un factor de impact mai ridicat. Prin căutarea în diverse surse, regăsirea articolelor, rezumatelor și citatelor am sortat articolele după autor, evaluând numărul lor, cât de des a fost citat acesta în literatura academică. Cele mai relevante rezultate apar după cum urmează :

Artă și educație artistică : rev. de cultură, șt. și practică educațională / fondator Univ. de Stat „Alec Russo”. - Bălți: Presa univ. bălțeană, 2006-2014. - ISSN 1857-0445.

<http://libruniv.usarb.md/>

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică. Categoria „C” Redactor-șef - Ion Gagim. Prezente 8, citate 20.

- h - index 2
- g - index 3
- hc - index 2
- hI - norm 2.

Indicele h – index citat frecvent – 2 califică impactul și cantitatea performanțelor de căutare în cazul nostru, al revistei cercetate. Evaluarea revistei cu indicele h furnizează o măsură contemporană care preia toate articolele unui autor publicate din 1996 pînă în prezent în această revistă. Este o măsură simplă, unică, pentru a îmbunătăți evaluarea unei reviste în general. Se identifică 10 profesori care au publicat 34 de articole în această revistă în perioada 2006-2014. Colectarea informației ne-a oferit astfel o posibilitate unică de a evidenția și lucrul individual al profesorilor:

Autorii	articole
Gagim Ion	7
Granețkaia Lilia	6
Bularga Tatiana	4
Cosumov Marina	4
Gupalova Elena	3
Morari Marina	3
Tetelea Margarita	2
Babii Vladimir	2
Crîșciuc Victoria	2
Grubleac Olga	1
Total 10	34

Cel mai productiv an a fost anul de început 2006 cu 11 articole. Evaluarea ne arată că numerele 1 ale revistei sînt cele mai solicitate de autori - 23.

Anul	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Total
2006	5 articole	6 articole		11
2007	4 articole	1 articol	2 articole	7
2008	1 articol			1

2010	2 articole			2
2011	5 articole			5
2012	1 articol	2 articole		3
2013	1 articol			1
2014	4 articole			4
Total	23	9	2	34

„Argumentele pentru motivarea apariției revistei în primul rând, în spațiul basarabean nu exista o revistă științifică nici în artă, nici în educația artistică și în cel de-al doilea grupul de persoane, care s-a angajat să contribuie la editarea ei are o viziune proprie asupra a ceea ce se numește educație și, respectiv, educație prin artă.”[3] De aici revista a reușit satisfacerea nevoilor profesionale ale cercetătorilor și contribuie la creativitatea activității lor pentru publicarea articolelor într-un anumit domeniu. „Crearea și prestarea de noi servicii impulsionează credibilitatea utilizatorilor, acestea fiind: accesul on-line al publicațiilor, dezvoltarea serviciului de evaluarea a publicațiilor, posibilitatea de citare nu numai a textului articolului dar și a referințelor indicate”. [1] Revista constituie un suport de informare și documentare profesională pentru activitatea de cercetare științifică. Este, incontestabil, cea mai importantă resursă informațională academică bălțeană a zilelor noastre și ne dorim pe viitor trecerea la altă categorie. Datorită Bibliotecii Științifice USARB utilizatorii au acces liber la toate numerele revistei cu text integral, de la numărul curent și arhiva pe toți anii atât tradițional cât și electronic. „Revista înserează materiale ce dezvăluie-tratează arta și, respectiv, demersul artistic-educational, ca activitate cu caracter „subiectiv”, „artistic”, dar, concomitent, respecta legi stricte, obiective.”[3]

Anuar științific: Muzică, Teatru, Arte Plastice / Acad. de Muzică, Teatru și Arte Plastice. - Ch.: AMTAP, 2006-2013. - ISSN 1857-225. Categoria „C”

Analiza conținutului și urmărirea citărilor în acest jurnal academic realizează : h - index 1, g - index 1, hc - index 1, hI - norm 1. În plus, accentul pus pe vizibilitate, impune profesorilor operativitate, mobilitate, dezvoltare permanentă, fapt ce contribuie la creșterea potențialului intelectual. 10 articole ale d. E. Gupalov pe parcursul anilor 2006-2013 în această revistă, câte un articol I. Gagim, M. Tetelea, T. Bularga și V. Babii, M. Cosumov ajută utilizatorilor să intre în posesia unor valoroase colecții de documente privind situația educației muzicale autohtone. Articolele oferă o gamă largă de informații pentru educația muzicală și care satisfac nevoile informaționale, educaționale, științifice. Ne-am permis identificarea și prezentarea indicatorilor cantitativi privind publicațiile unui autor pe anii de publicare:

Anul	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Total
2006	2				2
2010	3				3
2011	2				2
2012		2	1	2	5

2013		1	1		2
	6	3	2	2	14

14 articole publicate în perioada anilor 2006-2013 cu cel mai productiv an 2012 – 5 articole și primul număr cel mai activ cu 6 articole. Nu se observă activitatea pentru anii 2014-2015 în această revistă a profesorilor catedrei. Posibil au trecut la publicarea articolelor în revistele din România:

Review of artistic education/Center of Intercultural Studies and Researches, Dep. for Teachers Education ; „George Enescu” Univ. of Arts Iași. - Iași: Artes Publ. House, 2011-2015. - ISSN 2069-7554 <http://www.artes-iasi.ro/revista/>

Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași: h - index 1, g - index, hc - index 2, hI - norm 1.

Anul	Nr.1-2	Nr.3-4	Nr.5-6	Nr.7-8	Nr.9-10	Total
2011						
2012		10				10
2013			4			4
2014				5		5
2015					9	9
Total		10	4	5	9	28

Este una din resursele de documentare științifică din România. Ea constituie platforma care găzduiește, începînd cu anul 2012 articolele profesorilor de la catedră și le promovează în toată lumea. Este oferita de una dintre cele mai mari edituri universitare „Artes”, o editură motivată de calitatea publicațiilor sale. Recunoaștem, 28 articole de profesorii catedrei în portofoliul revistei. Începutul ca de fiecare data este productiv anul 2012 – 10 articole, deși anul 2015 este deja cu 9 articole. Aici catedra apare cu 193 de nominalizări și cu 4 profesori, membrii colegiului de redacție: Ion Gagim, Margarita Tetelea, Marina Morari, Lilia Granețki.

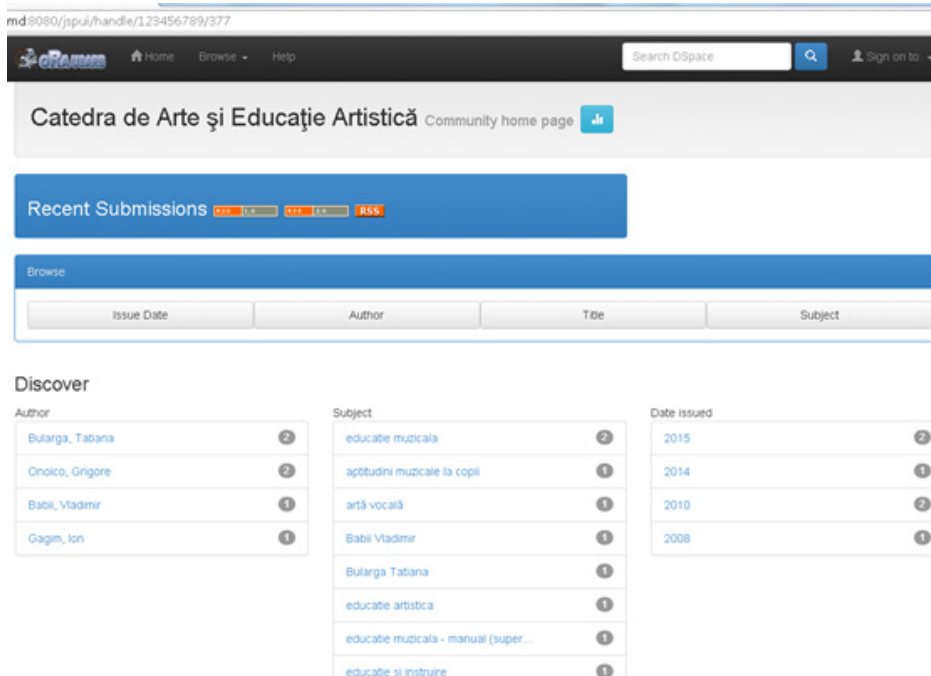
Rezultatele se observă și în publicarea articolelor în revistele acreditate: Categoria A – I. Gagim; categoria B - I. Gagim, T. Bularga; Categoria C - I. Gagim, V. Babii, M. Tetelea, M. Morari, L. Granețkaia, T. Bularga, E. Gupalova, M. Cosumov, V. Crișciuc, O. Grubleac.

Open Research Archive - ORA USARB - Repozitoriul Instituțional vine pentru Catedra de arte și educație artistică cu 4 autori: Ion Gagim, Tatiana Bularga, Vladimir Babii și Grigore Onoico. Subiectele tratate sînt educația muzicală, educație artistică, educație și instruire, aptitudini muzicale la copii, artă vocală. Perioada de activitate 2008-2015.

Procesarea referințelor tuturor lucrărilor publicate în revistele analizate, oferă posibilitatea pentru urmărirea propagării informației științifice, evidențiind astfel structurile relaționale ale educației artistice și alte domenii de știință. Analiza citărilor, indicii de citare pot analiza popularitatea și impactul articolelor, autorilor și publicațiilor. Am identificat revistele potențiale și găsit oportunitățile moderne. În continuare ne propunem să :

- oferim asistență cercetătorilor privind personalizarea producției științifice în baza de date;
- să completăm arhiva instituțională (ORA USARB) cu cît mai multe documente ale autorilor universitari;
- să convingem cercetătorii de a participa la constituirea arhivei instituționale;

- să formăm și dezvoltarea abilităților de utilizare a bazelor de date scientometrice la care vom avea noi acces;
- să oferim consultații privind evaluarea publicațiilor științifice;
- să ajutăm cadrele didactice să identifice și să interpreteze indicatorii bibliometrici pentru reviste, articole, autori, instituții și facultăți;
- precum și să determinăm poziția universității în clasamentele internaționale.

md8080/jspui/handle/123456789/377

OpenAIRE Home Browse Help Search OpenAIRE Sign on to

Catedra de Arte și Educație Artistică Community home page

Recent Submissions

Browse

Issue Date Author Title Subject

Discover

Author	Subject	Date issued
Bularga, Tatiana (2)	educatie muzicala (2)	2015 (2)
Onoico, Grigore (2)	aptitudini muzicale la copii (1)	2014 (1)
Babil, Vladimir (1)	artă vocală (1)	2010 (2)
Gagim, Ion (1)	Babil Vladimir (1)	2008 (1)
	Bularga Tatiana (1)	
	educatie artistica (1)	
	educatie muzicala - manual (super... (1)	
	educatie si instruire (1)	

Rolul Bibliotecii Științifice USARB în viața cercetării academice și în cadrul universului cunoașterii individuale este de a configura o nouă pedagogie adaptată contemporaneității. Aceasta este un subiect activ al pieței informaționale din Republica Moldova, reprezentând o bibliotecă științifică universitară, care asigură procesul de învățămînt și de cercetare cu informații de profil. Biblioteca utilizează activ instrumentele de marketing: explorează nevoile de informare ale utilizatorilor, adaptează produsele și serviciile informaționale la nevoile consumatorilor, urmărește schimbările de pe piața informațională. Dar pentru cercetarea științifică fundamentală care ar impulsiona educația artistică a țării noastre, cercetătorii au nevoie de acces la literatura științifică de cercetare mondială cu texte integrale curente.

Concluzii

În consecință, avansăm următoarea concluzie:

Interesul oamenilor de știință pentru analiza științifică a citărilor se explică prin faptul că acesta este o modalitate eficientă de a studia comunicarea în cadrul comunității profesionale, structura disciplinară a științei, mecanismele de aplicare a noilor cunoștințe. Citările pun la dispoziția cercetătorului indicatorii reali de evaluare a activității științifice. „Procesele de comunicare profesională vizează schimbul de informație științifică prin intermediul publicațiilor științifice, mai exact prin publicațiile din reviste. Publicațiile periodice sînt cunoscute pentru operativitatea lor în reflectarea noilor evoluții științifice. Nu putem nega nici contribuția științifică a comunicărilor de la conferințe, dar unele materiale rămîn nepublicate. Procentul citărilor surselor nepublicate în periodicele academice este destul de mare. Datele incomplete privind citările se explică prin faptul că multe idei apar în cadrul comunicării informale a oamenilor de știință în cadrul dezbaterilor la

conferințe și simpozioane, prin contactul personal. Prin urmare, analiza bibliometrică și scientometrică se realizează numai în baza lucrărilor publicate și, respectiv, în baza surselor care au contribuit la crearea de noi materiale științifice”.[4]

Implicarea și asumarea „responsabilității bibliotecii în prestarea serviciilor bibliometrice contribuie la extinderea profilului profesional al bibliotecarului, la creșterea vizibilității și consolidării poziției bibliotecii în mediul academic. Totodată, acest fapt construiește un parteneriat eficient între bibliotecă și cercetătorii științifici, amplifică relațiile de cooperare cu administrația și factorii decizionali universitari, atribuie un rol mai activ bibliotecii în procesul de comunicare științifică. Extinderea portofoliului de servicii ale bibliotecii prin includerea analizei bibliometrice reprezintă un plus de valoare atât pentru utilizatori, cât și pentru bibliotecă.”[4]

Analiza științei bălțene pe baza citărilor este dificilă din motivul că doar o mica parte din reviste sînt incluse în bazele de date internaționale, naționale care au un sistem de monitorizare a citărilor, deci vizibilitate scăzută la nivel internațional. „La nivel național nu sunt accesibile majoritatea revistelor cotate ISI și cu Factor de Impact în care publică cercetătorii din Moldova. Accesul este posibil prin bazele de date EBSCO, SpringerLink, eLibrary. Ce poate face biblioteca pentru sporirea vizibilității științifice? Să familiarizeze cercetătorii cu beneficiile Accesului Deschis, să înregistreze revistele științifice ale instituțiilor în DOAJ”.[7] Cu toate acestea, pentru o evaluare corectă a științei naționale, publicațiile autohtone trebuie expuse în bazele de date internaționale în vederea aplicării procedurilor corecte pentru contorizare și analiză a mai multor indicatori bibliometrici și scientometrici.

Referințe bibliografice:

1. *BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO”* din Bălți : Raport de activitate 2013. Resp. de ed. E. Harconița. Bălți, 2006. 143 p. : scheme, tab., fot. ; <http://libruniv.usarb.md>
2. CHERADI, Natalia. Publish or Perish și Google Scholar – instrumente moderne pentru analiza impactului cercetătorilor. In: *Buletinul ABRM*. 2011, nr. 1 (13), pp. 27-30.
3. GAGIM, Ion. Dragă cititorule. In: *Artă și educație artistică: revistă de cultură, știință și practică educațională*. 2006, nr.1, pp. 9-13.
4. LUPU, Viorica, SOBEȚCHI, Viorica. Prestarea serviciilor bibliometrice în biblioteca universitară / Carrying out bibliometric services in the university library In: *Confluențe Bibliologice*. 2015, nr. 1-2 (39-40), pp. 63-68.
5. NAGHERNEAC, Ana, SCURTU, Elena. Performanța cercetării științifice a universitarilor bălțeni : studiu scientometric [on-line] [cit. 23. 10. 2015]. Disponibil : <http://www.slideshare.net/libruniv/performance-cercet-publish> ; Bibliouniversitas@ABRM.md [on-line]. 2014, nr. 2. ISSN 1857-4920. Disponibil: http://libruniv.usb.md/bibliouniv_rev/buniv.html
6. REPANOVICI, Angela. Dezvoltarea de servicii bibliometrice în universități și contribuția bibliotecii. In: *Biblioteca*. 2014, nr. 2, pp. 35-36.
7. ȚURCAN, Nelly. Provocările Accesului Deschis și vizibilitatea producției științifice a Republicii Moldova. In: *BiblioPolis*. 2013, vol. 49, nr. 3, pp. 45-61.

DIMENSIUNEA EDUCATIVĂ SI CULTURALĂ A BIBLIOTECII UNIVERSITARE/

EDUCATIONAL AND CULTURAL DIMENSION OF THE UNIVERSITY LIBRARY

Valentina TOPALO,
șefa Centrului de Manifestări Culturale

Abstract: *Educational and cultural function of the University Library is closely linked to the educational process at the University and is aimed the human user profile, helps him to assimilate the cultural and scientific values of humanity. The paper presents cultural, educational and scientific activities between 1994 and 2014, the institutional experience in the conditions of transformations taking place in society.*

Key-words: *educational functions, educational marketing, different library activities, methods of working with different types of traditional and electronic documents.*

Printre funcțiile cele mai studiate ale bibliotecilor din învățământ sînt funcții care pot fi numite nu numai bibliotecomice ci și pedagogice, psihologice, sociologice. În studiile de specialitate cele mai des menționate funcții bibliotecare sînt cele culturale, educative, științifice, în susținerea studiului, cercetării și auto-educației utilizatorului. Acestea au evoluat de-a lungul secolelor. La începutul existenței sale, biblioteca de învățământ a fost creată și dezvoltată organic cu instituțiile de învățământ. După cum a menționat biblioteconomistul rus Yu. N. Stolyarov,, în Irakul antic, în Iran în secolul XI au fost așa-numitele "biblioteci atașate/alipite" (școli, moschei, mausolee, spitale) unde depozitarea și conservarea, protejarea, se combina cu promovarea, educarea și instruirea cititorului. În secolele XII-XVIII se dezvoltă Bibliotecile Universitare , care au devenit centre de cultură și educație. În secolul al XIX-lea s-a extins în mod semnificativ producția de cărți, care a contribuit la dezvoltarea instituțiilor de învățământ de diferite tipuri și constituirea acestor biblioteci, sarcina principală fiind susținerea instruirii, cercetării și promovării valorilor culturale ale umanității.

De 70 de ani funcția educativă și culturală a Bibliotecii Universității este strîns legată de procesul de învățământ de la Universitate și vizează formarea profilului uman al utilizatorului, îl ajută să asimileze valorile culturale și științifice și umaniste a semnificației lor morale și estetice, sociale și umane, dragostea pentru specialitatea aleasă, pentru țara natală. Astfel, Biblioteca Științifică asigură accesul neingradit la colecțiile sale și furnizează servicii de calitate, răspunzînd de asemenea nevoilor informaționale din toate domeniile de cercetare și studiu, prin intermediul propriilor colecții, sau prin bazele de date abonate sau aflate în testare. Biblioteca Științifică răspunde dezideratelor cultural-educative cuprinse în Strategia de Dezvoltare a Culturii - Cultura 2020 (Hotărârea Guvernului nr. 271 din 09.04.2014), Codului Educației (Cod nr.152 din 17.07.2014), în documentele naționale de dezvoltare strategică, documente de politici culturale și educaționale și prioritățile domeniului culturii și educației. Codul Educației concepe Bibliotecarul ca un cadru didactic auxiliar. Dacă Biblioteca este susținătoarea învățării, cercetării, a promovării produsului cultural, atunci bibliotecarul nu poate să nu aibă condiția de cadru didactic. Dimensiunea și profilul colecțiilor se datorează în cea mai mare parte funcțiilor academice pe care Biblioteca le îndeplinește. Putem vorbi astăzi de existența a peste un milion de unități bibliotecomice, o bună parte fiind promovate activ prin activitatea intersubdivizională a mai multor servicii din bibliotecă, printre care și Centrul de Manifestări Culturale. Centrul, înființat în anul 1970, suportînd reforme interne, ținînd piept provocărilor secolelor, înregistrează o istorie bogată de informare, documentare, educație și cultură. Este serviciul ce cuprinde în tradiția lui bibliotecomică prestații culturale, educative și științifice de anvergură universitară recunoscute, precum inițierea unor programe culturale proprii, contribuind la modelarea studentului și elevului.

Dimensiunile Centrului Manifestări Culturale al Bibliotecii Științifice

Manifestările Centrului sînt realizate conform următoarelor dimensiuni:

- **Informațional-științifică** - valorificarea colecției / promovarea patrimoniului cultural national și universal, promovarea domeniilor *educationale (educatia intelectuala, morala, estetica,*

civică, juridică și de mediu) prin expoziții științifice, expoziții didactice și metodice, expoziții cultural-muzicale, expoziții-eveniment, expoziție-aniversari, In memoriam, în Power Point, webexpoziții, reviste bibliografice, prezentări de carte, prezentări de baze de date.

- **Instructivă**-completarea și aprofundarea cunoștințelor predate la curs și seminar, în rezultatul căreia utilizatorul își formează un sistem de gândire pentru a deveni specialistul de mîine.

- **Educativ-culturală**-formarea și înarmarea utilizatorului cu un sistem eficient de a gândi critic și independent prin aportul Centrului cu paletele sale de manifestări, care ridică nivelul cultural general al viitorului specialist.

- **Educativ-științifică** - urmărește atât transmiterea valorilor științei, cât și formarea utilizatorilor pentru producerea științei, pentru impunerea unui sistem de valori ale științei. Pentru aceasta este necesar ca ei să asimileze în mod sistematic aceste valori și să li se formeze competențele pentru a le implica permanent în comportamentul lor.

Manifestările Culturale înglobează un set de forme și metode de lucru cu cartea (orale și vizuale), popularizarea documentelor tipărite și electronice în rîndul cititorilor, întotdeauna corelate pe deplin cu valorile umane, în primul rînd cultural, istoric, estetic, spiritual.

Printre acestea sînt:

- **comunicativ-organizatorice** (*Cluburi de interese, Grupuri tematice, Zilele Bibliotecii, Zile naționale și internaționale, lunar, Săptămîna Accesului Deschis la Informație, maraton literar, tombolă literară, comunicări prin e-mail*)

- **critico-analitice** (*conferințe, seminarii, mese rotunde, dezbateri, discuții asupra unei cărți, reviste orale, medalioane aniversare, de profil, concurs, victorine*)

- **didactic-ilustrative, științifice** (*manifestări literare, muzicale, expoziții tematice, didactice, științifice, spectacole literar-muzicale, lansări, întâlniri cu personalități notorii*)

- **informative și de recomandări** (*prezentare de cărți, reviste bibliografice tematice/informative, zile și ore de informare, reviste bibliografice, ora de lectură*)

Celebrul biblioteconomist german S. Zelibman profetic a spus: "*Pentru ca în viitor bibliotecile universitare să nu fie doar un mijloc de diseminare a informațiilor, ci să și reprezinte centrul de formare a opiniei publice, este necesar să se efectueze intens evenimente publice. Nu puteți să puneți manifestările culturale în arhive. Puteți s-o numiți simplu Manifestare Publică și să continuați să căutați forme moderne*".

Similar cu Bibliotecile Universitare din Germania, SUA, Marea Britanie, Rusia, Biblioteca Universitară bălțeană este locul unde necunoașterea devine cunoaștere, utilizatorii avînd oportunități nu numai de cercetare, ci și de odihnă intelectuală. La programele educațional-culturale și științifice ale Universității, Biblioteca Științifică este un participant activ în executarea acestuia, rolul căreia e unul principal în istoria științei, culturii și educației bălțene. Remarcăm faptul, că în prezent Biblioteca Științifică încearcă să reziste la sursele alternative de informații. Publicul țintă al Bibliotecii Universitare-studenți, elevi, cadre didactice petrec multe ore în lumea virtuală. Biblioteca, de asemenea, încearcă să le ofere o comunicare vie, să dialogueze, introducînd forme inovatoare, personalizate, abordări creative a lucrului cu cartea.

Dimensiunea științifică a colecțiilor Bibliotecii universitare se înscrie în jurul următoarelor cifre: 1 022 712 ex. /294 570 titluri în 57 de limbi ale lumii, acces liber în săli de lectură (763 de locuri de documentare), săli de împrumut, 107 computere conectate la Internet, acces la 57 de baze de date cu publicații științifice. Din 2001 în Colecția sa enciclopedică s-au integrat colecții internaționale, care azi numără 14 585 de unități materiale în format tradițional și electronic, în limbile engleză, franceză, germană, spaniolă, rusă, poloneză, ucraineană. Numai în colecția Centrului de Documentare a ONU, în timp de 13 ani de activitate au intrat 5 000 de documente în limbile engleză, franceză, română, rusă, 177 de video casete și 91 de CD, DVD-uri. Centrul de Documentare al Uniunii Europene și-a început activitatea în anul 2011, avînd în colecție 100 de documente în format tipărit și acces la o bibliotecă virtuală cu circa 100 000 de documente în cele 23 de limbi europene. Colecțiile internaționale NATO, Wilhelmi, Banca Mondială, ICR, JDP sînt un adevărat tezaur științific și didactic. A crescut vizibil numărul de publicații anuale ale editurilor străine: cărți de specialitate privind dreptul internațional,

drept economic, dreptul la sănătate, educație, cultură, memorii, istorie, literatură. Utilizatorii au posibilitatea să le cerceteze, să se documenteze, ele acoperind rigorile curriculei universitare în proporție de 50/60%. Prin zecile de titluri colecțiile Bibliotecii Științifice își ocupă locul său onorabil în viața tinerilor cercetători.

Website-ul Bibliotecii Științifice <http://libruniv.usarb.md> asigură accesul la informații și la produse. Informații despre noile achiziții utilizatorul le poate obține din Buletinele informative, „Achiziții Recente”, care apar în format electronic și tradițional și din revistele bibliografice prezentate la expozițiile cu același titlu.

Cele 14 585 de volume din colecțiile internaționale au fost utilizate în organizarea și promovarea expozițiilor. Utilizatorii beneficiază de acces la Internet, ei având posibilitatea de a obține cele mai calitative informații din website-urile un.org, un.md, ebookshop.eu, nato.md, ebscohost.com, newshool.edu, worldbank.com., în total la 60 de baze de date. Aceste site-uri oferă acces ușor la documentele legate de menținerea păcii, democrație, dezvoltare, mediul ambiant, educației prin oferta unor instrumente de cercetare: lecții, studii de caz, ghiduri, **eseuri** și tratate despre managementul proceselor de educație, pace, mediul ambiant. Biblioteca își sincronizează implicarea informațională, revizuiind structura colecțiilor, arătând acoperirea curriculei cu titluri noi, valoroase, editate pe plan național și internațional, oferind informații noi, în toate direcțiile de specializare. Se știe, că reușita unei colecții presupune bibliotecari devotați, o colecție consistentă și bibliotecari cu viziuni de viitor. Personalul de bibliotecă este prietenos și politicos. Cititorilor li se oferă un mediu confortabil peste tot, locuri de muncă de lectură pentru învățarea individuală și de grup, mobilier, flori peste tot, rafturi pentru cărți confortabile, locuri de lucru pentru căutări de baze de date, acces Internet.

Tradițional administrația Bibliotecii a planificat/planifică natura și gradul de implicare în difuzarea culturală.

Marketingul educational nu este numai publicitate ci și satisfacerea nevoilor informaționale, educaționale și culturale a utilizatorilor, așa cum o face de 70 de ani Biblioteca universitară bălțeană. Resursele Bibliotecii care sînt la dispoziția cadrelor didactice, studenților, elevilor (logistica, serviciile, personalul) sînt componente ale produsului educational.

„Cred că aceasta constă în creșterea satisfacției utilizatorilor, care va duce la creșterea dorinței de a utiliza și plăti pentru serviciile furnizate, creșterea percepției asupra valorii unei organizații va duce la creșterea nivelelor de susținere, iar fondurile sînt necesare pentru existența și continuitatea instituției”. (Toni Lesner, profesor asociat de marketing, Illinois, SUA)

Manifestările culturale și educative în bibliotecă au început la mijlocul anilor 70 al secolului XX, atunci cînd s-au ivit condiții favorabile pentru promovarea cărții, nu numai în rîndul profesorilor și studenților, ci și a cititorilor din municipiul Bălți. Începînd cu acest an, biblioteca organizează în mod regulat expoziții de carte, prezentări de carte pe toate ramurile cunoașterii umane, dezbateri, realizări de ture prin bibliotecă. Ca o unitate structurală sectorul de muncă educativă, iar apoi redenumit Centru Manifestări Culturale a fost reorganizat în 2009. Rapoartele științifice ale administrației Bibliotecii furnizează date privind dinamica expozițiilor de carte, reliefind cvasitotalitatea documentelor promovate prin diverse expoziții. „...un ansamblu de activități, un efort unificat pentru găsirea, crearea, stimularea și satisfacerea nevoilor clienților”. (Ted Levitt). Cunoașterea colecțiilor bogate de către utilizatori este facilitată de expozițiile clasice și moderne consacrate evenimentelor majore, decenii, ani, aniversări, luni, săptămîni, sărbători tradiționale, naționale, zile internaționale (mondiale), comemorative și profesionale, Declarații ONU de lungă durată. Prin Ani aducem în atenția lumii marile personalități din alte țări, inclusiv România, aniversate de UNESCO. Fiind una din serviciile de culturalizare și educare a comunității universitare, CMC are misiunea de a contribui la valorificarea patrimoniului cultural prin promovarea unor politici culturale semnificative. Anual Biblioteca organizează 400-450 de expoziții, elaborează 20-25 de programe printre care se numără Cluburi de interese, Saloanele Literar, Muzical, Pridvorul Casei. Agenda culturală cuprinde multe expoziții eviniment, care reprezintă un act de creație artistică și științifică, organizate trimestrial/lunar pentru facultăți.

Din 1945 până în 2015 au fost organizate 10 328 de expoziții tradiționale, s-au expus 378 943 de documente, împrumutul constituind 481 290 volume, circulația 1,2.

Deceniu	Nr. de expoziții	Nr.de doc.expuse	Nr. de doc.împr.	Circulația
1960-1970	311	-	-	-
1970-1980	2198	89332	-	-
1980-1990	2200	62 517	-	-
1991-2000	1614	47074	-	-
2000-2004	990	34543	219 540	6,3
2005	191	9679	20710	2,1
2006	209	10061	22635	2,2
2007	235	10989	25039	2,2
2008	300	21527	22099	1,0
2009	336	11280	26997	2,3
2010	329	10632	25443	2,3
2011	394	15221	25917	1,7
2012	442	17184	25707	1,8
2013	364	20083	34432	1,7
2014	406	18821	32771	1,7
Total	10328	378 943	481290	1,2

Au fost deceniile rodnice, de realizări profesionale atât în plan biblioteconomic cât și în cel de reprezentare culturală, educativă, propriu-zisă, realizări care certifică viabilitatea instituției cărții. Din anul 1945 și până în prezent Biblioteca Universitară s-a văzut/se vede în rolul de manager al distribuirii conținuturilor intelectuale ale documentelor din colecțiile sale. S-au organizat expoziții de carte rară către Anul Internațional al Cărții (1972,1981), expoziții dedicate personalităților culturii naționale Dimitrie Cantemir (1973), M. Eminescu (1975), Alecu Russo (1984), Ion Druță (1989), Mihai Volontir (1990). Din 1975 până în 1995 expoziții de cărți și reviste bibliografice tematice au fost difuzate prin intermediul emisiunilor Radioului universitar. E de reținut că în 1973 se organizează expozițiile în căminele studențești, fiind promovate original și interesant, utilizând pentru prima dată episcopul , în 1975 –pikupul cu discuri de vinyl, în 1979 s-au utilizat diapozitivele sau filmele de diapozitive fotografice în imagini color sau alb negru. În ultimii 10 ani, în urma unei colaborări pe măsură cu profesori, cadre didactice ale universității au fost organizate expoziții din colecții particulare: 8 expoziții dedicate lui Mihai Eminescu, din colecția lui Iulius Popa, corespondent al săptămânalului „Literatura și Arta”, expoziție de carte religioasă dedicată preotului Gheorghe Armașu din satul Petreni, Drochia, colecția bibliofilului bălțean Ioan Nicorici, donată Bibliotecii în anul 2010; expoziții personale: Iulian Filip „Crucile, cumpenele, merele și Acasele Iuliene”, Vechi gravuri din sec. XV-XVI, ex-librisuri de epocă-**autor inginer** Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri,” Galați, expoziția „Тарас Шевченко-український поет, письменник, художник, фольклорист, етнограф – 200 років з дня народження” a fost prezentată în cadrul *Conferinței științifico-practice cu participare internațională “Moștenirea*

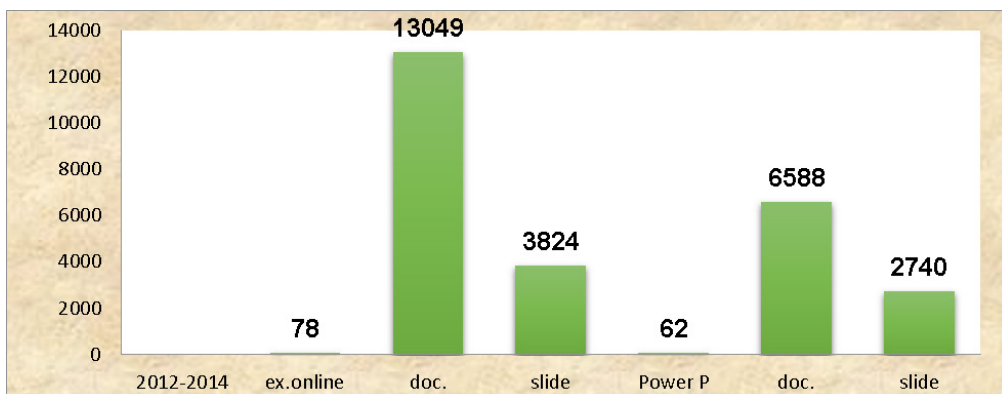
artistică a lui T. G. Șevcenko în context cultural universal” (cu prilejul a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko).

Expozițiile de carte rară atrag atenția cititorilor prin edițiile secolelor XVIII-XIX, având toate ingredientele unei expoziții de carte inedită cu diverse citate, maxime, fotografii -componente care îmbunătățesc percepția emoțională a expoziției. Interesantă, este decizia de organizare a expozițiilor ilustrative din cadrul Lunarului Ecologie și Spiritual, promovată fiind cartea cu conținut ecologic, alături fiind materialul educațional- practic, ierbare, artefacte, compoziții de plante medicinale sau organizarea expoziției consacrată Zilei Farcofoniei însoțită de semne de carte elaborate de bibliotecari: *cei mai citați scriitori francezi, cei mai cunoscuți pictori francezi, scriitori basarabeni traduși în limba franceză*. Studenților, care vor să-și îmbunătățească nivelul de limbă franceză prin exerciții de gramatică, li s-a propus informații despre istoria culinării franceze în lume, inclusiv în Republica Moldova. Au fost prezentate cărți și reviste, ziare și enciclopedii în care apare Franța ca o țară cu cea mai sănătoasă și rafinată bucătărie din lume. Din anul 2010 gastronomia franceză face parte din patrimoniul mondial imaterial. Drept exemplificare bibliotecarii au demonstrat produse de panificație provenite din bucătăria franceză: croissant și bagheta franceză. Pentru a sărbători cum se cuvine Ziua Francofoniei participanții la eveniment au fost invitați să guste din french croissant și bagheta franceză cu îndemnul de *Bonne-apetite*. La Ziua Francofoniei a participat un număr important de profesori de limbă franceză, studenți, elevi, care studiază această frumoasă limbă internațională.

În susținerea practicii pedagogice, de profil s-au organizat expoziții de profi (contabil, avocat, jurist, manager), pentru elevii care susțin bacalaureatul, cum să se orienteze în alegerea cărților, periodicilor, ce să citească din critica literară. Pe scară largă se organizează expoziții în susținerea unor evenimente. În 2014 a avut loc o întâlnire a studenților și profesorilor de la Facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului cu dr. Sven Roeren, prof. univ., decanul Facultății Construcții de Automobile de la Universitatea din Landshut, Germania. În cadrul acestei întâlniri a fost prezentată expoziția "*Proiectul: Parteneriatul cu Moldova de la Universitatea din Landshut în cooperare cu Serviciul German de Schimb Academic (DAAD)*". Expoziția a cuprins peste 150 de documente din diferite domenii de profil în limbile română, germană și engleză.

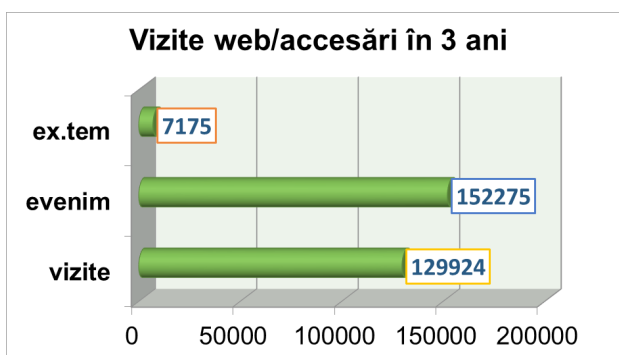
Prin expoziții Biblioteca subliniază că punctul fundamental care ghidează dezvoltarea ei este accesibilitatea documentelor pe care le deține. Implicată în intermedierea infodocumentară, oferind access calitativ la o anumită temă, când este nevoie de ea, abilitatea bibliotecarilor de a alege documentele pertinetive temei, titlului ei, capacitatea de a transmite, promova informația din expoziție când este necesar, unde e necesar, a devenit măsura eficienței și calității activității desfășurate. Numai în 2013-2014 la solicitarea cadrelor didactice de la Facultățile Științele Educației, Psihologie, Arte au fost organizate /prezentate 9 expoziții. În cadrul ședințelor de catedră, seminare, conferințe, pentru Facultatea de Filologie au fost organizate și prezentate 15 expoziții tradiționale și în Power Point. În ultimii ani cadrele didactice au solicitat 45 de expoziții. Societatea cunoașterii presupune nu numai o aprofundare a cunoașterii umane, dar și managementul cunoașterii și diseminarea cunoașterii către utilizatorii prin mijloace noi, folosind cu prioritate Internetul.

Din 2012 Biblioteca Științifică este în Internet, combinând tradiționalul cu modernitatea introducând activ noile tehnologii electronice de muncă cu expoziția. Expozițiile electronice (virtuale) postate sînt o sinteză a cărții tradiționale și cele mai noi metode electronice de prezentare a informațiilor. Site-ul Bibliotecii, instrument de marketing este disponibil pentru consultare. Acestea ajută și determină Biblioteca să-și globalizeze prezența și serviciile, oferind acces nelimitat utilizatorilor, iar ei utilizatorii trebuie să se asigure că pot să găsească informații pe care le caută.

Directorul Bibliotecii Științifice Tehnice din Rusia Iacov.L Șraibegr spunea la un forum al bibliotecarilor din Rusia „*Bibliotecile, folosesc internetul nu doar pentru servicii informaționale , ci asigură utilizatorul cu conținut intelectual, devenind parte a Internetului.* Din rubricile Noutăți, Evenimente, Expoziții tematice on-line, utilizatorul a cunoscut programele manifestărilor culturale și științifice, avizele despre expoziții, informații, comunicate de presă privind activitățile deja realizate. În trei ani s-au postat pe website-ul Bibliotecii Științifice 78 de expoziții electronice, expuse 13 049 documente în 3 824 de sliduri. Tematica expozițiilor este diversă și suscită interesul a zeci de navigatori online. Rubrica Noutăți, Evenimente a fost accesată de utilizatori de 152 275 ori, expozițiile tematice de 7 175 ori.

245 de expoziții tematice (în 10 ani) și 78 on-line/ 62 în Power Point (în 3 ani) au fost incluse în diverse Programe de Manifestări culturale și științifice.

Începînd cu anul 2006, în fiecare an universitar Biblioteca Științifică sărbătorește Săptămîna Accesului Deschis la Informație, propunînd programe de manifestări științifice destinate informării cercetătorilor universității. Din 2011 fiecare program vine cu un anumit motou: „ Află. Participă. Promovează”, „Setați implicit Accesul Deschis”, 2012 - „Accesul Deschis: Redefinirea Impactului” 2013, 2014 - „GENERAȚIA OPEN”. S-a organizat un Flash mob, întâlniri cu cercetătorii , cu membrii Senatului universitar, cu redactorii-șefi ai revistelor universitare în scopul de a trezi interes pentru „Accesul deschis”, s-au transmis informații ample despre accesul deschis la informația științifică, despre accesul liber on-line la publicațiile științifice a companiei EBSCO publishing, eIFL.net, ONU, Uniunea Europeană, Banca Mondială, Biblioteca electronică cu full-textele tezelor de doctor din colecția Bibliotecii de Stat din Rusia, Cambridge University Press, Taylor & Francis, Springer Link, Credo. Utilizatorii au avut prilejul să afle despre mișcarea și oportunitățile OA, despre programul Săptămîinii Internaționale a Accesului Deschis în Biblioteca Științifică. În cadrul Săptămîinii s-au organizat expoziții: *Citește despre Acces Deschis, Cercetări globale prin Internet (EBSCO, JDP), Contribuții Științifice ale Corpului Didactic și Bibliotecarilor - 65 de ani*

de la fondare, Jorge Mario Pedro Vargas Llosa - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, Accesul Deschis la știință în societatea website-urilor; Promovarea web site-ului BȘ USARB, ORA USARB – repozitoriul instituțional; Cercetarea și produsul științific universitar, Reviste științifice indexate în colecția Bibliotecii Universitare, Publicații bălțene indexate de ISI Limbaj și Context, Glotodidactica etc... Senatul Universității a abordat concepția, politica și strategiile Accesului Deschis, precum și impactul Accesului Deschis asupra vizibilității producției științifice din Republica Moldova. Săptămîna Internațională a Accesului Deschis 2015 (Open Access Week) este un eveniment important global, ajuns la 9-a ediție, anunțînd motto-ul acestui an: **Deschiși pentru colaborare/Open for Collaboration**.

Durata de viață cultural-educativă a Bibliotecii Universitare moderne seamănă din ce în ce mai mult cu un tort, fiecare strat avînd un Club cu activități plus ingredientele lui - formele și metodele de lucru cu cartea pe care le folosim. Dar indiferent cît de delicios este/a fost tortul, alegem pe cel cu aspect frumos. Cu cît este mai tentant în ochii utilizatorului cu atît mai mult vrem să-l mănînce. Apelul îl fac programele, manifestările promovate de bibliotecă, materialele promoționale. Promovarea a intrat ferm în viața noastră, devenind un mijloc necesar de atragere a cititorilor, pentru a îmbunătăți imaginea instituției cărții, la fel de important, pentru a crea condițiile informaționale confortabile pentru utilizatori.

Cluburile Bibliotecii au luat naștere în urmă cu 29 de ani. Palierele principale de existență a acestora sunt poli vitali și definitorii: colecțiile Bibliotecii Științifice, programele de promovare și utilizatorii. Dimensiunea Cluburilor este semnificativă, scopul declarat fiind de a instrui, educa utilizatorii cu carte și prin carte.

Astfel, în 1994 a fost deschis Salonul Literar, Salonul Muzical, Pridvorul Casei. În 2010 Saloanele și Pridvorul au fost comasate în Clubul Cărții. În 2001-Clubul ONU NORD își începe activitatea în urma inaugurării Centrul de informare și Documentare a ONU, în 2008-Centrul de Educație Civică Europeană pe lângă Punctul de Informare al Consiliului Europei, din 2011 este parte a Centrului de Documentare a Uniunii Europene. Din 2001 pînă în 2015 colecțiile internaționale, colecțiile particulare au continuat să se extindă și să îmbrace formele moderne ale joint activities/ activități comune. Cluburile trăiesc prin educația utilizatorilor prin carte, prin spiritul cărții, prin căutări continue a răspunsurilor fundamentale la întrebările provocatoare ale subiectelor propuse din carte. Reluând o idee a lui L. Prusak (cercetător și consultant, fost fondator și Director Executiv al Institutului de Management bazat pe Cunoștințe, SUA) arată *cum s-a conturat ideea cunoașterii ca nefiind un stoc, ci un flux, și tocmai în acest flux se manifestă amestecul de experiență și inspirație al oamenilor care crează cunoaștere pe care o aplică în procese tehnologice și educaționale. Într-o asemenea companie fiecare este un lucrător al cunoașterii (knowledge worker)*, ceea ce face bibliotecarul universitar în Mileniul III. Era cunoașterii funcționează prin programele elaborate și implementate încît să urmeze perspectiva transdisciplinară a cunoașterii. În societatea modernă, această sarcină de a aduce șiruri de gînduri la o concluzie și de a face viziunile științifice utile revine bibliotecarilor- lucrătorilor cunoașterii.

Cluburile au fost înființate cu următoarele obiective: Promovarea și susținerea lecturii, instaurarea și consolidarea relațiilor bazate pe dialog între cititori și Bibliotecă; cunoașterea reciprocă între Bibliotecă și cititorii săi fideli; realizarea de programe cultural-educative și științifice comune pentru sprijinirea lecturii; informarea asupra achizițiilor recente; consultarea grupului țintă de cititori înainte de întocmirea planului de activitate; promovarea și protejarea intereselor reciproce ale membrilor clubului, respectarea personalității, a individualității și a libertății de decizie a acestora.

Programele educative-culturale și științifice au cuprins activități clasice și moderne: reviste bibliografice, prezentări de expoziții, lansări de carte, dispute, conferințe, mese rotunde, medalioane, concursuri, prezentări de expoziții în Power Point și webexpoziții.

Biblioteca prin Cluburile sale promovează oferte de servicii noi: consultarea bazelor de date stocate în sistemul propriu, acces la resursele informaționale pe suport CD-Rom, DVD-Rom, accesul la Internet. Site-ul Bibliotecii permite utilizatorilor de a beneficia de serviciile online: oferirea informațiilor și evenimentele ei.

Grecii denumeau Bibliotecile „*sanatorii pentru minte, în care sufletul își extrage putere din vechile și noile idei*”.

Lansările de carte reunesc în fiecare an toate segmentele semnificative ale cuturii scrise din universitate și din țară, precum și reprezentanți ai unor importante edituri din Moldova și peste hotarele ei. La lansările de carte au fost prezenți autori din România, Rusia, Franța, SUA, Italia, Germania, cu invitați de onoare al edițiilor. Scopul acestor lansări are ca miză principala ofertă de carte pentru tînărul cititor, iar pentru unele edituri valorificarea producției proprii. S-au lansat volume de poezie, de critică literară, importanți autori ai generațiilor 80,70. Au fost debuturi de volume de poezie, distinse cu diverse premii literare. În acest sens lansările au fost un extraordinar prilej de descoperire a noutăților, de întîlnire a cititorilor și a creatorilor de carte, precum și o deosebită ocazie de a ieși la rampă a tuturor aceluia care nu erau cunoscuți scriitori-profesori, profesori-cercetători. Fiecare lansare a fost susținută de expoziții în Power Point și online, dedicate autorilor de carte, sau editurilor, volumele incluse în aceste expoziții fiind admirate, răsfoite, lecturate, vorbite, discutate.

Sintagma **Zilele** au o semnificație istorică. Cluburile Bibliotecii s-au implicat mult în actul de cultură al fiecărei facultăți, liceu, colegiu prin programe proprii. Ineditul unor astfel de activități a constat în participarea cadrelor didactice și a studenților cointeresați. Marcarea evenimentului s-a realizat prin utilizarea noțiunilor, educație cu cartea, colaborare, dar și prin realizarea unor expoziții tradiționale și webexpoziții, medaliioane literar-muzicale dedicate cărții, bibliotecii.

Ziua Națională a Culturii. În fiecare an „Românul profund”-Mihai Eminescu, cum îl numea Petre Țuțea este sărbătorit în Clubul Cărții. El a fost „întruparea cea mai deplină a geniului românesc în a doua jumătate a veacului trecut”, spunea savantul Nicolae Iorga. În cadrul manifestărilor au fost prezentate expoziții, resurse electronice, website-uri eminesciene.

Zilele Bibliotecii la Facultate este un prilej de a aduce în atenția utilizatorilor importanța colecțiilor, serviciilor, a personalului Bibliotecii Științifice. Educația prin carte este un drept al omului prin care destinul uman își găsește împlinire, dobîndește cunoaștere, iar Biblioteca își propune să ofere informația din înțelepciunea cărții privind disciplinele pe care le studiază. De exemplu, o victorină adhoc organizată în cunoașterea istoriei universității (65 de ani de la înființarea Universității și Bibliotecii), organizată fiind expoziția despre Biblioteca Științifică, Alma Mater, inserate fiind documente privind istoria Universității și Bibliotecii, astfel ajutîndu-i pe studenți, elevii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” să cunoască mai bine Biblioteca lor, instituția lor, tradițiile sale, să simtă sentimentul de respect pentru instituție, pentru performanța sa de responsabilitate și stăpînirea viitoarei profesii.

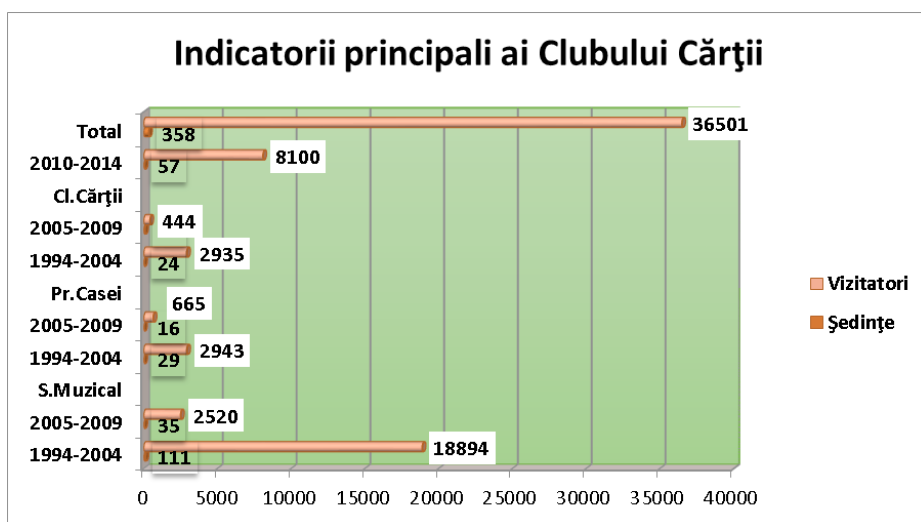
Ziua Victoriei, Ziua Europei are dublă semnificație. În 1945 au luat sfîrșit ostilitățile militare pe continentul european în cel de-al Doilea Război Mondial prin victoria coaliției Națiunilor Unite împotriva fascismului, iar în anul 1950 a fost adoptat *Planul Schuman* de realizare a primei regiuni economice a lumii, fiind punctul de plecare al construcției Comunității Europene. În pregătirea pentru celebrarea a 65, 70 de ani de la Victoria asupra fascismului, o mare atenție a fost acordată educației patriotice a elevilor, studenților anului întîi de la toate facultățile. S-a dorit ca prin diversele manifestări științifice, să comemorăm trecutul ce a stat la baza țării noastre de astăzi și să sădim în sufletul generațiilor sentimental de recunoștință apartenenței de neam, pentru a fi ambasadorii tradiției culturii basarabene în Europa.

Zilele Tineretului este marcat anual, începînd din 2002. Programele Bibliotecii Științifice se înscriu programului mondial de acțiune pentru tineret, și joacă un rol semnificativ în dezvoltarea tineretului. Programul pentru tineret prevede o serie de activități de promovare a colecțiilor privind dezvoltarea tineretului. Ea reprezintă o ocazie de a susține eforturile tinerilor pentru promovarea păcii, a drepturilor și libertății omului și a solidarității. Temele propuse de programele Bibliotecii sînt diverse și subliniază necesitatea implicării tinerilor în activități civice. „*Participarea tinerilor la viața socială, politică, economică a societății este esențială pentru realizarea unei dezvoltări durabile a societății umane*”, se menționează pe pagina ONU dedicate acestei zile. De fiecare dată prin mesajul secretarului general al Națiunilor Unite, Ban KI-moon, transmite liderilor din întreaga lume să adopte o nouă viziune, îndrăzneată pentru dezvoltare durabilă, prin angajarea tinerilor în acțiunile prioritare

ale societății umane, aceștia constituind o forță importantă în condițiile în care lumea se schimbă. Centrul Bibliotecii marchează **Ziua Internațională** împotriva abuzului de droguri și a traficului ilicit de droguri. La această activitate tinerii voluntari vorbesc despre efectele negative a consumului de droguri, prevederile legale în domeniul combaterii traficului ilicit de droguri, precum și situații și cazuri întâlnite.

Obiectivul principal al Bibliotecii Uuniversitare este de a crea condiții pentru dezvoltarea potențialului creativ al studenților, participarea tinerilor în programe culturale educative și științifice , cooperarea cu facultăți, cu autoritățile universității cu privire la punerea în aplicare a programelor PNUD Moldova, Băncii Moniale, CoEuropei, NATO, cât și naționale în domeniul politicii educaționale și de tineret. În anii 2001-2014 o mare atenție a fost acordată educației juridice a studenților. Cu participarea activă a Catedrei de Drept au fost organizate seminarii, mese rotunde pe tema deprinderilor de droguri, a criminalității, extremismului, și anti-corupției în mediul educațional, cu participarea reprezentanților procuraturii, Ministerului Afacerilor Interne, ONG-uri studențești. Formarea sentimentelor patriotice, civile ale studenților, respectul pentru simbolurile de Stat ale Moldovei a avut loc în cadrul cooperării consolidate cu Facultatea de Drept și Științe Sociale. O influență enormă asupra formării studenților, elevilor au fost întâlnirile cu Reziidenții Coordonatori ai PNUD Moldova, a Agențiilor ONU aflate pe teritoriul Republicii Moldova. Studenții au demonstrat poziția lor civică în manifestările naționale - Ziua comemorării victimilor deportate, Ziua simbolurilor de Stat ale Moldovei, festivităților dedicate Limbii Române, Zilei Independenței.

Indicatorii principali ai Clubului Cărții: În cei 10 de activitate, cu toate schimbările promoționale în Club au fost prezenți 11 729 de utilizatori la 194 de ședințe. Din 1994-2004 indicii principali erau 164 ședințe, 24 772 de participanți.

Din 2011 Centrul de Informare al Uniunii Europene în colaborare cu Liceul Teoretic și Colegiul Pedagogic „Ion Creangă”, au organizat un concurs de desen „**TU ÎN EUROPA**”. Evenimentul s-a încadrat în aria programului de acțiuni culturale și educaționale ale Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, consacrat Zilelor Europei.

La întâlnirea interactivă cu cadrele didactice, studenții Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului, a fost prezentată expoziția în Power Point „**Documente valoroase despre construcția Uniunii Europene**” din Colecția Centrului de Informare al Uniunii Europene. Scopul expoziției: dezvoltarea și stimularea interesului studenților pentru înțelegerea și cunoașterea politicilor europene, activitățile Uniunii Europene, Parlamentul European, Reprezentanțe și Delegații, Legislație și justiție, Relații externe, Politica agricolă, Politica de mediu și protecția mediului, Conservarea resurselor, Dezastre naturale, Reglementări în domeniul protecției mediului.

Biblioteca și-a asumat în mod tradițional funcția pentru promovarea unui stil de viață sănătos. Prin aceste evenimente vizează prevenirea primară a medicamentului, a alcoolului, nicotină și alte forme de dependență. Discuțiile, dialogurile sunt promovate la orele tutorelui, în cadrul lecțiilor civice, invitând medici, psihologi. În fiecare program de lectură Biblioteca îndreaptă atenția comunității universitare asupra unor teme de ordin legal, cultural, economic, social, cu care se confruntă tinerii și marchează importanța rolului tineretului în societate, ca parte a schimbării societății. Numai în ultimii 5 ani au fost propuse 29 de proiecții de filme pe teme sociale pe CD, DVD din colecția Centrului de Informare și Documentarea ONU, urmate de dialoguri, discuții despre sănătate, sănătatea reproductivă a tineretului, reducerea risipei de alimente la cămine.

Grație parteneriatului activ cu catedra de Drept și Științe Sociale au fost promovate colecțiile internaționale prin expoziții, seminarii, mese rotunde legate de dezvoltarea carierei, dezvoltarea unui spațiu european comun, cunoașterea valorilor europene, criteriile de aderare, integrare europeană, accesul la informația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

În Club ONU NORD permanent se lucrează cu cartea electronică. Se promovează seminarii de formare pentru studenții de la masterat, în cadrul căreia au posibilitatea de a accesa documentele pentru scrierea tezei de master, iar prezentarea unor baze de date, bibliografii, tehnici de căutare, selectarea literaturii, contribuie la reînnoirea cunoștințelor bibliografice a studenților. În alte momente utilizăm inform-dialog, bazat pe întrebări și răspunsuri, adresat celor care deja cunosc resursele Bibliotecii Științifice dar li se oferă resurse electronice din baze de date în testare. De exemplu, utilizarea unor instrumente de referință și de căutare, demonstrarea resurselor online, modul de utilizare, etapele de descărcare a documentelor, căutarea informațiilor în diverse baze de date. Astfel de seminarii, inform-dialoguri sînt parte a lucrului de îmbunătățire a Culturii Informației a utilizatorului.

În ultimii ani prezentările de expoziții au îmbrăcat o altă haină destul de eficientă de promovare a unei teme din cadrul Cluburilor. Fiecare seminar, lecție publică, masă rotundă, medalion de profil, pe lângă prezentări tematice se prezintă resursele informaționale online pe un anumit subiect, sunt oferite sfaturi privind căutarea informațiilor pe o anumită temă. Deosebit de eficientă este această formă de promovare a literaturii și periodicilor științifice, mai ales pentru consolidarea temei învățate. Și, desigur, expoziții- eveniment, care permit studenților să se familiarizeze cu o gama largă de surse: Anul European pentru Dezvoltare, Anul Cetățeniei Europene, deceniile declarate de ONU: 1997-2006 Deceniul pentru Eradicarea Sărăciei, *Deceniul ONU pentru Alfabetizare: Educație pentru Toți, 2003-2012*, 2005-2014-Deceniul pentru Educației în scopul Dezvoltării Durabile, 2005-2015-Deceniul Apă pentru Viață, Zilele Europei, Națiunilor Unite, *Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor*, Ziua Drepturilor Omului, Ziua Tineretului, Republica Moldova-15 ani de aderare la ONU. S-au sărbătorit și evocat 1 Iunie - Ziua internațională a copilului; 3 septembrie – Ziua armatei; 10 Decembrie – Ziua Drepturilor Omului, Ziua Declarației Universale a Drepturilor Omului, alte manifestări naționale și internaționale.

La Ziua Mediului are loc în mod tradițional Lunarul Ecologic și Spiritual. Un astfel de eveniment complex include o serie de lecții publice, expoziții care inserează studii, literatura pe tema mediului ambiant, „*Problemele ecologice în vizorul Organizației Națiunilor Unite*”, loc. col. Olga Scripovscaia, Comandant al Centrului Militar teritorial Bălți, facultatea Științele Naturii și Agroecologie, Facultatea de Drept, „*Pericolul pesticidelor sovietice depozitate în Moldova*”, Loc. col. Mariana Grama, Șefa Diviziunii Ecologie și Protecția Mediului, Ministerul Apărării, „*Caracteristica coloranților ce se conțin în produsele alimentare; Impactul nitraților și nitriților din produsele alimentare; Toxicanții din produsele cosmetice și parfumerie*,- studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie.

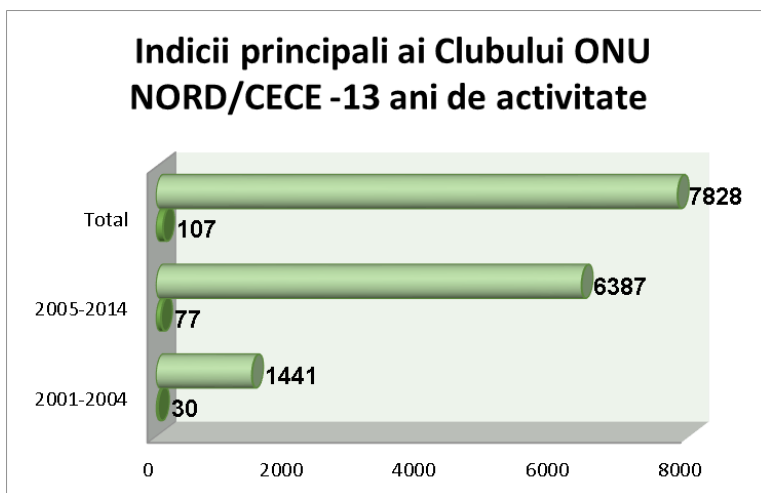
În Clubul ONU Nord / Centrul Educație Civică Europeană studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie au simulat un „Proces judiciar - Natura este în pericol”, care se înscrie în **suita** de evenimente incluse în programul Bibliotecii Științifice, avînd ca scop perfecționarea pregătirii practice, regia și interpretarea aparținînd studenților anului trei. Programul Lunarului include și conversații „Natura sub protecția legii”, ore tematice „Lecțiile Cernobîlului”, a căror sarcină a fost de a nu se mai repeta această lecție groaznică pentru toți. Relevanța acestui eveniment s-a datorat

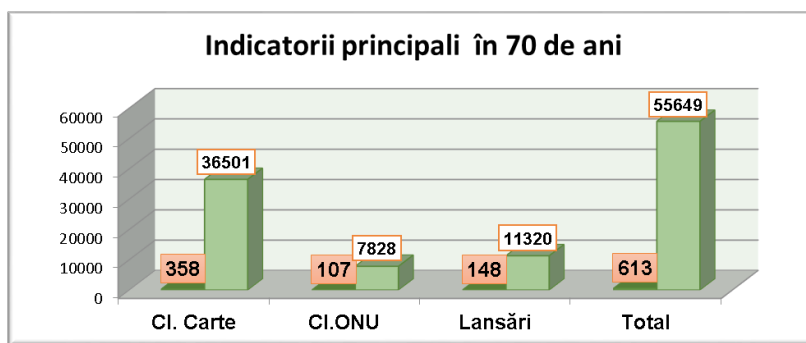
faptului că a fost realizată în ajunul a 25-a aniversare a tragediei de la Cernobîl. S-a reprodus cronica evenimentelor și s-a spus despre consecințele asupra mediului. Expoziția a inserat volume despre lichidatorii accidentului, povestiri ale oamenilor care au participat, martori oculari, participanți la eliminarea celei mai grave catastrofe ale secolului. În Lunar s-au consemnat evenimente de importanță națională și internațională: Anul Deșertificării, Zile Internaționale: a Apei, a Pământului, a Pădurilor, a Păsărilor, a Sănătății, a Solurilor, a Luminii.

Programele Clubului au cuprins inaugurări de expoziții de documete tradiționale, materiale av, documnte electronice: *Democrația și Drepturile Omului, Drepturile și libertățile fundamentale ale omului, O persoană activă este una bine informată, Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, Combaterea și Profilaxia Maladiei SIDA, Biblioteca și Proprietatea Intelectuală, Rolul ONU în Lume, problemele de gen în contextul Obiectivelor de dezvoltarea ale Mileniului, Tineri interpreți alături de nume cunoscute, etc.*

Indicii principali ai Clubului ONU NORD. Astfel, în Club au fost organizate și desfășurate în cadrul programelor Bibliotecii Științifice, PNUD Moldova, Agențiilor ONU, Uniunii Europene 18 seminare, 10 lecții publice, prezentări baze de date/websiteuri-50, viziionare filme sociale 29, prezentări de expoziții tradiționale/informative 234, în Power Point, online-29 cu participarea a 7 823 de utilizatori.

Timp de mulți ani, biblioteca colaborează cu ONG-uri care sînt invitați la întâlnirea cu studenții. ONG „Stoicii”, Facultatea Pedagogie și Psihologie. Asistență Socială, ONG Teatrul Social HIV/SIDA, Organizația Internațională pentru Migrație, Kate Sullivan Consilier tehnic principal al Comisiei Electorale Centrale, Programul Națiunilor Unite, suport electoral pentru Moldova, Reprezentantul Băncii Mondiale în New-Work Elena Caraban, responsabilii de relațiile cu publicul Elena Prodan și Victor Neagu, Facultatea de Economie, UNFPA, Anna Susarenco, Focal Point în Charge Y-Peer Moldova, Rețeaua Educatorilor de la Egal la Egal Moldova, Coordonatorul Rezident al ONU în Moldova, Kaarina Immonnen însoțită de reprezentanți speciali ai Agențiilor ONU, Nicola Harrington-Buhay, Coordonator Rezident al Organizației Națiunilor Unite și Reprezentant Permanent al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Republica Moldova, Dejan Mincic, Reprezentant Adjunct al UNICEF Moldova, Antonio Poloșa, Șeful Misiunii OIM, Organizația Internațională pentru Migrație, Valeria Ieseanu, Coordonator programe, Ludmila Andronic, redactorul șef al revistei „BusinessClass”, Lilia Surdu, Communications Associate al PNUD, facultățile Economie, Pedagogie și Psihologie. Asistență Socială, Filologie, bibliotecari, ONG-uri, UNFPA, Boris Gâlcă, reprezentant Adjunct UNFPA, PNUD Moldova, Iakob Schemel, reprezentant ONU, membru al forțelor pacificatoare ONU, loc. col. Olga Scripovscaia, Comandant al Centrului Militar teritorial Bălți, Loc. col. Mariana Grama, Șefa Diviziunii Ecologie și Protecția Mediului, Ministerul Apărării.

Programele culturale adresate grupului țintă format din studenți, elevi, desfășurate în parteneriat cu factori educaționali, pornește de la constatarea că indiferent de evoluția omenirii, cartea rămâne un mijloc important al educației.

Educația este cel mai frumos dar pe care îl poate dobândi omul și că aceasta se realizează cel mai bine prin intermediul cărții, că prin literatură se pot forma și dezvolta personalități, se pot cultiva capacități de cunoaștere, de exprimare, gândire, imaginație, se pot educa procese afective, motivaționale și volitive. Credem că activitățile desfășurate în cadrul Bibliotecii Universitare îi determina pe cititorii universitari să prețuiască mai mult cartea.

Referințe bibliografice:

1. TIM BERNERS-LEE, et al. „World-Wide Web: The Information Information Universe”. In: *Electronic Networking : Research, Applications and Policy* [on-line], 1992, Spring ,vol.2,nr. 1, p. 52.
2. [citat 26.09.2015]. Disponibil:<https://archive.org/stream/07Kahle000640#page/n11/mode/2up>.
3. DRETSKE, FRED I. *Knowledge and the Flow of Information*. The MIT Press/Bradford. Disponibil:http://theinformationalturn.net/wp-content/uploads/publications/logic_knowledge_information.pdf].
4. DRĂGĂNESCU, Mihai. *Informatica și societatea*. București : Editura Politică, 1987.
5. DAN, Nica. *Guvern, Cetățean, Societate informațională*, Editura SEMNE, 2001.
6. ШРАЙБЕР, Я. Л. *Библиотеки, электронная информация и меняющееся общество в информационном веке (ежегодный доклад Международной конференции „ Крым”)* В: *Научные и технические библиотеки*. 2000, nr.3, pp. 25-55.
7. ВНУКОВ, А, В. *Трансформация ценностных ориентаций современных студентов* [on-line] [citat 26.09.2015]. Disponibil: http://www.isras.ru/abstract_bank_congress4/1248.pdf.
8. ВОЛЬПС, И. Американские библиотеки сегодня и завтра. В: *Библиотекарь*.1988, nr. 11, pp.26 -33.
9. КУЗЬМИНА, О. Семь раз придешь ты в этот зал – один раз сдашь экзамен! В: *Библиотека*. 2013, nr. , pp 28-30.
10. МАТЛИНА, С. Г. *В единстве технологий. (Огуманитаризации библиотечного пространства)* [on-line] Disponibil: <http://www.gpntb.ru/ntb/infred.php>.
11. ПЕЧЕЧНАЯЯ, А. В. *Массовая работа современных университетских библиотек*. В: *Научные и технические библиотеки*. 2013, nr. 8, pp. 9-16.
12. ШЕЛАМОВА, Г. Уметь рассказать о себе. Средства и методы презентац. В: *Библиотека*. 2013. nr. 5, pp. 15-21.

**CENTRUL BIBLIOTECONOMIC - FILIALA BIN (BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÎNT
DIN NORD) ABRM: RELEVANȚA PARCURSULUI PROFESIONAL /**

***LIBRARYSCIENCE CENTER-BRANCH BIN OF LIBRARY ASSOCIATION FROM
MOLDOVA (PRE -UNIVERSITY EDUCATIONAL LIBRARIES IN THE NORTHERN PART
OF THE COUNTRY): THE RELEVANCE OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT***

Elena STRATAN,
*șef serviciu Cecetare. Asistența de specialitate
Biblioteca Științifică USARB*

Abstract: *The author presents the work of the Scientific Library USARB which fulfilled the function of departmental and territorial Library Science Center for school libraries, college and vocational schools in the system of the Ministry of Education of Moldova, the North region of the country. In the 2004-2015 years the Library Science Center analyzed, summarized and presented to the Ministry of Education 10 charts, centralizing the work of 560 school libraries from 15 districts of North and mun. Balti. Three scientific papers were published with methodological character and statistical information. The papers were presented at the meetings. During these years were published dozens of articles and researches in professional journals on the current state of school libraries. The Library Science Center organized for Pre-University Educational School Libraries, 20 seminars, workshops, professional trainings with different topics.*

Key-words: *Library Science Center for school libraries, North region of the country, charts, districts, statistical information, workshops.*

Biblioteca Științifică - Centru Biblioteconomic pentru bibliotecile școlare de colegiu și școli profesionale

Biblioteca Științifică USARB face parte din ansamblu de centre biblioteconomice, patronate profesional de Consiliul Biblioteconomic Național, care se bazează pe abordarea științifică, diferențiere, operativitate, informare reciprocă, schimb de experiență și caracter de recomandare. Activitatea metodologică a Bibliotecii, funcțiile de Centru Biblioteconomic de nivel departamental și teritorial au drept scop modernizarea activității bibliotecare și sporirea eficienței Sistemului Național de Biblioteci.

Conform Hotărârii Colegiului Ministerului Educației nr. 1.10 din 8 noiembrie 2002, Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național, aprobat la sedința Colegiului Ministerului Culturii din 30 martie 2004, BȘ USARB realizează funcțiile de Centru Biblioteconomic Departamental și Teritorial pentru două biblioteci de colegiu și 562 biblioteci școlare din Nordul Republicii.

Începând cu anul 2015, conform Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național, CB BȘ USARB asigură funcțiile de gestionare metodologică, organizatorică, analitică, informativă, formativă, consultativă și de cercetare, asistență metodologică instituțiilor din învățământul general și bibliotecile instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de profil pedagogic din zona Nord (15 raioane și mun. Bălți).

În acest context, Centrul Biblioteconomic realizează următoarele misiuni:

- a) Efectuează sinteza, analiza, generalizarea și valorificarea experienței inovaționale, specifică activității bibliotecare din rețea; promovează bunele practici pe blogul Filialei BIN – Biblioteci de învățământ din Nord, în publicații de specialitate: *Revista ABRM, ABRM Info, Confluente bibliologice, BiblioUniversitas, Limba Română;*
- b) Asigură organizatoric și documentar formarea profesională continuă a personalului profesional de bibliotecă din rețea (seminare, ateliere, workshop-uri, training-uri, conferințe de diseminare); pregătește/difuzează suportul metodic-didactic; evaluează feedbackul

- acțiunilor de instruire;
- c) Recepționează, analizează, sintetizează și diseminează informația statistică privind activitatea bibliotecară din rețea; dări de seamă anuale (Tabele Centralizatoare) ale bibliotecilor școlare din sistemul Ministerului Educației din RM, inclusiv din 15 raioane de Nord și mun. Bălți; cumulează (o dată la doi ani) statisticile din raioanele de Sud și Centru, prezintă datele centralizate Ministerului Educației, ABRM; plasează sintezele statistice pe site, blogul Filialei;
  - d) Elaborează și distribuie publicații de conținut metodologic, bibliografic, informațional, statistic privind activitatea bibliotecilor din rețea; editează Sinteza anuală *Bibliotecile școlare din Republica Moldova : Raport statistic*; Bibliografia *Bibliotecarii din învățământ, zona de Nord în presă și online*;
  - e) Realizează studii și cercetări specifice activității biblioteconomice din rețea; monitorizează studiul-anchetă „Directorul și biblioteca școlii”;
  - f) Organizează/participă la activități științifice și culturale, organizate la nivel național și internațional;
  - g) Acordă asistență metodologică bibliotecarilor din rețea și organizează acțiuni de îndrumare practică în rețea; organizează Colecția de specialitate cu acces Internet, asistența bibliotecarilor în programele Word, Excel, PowerPoint, creare conturi, bloguri, pagini, profiluri pe rețele sociale etc;
  - h) Asigură implementarea standardelor naționale și internaționale, funcționalitatea cadrului de reglementare, îmbunătățirea proceselor tehnologice specifice activității bibliotecilor din rețea; perfecțează/monitorizează *Nomenclatorul proceselor tehnologice, Ghidul bibliotecarului școlar, de colegiu și școli profesionale*;
  - i) Coordonează activitatea cu Ministerul Educației și Direcțiile de Învățământ Tineret și Sport (DITS) în vederea colectării datelor statistice de către specialiștii responsabili de activitatea bibliotecilor școlare, organizării acțiunilor de instruire;
  - j) Gestionează pagina *Centru Biblioteconomic* pe site-ul Bibliotecii Științifice USARB, blogul Filialei BIN.

Recepționarea, analiza, sintetizarea și diseminarea informației statistice privind activitatea bibliotecilor școlare

În anul 2004, în scopul îmbunătățirii situației bibliotecilor școlare, Ministerul Educației delegează responsabilitățile de-a colecta și sintetiza datele statistice Centrelor Biblioteconomice: Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, director Ecaterina Scherlet (mun. Chișinău și 17 raioane); Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”, director Elena Harconița elena.harconita@mail.ru (mun. Bălți și 15 raioane).

În anii 2005-2015 în CB au fost perfectate / prezentate în organele de resort zece Rapoarte statistice / Tabele Centralizatoare (TC) privind activitatea bibliotecilor școlare din 15 raioane de Nord și mun. Bălți, RM. De asemenea sînt recepționate și analizate situațiile statistice din bibliotecile de colegii patronate - Lipcani, Soroca. Anual sînt analizate peste 200 de tabele, oferite 150 consultații, inclusiv prin e-mail, telefonice. Cheltuieli umane: peste 600 ore / 80 zile / 7- 8 colaboratori implicați.

Rapoartele centralizatoare sînt disponibile on-line pentru întreaga comunitate bibliotecară pe situl Bibliotecii, rubrica Centru Biblioteconomic <http://libruniv.usarb.md/profesional/centrul.htm>, pe blogul Filialei BIN - Biblioteci de învățămînt din Nord. <http://filialabrmbin.blogspot.md/p/rapoarte-statistice.html>. Începînd cu anul 2015 informațiile sînt postate, la inițiativa directorului Bibliotecii, Elena Harconița, pe siteul Ministerului Educației al RM în rubrica *Activitatea bibliotecilor din învățămînt*. <http://www.edu.gov.md/ro/content/activitatea-bibliotecilor-din-invatomint>.

În baza rapoartelor statistice, analizîndu-se situația bibliotecilor școlare, au fost elaborate diverse studii, comunicări și rapoarte, prezentate la întruniri profesionale, publicate în reviste de specialitate (Buletinul ABRM, Confluente bibliologice, Bibliouniversitas@ABRM.md, Limba română : rev. de știință și cultură filologică) pentru a semnala situația bibliotecilor școlare în special a lipsei echipamentului informatic, accesului la Internet etc.

Au fost publicate lucrările :

Bibliotecile școlare din Republica Moldova : Raport statistic http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bci_scolare/raport_statist.pdf;

Harconița, Elena. Bibliotecile școlare din Republica Moldova : Studiu statist. 2005-2010 http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/public_bibl/bibl

Proiectul Biblioteca Științifică – Filiala BIN – Biblioteci de învățămînt din Nord

În anul 2007 are loc inaugurarea la BȘ USARB a Filialei ABRM care a unit toate bibliotecile din municipiu: publice, școlare, de colegii (134 de membri) cu sloganul: *Învățăm profesionalismul în Asociație*, președinte: Elena Harconița, director BȘ USARB. În 2011, la Conferința, dedicată celor 20 de ani de la constituirea ABRM, Filiala Bălți a fost reorganizată în FILIALA BIN - BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÎNT DIN NORD. Membri au devenit bibliotecari universitari, bibliotecari de colegiu și școli profesionale, bibliotecari școlari deja din cele 15 raioane din Nord și municipiul Bălți, responsabilii de activitatea bibliotecilor școlare din Direcțiile Generale de învățămînt.

Misiunile Filialei: amplificarea relației dintre Asociație - bibliotecă – bibliotecar; promovarea imaginii bibliotecarului în societate; dezvoltarea / modernizarea competențelor bibliotecarilor; augmentarea comunicării profesionale inter-bibliotecare; unirea eforturilor în soluționarea problemelor profesionale.

Parcursul profesional al Filialei a cunoscut o activitate intensă și relevantă incluzînd:

- Participarea membrilor filialei la Concursurile Naționale „*Cel mai Bun Bibliotecar al Anului*”, *Cele mai reușite lucrări în domeniul Biblioteconomiei și științelor informării*, în proiectul ABRM: Novateca; Building Strong Library Association (Construind Asociații Puternice de Bibliotecari), Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în parteneriat cu Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecarilor (IFLA) și cu suportul Programului Novateca, prezentarea comunicării *Filialele regionale ale ABRM*, Elena Stratan, Zona Nord (biblioteci din învățămînt);
- Contribuții importante în dezvoltarea Sistemului Național de Biblioteci, dezvoltarea și consolidarea ABRM, prin activitatea prodigioasă în diverse comisii și structuri decizionale naționale, în organele de conducere profesională: Consiliul Biblioteconomic Național – organ consultativ pe lîngă Ministerul Culturii al RM (E. Harconița, președintele Comisiei

Protecția Socială; E. Cociurca, membru, E. Stratan – membru secretar; L. Mihaluța, membru al Comisiei „Standarde, norme și statistici”); Biroul Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova (E. Harconița, membru); Filiala BIN, Bălți, Comisia de Concurs național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științele informării* (E. Harconița, președinte); Consiliul Director al bibliotecilor din învățământul superior și mediu de specialitate (E. Harconița, membru); Comitetul Tehnic nr. 1 Biblioteconomie. Informare și Documentare, implicații în editarea Buletinul de informare al Comisiei ABRM "Standardizarea activității de bibliotecă" Info-Stand (L.Mihaluța); Secțiunea „BIBLIOTECI ȘCOLARE" ABRM (E. Cociurca, Direcția Generală de învățământ Soroca, specialist principal, membru); Secțiunea „BIBLIOTECI UNIVERSITARE,, (E. Harconița, membru); Secțiunea „CATALOGARE ȘI INDEXARE,, (L. Mihaluța, membru); Secțiunea „INFORMATIZARE ȘI TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE,, (I. Afatin, membru); Secțiunea Bibliotecă de Colegiu și Școli profesionale (E. Stratan, membru), Comisa ABRM Cultura Informației (N. Culicov, S. Ciobanu, membru); comisia ABRM Relații internaționale și activități de fundraising (V. Topalo, membru).

Promovarea intereselor profesionale și științifice ale bibliotecarilor și bibliotecilor din învățământ. Editarea unor lucrări de amploare lansate în cadrul conferințelor, congreselor ABRM: *Catalogul publicațiilor elaborate de bibliotecile academice universitare și specializate din RM, Concursul „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și știința informării” 2004 – 2007*. Inițierea, în anul 2011, a Colecției aniversare *ABRM-20 de ani de activitate*, elaborându-se 5 lucrări, un poster, un film (Premiul Mare în Concursul Național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, 2011*); *ABRM-20 de ani*; Catalogul lucrărilor editate de bibliotecile universitare și specializate din Republica Moldova; **Harconița, Elena**. ABRM - Filiala Bălți la 20 de ani de activitate; Ciobanu, Silvia. Harconița, Elena. Acces Deschis; Harconița, Elena. Bibliotecile școlare din Republica Moldova : Studiu statist. 2005-2010; Harconița, Elena. Concursul Național "Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării (2004-2010). Lansarea, la Conferința ABRM din 2011, a revistei secțiunii ABRM “Biblioteci universitare” BiblioUniversitas@ABRM.md (concept: S.Ciobanu, șef Centru Marketing, Activitate editorială al BȘ USARB);

Crearea Bazei de date electronice a membrilor (cca 600), amplasată pe situl Bibliotecii; http://libruniv.usarb.md/abrm/BD_BIN_xlsx.

Lansarea bibliografiei *Bibliotecarii școlari, de colegii și școli profesionale din Nordul Republicii în presă și on-line*; a rubricilor *ABRM, Filiala BIN, Biblioteci școlare* în revista *Confluențe Bibliologice, BiblioUniversitas*; Redactarea informației despre bibliotecile școlare din Republica Moldova în perioada ultimilor 25 de ani, pentru revista *Library Trends*;

- Elaborarea cadrului de reglementare: *Regulamentul de organizare și funcționare, Statutul Filialei, proiectul Regulamentului de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare; programe, rapoarte de activitate a Filialei*. Participare cu propuneri la elaborarea documentelor de reglementare: *Codul Educației; Regulamentul privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de bibliotecă; Codului deontologic al bibliotecarului* etc;

Aplicarea instrumentelor de comunicare online: pagina Filialei pe site-ul BȘ USARB; crearea Blogului Filialei BIN <http://filialabrmbin.blogspot.com/>; crearea paginii pe Facebook, cercul membrilor filialei pe rețeaua socială Google+, YouTube; profiluri în biblioteci deschise și cataloage (Calameo, Issuu).

Asigurarea organizatorică și documentară a formării profesionale continue a bibliotecarilor

Parcursul de formare profesională și metodologică în Centrul și Filiala BIN constituie peste 20 activități de instruire realizate în colaborare cu Ministerul Educației al Republicii Moldova, Direcțiile Generale de Învățământ, Tineret și Sport (DGITS) metodiști coordonatori ai DGITS, responsabili de activitatea bibliotecilor școlare din 15 raioane din zona de nord și mun. Bălți.

Grup-țintă: specialiști principali responsabili de activitatea bibliotecilor școlare ai Direcțiilor generale raionale/municipale de învățământ și bibliotecari școlari din raioanele de nord: Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Falești, Florești, Glodeni, Ocnîța, Rîșcani, Rezina, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Telenești, Ungheni și din municipiul Bălți; bibliotecari de colegii și școli profesionale din mun. Bălți.

Scopul întrunirilor profesionale a vizat: desfășurarea unei activități bibliotecare mai eficiente, înțelegerea și orientarea în mediul profesional național și internațional, cunoașterea și respectarea legislației, standardelor și normelor în vigoare, promovarea imaginii profesiei noastre în societatea informațională și a cunoașterii.

Tematica întâlnirilor, axate pe modulele *Actualizări în catalogare și clasificare, Informare, Tehnologii, Comunicare, Management* a adus în discuție: *cadrul legislativ național / instituțional; descrierea bibliografică conform Standardului Interstatal GGOST 7.1 -2003; reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare; sistemul ISBN, ISSN, CIP în Republica Moldova; indicatori de performanță, statistici de bibliotecă, planificare; competențe și abilități de operare web 2.0; marketing bibliotecar; tehnologii Microsoft Office Excel, Word, PowerPoint, informații de la reuniunile profesionale naționale etc.*

Fiecare participant a intrat în posesia seturilor de materiale cu mostre ale descrierilor bibliografice, materiale promoționale, resurse electronice în ajutorul bibliotecarului.

Au fost oferite donații de documente din partea Uniunii Europene, Băncii Mondiale, CD a ONU, Biroul de Informare al Consiliului Europei, Punctul de Informare NATO, Consiliul Mondial al Românilor. Revista Limba Română, nr. 11-12, Revista Universității de Stat „Alecu Russo” *Sintagmele*.

Ședințele au avut drept suport expoziții atât tradiționale cât și online cu titluri relevante: *Tendențe actuale în biblioteconomie și știința informării; Bibliotecarul prin prisma secolelor; Istoria cărții și a bibliotecilor; Modelul Biblioteca și Bibliotecarul în literatura națională și universală; Dr. Hermina G. B. Anghelescu-biobibliografie, Biblioteca Științifică a US „Alecu Russo”: oportunități moderne pentru utilizatori; Nume Mari în Catedrala Cărții, Cărți aniversare, Cărți deținătoare de premii naționale și internaționale, Lunarul bibliotecilor școlare în lume.*

Participanții au ținut discuții în vederea soluționării problemelor stringente din cadrul sistemului bibliotecilor, aducând în atenție rolul și funcția bibliotecarului școlar în creșterea calității procesului educațional, au lansat propuneri pe marginea redacțiilor *Regulamentului de atestare a cadrelor bibliotecare, Statutului /Regulamentului Filialei, Regulamentului de organizare și funcționale a bibliotecii școlare.*

Formatorii Filialei: 3 licențiați ai cursurilor Formarea Formatorilor (SOROS, ȘBM) – E.Harconița, V. Topalo, E. Stratan, specialiști cu experiență și abilități de predare de la Biblioteca universitară bălțeană: L.Mihaluța, S.Ciobanu, T.Prian, L.Răileanu, E.Cristian, A. Nagherneac, V. Ganea, N. Culicov, A. Cucu, M. Magher, E.Țurcan, Gh.Palii, O.Dascal, A.Hăbășescu, S. Zadainova, N.Culicov, Lilia Ababi, Dorina Cosumov, G. Cazacu, Antonina Antonov, E.Cociurcă, Ana Țiglea; personalități notorii din domeniu: Fiona Bradley, coordonator Program BSLA, din cadrul IFLA, Winnie Vitzansky, instructor IFLA, Claudia Balaban, Valentina Chitoroagă, Lidia Kulikovski, dr.Mariana Harjevschi, dr.Hermina Anghelescu, Liuba Arion, Diana Vrabie.

Asigurarea logistică a manifestărilor fost asigurată de: Elena Harconița, directorul Bibliotecii elena.harconita@mail.ru); Lina Mihaluța, director adjunct (aculina12@mail.ru); Elena Stratan, șef serviciu Cercetare (elena.stratan1@gmail.com), asistența tehnică: Igor Afatin, director adjunct Informatizare (iga_ike@mail.ru); T.Prian, bibliotecar principal (); *fotograf*: Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing. Activitate editorială (sciobanu64@gmail.com), Mihaela Staver, bibliotecar principal serviciu Cercetare (staver.mihaela@gmail.com).

Programul, comunicatul final, comunicările sînt disponibile pe site-ul, blog-ul Filialei, rețelele sociale Facebook, Google+, Slideshare.

Prin aceste întruniri s-a urmărit extinderea abilităților în domeniu, consolidarea relațiilor, inclusiv a comunicării dintre Filială și membrii din comune, raioane, municipiu, recrutarea și fidelizarea membrilor, dezvoltarea culturii instituționale, acceptarea inovației în bibliotecile din învățămîntul preuniversitar, tentative de soluționare a informatizării bibliotecilor școlare, promovarea, mediatizarea profesională, schimbul de experiență și bune practice, transformarea bibliotecilor școlare în autentice structuri infobibliotecare de susținere eficientă a procesului de învățămînt și educație preuniversitară.

Evaluînd activitățile derulate în acest spectaculos parcurs, menționăm drept o reușită a Centrului Biblioteconomic și al Filialei calitatea organizării, profesionalismul, implicarea gazdelor ospitaliere și a bibliotecarilor formatori care au oferit participanților un bun prilej să se simtă mai realizați, mai puternici în nobila preocupare.

Referințe bibliografice:

1. HARCONIȚA, Elena. Date statistice privind activitatea bibliotecilor școlare din Republica Moldova în anul 2013. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md*. [on-line]. 2014, nr. 1. ISSN 1857-4920 [citată 11 oct. 2015]. Disponibil: http://libruniv.usb.md/bibliouniv_rev/articole/2014-1/elenaharconita.pdf
2. HARCONIȚA, Elena. Filiala BIN - Biblioteci de Învățămînt din Nord – 2013. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md* [on-line]. 2014, nr. 1 ISSN 1857-4920 [citată 11 oct. 2015]. Disponibil: http://libruniv.usb.md/bibliouniv_rev/articole/2014-1/harconita%20e.pdf
3. HARCONIȚA, Elena. Raport privind activitatea Filialei BIN ABRM din Bălți pentru perioada 2009-2012. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md*. [on-line] 2012, nr. 2. ISSN 1857-4920 [citată 11 oct. 2015]. Disponibil: http://libruniv.usb.md/bibliouniv_rev/arhiv/2012_2.html
4. HARCONIȚA, Elena, MIHALUȚA, Lina, STRATAN, Elena. ABRM – Filiala Bălți la 20 de ani de activitate. Bălți, 2011. 69 p. ISBN 978-9975-50-070-8 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/public_bibl/abrm_filiala.pdf ;
5. HARCONIȚA, Elena, STRATAN, Elena. Biblioteca școlară - centru de informare și instruire. In: *Limba română*. 2011, nr. 11/12, pp. 14-18 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1303>.
6. HARCONIȚA, Elena, STRATAN, Elena. Demersuri de formare profesională continuă în cadrul Filialei Bălți a ABRM [on-line] [citată 23 octomb. 2015]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/asociatiabibmd1/>
7. HARCONIȚA, Elena, STRATAN, Elena. Filiala BIN ABRM din Bălți: Raport de activitate In: *Buletinul ABRM*. 2012, nr 2, pp. 24-27.
8. STRATAN, Elena. Experiențe pozitive în bibliotecile școlare, de colegiu și școli profesionale din Nordul Moldovei: actualizarea postărilor pe blogul BIN <http://filialabrmbin.blogspot.com/>. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md* [on-line]. 2014, nr. 2. ISSN 1857-4920 [citată 23 oct. 2015]. Disponibil: http://libruniv.usb.md/bibliouniv_rev/buniv.html
9. STRATAN, Elena. Modernizarea competențelor profesionale în cadrul Filialei Bibliotecii de Învățămînt din Nord (BIN) a ABRM. In: *Confluente bibliologice*. 2012, nr. 2, pp. 38-41 ; <http://ru.calameo.com/read/00113334937ee20549ffd>
10. STRATAN, Elena. Practici consacrate și noi modalități de asistență metodologică a bibliotecilor de învățămînt din Nordul Moldovei = Traditional practices and new ways of methodological support of education libraries in Northern Moldova. In: *Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuți”*, ed. a 2-a, 27 febr. 2014. Bălți, 2014, pp. 146-151. ISBN 978-9975-50-119-4; <http://www.calameo.com/books/001133349df7cc0637651>

WEB-UL BIBLIOTECII UNIVERSITARE ÎN CONTEXTUL STANDARDELOR DE CALITATE/

UNIVERSITY LIBRARY WEB SITE IN THE CONTEXT OF QUALITY STANDARDS

Tatiana PRIAN, bibliotecar principal
Olga DASCAL, bibliotecar principal,
Biblioteca Științifică USARB

Abstract: *The article presents the outcome of the assessment of the website of Scientific Library USARB in accordance with the quality standards of information resources. The principles, elements and criteria for quality was assigned and will allow centering development direction to a web site with high quality.*

Key-words: *transparency, quality, website, efficiency, maintenance, accessibility, responsiveness, centering on the user, multilingualism, interoperability, preservation.*

Pagina web a unei biblioteci este un instrument relevant de informare despre serviciile și oportunitățile oferite, de comunicare cu publicul, o eficiență legătură între bibliotecă și utilizator. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor de informare și comunicare Biblioteca Științifică USARB își modernizează serviciile oferite utilizatorilor prin expunerea acestora în mediul on-line. Începînd cu anul 2001, Biblioteca USARB a devenit o Bibliotecă cu acces la internet în urma implementării Proiectului „Extinderea accesului la informație”, susținut de Fundația SOROS. În martie a aceluiași an a fost lansată prima versiune a paginii web a Bibliotecii. În 2007 pagina Web a Bibliotecii a fost relansată într-o versiune nouă: <http://libruniv.usarb.md>, care mereu este pasibilă schimbărilor.

„Pe parcursul a 14 ani, menționează Elena Harconița, directoarea Bibliotecii, site-ul <http://libruniv.usarb.md/> este dezvoltat și întreținut cu o mare responsabilitate de întreaga echipă a Bibliotecii, urmînd o serie de versiuni succesive și configurări a factorilor de context, conținut, design, aspect, funcționalitate și, bineînțeles, actualitate. Trebuie să menționăm că echipa de gestiune a site-ului se află într-un *feedback* permanent cu utilizatorii de informații, fiind deschisă pentru toate propunerile și cererile utilizatorilor. Reproiectările și modernizările efectuate pe parcursul anilor au avut ca principale obiective îmbunătățirea modalităților de căutare, creșterea utilizabilității și atractivității site-ului”. În 2014 website-ul Bibliotecii a înregistrat: 42 mii vizite și peste 1 mln. de vizualizări pagini.

Un site bine construit este un instrument de marketing online, care conduce la creșterea vizibilității și, implicit, a numărului de vizitatori. Conform Standardului SM ISO 11620:2011 *Informare și documentare Indicatori de performanță pentru biblioteci* (ISO 11620:2008, IDT), site-ul bibliotecii este un serviciu electronic, și valoarea serviciului oferit trebuie estimată în contextul standardelor de calitate.

Există numeroase principii și criterii de evaluare a unui site și acestea pot fi privite din diferite aspecte (din punct de vedere al) elaboratorului, specialistului în domeniul tehnologiilor informaționale, cumulara acestor abordări. La fel acestea pot fi grupate în *Criterii de calitate* și *Criterii de conținut*.

* Criterii de calitate:

- A. Din punctul de vedere al utilizatorului final:
  - Conținut
  - Navigare
  - Prezentare & grafică
  - Funcționalitate și servicii
- B. Din punct de vedere al structurii sistemului:
  - Toate aspectele tehnice „în fața” etapei de proiectare
  - Calitatea aplicațiilor

* Criterii de conținut:

A. Calitatea surselor de conținut:

- Conținut instituțional: date despre instituția responsabilă pentru site
- Conținut intelectual (domeniul): câmpul informativ despre subiect
- Conținut website: informații disponibile pe site

B. Calitatea organizațională a conținutului:

- Criterii: structura conținutului
- Sub-criterii: clustering de eficacitate

Evaluarea calității informației și a surselor informaționale din punct de vedere al utilizatorilor conform modelului „relația externă client-furnizor” prezintă următoarele criterii:

- acuratețe
- autoritate
- gradul de acoperire a subiectului
- actualitate
- densitate
- interactivitate

Ne-am propus evaluarea calității paginii web a Bibliotecii Științifice prin prisma principiilor calității elaborate în cadrul proiectului Minerva, fiind mecanismul efectiv de realizare a principiilor Lund. Cele zece principii sînt orientate către paginile web din domeniul culturii – biblioteci, arhive, muzee și alte organizații de acest gen, dar caracterul comun al acestor principii acceptă aplicabilitatea către orice web site.

1. Un site de calitate trebuie să fie transparent, să ateste în mod clar identitatea și scopul site-ului, precum și organizația responsabilă de gestionarea acestuia.

Elementele: transparentă imediată, numele, URL-ul, formularea misiunii.

Un principiu foarte important pentru un site de înaltă calitate, transparența elimină ambiguitatea și incertitudinea. Altfel spus un web-site transparent trebuie să identifice clar scopul, obiectivele și conținutul acestuia. Scopul stabilește potențialele influențe asupra obiectivității prezentării informațiilor. Elementele ce stau la baza acestui principiu sînt numele și formularea misiunii. Numele include numele propriu zis și URL-ul paginii.

Criterii:

- Numele site-ului trebuie afișat în mod clar;
- Numele trebuie să indice natura și scopul site-ului, conținutul și proprietarul acestuia, în măsura în care este posibil;
- URL-ul ar trebui să ofere cît mai multe informații posibile cu privire la natura site-ului;
- Pagina de start al site-ului trebuie să conțină cel puțin următoarele: numele site-ului, declarația de misiune, denumirea organizației responsabile pentru site;
- Pagina de start (home page) trebuie să fie prima pagină ce se va deschide utilizatorului la accesarea site-ului (de exemplu index.html), sau, în cazul utilizării unei Flash animații sau a unei prezentări vizuale în calitate de home page (ce nu este de dorit), atunci ar trebui să existe posibilitatea de bypass (trece peste) acestea.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Numele site-ului apare în bara de titlu a browser-ului (bara principală a navigatorului web)	+		
Partea activă a site-ului apare în bara de titlu a browser-ului	+		
Numele site-ului este afișat în mod clar și vizibil pe pagina de start	+		
Numele site-ului indică scopul și natura acestuia	+		

URL-ul este un indicator al scopului site-ului	+		
Declarația misiunii există	+		
Declarația misiunii este prezentată pe pagina se start		+	
Declarația misiunii este prezentată în mai multe limbi		+	
Trecerea (comutarea) ușoară la alte limbi a declarației misiunii		+	
Denumirea organizației	+		
Orice animație sau prezentarea video pot fi ignorate	+		

Îndeplinit 8 din 11 caracteristici de evaluare = 72,7%

Nivelul de transparență reflectă numărul de criterii ce sînt îndeplinite. Site-ul se consideră transparent acumulînd 75%, prin faptul că unele criterii sînt integrate și în alte principii de calitate. Conform grilei de evaluare pagina web a Bibliotecii Științifice USARB acumulează un punctaj de 72%. Caracteristicile ce nu sînt realizate se atribuie la formularea misiunii în mai multe limbi și plasarea acestora pe pagina de start. Considerăm că aceste cerințe nu sînt atît de importante, cu mult mai important este orientarea utilizatorului către resursele informaționale propuse.

2. Al doilea principiu de calitate presupune selecția, digitizarea și validarea conținutului ce va permite crearea unui site eficient pentru utilizatori.

Elementele: Relevanță și selecție, Corectitudine, Informații justificate (legitime), Prezentare, Navigare.

Nucleul acestui principiu este conținutul. Plasarea informațiilor ce corespund necesităților și așteptărilor utilizatorilor sporește eficiența de lucru a acestora, iar deciziile luate în momentul digitizării au un impact fundamental asupra administrării, accesibilității și viabilității resurselor create. Un alt element de bază al acestui principiu este simplitatea de navigare ce îmbină în sine etichetele explicative și designul. Informația bine organizată și structurată logic va fi mai ușor de consultat. Grafica pune în valoare conținutul, elementele vizuale contribuie la atenționarea utilizatorului, navigarea pe site și regăsirea informației nu sînt doar un scop în sine.

Tehnic criteriile acestea pot fi realizate prin inserarea etichetelor și atributelor - utilizarea unui text echivalent pentru toate elementele non-text (cum ar fi fotografiile și imagini în mișcare), specificarea limbajului comun pentru toate documentele, utilizarea „breadcrumb trail”, butoanelor „Back” și „Home”, corectitudinea legăturilor interne și externe.

Criterii:

- Necesitățile utilizatorului determinate prin cercetări ce implica grupuri de utilizatori;
- Criterii de selecție a conținutului, ce reflectă necesitățile utilizatorilor țintă;
- Toate elementele sînt corect etichetate (identificate);
- Legarea tuturor elementelor (articolelor) cu materialul explicativ corespunzător;
- Tot materialul explicativ este justificat (legitim);
- Articole și materialele explicative au fost revizuite de experți;
- Materialele explicative trebuie structurate în conformitate cu *International metadata standards* (Standardele internaționale de metadata);
- Etichetele elementelor și materialele explicative sînt multilingve;
- Toate link-urile funcționează conform așteptărilor;
- Imaginile prezentate au o rezoluție corespunzătoare;
- În caz de necesitate se utilizează miniaturi;
- Imaginile de înaltă rezoluție sînt la fel disponibile (în corespundere cu DPI - *Drepturile de Proprietate Intelectuală*)

Criterii suplimentare pentru navigare includ (dar nu se limitează la), următoarele:

- „Crumbtrail” disponibil;
- Funcționarea corectă a butonului „back” a browser-ului;
- Navigarea în pagină la necesitate
- Accesibilitatea permanentă a paginii de start (home page);
- Harta site-ului disponibilă;
- Funcția de căutare pe site inclusă;

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Necesitățile utilizatorilor au fost determinate prin cercetare ce implica grupuri de utilizatori	+		
Criteriile de selecție a conținutului reflectă anticiparea necesităților utilizatorilor	+		
Toate elementele sînt corect etichetate (identificate)			
Toate elementele sînt legate cu materialul explicativ corespunzător	+		
Tot materialul explicativ este eventual corect			
Etichetele și materialele explicative au fost revizuite de experți	+		
Materialul explicativ respectă standardele internaționale de metadata			
Etichetele elementelor și materialul explicativ sînt multilingve		+	
Toate hyperlink-urile funcționează corect	+		
Imaginile sînt prezentate la o rezoluție corespunzătoare	+		
La necesitate sînt utilizate miniaturile	+		
Imagini de înaltă rezoluție sînt la fel disponibile (în corespundere cu DPI)		+	
Disponibil „Crumbtrail”	+		
Funcționarea corectă a Butonului „Back” a browser-ului	+		
Navigarea pe pagini posibilă	+		
Pagina de start (home page) permanent accesibilă	+		
Harta site-ului disponibilă		+	
Funcția de căutare pe site inclusă		+	

Îndeplinit 14 din 18 = 77,8%

La acest principiu web-ul BȘ USARB acumulează 77% - deci este eficient. Pentru a ridica acest nivel e necesar de implementat unele elemente cum ar fi funcția de căutare, harta site-ului. Realizarea acestora fiind posibilă prin transferul paginii pe un nou sistem de management al conținutului – obiectiv în proces de realizare.

3. Un alt principiu este bazat pe aplicarea unei politici privind calitatea serviciilor de întreținere, cei asigură actualizare și dinamicitate la un nivel adecvat.

Elementele: întreținere tehnică, uzură morală, mentenanța conținutului, actualizare.

Baza acestui principiu este actualitatea, informația plasată pe pagină trebuie să fie relevantă și menținută în această stare. Întreținerea site-ului presupune actualizări și modificări ale paginilor ce prezintă site-ul web, verificare periodică a funcționalității paginilor, verificarea link-urilor și celorlalte funcții dinamice, optimizarea conținutului pentru a obține un timp de încărcare mai bun, modificări în structura grafică și în funcționalitate astfel încât site-ul să fie compatibil cu cele mai noi versiuni ale browser-elor web. Actualizarea impune eliminarea informației depășite, este recomandat arhivarea materialelor cu posibilitatea de accesare după înlăturare. Un plan de întreținere a site-ului este cheia succesului permanent. Prin actualizare în mod regulat a site-ului obținem o prezență on-line convingătoare și comunicare eficientă.

Criterii:

- Conținutul caduc este eliminat;
- Informațiile privind conferințele, întrunirile etc. desfășurate sînt utilizate ca bază pentru îndepărtarea;
- Știrile și actualizările sînt eliminate sau arhivate la data expirării;
- Actualizarea informațiilor de tip agendă sau a rapoartelor privind lucrările efectuate;
- Absența unor rapoarte brusc întrerupte;
- Materialele de tip agendă sînt încheiate la finele procesului;
- Verificare periodică a conținutului și actualizarea acestuia;
- Prevăzute „facelifts” și schimbări de "look" periodic;
- Implementate politici de deservire tehnică;
- Procedurile de backup sînt stabilite și testate;
- Asigurarea serviciilor prin sistemele hardware și software disponibile;

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Informația caducă este înlăturată după o arhivare determinată în timp			
Conținutul unui raport de activitate este menținut la zi	+		
Nici un raport de activitate cu conținut „suspendat” sau brusc întrerupt	+		
Conținutul rezumat și concis a raportului de activitate finalizat	+		
Conținutul unui raport de activitate finalizat transferat la o nouă locație a site-ului	+		
Politica de verificare și actualizare a întregului conținut non-static a site-ului	+		
Actualizări periodice realizate	+		
Un schimb de "look" sau "facelift" implementat în ultimele șase luni		+	
Un schimb de "look" sau "facelift" prevăzut sau planificat			
Politica de deservire tehnică implementată	+		
Proceduri de backup aprobate și testate	+		
Sisteme instalate de hardware și software, pentru asigurarea disponibilității serviciului	+		

Îndeplinit 11 din 12 caracteristici de evaluare = 91,6%

Site-ul Bibliotecii corespunde criteriilor de evaluare a acestui principiu în proporție de 91%. Conform programului de acțiuni aprobat, a fost creat Grupul de lucru: *Virtualizarea serviciilor info-documentare*. Atribuțiile și sarcinile acestui grup prevăd: actualizarea informațiilor pe pagina web; studierea / realizarea unui nou meniu; participare la editarea revistelor electronice; înregistrarea / catalogarea rezultatelor cercetărilor științifice ale universitarilor în Arhiva Electronică Instituțională *ORA USARB*; postarea buletinului bibliografic informativ *Achiziții recente (e-Buletin bibliografic informativ)*; postarea expozițiilor informative și tematice on-line pe diferite platforme; promovarea, prezentarea bazelor de date; dezvoltarea *feedback-ului on-line*.

4. Următorul principiu este **accesibilitatea** pentru toți utilizatorii, inclusiv persoane cu dizabilități, indiferent de tehnologia pe care ei o folosesc, incluzând navigarea, conținutul și elementele interactive.

Elementele: acces tehnic și tehnologiile asistive.

Accesibilitatea este forma prin care se oferă acces la informație, într-un fel sau în altul, persoanelor dezavantajate. Accesarea paginilor web și a conținutului lor prezintă o varietate de probleme pentru persoanele cu afecțiuni fizice, senzoriale sau cognitive. Un principiu cheie al accesibilității web este flexibilitatea cu privire la diferite nevoi, situații sau preferințe speciale. Flexibilitate în anumite situații: conexiune proastă la internet, dizabilități temporare, persoane în etate. Pentru a clarifica problemele de accesibilitate și a defini soluții, *Consortiul World Wide Web (W3C)* adoptă în decembrie 2008 cea de a doua versiune a recomandărilor de accesibilitate WCAG2 (*Web Content Accessibility Guidelines*). Documentul furnizează specificațiile tehnice necesare și descrie soluții pentru soft-uri de Web și pentru moderatorii de Web, definește 3 nivele de prioritate (a web developer 1 must / 2 should / 3 may), ce determină 3 nivele de conformitate: A (cel mai scăzut), AA și AAA (cel mai ridicat). Acest document este parte dintr-o serie de documente, care fac referință la accesibilitate, toate fiind publicate în *Web Accessibility Initiative (WAI)*.

Utilizând principalele prevederi din acest standard site-ului i se poate atribui un anumit nivel de conformitate, bazat pe gradul de acces a tehnologiilor asistive. Acest lucru poate fi interpretat prin nivelul de echivalență textuală a elementelor de interfață vizuală, cum ar fi imagini, butoane, pictogramele, etc. Acest principiu acordă o notă specială faptului că toate aspectele website-ului trebuie să fie deschise pentru un acces universal. Astfel, nu doar elemente statice trebuie să corespundă dar și formele, forumurile de discuții, elemente interactive. Un alt aspect este compatibilitatea paginii cu multiplele tehnologii și browser-ele folosite uzual.

Criterii:

- Site-ul ar trebui să vizeze și să respecte liniile directoare W3C WAI, să dispună de politici și proceduri sistematice, elaborate și aprobate, pentru a asigura corespunderea site-ului cu recomandările de accesibilitate;
- Site ar trebui să fie simplu în utilizare prin proceduri sistematice și politici elaborate și aprobate, cei asigură site-ului gradul corespunzător de utilizabilitate;
- În procesul de proiectare și elaborare utilizarea excesivă a elementelor vizuale și multimedia trebuie evitate;
- Evitarea utilizării culorii ca frontiere semantice între diferite părți ale paginii web, cu excepția utilizării unor accesorii suplimentare pentru a defini aceste hotare;
- Site-ul trebuie planificat astfel încât textul prezentat, pe cont propriu fără utilizarea imaginilor sau a altor elemente vizuale, să exprime valoarea și importanța conținutului site-ului;
- Site-ul nu ar trebui să se bazeze pe tehnologii proprietare, nici prin utilizarea de plugin-uri;
- Compatibilitatea site-ului cu diferite browser-e;
- Disponibilitatea site-ului pe diferite aplicații mobile, oportunitate integrată în etapele de proiectare și dezvoltare;
- Site-ul trebuie să asigure accesul și celor cu conexiune la internet „lent”.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Site-ul corespunde liniilor directoare W3C WAI		+	
Conformitatea o fost planificată inițial doar pentru optimizarea conținutului textual		+	
Elementele de animație și multimedia sînt utilizate doar la necesitate	+		
Tehnologii proprietare sau plugin-uri nu sînt utilizate		+	
Compatibilitate cu multiplele platforme ale browser-elor	+		
Conexiunea lentă a internetului nu este un obstacol pentru utilizarea site-ului			

Îndeplinit 3 din 6 caracteristici de evaluare = 50%

Coresponderea paginii BŞ USARB acestui principiu este de 50%. Da pagina poate fi accesată cu diferite browser-e, da utilizăm elemente interactive după necesitate, da conținutul nu-și va pierde importanța fără imagini. Dar totuși avem de lucru la acest compartiment pentru a aduce site-ul în conformitate cu standardele WAI.

5. Site-ul trebuie să fie **centrat pe utilizatori**, luînd în considerare nevoile acestora, asigurînd relevanța și simplitatea în utilizare.

Elementele: consultare, implicare, contribuție, feedback

Acest principiu este axat pe necesitățile și cerințele utilizatorului final. Pagina web, în esența sa, este un mijloc, o facilitate prin faptul că oferă informații și servicii utilizatorului. Interacțiunea utilizatorului cu site-ul conține următoarele aspecte importante:

- Relevanța conținutului – utilizatorul va găsi informația necesară;
- Interfață simplă – modul de prezentare a conținutului și serviciilor nu prezintă dificultăți;
- Navigare – simplitatea de găsire a informației necesare;
- Contribuție – participarea utilizatorului la proiectarea și dezvoltarea site-ului;
- Implicare – posibilitatea utilizatorului de a-și expune propriul conținut.

Criterii:

- Un focus grup, reprezentanți ai publicului țintă, ar trebui să fie implicați în procesul de proiectare, astfel încît rezultatul final să satisfacă nevoile utilizatorilor reali;
- Pagina web prototip, elemente de interfață și conținutul ar trebui testate de către utilizatori. Sugestiile și feedback-ul necesită colectare și analiză;
- Feedback-ul trebuie să fie documentat oficial;
- Feedback-ul trebuie inclus la etapele de proiectare și implementare;
- În cazul în care site-ul este live, ar trebui să existe facilități on-line ce vor permite utilizatorilor să comenteze și se oferă feedback-ul;
- Feedback-ul ar trebui să fie „temei” pentru următoarele reconstrucții și "facelift-uri";
- Site-ul poate include facilități pentru a permite utilizatorilor să contribuie la conținut (recomandabil).

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Utilizatorii sînt implicați în identificarea caracteristicilor principale și în elaborarea paginii		+	
Utilizatorii au testat elemente site-ului prototip		+	
Sugestii și feedback-ul cu utilizatori au fost analizate și studiate	+		

Feedback-ul cu utilizatorii a fost documentat în mod oficial	+		
Feedback-ul a fost inclus în procesul de proiectare și implementare a site-ului		+	
Există posibilități on-line pentru a permite utilizatorilor să comenteze și să ofere feedback	+		
Feedback-ul a influențat modificările și modernizările ulterioare a site-ului	+		
Site-ul conține mijloace ce permit implicarea utilizatorului în dezvoltarea conținutului		+	

Îndeplinit 4 din 8 caracteristici de evaluare = 50%

Importanța acestui principiu este vădită prin faptul că include criteriile integrate în principiile: transparență, eficiență, întreținere și accesibilitate. 50% acumulate la acest capitol, este un indicator înalt. Conținutul și elementele site-ului au fost create prin anticiparea necesităților și așteptărilor utilizatorilor, iar dezvoltarea paginii prin implicarea utilizatorilor este un proces continuu.

6. Site-ul trebuie să fie **receptiv**, permițând utilizatorilor să contacteze site-ul și să primească un răspuns adecvat. Dacă este cazul, să încurajeze întrebările, schimbul de informații și discuții cu și între utilizatori.

Elementele: interacțiune cu utilizatorii, forum deschis, politică de reactivitate.

Receptivitate este posibilitatea site-ului și a proprietarului acestuia de a răspunde la întrebările și sugestiile utilizatorilor. În mod ideal, acest lucru este organizat ca un forum deschis pentru discuții, ce va permite utilizatorului de a lua parte la discuții, să obțină informații din răspunsurile primite de la diferiți utilizatori etc.

Interacțiunea cu utilizatorii prin forumuri sau alte mijloace on-line trebuie să fie în responsabilitatea unei persoane, dar cu implicarea specialiștilor ce vor acorda ajutor la formularea răspunsurilor. Moderarea serviciului trebuie să includă proceduri de analiză și radierea informațiilor. Se recomandă să se adopte o politică de reactivitate ce va stabili nivelul de servicii feedback și timpul limită pentru răspuns.

Criterii:

- Existența unui instrument ce permite utilizatorilor să adreseze întrebări;
- Determinarea unei persoane ce va primi și răspunde la întrebări;
- Formarea și instruirea persoanei responsabile de feedback;
- Acces persoanei responsabile de feedback la experți din domeniu;
- Instruirea specialiștilor și determinarea responsabilităților și atribuțiilor față de asistența oferită;
- Politica oficială care va determina viteza de răspuns poate fi formulată, adaptată și plasată pe site.
- Este posibil (recomandabil) crearea unui forum sau secțiuni de discuții pentru întrebări, răspunsuri, schimb de opinii, idei și sugestii;
- Existența principiilor de moderare și aprobare a informațiilor, excluzând posibilitatea de a utiliza site-ul ca instrument de transfer de date cu conținut inacceptabil sau inadecvat;
- Administratorul își va exercita funcțiile în aceleași condiții ca și personalul moderator.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Existența instrumentelor pentru a adresa întrebări			
Determinarea angajatului care gestionează întrebările	+		
Responsabilul de feedback are o formare și instruire adecvată	+		

Personalul responsabil de feedback are acces la specialiști din diferite domenii	+		
Responsabil de feedback este instruit în oferirea asistenței necesare			
Politica serviciilor de feedback este adoptată	+		
Creat un forum deschis pentru utilizatori			
Stabilit un responsabil de forum			
Responsabilul de forum este instruit			
Procesul de moderare este funcțional		+	
Responsabil de forum are acces la specialiști din diferite domenii		+	

Îndeplinit 6 din 11 caracteristici de evaluare = 55%

Receptivitate posedă un nivel mai extins de atribuții decât centrarea pe utilizator, deoarece include conceptul de implicarea utilizatorilor în crearea conținutului, nu doar un simplu consum de informații. La acest principiu s-a acumulat 55% prin faptul că pagina conține formele: *Întrebă bibliotecarul; Chestionar; Opinii, Sugestii, Gânduri* din meniul *Feedback*. Prezența Bibliotecii Științifice în rețelele de socializare precum *Blogger, Facebook, Twitter* poate fi privită ca o alternativă a unui forum de discuții.

7. Site-ul trebuie să conștientizeze importanța **multilingvistului**, prin furnizarea unui nivel minim de acces în mai mult de o limbă.

Elementele: pagina de start în mai multe limbi, conținut multilingv, politica multilingvistului, simplitatea trecerii de la o limbă la altă.

Criteria:

- Unele elemente ale conținutului ar trebui să fie disponibile în mai multe limbi;
- Site-ul poate menține o limbă internațională;
- Site-ul poate să mențină limbile minorităților naționale (caracteristică de caz);
- Identitatea site-ului și informațiile de profil ar trebui să fie disponibile în cât mai multe limbi posibile;
- Funcționalitățile de bază a site-ului (de căutare, de navigare) ar trebui să fie disponibile în mai multe limbi;
- În mod ideal, conținut static (imaginile și descrierile, și alte tipuri de conținut) ar trebui să fie, de asemenea, disponibile în mai multe limbi;
- Comutarea între limbi ar trebui să fie simplă;
- Structura și aspectul site-ului nu ar trebui să varieze în dependență de limbă. Designul site-ului și limba interfeței de utilizare ar trebui să fie logic separate;
- Multilingvistul ar trebui să fie bazat pe o politică oficială de multilingvist;
- Elemente site-ului ar trebui să fie analizate din aspectul politicii de multilingvist;
- Ar trebui luate măsuri în cazul în care elementele nu corespund politicii multilingvistului în măsura corespunzătoare.

Conform principiului de accesibilitate accesul trebuie să fie universal. Un site de calitate oferă cel puțin un minimum de bază pentru cei care nu vorbesc „limba maternă” a site-ului. În mod ideal, site-ul va oferi servicii în toate limbile statelor membre ale UE (în cazul nostru a minorităților naționale și a unei limbi internaționale). Dacă aceasta este inoportun trebuie să tindem către maximum de conținut posibil (cele mai utilizate) de limbi. Chiar și un web site parțial multilingv este preferabil celui monolingv. Nivelul minim include titlul paginii și declarația misiunii prezentate cel puțin în două limbi oficiale (sau/și o limbă internațională). Principiul multilingvistului trebuie planificat la

etapa inițială de proiectare.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Unele elemente ale conținutului sînt disponibile mai mult decît într-o limbă		+	
Unele elemente ale conținutului sînt prezentate într-o limbă internațională		+	
Unele elemente sînt prezentate în limbile minorităților naționale (caracteristică de caz)		+	
Informațiile generale și interfața disponibile în mai multe limbi		+	
Funcțiile de bază (navigare, căutare) sînt disponibile în mai multe limbi		+	
Conținut static disponibil în mai multe limbi		+	
Comutarea de la o limbă la altă este simplă			
Structura site-ului și interfața nu sînt dependente de limbă		+	
Existența politicii de multilingvism		+	
Site-ul este analizat din perspective multilingvistului		+	

Îndeplinit 0 din 10 caracteristici de evaluare = 0%

Barieră lingvistică poate fi un impediment pentru accesarea paginei web. Conștientizăm acest fapt dar implementarea principiului multilingvistului nu era posibil de realizat asupra unei pagini statice, cum este la moment web-ul Bibliotecii Științifice. Sîntem în proces de realizare a unei noi versiuni a paginii web (cu conținut dinamic) pe baza unui CMS (Content Management System) ce ne va permite de a aduce noi vizite pe site.

8. Principiul de **interoperabilitate** în cadrul unor rețele, asigură utilizatorilor ușurința de localizare a conținutului, sau oferă servicii care corespund nevoilor acestora.

Elementele: meta-date, tehnologii de web-site, conținut dezvăluit, detectabilitate, căutări distribuite. Interoperabilitatea presupune:

- coerență de abordare la crearea, gestionarea și livrarea resurselor, prin utilizarea eficientă a standardelor, normelor și orientărilor;
- a face conținutul disponibil pentru o gamă largă de servicii, prin utilizarea protocoalelor de internet și API-uri (*Application Programming Interfaces*).

Baza acestui principiu este standardizarea. Dacă pagina web a fost realizată prin utilizarea metodelor, tehnologiilor, modelelor de date și interfețelor standarde atunci interacțiunea și interoperabilitatea acesteia cu sistemele informaționale va fi mult mai ridicată. Interoperabilitatea reprezintă capacitatea sistemelor de a colabora și efectua schimburi de date, soluția tehnică care facilitează schimbul de informații și date.

Pentru unele aplicații este important utilizarea modelelor de date și seturilor de elemente identice pentru concepte semantice similare – metadatele. Metadata este instrumentul, prin care utilizatorii, fie ei oameni sau programe, regăsesc o sursă (structurată pe nivele) fără a-i cunoaște caracteristicile. Pentru a colecta metadata ale înregistrărilor din arhive astfel ca serviciile de colectare să poată agrega metadata din mai multe arhive este utilizat *Protocolul Open Archive Initiative pentru Recoltarea Metadelor* (OAI Protocol for Metadata Harvesting). OAI-PMH este modalitatea de a aduce vizibilitate conținutului. O implementare a OAI-PMH implică reprezentări de metadata respectînd standardul *Dublin Core*, dar și altele prezentări pot fi înglobate.

Căutarea distribuită necesită utilizarea protocoalelor de căutare/regăsire pe Web (SRW/SRU), care se bazează pe semantica Z39.50 - protocol de rețea, care permite căutarea în baze de date

eterogene și extragere a datelor. Z39.50 este cel mai adesea utilizat pentru regăsirea înregistrărilor bibliografice, deși există, de asemenea, unele implementări non-bibliografice.

Criterii:

- Studierea standardelor și celor mai bune practici precedă procesul de elaborare;
- Site-ul trebuie proiectat în conformitate cu standardele relevante;
- Modelele de metadata necesită conformitate cu standardele internaționale (*Dublin Core* și/sau *DC Culture*)
- Utilizarea doar tehnologiilor (de codare) standarde de XHTML, HTML și XML. JavaScript este acceptabil, dar nu recomandat oficial. Extensii proprietare sînt indezirabile;
- Conținut dezvoltat prin tehnologii standarde cum ar fi protocolul OAI PMH (*Open Archives Initiative de culegere (harvest) a metadatelor*);
- Căutarea distribuită în site poate fi realizată prin Metatag-uri la nivel de pagină, harta site-ului și/sau prin instrumentul de căutare a site-ului;
- Căutarea distribuită în cataloage și baze de date poate fi realizată prin utilizarea de Z39.50 sau SRW/SRU protocoale
- Este necesară realizarea unui profil de metadata la nivel de site. Acesta poate utiliza modelul RSLP de metadata. Utilizarea de RSLP și/sau DC în Metatag-uri pentru pagina de start a site-ului (sau altele) trebuie considerate;
- Interfețele externe clar documentate.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Studierea standardelor și practicilor internaționale a precedat procesului de elaborare	+		
Design-ul site-ului este elaborat pe baza standardelor corespunzătoare	+		
Metadatale corespund formatului <i>Dublin Core</i> sau <i>DC.Culture</i>	+		
„Extensii” HTML proprii nu sînt utilizate	+		
Conținut dezvoltat prin utilizarea protocolului OAI	+		
Căutarea distribuită în baze de date și catalog cu aplicarea protocolului Z39.50 sau SRW / SRU	+		
Căutarea distribuită în site este posibilă		+	
Căutarea distribuită în site realizabilă prin Metatag-uri		+	
Căutarea distribuită în site prin instrumentul de căutare a site-ului		+	
Profil Discoverability (de detectabilitate) este elaborat			
Profilul Discoverability utilizează standarde în vigoare, ca de exemplu RSLP		+	
Toate interfețele externe sînt documentate		+	

Îndeplinit 6 din 12 caracteristici de evaluare = 50%

Conform criteriilor de evaluare, realizarea principiului de interoperabilitatea de către pagina web a Bibliotecii este la nivel de 50%. Utilizarea standardelor internaționale în domeniu a fost planificată încă la etapa elaborării paginii web. Pe parcursul optimizării și dezvoltării site-ului, conformitatea tehnologică cu aceste standarde a evaluat la fel. Unele aspecte ale acestui principiu – cum ar fi căutarea distribuită - nu puteau fi realizate tehnic. Utilizarea tehnicilor de management al

informației, cum ar fi SMC (*Sistem de Management al Conținutului*), vor permite realizarea acestor elemente în curînd. (Acest document oferă doar cele mai sumare informații cu privire la standardele de interoperabilitate. Alte resurse, cum ar fi *MinervaTechnical Guidelines*, trebuie de asemenea consultate).

9. Site-ul trebuie **administrat** astfel încît să respecte legi, cum ar fi drepturile de proprietate intelectuală și a dreptului la viață privată, să stabilească în mod ferm termenii și condițiile în care site-ul și conținutul său pot fi utilizate.

Elementele: drepturile proprietarului de informație, drepturile proprietarului site-ului, protecția proprietarului site-ului împotriva litigiilor, confidențialitatea utilizatorului final.

Acest principiu este axat pe aspectele etice și legale ale site-ului. Este important ca identitatea de conținut să fie recunoscută; ca drepturile de proprietate intelectuală și dreptul la viață privată să fie protejate și ca integritatea și autenticitatea resurselor să poată fi determinată. După identificarea drepturilor de proprietate și negocierea licențelor, un web site trebuie să se asigure că aceste drepturi, precum și drepturile altor părți, sînt protejate, prin luarea unor măsuri care să prevină utilizarea neautorizată a materialelor (prin marcarea (watermarking) și amprentare (fingerprinting)).

În cazul rețelelor, fiecare tranzacție care implică proprietatea intelectuală, este, prin natura sa, o tranzacție de drepturi. Conținutul acestor depinde de „metadatele despre drepturi” - date care identifică în mod clar și sigur proprietatea intelectuală în sine, drepturile specifice care sînt acordate (de exemplu, pentru citire, pentru imprimare, copiere, modificare) precum și cine sînt utilizatorii sau potențialii utilizatori. Pentru a încuraja distribuirea și a permite reutilizarea unui material în condițiile alese de deținătorul de drepturi, și care permite de obicei, reutilizarea în context educațional sau în context non-profit se folosesc licențele *Creative Commons*. Licențe ce permit titularilor de drepturi de autor să ofere publicului o parte din drepturile pe care le au și să-și păstreze cealaltă parte, printr-o multitudine de mecanisme.

Criterii:

- Conținutul site-ului trebuie protejat împotriva unei reproduceri sau exploatări neautorizate;
- DPI ale proprietarului site-ului, care interpretează site-ul ca o nouă bază de date și necesită a fi protejate;
- Relația dintre proprietar de conținut și proprietarul site-ului trebuie bazată pe un temei juridic;
- Confidențialitatea utilizatorului final trebuie protejată.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Utilizatorul final trebuie să se conforme codului de conduită sau condițiilor de acces (de exemplu: prin bifarea unei căsuțe)		+	
Calitatea conținutului (de exemplu: rezoluția imaginilor) este restrictizat	+		
Conținutul este marcat cu filigrane digitale	+		
Conținutul este vizibil marcat			
Condițiile de utilizare a site-ului protejează dreptul de proprietate intelectuală a proprietarului asupra bazei de date în întregime	+		
Existența unui acord cu caracter juridic obligatoriu între proprietarii de conținut și proprietarul site-ului, care reglementează utilizarea conținutului		+	
Politica de confidențialitate este disponibilă pentru utilizatorii finali		+	
Instrumente spyware și parole nu sînt utilizate	+		

<p>Analiza necesității de aplicare a licenței Creative Commons (această caracteristică nu este inclusă în <i>Commentary and exploration of the ten quality principles</i>, fiind publicată în 2004, pe când varianta internațională a acestei licențe a fost adaptată în 2006. Varianta rusă - <i>Принципы качества веб-сайтов по культуре. Руководство</i>, publicată în 2006 conține această caracteristică)</p>		+	
Îndeplinit 6 din 9 caracteristici de evaluare = 55,5%			

Administrarea paginii bazată pe drepturile de proprietate intelectuală va permite evitarea litigiilor și conflictelor juridice. Calitatea pagini BŞ USARB la acest principiu este de 55%. Accesul la pagină este necondiționat și nu utilizăm date ale utilizatorilor cu caracter personal - caracteristicile ce sînt bazate pe aceste elemente nu sînt aplicabile pentru noi. Ce necesită un studiu și posibilitatea de aplicare este licența Creative Commons.

10. Al zecelea principiu constă în adoptarea strategiilor și standardelor pentru a **prezerva** pe termen lung site-ul și conținutul acestuia.

Elementele: standarde pentru metadata, formate de fișiere, tehnologii de prezentare (web site), medii de stocare.

Obiectivul principal al acestui principiu este conservarea și (sau) arhivarea colecțiilor de date și procedeele de realizare. Factorul de risc pentru toți furnizorii de conținut este dezvoltarea rapidă a tehnologiilor și absolența lor. Drept consecință site-urile create astăzi sînt susceptibile a fi inaccesibile în viitor. Iată de ce strategiile și standardele prezervării site-ului și a conținutului sînt problemele de maximă importanță. Baza acestor strategii este evaluarea gradului de primare a suportului fizic, a tehnologiilor informatice asociate și a standardelor utilizate. Prezervarea pe termen are multiple tangențe cu principiul interoperabilității prin utilizare de standarde a tehnologiilor aplicate, ce va permite compatibilitatea cu tehnicile viitorului.

Ca metode de realizare a arhivării sînt propuse: migrarea datelor - incluzînd sau nu și migrarea formatelor; emulația mediilor informatice și asigurarea redundanței conținutului prin soluțiile de back-up.

Arhivarea unui site presupune selectarea și prezervarea, conservarea aceluși conținut care nu mai este de actualitate, dar care este important pe termen mediu și lung și care, prin urmare, nu poate fi eliminat. Backup nu înseamnă arhivarea site-ului chiar dacă arhivarea poate implica backup. Backup-ul presupune realizarea de copii identice de siguranță pe servere diferite sau chiar în locații diferite, ca o modalitate de gestionarea a riscurilor de eventuale catastrofe, atacuri informatice sau imposibilitate de acces de pe serverul principal - este primul pas pentru a preveni pierderea datelor.

Criterii:

- Existența unei politici de prezervare pe termen lung;
- Existența unei politici de prezervare pe termen scurt ce include: serviciul de backup, planul *Disaster Recovery* (un set de activități și procese necesare la restaurarea datelor în cazurile în care acestea au fost afectate parțial sau total de anumite evenimente neprevăzute, serviciul de *Remote backup*, medii de stocare durabili;
- Existența unei politici de prezervare pe termen mediu ce include: înlocuirea suportului perimat, migrarea datelor pe un suport răspîndit, migrarea sau emulația formatelor de date și tehnologiilor de prezentare pe măsura aparițiilor tehnologiilor noi;
- Site-ul utilizează fișiere de format standard;
- Site-ul utilizează tehnologii standard de prezentare;
- Evitarea utilizării tehnologii proprietare, plugin-uri etc.

Caracteristici de evaluare	da	nu	n/d
Existenta unei politici de prezervare pe termen lung			
Existenta unei strategii de prezervare pe termen scurt	+		
Backup-ul regulat al site-ului	+		
Backup-ul realizat în regim off-site	+		
Existența unui plan Disaster Recovery	+		
Planul Disaster Recovery a fost testat		+	
Periodic backup-ul este transferat pe medii mai durabile		+	
Existenta unei strategii de prezervare pe termen mediu	+		
Migrarea pe noi media a fost considerată	+		
Migrarea pe noi media planificată sau în curs de realizare		+	
Reînnoirea suporturilor planificată sau în curs de realizare	+		
Migrarea sau emulația formatelor de date și tehnologiilor de prezentare planificată sau în curs de realizare	+		
Conținutul site-ului utilizează formate standard de fișiere	+		
Site-ul utilizează tehnologii standard de prezentare a datelor	+		
Site-ul evită utilizarea tehnologii proprietare și plugin-uri		+	

Îndeplinit 11 din 15 caracteristici de evaluare = 73,3%

Principiul prezervării paginii web a Bibliotecii Științifice este realizat în proporție de 73%. Implementăm cu succes majoritatea criteriilor conform grilei de evaluare: realizăm backup regulat, arhivăm conținutul, utilizăm tehnologii standarde. Aplicarea, însă, a unor criterii tehnologice este imposibilă fără investiții financiare. La fel atestăm lacune la nivel de politici și strategii de prezervare, documente ce necesită un studiu în prealabil a standardelor și elaborărilor în acest domeniu.

Concluzii:

Principii de calitate: *transparență, eficiență, întreținere, accesibilitate, centrare pe utilizator, receptivitate, multilingvism, interoperabilitate, administrare, prezervare.*

Ciclul de viață a unui site web:

- I. Planificare
- II. Organizare
- III. Selectarea conținutului
- IV. Digitizarea
- V. Depozitare - conservare
- VI. Recepționarea metadatelor
- VII. Implementare web site
- VIII. Publicarea pe Web
- IX. Mentenanță

La diferite etape de dezvoltare a unui site aplicarea celor 10 principii și importanța acestora au diferite nivele de prioritate.

Conform materialului prezentat unele principii necesită aplicarea și au o prioritate înaltă încă la etapele de *planificare* și *organizare* precum – accesibilitate, multilingvism, interoperabilitate și transparență, eficiență, centrare pe utilizator. Principiile eficiență, receptivitate, administrare și prezervare susțin nivelul înalt de prioritate la etapele de *selectare a conținutului* și *digitizare*. La etapele de *depozitare - conservare* și *recepționare a metadatelor* cele mai importante principii sînt prezervare și interoperabilitate. *Implementarea și publicarea pe web* a site-ului necesită o evaluare mai intensă după principiile – transparență, eficiență, accesibilitate, centrare pe utilizator, multilingvism, interoperabilitate și întreținere, receptivitate. Menținerea serviciului electronic trebuie privită sub aspect de eficiență, întreținere și receptivitate.

Evaluarea paginii web BŞ USARB, utilizînd cele zece principii de calitate, a demonstrat că eforturile depuse spre dezvoltarea serviciului au fost la nivel. Conform punctajului acumulat prin aplicarea grilei de evaluare sîntem la nivel înalt la principiile eficiență și întreținere. La principiile transparență, prezervare, centrare pe utilizator, receptivitate și administrare acumulăm un punctaj sub minimum necesar. Unele aspectele nerealizate țin doar de documentare, ce ne permite să afirmăm – „suntem bine și aici?”. Accesibilitate, multilingvism și interoperabilitate – iată principiile la care mai avem de lucrat și sperăm să le aducem la nivelul necesar în nouă versiune a serviciului electronic oferit.

Examinarea calității a conturat acele aspectele tehnologice și de standardizare care trebuie perfectate. E necesar de a elabora un set de documente – strategii și politici – ce vor asigura elaborarea și implementarea unor pași de dezvoltare a site-ului.

În final susținem că nu este suficient doar să se realizeze o pagină web. Pentru ca aceasta să atingă nivelul corespunzător al calității și un potențial maxim de eficiență, ce va crește vizibilitatea Bibliotecii, este necesar să corespundă criteriilor de calitate. *Trebuie s-o dezvoltăm continuu, în pas cu evoluțiile IT. Mai avem încă multe de făcut, inclusiv transferul paginii pe un nou sistem de management al conținutului, construirea unei versiuni pentru dispozitivele mobile.*

„Împrejurările ne-au constrîns să ne asumăm promovarea în mediul online. Din păcate nu există în sensul acesta o strategie la nivel național: fiecare bibliotecă își stabilește direcțiile de dezvoltare în corespundere cu viziunea și politica fondatorului.

Site-ul este, într-adevăr, foarte important pentru condiția Bibliotecii, este un mijloc extraordinar de comunicare cu utilizatorii, de implementare a politicilor și obiectivelor Bibliotecii, de furnizare a serviciilor. Instrumentul acesta ne face deopotrivă cunoscuți și necesari în marele concert informațional de pe mapamond.

Sîntem siguri că locul USARB în clasamentul realizat Ranking Web of World University este determinat și de pagina BŞ USARB”, menționează Elena Harconița, directorul Bibliotecii, într-un interviu acordat revistei USARB *Sintagmele*, febr. 2015.

Referințe bibliografice:

1. Commentary and exploration of the ten quality principles published by the MINERVA project and agreed at the 5th NRG meeting in Parma - Draft version 11 [on-line] [cit 12 octombrie 2015] Disponibil: <http://www.minervaeurope.org/publications/qualitycommentary/qualitycommentary040622draft.pdf>
2. DUCHEMIN, Pierre-Yves. *Arta informatizării unei biblioteci: Ghid practic*. Timișoara: Ed. Amarcord, 1998. 414 p. ISBN: 973-9244-53-X
3. *Handbook of Research on Web Information Systems Quality* [on-line] [cit 12 octombrie 2015] Disponibil: https://books.google.md/books?id=Zmypy5-miawC&pg=PT201&lpg=P-T201&dq=http://www.w3.org/WAI/&source=bl&ots=mCd_jrjT6d&sig=q0sH9IoucdQToC-Cbyg_DR32DDk&hl=ru&sa=X&ei=1HHgVIirJoffywPM9oL4Bw&ved=0CDgQ6AEwBDg-K#v=onepage&q=http%3A%2F%2Fwww.w3.org%2FWAI%2F&f=false

MARKETING INOVAȚIONAL

MARKETING INNOVATION

Silvia CIOBANU,
șef, Centru Marketing. Activitate editorială,
silvia_ciobanu@mail.ru
Antonina ANTONOVA,
bibliotecar, Centru Marketing. Activitate editorială,
antonova.antonina29@gmail.com

***Abstract:** Marketing innovation is of particular importance to the library to meet user needs , developing products and qualitative services . Innovation and creativity are closely linked together. In the library innovative marketing is necessary to launch collections and services.*

***Keywords:** marketing innovation, innovation, service, web 3.0 library*

Inovarea este dezvoltarea și livrarea unor produse sau servicii care oferă beneficii percepute de utilizatori ca fiind noi sau superioare. Oportunitățile pentru inovare sînt generate de schimbările de mediu care determină noi nevoi ale consumatorilor sau oferă soluții mai bune pentru nevoi existente.

Inovația este indisolubil legată de creativitate, procese care se intercondiționează, deoarece găsirea soluției la problemele ce apar într-un proces de inovare necesită creativitate.

Scopul inovației - schimbări pozitive în activitatea Bibliotecii.

Obiectivul principal - menținerea echilibrului între procesul de inovare și, bineînțeles, consolidarea competitivității, schimbări pozitive în activitate și promovare, perfecționarea tehnologiilor.

Inovațiile includ cantitatea de timp și efortul pentru studiul ideii, plus timp și efort pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a acestei idei.

Inovarea începe cu idei creative, persoane creative și echipe competente.

Biblioteca trebuie să fie un mediu mai confortabil, mai operațional, cu interior adorabil. Marketingul inovațional schimbă rolul și scopul bibliotecii moderne, spațiu de libertate intelectuală, de creativitate și inventivitate.

Inovația în bibliotecă nu vine din „nimic”. Ea apare din tradiții, din aspectele fundamentale ale Bibliotecii sau organizatorice și tehnologice ale activității ei. Nu este rezonabil de a alerga înainte fără să ne uităm înapoi.

De exemplu, o metodă obișnuită - expoziția. Expozițiile se organizează în Biblioteca bălțeană chiar de la fondare. Pe parcursul anilor s-au schimbat metodele și tehnicile de promovare a colecțiilor, dar dacă bibliotecarul nu este un profesionist și ignoră unele elemente tradiționale expoziția nu va avea succes. La fel și tehnologiile informaționale moderne se bazează pe tradiții. Doar inovarea serviciilor tradiționale au adus la virtualizare prin modernizare.

Rădăcinile sociale constituie un impact pentru inovare. Ne adresăm la sursele originale pentru a evidenția cele mai valoroase și a analiza greșelile. Trecutul este un fel de sprijin psihologic, de compensare morală.

În goana inovării serviciilor în bibliotecă, mulți teoreticieni și practicieni resping tradițiile, care caracterizează unicitatea fiecărei bibliotecii. Folosind toate forțele la informatizarea serviciilor, se uită că automatizarea nu este un scop, ci un mijloc de a îmbunătăți calitatea serviciilor de bibliotecă. Bibliotecarii sînt marketeri, dar nu pentru a cultiva spiritul pieții. Inovînd noi nu vindem, noi cultivăm, inspirăm, învățăm utilizatorul.

O zicală populară spune: „Nu totul se vinde, nu totul se cumpără”.

Codul deontologic al bibliotecarului ne sprijină în menținerea serviciilor gratuite de bibliotecă, a tradițiilor educaționale. Inovarea este o oportunitate nu un țel. Este efectivă numai atunci cînd

modernizarea (spațiile bine amenajate, accesul deschis la colecții, accesibilitatea la sursele de informare, noile tehnologii) nu se ciocnește cu apatia bibliotecarului sau nepăsarea celor care sprijină Biblioteca.

Caracteristicile inovării

De îndată ce profesia de bibliotecar este inerentă locului de activitate, posedă un stoc de inerție, atunci cea mai optimă actualizare a bibliotecii este modernizarea treptată. Într-un caz, elementele simple sînt înlocuite cu mai sofisticate, în alt caz - dimpotrivă, simplifică procesele tehnologice.

1. Schimbările se fac calitativ și corespunzător conținutului, formei, necesităților.
2. O altă formă de inovare este interpretarea - conținut nou, obiective noi, dar legate de structurile deja stabilite.
3. O altă versiune de dezvoltare a inovațiilor – împrumut de forme de activitate. Astfel au apărut saloanele literare și muzicale, expoziții de arte plastice, cluburi, centre, săli specializate, mediateca. Aceasta nu este o imitație mecanică, ci un act creator, extrapolar, permițînd de a folosi experiența deja dovedită.

În ultimii ani, există o tendință de împrumut de conținut și formă fără a lua în considerație contextul socio-cultural în care bibliotecile există dar care nu corespund mediului, un fel de eclecticism.

Este o oportunitate să cunoști cele mai interesante realizări ale colegilor străini și să le poți aplica, dar productiv.

Potrivit filosofului V. Plehanov, *toate inovațiile culturale sînt bune numai în cazul în care sînt adecvate arhetipului cultural. Aceasta este legea universală a dezvoltării culturii.*

După criteriul calității, schimbările inovaționale se împart după *conținut* - organizatorice și manageriale.

O inovație semnificativă este o schimbare care completează forma tradițională cu noi servicii de bibliotecă, forme de activitate.

Autenticitatea inovării constă în impactul pozitiv asupra calității serviciului, cînd utilizatorul este satisfăcut în legătură cu activitatea bibliotecii.

De ce anume avem nevoie de un marketing inovațional în bibliotecă?

- vine în întâmpinarea unor necesități reale ale utilizatorilor;
- satisface nevoile publicului cu eficiență maximală;
- indică lansare/ creștere/ maturitate;
- va putea face față afluxului de cereri ca urmare a promovării;
- pune în valoare colecțiile și toate oportunitățile Bibliotecii;
- relațiile bilaterale între oferte și cererile utilizatorilor.

De ce trebuie să promovăm inovațiile în bibliotecă?

- pentru a câștiga încredere;
- a coopera eficient;
- a impune respect utilizatorilor bibliotecii;
- a lansa colecțiile și serviciile oferite de către bibliotecă.

Politica promoțională, numită și politica de comunicare, cuprinde un complex de activități care au ca scop informarea publicului-țintă despre serviciile și produsele oferite. *Promotion-mix* (activitățile promoționale) urmărește sensibilizarea publicului în vederea unei noi oferte, edificarea încrederii, dar și construirea identității anumitor servicii. Cu alte cuvinte urmărește menținerea și păstrarea credibilității dobîndite cu scopul de a influența comportamentul de *consum* a ofertelor.

Instrumentele promoționale sînt: poster, pliant, baner, flyer, prezentări în Power Point, TV clipuri, expoziiții tradiționale și on-line etc. **Criterii generale de elaborare:** Limbaj accesibil, design memorabil, îmbinare armonioasă a formei și conținutului.

În Biblioteca Științifică USARB, fondată în anul 1945, marketingul a început să prindă contur încă de la începutul activității. Pe parcurs, echipa Bibliotecii s-a îngrijit de *creșterea credibilității față de activitatea Bibliotecii și conștientizării de către utilizatori a importanței resurselor de informare accesibile în bibliotecă*. Totdeauna s-a optat pentru un program de marketing continuu (chiar dacă pînă în 1989 nu a existat noțiunea Marketing în bibliotecă), avînd ca obiective:

- crearea și punerea în aplicare a unei campanii pe termen lung de conștientizare a rolului bibliotecii ca principală sursă de informare a comunității universitare.
- comunicarea nevoii de expansiune și beneficiile ei pentru utilizatori, non-utilizatori, potențiali donatori, folosind la începuturi comunicările verbale, expoziții, informații tapate, gazete de perete, placate, broșuri, întâlniri informale, fiind completate în era informatizării cu TV-clipuri, informații pe pagina web a Bibliotecii și pe rețele de socializare, flyer-e, postere, pliante, banere, calendare, prezentări în PPT, expoziții on-line etc. cu scopul de a maximiza imaginea.

Marketingul inovațional nu are bariere și nici hotare, uneori nici preț. Nu totdeauna avem un buget pentru a face publicitate Bibliotecii. Foarte des inovațiile vin de la sine, folosind materiale obișnuite. Ne este mai ușor acum, datorită tehnologiilor să ne promovăm ofertele, serviciile. Dacă nu dispunem de surse financiare, ne deplasăm în mediul virtual și expunem documentele, informațiile elaborate pe web, bloguri, rețele sociale, TV-hol.

Realizări excelente avem în domeniul marketingului inovațional, mai ales începând cu anul 2000, în era tehnologiilor informaționale, 15 ani de activitate inovațională intensă:

- Crearea primei versiuni a paginii web a Bibliotecii (înainte de crearea paginii Universității). Acum sîntem la elaborarea versiunii a IV-a a web-ului Bibliotecii (se schimbă design-ul, structura, modul de prezentare a informațiilor).

- Crearea mărcii – logo-lui bibliotecii- 2005, redactare – 2014, redactare - 2015.
- Elaborarea foii cu antet a Bibliotecii.
- Elaborarea standurilor informaționale pe parcursul anilor *наглядная агитация*, muzeului bibliotecii *Memorie peste timp – 2005, 2012.*

- Elaborarea materialelor promoționale: ghidurilor Bibliotecii (1995, 2001, 2005, 2010), pliante ale diviziunilor și serviciilor oferite de Bibliotecă (baze de date, colecții, servicii) (2005, 2010, 2015) redactate anual.

- Promovarea serviciilor și ofertelor Bibliotecii prin aplicarea adresei web pe toate publicațiile elaborate de Bibliotecă.

- Elaborarea copertilor documentelor editate de Bibliotecă, care prin aspectul lor fac ne fac cunoscuți pe mapamond.

- Politica de comunicare cu toți utilizatorii și oferirea materialelor promoționale etc.

Societatea este în permanentă schimbare, tehnologiile avansează accelerat, de aceea bibliotecarii noștri se acomodează situației rapid, mereu elaborează sau aplică practici bibliotecare moderne.

Timp de 15 ani Biblioteca Științifică USARB a efectuat trecerea de la biblioteca 1. 0, 2.0 la biblioteca 3.0. Acum intenționează să aplice tehnologii 4.0, ceea ce înseamnă mai mult decît un edificiu cu cărți. Bibliotecarii sînt copleșiți de o nouă filozofie a serviciilor virtuale pentru comunitatea universitară. Biblioteca tradițională cît și virtuală a fost este și va fi un spațiu interactiv, inovativ, de inspirație.

Web 3.0 permite crearea unui conținut și servicii de înaltă calitate, create de persoane talentate - un conținut interesant, util și calitativ.

În Bibliotecă observăm deja interacțiuni directe cu utilizarea Web 3.0, și anume prin crearea Repozitoriului Instituțional ORA USARB (2013), ghidat de persoane competente, unde sînt înregistrate documentele elaborate de către cadrele didactice și bibliotecarii USARB. În scurt timp vom intra în posesia unui nou Soft de Bibliotecă – ALEPF, care va oferi cititorului noi metode de interacțiune cu colecțiile Bibliotecii.

Motivația pentru inovații, de regulă, este o dorință personală a persoanei creative de a prezenta situația altfel, o nouă privire. Cel mai des acest lucru se produce din cauza dorinței de a organiza munca mai eficient, mai atrăgător. Nașterea de idei originale se asociază cu imaginația, intuiția bună, capacitatea de a gândi și a vedea neordinar.

Astfel, inovarea este profesionalismul în tandem cu calitățile personale deosebite, care permite diversificarea tradițiilor.

Pe prim plan se poziționează calitățile personale ale bibliotecarului, creativitatea, nu un visător, care naște idei îndrăznețe, dar un profesional, cu voința de a le aplica, cu energetică puternică, cu alte cuvinte pasionat de ceea ce face.

În an doilea rînd - un mediu favorabil – cu multe alternative pentru alegerea potrivită. Printre elementele care formează un mediu este atitudinea liderului bibliotecii față de actualizare, prin dezvoltare de strategii și mijloace adecvate de stabilire a obiectivelor.

Un alt element al mediului este echipa de încredere, care pe lîngă alte funcții îndeplinește rolul de expert principal în evaluarea ideilor neconvenționale și aptă de a molipsi cu aceste idei echipa bibliotecii. Crearea atmosferei de concurs, de creație.

Într-o echipă inovatoare inspiră nu ordinul, ci individualitatea liderului, care prin inițiativa personală își asumă responsabilitatea pentru schimbare. Dacă mai devreme managerul trebuia să ajungă la toată lumea, astăzi ajunge la cel potrivit, care la rîndul său molipsește pe ceilalți.

Un alt punct important este încurajarea inovației – prin mijloace care mențin în mod constant relația dintre inovație și prestigiu Bibliotecii, folosind diverse metode de promovare.

Fundamentul oricărei inovări în Bibliotecă este munca metodică, care pe bună dreptate este definită ca inovatoare, asociate cu dezvoltarea și creativitatea.

Metodistul este un „medic de familie” și „primul ajutor” în Bibliotecă. El determină ceea ce este adevărat și ce este fals în practica bibliotecară.

Prin urmare, pe lista de competențe a unui metodist sînt necesare cerințe speciale: cultură profesională de înaltă competență, cunoașterea sistemului de analiză științifică, capacitatea de a îndeplini funcțiile de expertiză, capacitatea de a naviga în lumea conceptelor, în oceanul de idei.

Fără aflulxul de idei purcedem la stagnare profesională sau chiar la degradare.

Singura cale de ieșire - integrarea permanentă a comunității bibliotecare.

Marketing de bibliotecă presupune:

- planificare strategică;
- studierea cererii cititor;
- gama de servicii de bibliotecă;
- servicii publicitare în bibliotecă;
- organizarea marketingului în bibliotecă.

De ce este important marketingul inovațional în bibliotecă? Pentru că situația se schimbă rapid. De aici pornesc două direcții ale Marketing-ului:

1. de a promova biblioteca și activitățile sale;
2. promovarea resurselor și servicii specifice.

Marketingul inovațional este capacitatea de a gândi strategic, planifica, pentru a alege grupul țintă pentru a atrage, menține și de a crește numărul de utilizatori, oferindu-le încredere.

O clipă de relaxare:

Cum să atragem cititorul? În marketingul tradițional există deja un trend nou Aromamarketing. Impactul mirosului este al doilea după vedere, după importanță.

Aromamarketing poate fi utilizat și în bibliotecă. *De exemplu:* parfume de popcorn și Coca-Cola – influență cu succes asupra tinerilor, se potrivesc în sălile de lectură. Arome de busuioc, ienupăr, eucalipt, santal și lavanda sînt capabile de doua ori pentru a reduce riscul de erori atunci când folosești calculatorul în mediatică. La împrumuturi - miros de ciocolată și multe altele.

În era cînd globalizarea ne inundă, alături de principii științifice bibliotecarul este obligat să folosească și cele de marketing inovațional care deschide la nou, accesibil, rapid.

Ca exemplu de Marketing inovațional voi folosi *Bijuteriile culturale* din spațiile Bibliotecii Științifice USARB.

Biblioteca Științifică este *Bijuteria intelectuală* a USARB. Cum a spus domnul Gh. Neagu, dr., conf. univ, prorector USARB: „Biblioteca Științifică este Ambasadorul universității bălțene”.

Trecînd peste pragul Bibliotecii, chiar de la intrare cititorul se delectează vizual din comorile culturale expuse în holurile Bibliotecii Științifice. Spațiile expoziționale au devenit spații ale

multiplelor posibilități de informare și învățare, de perfecționare.

Aceste practici le avem în Bibliotecă încă din anul 1986 când au fost deschise ușile noului bloc. Mai mult de 15 ani holul de la etajul 2 a găzduit lucrările elevilor Școlii de pictură din mun. Bălți.

Pe parcursul anilor activitatea expozițională a Bibliotecii se schimbă, asigurând popularizarea diferitor colecții și materiale.

În anul 2002 apar expozițiile-eveniment, cu o ținută științifică deosebită, alături de care s-a trăit momentul divin – dialogul cu cartea: *Eminescu: poet al timpului modern (154 de ani de la naștere)*; *M. Eminescu, 150+5 de ani de la naștere*. La ele se adaugă șirul expozițional inedit cu genericul „Colecții și colecționari bălțeni” - 7 expoziții din colecția bibliofului Iulius Popa, corespondent al săptămânalului „Literatura și Arta”: *Perle din colecția bibliofului Iulius Popa; Carte, Franța, Napoleon și... Moda; Latina, Germana, Rusa... și un pic de Basarabia Țaristă; Carte despre carte. Artă și Frumos; Aducându-vă aminte de franceză, iubiri și alte limbi*.

La aniversarea a 70 de ani de la naștere au fost expuse lucrările artistului plastic bălțean Ștefan Florescu.

Altele: *Alec Russo; Cărți aniversare; Iubim Cartea și Trăim prin Ea - 5 octombrie - Ziua Bibliotecarului; 12 octombrie - Ziua Universității; Democrația și Drepturile Omului - 10 decembrie - Ziua Internațională a Drepturilor Omului; La Renașterea Anului: Colinde și Urături de Anul Nou; Capitele mondiale ale cărții, expoziții dedicate Zilei Europei, Zilelor Facultăților USARB la Bibliotecă*.

Au fost vernisate piese din valoroasa colecție de carte a Bibliotecii, din colecții internaționale (Cartea rară din secolele XVIII-XXI, exemplare din fondul constituit cu susținerea bibliotecilor din România, de la biblioteca județeană „V. A. Urechia”, Galați, documente provenite de la Organizația Națiunilor Unite, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Consiliul Europei, Banca Mondială, Institutul Cultural Român.

Vom remarca colecția particulară de carte religioasă a bibliofului Ioan Nicorici, care peste timp a devenit parte a colecției Bibliotecii Științifice; Expoziția de pictură și grafică a poetului Iulian Filip „*Crucile, cumpenele, merele și Acasele Iuliene*”; Expoziția de gravuri și litografii din colecția Bibliotecii „V. A. Urechia” și din albumul „*Domnitori români*”, editat de Nicolae Iorga la Sibiu în 1930, *Domnitori și principii ai Țărilor Române, Vechi gravuri din sec. XV-XVI, ex-librisuri de epocă*, autor inginer Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri”, Galați; Expoziția itinerantă de documente și picturi *Holocaust. Durerea inimilor noastre*, organizată de Biblioteca Evreiască - Centrul Cultural „I. Mangher”, Centrul de Binefacere «ХЭСЭД ИЕГУДА»; Expoziția „E Romani Glinda”, dedicată comemorării jertfelor-romi ale Holocaustului, Expoziția „*Literatura americană în spațiul basarabean*”, organizată de Uniunea Scriitorilor din R. Moldova, cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americii; Expoziția „*Cross Border Pictures*”, care a inserat fotografiile realizate de finaliștii concursului de fotografie, organizat prin proiectul cu același nume și finanțat prin Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova; „*Adevăr; Compasiune, Toleranță*” – expoziție internațională de artă etc.

Trec anii, se schimbă tehnologiile de promovare a informațiilor. În vogă sînt expozițiile pe suport poster, baner: „*Bulgaria – NATO. Istoria văzută prin obiectivul fotografiilor*” organizată de Ambasada Bulgariei, „Sînt copil al Europei”, Asociația Obștească Centrul de Asistență Socio-Medicală la Domiciliu „CASMED”.

Ținută științifică, literară și istorică deosebită au avut-o expozițiile itinerare pe bannere Galeria „La rond” ale Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău, ghidate de scriitorul Valeriu Matei: „*Memoria ca formă de justiție*”..., „*În mine bate inima lumii*”, „*Alexie Mateevici - Odă limbii române*”, „*Limba Română este Patria Mea*”: Nichita Stănescu - 80 de ani de la naștere, „*Gavriil Bănulescu-Bodoni (1746-1821) - un ierarh ortodox apărător al culturii și limbii române*”, „*Mihail Kogălniceanu și epoca Daciei literare*”, „*Unirea Principatelor Române și reformele domnitorului Alexandru Ioan Cuza*”, „*Lupta cu inerția - Poezii generației '60*,

„*Gavriil Bănulescu-Bodoni (1746-1821) - un ierarh ortodox apărător al culturii și limbii române*”, 8 banere ce prezintă imagini, manuscrise și texte scrise despre viața și opera mitropolitului

~~Cavriile Bănulescu-Bodoni, Mitropolitul, Serviciile Bănulescu-Bodoni s-a înscris, prin dimensiunea faptelor sale culturale, în pleiada marilor cărturari-teologi români. Este unul din cei mai valoroși reprezentanți ai istoriei Basarabiei în secolul al XIX-lea, întemeietorul mai multor instituții cultural-spirituale, care au stimulat și susținut ulterior întreaga dezvoltare istorică a acestei zone.~~

„Mihail Kogălniceanu și epoca Daciei literare”, alcătuită din 22 de bannere, ampla expoziție aduce în atenția publicului o serie de documente de arhivă, documente istorice, facsimile, fotografiile de familie etc., menite să reconstituie atmosfera literară și cea politică a epocii în care a trăit și a activat unul din cei mai importanți promotori ai ideilor pașoptiste, ai Unirii și ai constituirii României moderne: Mihail Kogălniceanu.

„Unirea Principatelor Române și reformele domnitorului Alexandru Ioan Cuza” (19 bannere). Expoziția este dedicată Unirii Principatelor Române și cuprinde etapele realizării Unirii oglindite în imagini, documente diplomatice de epocă, mărturiile ale contemporanilor, precum și aprecieri ale istoricilor români și străini despre Unirea Principatelor Române și despre personalitatea domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

„Lupta cu inerția - Poezii generației '60 (25 de bannere). Expoziția cuprinde o selecție semnificativă din opera poetică a generației din care fac parte poeți de pe ambele maluri ale Prutului, începând cu Nicolae Labiș, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Cezar Baltag, Adrian Păunescu, Gabriela Melinescu, Leonid Dimov, Ioanid Romanescu, Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Victor Teleucă, Liviu Damian, Gheorghe Vodă, Anatol Codru, Pavel Boțu și terminând cu Gheorghe Pituț, Ileana Mălăncioiu, Petre Stoica, Petru Cărare, Constanța Buzea, Grigore Hagiu, Ion Vatamanu ș.a.

Insertiile lirice ale poezilor aparținând generației '60 sînt dublate de ilustrațiile grafice ce poartă semnătura unuia din cei mai mari artiști plastici contemporani, regretatul grafician Marcel Chirnoagă, despre care criticul de artă Pavel Șușară afirma că „...a adus în grafica românească un anumit tip de imaginar sălbatic, o feerie a grotescului” și că „...a avut curajul să sfideze normele, mai mult sau mai puțin valide, ale graficii care merge mai mult pe limbaj decât pe narație retorică.”

Aceste expoziții au împodobit holurile Bibliotecii, atribuindu-le o nuanță de sărbătoare, de noutate. Cele istorice - au îmbogățit bagajul intelectual cu fapte istorice. Cele literare - au oferit posibilitatea de a lectura slovele gândite de poezii români.

O tradiție frumoasă de organizare a expozițiilor itinerare există între USARB, Biblioteca Științifică și Ambasada Republicii Federale Germania în Republica Moldova.

Cititorii au fost invitați la prima expoziție de bannere în incinta Bibliotecii – „20 de ani de la revoluția pașnică și căderii Zidului Berlinului”, Expoziția de carte „Cele mai frumoase cărți ale Germaniei 2012”, „Herta Muller – Cercul drăcesc al cuvintelor”, Expoziția „OAMENI CUVIOȘI ȘI HARNICI...” organizată de Dr. habilitat UTE SCHMIDT, susținută de Universitatea Liberă din Berlin, Asociația germanilor din Basarabia, Stuttgart și Forumul Cultural German pentru Europa de Est, cu participarea Ambasadei Republicii Federale Germania în Republica Moldova. Design-ul și montarea expoziției a fost realizată de prof. Ulrich Baehr.

Expozițiile au provocat un interes deosebit comunității USARB.

Marketingul inovațional este parte a activității Bibliotecii bălțene, în acces deschis și accesibil în interior și în afara spațiilor Bibliotecii, care presupune cooperare, co-creare și complicitate maximă.

Cred că serviciile de calitate în BȘ USARB nu depind de lipsă de finanțe, de salariul mic al bibliotecarului. Un bibliotecar profesionist are dorință combinată cu dragostea pentru profesie.

Referințe bibliografice:

1. HARCONIȚA, Elena. *Rolul inovațional al bibliotecii universitare în mediul educațional modern*. Disponibil: <http://www.slideshare.net/bibliotecastiintifica/rol-inov?related=2>
2. TOPALO, Valentina, CIOBANU, Silvia. *Promovarea cărții și a lecturii prin activitatea expozițională și păstrarea spiritualității Bibliotecii*. Disponibil: <http://ru.calameo.com/read/00113334910ce825abe74>

3. ВЛАСОВА, И. Н. Традиции и инновации в библиотеке. В: *Библиотека*. 1999, № 6, с. 39-44.
4. КАРТАШОВ, Н. С. Инновационные процессы: общее и частное. В: *Библиотека*. 1998, № 3, с. 39-42.
5. КЛЮЕВ, Владимир. Маркетинговая парадигма современных публичных библиотек. В: *Библиотечное дело*. 2015, № 3 (237), с. 14-19.
6. КОМИССАРОВА, Л. Д. Традиционные и инновационные аспекты планирования: размышления методиста. В: *Библиотековедение*. 1998, № 4, с. 35-40.
7. МАТЛИНА, С. Г. Взаимосвязь библиотечных традиций и инноваций. В: *Библиотековедение*. 1993. № 4, с. 18-32.
8. МАТЛИНА, С. Г. Инновационное творчество библиотекарей в контексте социокультурной динамики В: *Библиотековедение*. 1998, № 2, с. 39-53.
9. СОКОЛОВ, Аркадий. Библиотечная маркетинговая дисциплина как библиотечная дисциплина. В: *Библиотечное дело*. 2015, № 3 (237), с. 2-9.
10. <http://www.csuiteinsider.com/marketing-innovation/>
11. <http://onlinereport.ro/ce-este-web-3-0-2/>
12. <http://www.mostwantedblog.org/2013/03/26/web-3-0-revolution-internetului/>
13. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Inova%C8%9Bie>
14. <http://www.bgunb.ru/bgunb/professional/bgb/2002/2/article1.html>
15. http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2015/1/ntb_1_10_2015.pdf
16. <http://www.marketingnews.ru/termin/84/>
17. <http://www.salesagency.ru/innovacionniie-marketing/>
18. http://www.mami.ru/storage/1c383cd30b7c298ab50293adfecb7b18/files/2014_1/in.m..pdf
19. http://sserussia.org/img/news/Strategies_A_Izmailova.pdf
20. <http://www.slideshare.net/shikate/ss-presentation-709313>
21. <http://www.strategy.com.ua/Articles/Content?Id=1458#sthash.01Hgh2fx.dpuf>
22. <http://vmo.rgub.ru/navigator/recommended/modernization.php>

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ȘI MEDIUL ON-LINE

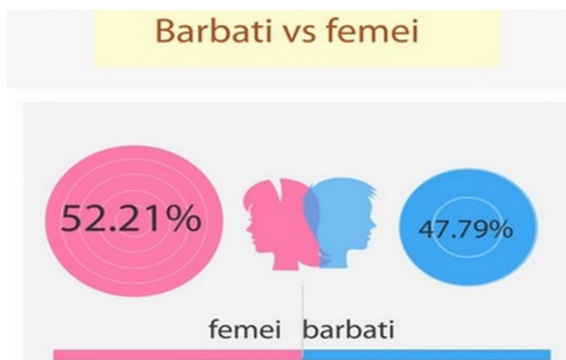
UNIVERSITY LIBRARY AND THE ONLINE ENVIRONMENT

Mihaela STAVER, bibliotecar principal,
serviciul Cercetare. Asistență de Specialitate, Biblioteca Științifică USARB

Abstract: It reflected the evolution and impact of Scientific Library USARB in the online environment: library website, electronic repositories, digital library, blogs, social networks. USARB Scientific Library has opened the profile in 8 social networking, 3 blogs and 5 open library/information platforms. The user can be informed of the activities of the library, becoming her friend in the community on social networks or from Library page: <http://libruniv.usarb.md>

Key-words: internet, website, catalog online, social networks, blogs, digital library, institutional repository.

De ce on-line? Potrivit Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor circa 2,7 miliarde de utilizatori internet sînt la nivel global, 1 748 635 utilizatori internet în toată Moldova (Datele se conțin în raportul BATIM (Biroul de Audit al Tirajelor și Internetului), realizat de Gemius). Cei mai mulți utilizatori au vîrsta cuprinsă între 15 și 20 de ani.

Societatea în care trăim este o societate a informației. În secolul XXI, tehnologiile informaționale au devenit un element indispensabil al vieții cotidiene, internetul, rețelele sociale, blogurile sînt o parte esențială a vieții noastre zi de zi. Tehnologiile de Informare și Comunicare (TIC) reduc distanțele dintre oameni, constituind un spațiu informațional global, un spațiu virtual unde barierele devin inexistente.

Începînd cu anul 2001, Biblioteca USARB a intrat într-o nouă etapă de dezvoltare. A devenit o Bibliotecă cu acces la internet în urma implementării Proiectului "Extinderea accesului la informație", susținut de Fundația SOROS, prin care au intrat în Bibliotecă 4 PC, un server performant și s-a produs conectarea la INTERNET (15 posturi de lucru).

Are loc inversarea valorilor

- Biblioteca tradițională nu înseamnă nimic fără spații
- În Biblioteca on-line spațiile valorează din ce în ce mai puțin
- Anterior utilizatorii trebuiau să vină la Bibliotecă pentru o informație sau serviciu
- Utilizatorii serviciilor electronice au acces la informație de oriunde și oricînd

Biblioteca din trecut

Biblioteca viitorului

Biblioteca în mediul on-line este:

- **Deschisă oricui**
- **Existență oriunde**
- **Acces multiplu la resurse unice**
- **Disponibilitate permanentă**
- **Conținut informațional bogat**

Dezvoltarea tehnologiilor de informare și comunicare a deschis calea Bibliotecii în mediul on-line, care are un rol din ce în ce mai accentuat în modernizarea serviciilor pentru utilizatori. Orice activitate umană se bazează pe transmiterea și utilizarea de informații. Conform Manifestului IFLA despre Internet (2014).

Biblioteca și serviciile de informare fac disponibile pretutindeni bogăția valorilor umanității și diversitatea culturală.

„O bibliotecă trebuie să ofere utilizatorilor săi experiențe neașteptate pentru toate categoriile de servicii furnizate, cu scopul atragerii acestora”

(L. Dediu Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane)

Biblioteca Științifică USARB funcționează pentru utilizatori oferindu-le în măsura posibilității, informația de care aceștia au nevoie în mediul on-line.

Biblioteca   Servicii on-line   Utilizator

FACILITĂȚI ON-LINE:

Site-ul Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md>

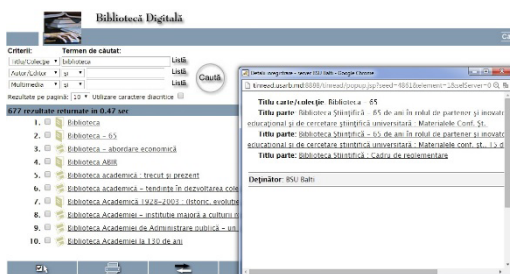
- o Rețele de socializare
- o ORA – USARB – Repozitoriul Instituțional
- o Blogurile Bibliotecii
- o Catalog on-line

Web-ul a permis bibliotecilor să-și creeze **proprile pagini web**, prin care utilizatorii sînt informați mai rapid asupra colecțiilor și serviciilor oferite. Drept urmare a conectării la Internet, în martie 2001, a fost lansată și prima versiune a paginii web a Bibliotecii Științifice USARB. În 2007 pagina Web a Bibliotecii a fost relansată într-o versiune nouă: <http://libruniv.usarb.md>, care mereu este pasibilă schimbărilor, inclusiv și în acest an. Website-ul reprezintă un instrument relevant de informare despre serviciile și oportunitățile oferite, de comunicare cu publicul, o eficiență legătură între bibliotecă și utilizator.

Catalogul Electronic conține 401 mii notițe bibliografice și este expus on-line, accesînd pagina Web a Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md/> Accesarea de la orice computer este posibilă pentru a afla ce cărți și reviste deține Biblioteca.

- **ORA (Open Research Archive) USARB** – arhivă electronică instituțională a documentelor științifice, educaționale, de reglementare elaborate de către cadrele didactice și bibliotecarii USARB. Înițiată în anul 2013 pentru a spori fluxul informațional și a crește vizibilitatea USARB.

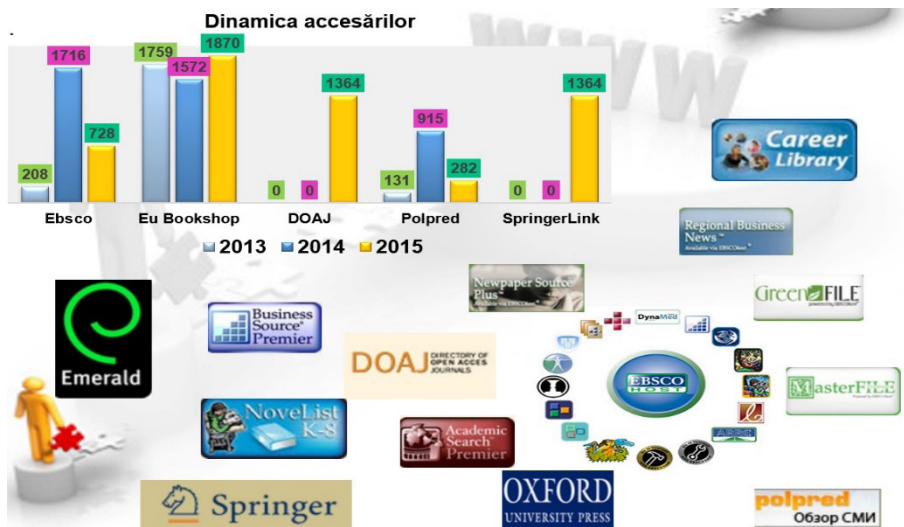
446 lucrări, 114 autori, 684 subiecte

25 139 fișiere PDF descărcate,

55 690 vizualizări colecții

Cea mai vizualizată lucrare Mihail Rumleanski „La Civilisation française”

- **Biblioteca digitală** este „depozitul” de informații și documente stocate în format digital și reprezintă calea de transfer dinspre biblioteca tradițională spre cea virtuală. *Biblioteca Digitală creată în anul 2006*, conține cu precădere lucrările profesorilor universitari (manuale, note de curs, culegeri de exerciții, curriculumuri) și ale Bibliotecii (monografii, bibliografii și biobibliografii, anuare, cataloage, dicționare, buletine informative, materiale ale conferințelor, colocviilor etc.). **Cele 718 de documente** prezentate în full-texte, format *pdf* sînt structurate pe domenii științifice, conform Clasificării Zecimale Universale, interior în ordinea alfabetică după autori și titlu.
- **Acces Baze de date și impactul lor timp de trei ani**

Pentru a fi mai aproape de utilizatori și a oferi servicii de calitate, Biblioteca în anul 2010, și-a creat spațiul său în rețele de socializare : **Facebook, Twitter, Youtube, Flickr, Google+** precum și în Enciclopedia deschisă **Wikipedia**. În anul 2012 – **Biblioteca USARB** își deschide profil în rețele sociale (**Delicious, Pinterest**). Prin rețele Biblioteca își promovează produsele și serviciile, asigurând conexiunea rapidă dintre potențialul utilizator și „produse” printr-un click în regim on-line non-stop.

Acest mijloc modern de comunicare oferă numeroase beneficii utilizatorilor.

- Utilizatorul poate fi la curent cu activitățile Bibliotecii, devenind prietenul ei în comunitatea de pe rețelele.
- Anume rețelele constituie interacțiunea directă dintre utilizator și Bibliotecă și un mediu ieftin de promovare a informațiilor, evenimentelor din Biblioteca Științifică USARB.

La 1.01.2015 Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți <http://libruniv.usarb.md/> are profil deschis în 8 rețele de socializare, 3 bloguri și 5 cataloage internaționale on-line.

Facebook

Pagina BŞ USARB pe Facebook a fost deschisă în anul 2014. La moment sînt plasate în pagină 244 informații, aprecieri evenimente fiind de **394**, impactul 435.

Numărul total de accesări a paginii

este de 27700. Persoanele interesați de pagină sînt 82% femei și 18% bărbați. Fanii care accesează sînt din Moldova, România, Italia, Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, Rusia. Postările publicate cu un impact ridicat sînt:

- Săptămîna internațională Accesul Deschis, ediția a IX-a, 19-25 octombrie 2015 – impact 222
- Paletetele Tempirale ale Bibliotecii Universitare, 23 octombrie 2015 –impact 61
- 70 de ani de la fondare a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți – impact 219

Twitter

Analiza datelor statistice relevă o dinamică înaltă a plasării și utilizării rețelei sociale Twitter. După cum urmează în perioada de trei ani au fost plasate 2013 -137, 2014 – 190, 2015 -136 de informații (**tweet-uri**), în total fiind de **463** Tweets, **21 494** impresii, **187** Following, **81** Followers. Cele mai accesate informații fiind Zilele Culturii Informației la Biblioteca Științifică USARB și Achiziții de carte.

Flickr - plasate 27 albume foto, 753 fotografii

Pinterest - 21 albume, 292 pinuri, 69 abonați

Google+

Plasate 107 informații în decurs de jumătate de an

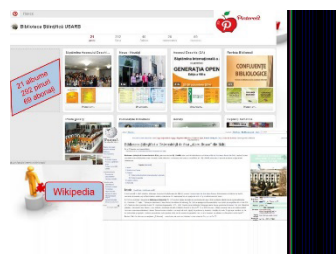
468 persoane interesate

429 767 afișări

325 cercuri

OK

168 postări

27 albume
206 abonați

YouTube

2014 – 2118 vizualizări
2015 – 1221 vizualizări
14 234 vizionări
21 de abonați

Delicios, 68 postări

Biblioteci deschise

În anul 2011 Biblioteca s-a integrat în circuitul global de informații aderând la conexiunea globală prin bibliotecile deschise: Calameo, Open Library, Issuu, Slideshare, Scribd.

Calameo - au fost plasate 205 de doc, 17.500 de vizualizări.

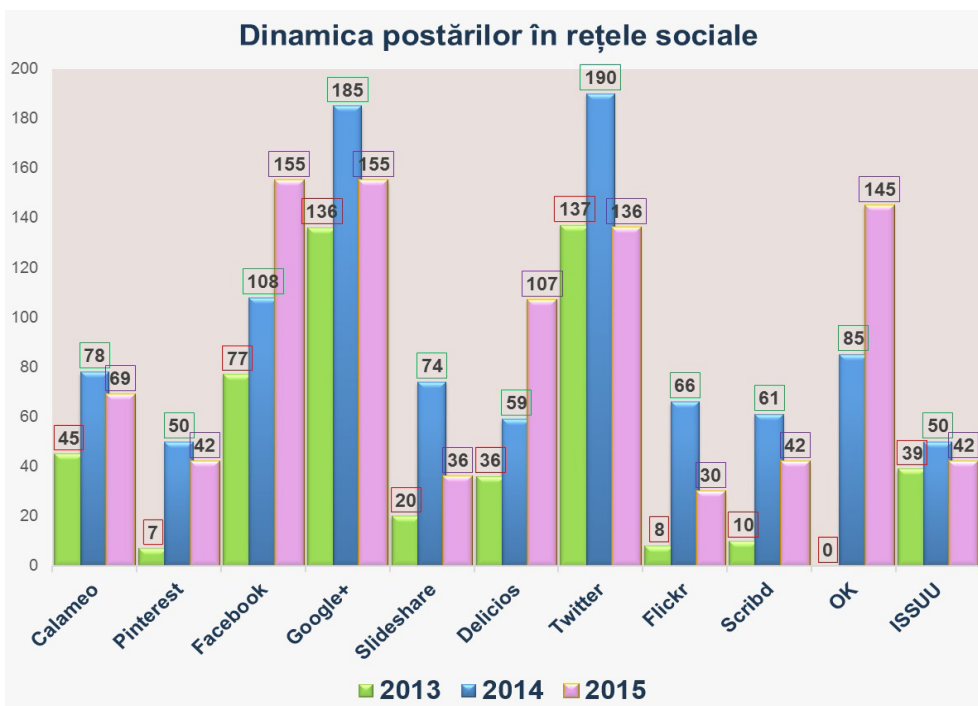
Slideshare – Contribuțiile științifice ale bibliotecarilor (articole, comunicări științifice, rapoarte, bibliografii) pot fi consultate și descărcate pe Slideshare. Cele mai vizualizate lucrări în perioada de 2011 - 2015 sînt: Elena Harconița. *Filiala BIN – Biblioteci de învățămînt din Nord*, Elena Cociurca. *Studiu Biblioteca școlară în viziunea directorului instituției...*, Elena Harconița, Elena Stratan. *Dimensiuni calitative și cantitative ale colecțiilor bibliotecilor școlare*, Valentina Topalo. *Rolul cuvintelor – cheie în cercetarea și scrierea articolelor științifice*.

ISSUU - 99 publicații, 129 postări, 1115 de vizualizări, 35,757 impresii, 172 shares.

Open Library – Dispune de peste 20mln de înregistrări on-line în acces liber, oferă acces la 1,7 milioane de versiuni scanate ale cărților. Biblioteca Științifică USARB oferă acces utilizatorilor săi la 230 documente.

SCRIBD - total 42 publicații, 397 vizite.

Blogurile Bibliotecii USARB

În anul **2010** are loc lansarea primului **Blog** - <http://bsubalti.wordpress.com>, un spațiu relevant pentru postarea/partajarea conținuturilor educaționale noi; **2011**- *Dezvoltarea Blogului Bibliotecii* <http://bsubalti.wordpress.com>; **2012** - Realizarea Proiectului *Prin blogul Bibliotecii mai aproape de utilizator*. În cadrul proiectului în serviciul Comunicarea Colecțiilor au fost create 6 bloguri scopul fiind: utilizarea relevantă a instrumentelor de comunicare oferit de Internet; amplificarea dialogului virtual Bibliotecar-Utilizator; partajarea conținuturilor educaționale în regim non-stop și a blogului Biblioteca Științifică în dialog cu utilizatorii. <http://libruniv.usb.md/blog/blog.htm>; **2015** - Lansarea unei noi versiuni a blogului *Biblioteca Științifică în dialog cu utilizatorii* <http://bs-usarb.blogspot.md/>

Facilitățile blogurilor:

- Sporește dialogul feedback-ul cu utilizatorii;
- Aprecierea colecțiilor, oportunităților, activităților, serviciilor tradiționale, cu precădere electronice;
- Creșterea numărului de vizitatori și de imagine a instituției.

Impactul produselor on-line:

- Link-uri directe la conținutul on-line;
- Conținut evaluat – rezumate, cuprinsuri și fragmente;
- Rezultate relevante de căutare;
- Disponibilitatea informațiilor;
- Cuvinte cheie simple de căutare, ghidate cu opțiuni avansate de regăsire.

Concluzii

Mediile de comunicare on-line extind posibilitățile de acces la documente, contribuie la diversificarea ofertelor informaționale ale Bibliotecii Științifice USARB. Valoarea unei biblioteci, indiferent de tipul acesteia, constă nu numai în diversitatea și bogăția colecțiilor sale, ci și în gradul de valorificare a potențialului lor informațional, întrucât misiunea oricărei biblioteci este aceea de a face posibil accesul rapid și eficient al utilizatorilor la informații pe orice tip de suport.

Referințe bibliografice:

1. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2010*. Coord. E. Harconița (red.). Elaborare: Centrul Managerial al Bibliotecii. Bălți, 2010. pp. 83-85.
2. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2011*. Coord. E. Harconița (red.). Elaborare: Centrul Managerial al Bibliotecii. Bălți, 2011. p. 148.
3. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2012*. Coord. E. Harconița (red.). Elaborare: Centrul Managerial al Bibliotecii. Bălți, 2012. pp. 75-80.
4. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2013*. Coord. E. Harconița (red.). Elaborare: Centrul Managerial al Bibliotecii. Bălți, 2013. pp. 52-63.
5. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2014*. Coord. E. Harconița (red.). Elaborare: Centrul Managerial al Bibliotecii Bălți, 2014. pp. 62-95.
6. LUPUȘOR, Diana. *Studiu de fezabilitate. Utilizatorul 2.0. Primele bilanțuri* [online] [accesat 17.10.2015]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdbclub/utilizator-20ppt-seminar>
7. MIHALUȚA, Lina, STRATAN, Elena. Proiectul Anului: Prin blogurile Bibliotecii mai aproape de utilizatori. Blogul Filialei BIN - Biblioteci de învățămînt din Nord a ABRM. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică, ed. a 3-a : Materialele Colloquia Professorum*, 12 oct. 2012. Bălți, 2014, pp. 135-143.
8. OSOIANU, Vera. *Biblioteca în era internetului: tendințe și prognoze*. [online] [accesat 17.10.2015]. Disponibil: http://www.slideshare.net/nice26/biblioteca-n-era-internetului-27910845?qid=37dcbe80-2a06-4fba-8a7f-12dfd16e9d7e&v=qf1&b=&from_search=1
9. PETRE, Diana Ioana. Bibliotecile în mediul online. Promovarea activităților și a proiectelor prin intermediul rețelelor de socializare. In: *Biblioteca*. 2013, nr. 6, pp. 191-192. ISSN
10. POPESCU, Stela. *Instrumentele moderne de informare*. [on-line] [accesat 17.10.2015]. Disponibil: <https://ru.scribd.com/doc/260281257/Instrumente-Moderne-de-Informare-1>
11. STAVER, Mihaela. *Biblioteca universitară în viața virtuală a studentului* [online] [accesat 17.10.2015]. Disponibil: http://www.slideshare.net/libruniv/biblioteca-universitara?qid=cf566ae3-04d9-4f13-bf70-01741938dfe7&v=qf1&b=&from_search=2
12. STRATAN, Elena. Virtualizarea comunicării cu utilizatorii Bibliotecii. In: *Colloquia bibliothecariorum Faina Tlehuca – 90 de ani de la naștere*, ed. a 1-a, 23 febr. 2013. Bălți, 2013. pp. 170-175 ; <http://ru.calameo.com/read/0011333493d1513afd8ce>

IMPORTANȚA RESURSELOR ELECTRONICE ÎN PROCESUL DE STUDIERE A LIMBILOR STRĂINE

THE IMPORTANCE OF ELECTRONIC RESOURCES IN THE PROCESS OF STUDYING FOREIGN LANGUAGES

Lilia ABABI, *bibliotecar principal*
Margarita IULIC, *șef oficiu*
Biblioteca Științifică USARB

Abstract: *In the article is examined the research results concerning the promotional activities of collection of books and CDs for learning foreign languages, providing access to as many resources of this type. The information obtained will serve to improve the communication process of the collection.*

Key-words: *book with CD, set AV, electronic resources, promoting collection.*

„Bibliotecile și serviciile de informare trebuie să ofere accesul la informații, idei și opere ale imaginației fixate pe orice suport și ignorând orice bariere. Ca veritabile porți către cunoaștere, gândire și cultură, ele oferă un suport esențial în independența procesului decizional, pentru dezvoltare culturală, cercetare și formare continuă.”

Declarația de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile de Informare și Libertatea Intelectuală
(Aprobată de către Comitetul Director IFLA în 27 martie 2002, la Haga, Olanda)

În ultima perioadă Biblioteca a încetat să mai fie doar un altar pe care sînt slăvite cărțile sau un templu unde cartea este elogiată. Bibliotecă a devenit locul în care se nasc noi idei, locul de unde se poate călători în timp și spațiu, locul în care diferențele sociale nu contează. Valoarea unei biblioteci, constă nu numai în diversitatea și bogăția colecțiilor sale dar și în gradul de valorificare a potențialului lor informațional, întrucît misiunea oricărei biblioteci este aceea de a face posibil accesul rapid și eficient al utilizatorilor la informații. În societatea bazată pe cunoaștere, informația devine factorul decisiv și principal de dezvoltare în toate domeniile.

Un rol esențial în evaluarea acesteia îi revine Bibliotecii, care transformînd serviciile și procesele tradiționale prin implementarea noilor tehnologii informaționale și comunicaționale, și-a asumat funcția de transmitere a informației prin noi mijloace. Comunicarea colecțiilor de bibliotecă presupune deschiderea largă a acesteia spre publicul său, democratizarea serviciilor și produselor. Procesul de comunicare a resurselor info-documentare este influențat de tipul și vocația bibliotecii, de colecțiile sale și de publicul cărui i se adresează.

Din perspectiva actualității, în bibliotecile zilelor noastre există două mari categorii de documente:

- Tradiționale, care pot fi scrise sau vizuale.
- Moderne, care pot fi vizuale, audio-video, microformate, electronice.

Biblioteca Științifică USARB ofera acces la o varietate largă de resurse informaționale: cărți, publicații periodice, documente de muzică tipărită, documente grafice, documente electronice. Pentru a veni în întîmpinarea cerințelor utilizatorilor s-a realizat o analiză segmentară a colecției sălii de lectură nr. 4 Documente în limbi străine.

Scop: Promovarea colecției de carte cu CD prin punerea la dispoziția utilizatorului a cît mai multor resurse de acest tip. Informația obținută va servi la îmbunătățirea procesului de comunicare a colecției.

Obiective:

- A determina gradul de asigurarea cu CD/seturi AV în colecția sălii de lectură nr. 4 Documente în limbi străine;
- Domenii de știință cuprinse;
- Anii de ediție și proveniența;

- Determinarea măsurilor de promovare.

Cercetării a fost supusă doar colecția de carte a sălii de lectură nr. 4, excluse fiind colecțiile speciale *Fondul de carte Wilhelmi* și *Colecția Institutului Goethe*, din considerentul că asupra acestora s-au efectuat anterior astfel de studii. În rezultatul investigației s-a constatat că din numărul total de carte a sălii de lectură care constituie **6 502** exemplare doar **76** exemplare de carte sînt cu CD ceea ce reprezintă **1%** (valoarea - 12 863, 44 lei) din totalul colecției.

Ținînd cont că în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine, s-a folosit dintotdeauna tehnologia (casete audio și video, radio, mai nou resurs electronice, cartea cu CD) pentru optimizarea procesului instructiv-educativ la anumite etape, putem afirma cu certitudine că numărul de documente cu CD destinate învățării unei limbi străine în colecția sălii de lectură nr. 4 este nespus de mic.

Tabelul nr. 1. Cărți cu CD în limba engleză, distribuție în raport cu domeniile de știință

Nr	Cota	Denumirea compartimentului	Titluri (limba en.)	Exemplare (limba en.)
		Din cărți		
1.	316	Sociologie (CD-ROM) (în limba engleză)	1	1
2.	37(4/9)	Educație. Învățămînt. Țări ale lumii actuale (în limba engleză)	1	1
3.	37.01	Bazele educației. Teorie (în limba engleză)	2	2
4.	371.3	Metodele de predare și instruire (în limba engleză)	1	1
5.	613	Igienă în general. Sănătate și igienă personală (în limba engleză)	1	1
6.	802.0	Limba engleză (filologie)	3	4
7.	802.0(072.3)	Limba engleză. Metodica predării în școala secundară (Audio CD)	1	1/2CD
8.	802.0(075)	Limba engleză. Manuale	6	6/7CD
9.	802.0(075.4)	Limba engleză. Manuale pentru autodidacți	2	2
10.	802.0(075.8)	Limba engleză. Manuale pentru învățămîntul superior	1	1
11.	802.0(079)	Limba engleză. Teste	2	2
12.	82.08	Tehnică literară. Stil. Retorică. Artă oratorică	1	1
Total			22	23/25CD

După cum putem observa din Tabelul nr.1 în limba engleză cărți cu CD în total sînt 22 titluri în 23 exemplare. Cele mai multe titluri și anume 13 sînt manuale destinate activității de învățare și autoinstruire.

Remarcăm prezența volumelor din seriile: Citim. Știm, Barron's foreign language guides, Cambridge Copy Collection, Instructor's Ed., Иностраннный язык: шаг за шагом.

Tabelul nr. 2. Cărți cu CD în limba germană, distribuție în raport cu domeniile de știință

Nr	Cota	Denumirea compartimentului	Titluri (limba germană)	Exemplare (limba germană)
Din cărți				
1.	803.0(072.2)	Limba germană. Metodica predării în școala primară.	1	1
2.	803.0(075)	Limba germană. Manuale	11	17
3.	803.0(075.2)	Limba germană. Manuale pentru învățământul primar	1	1
4.	803.0(075.3)	Limba germană. Manuale pentru școala secundară	1	1/(4casete)
5.	803.0(075.4)	Limba germană. Manuale pentru autodidacți	5	5
6.	803.0(075.8)	Limba germană. Manuale pentru învățământul superior	1	1
7.	91(075.3)	Geografie. Manuale pentru școala secundară	1	1
Total			21	27 c./26 CD/ 4 casete

Analizând datele înregistrate în Tabelul nr. 2 constatăm că în limba germană cărți cu CD sînt 21 titluri în 27 exemplare. Din numărul total de titluri 19 constituie materiale didactice destinate procesului de studiere a limbii germane pentru diferite nivele de pregătire. CD-urile audio care însoțesc cărțile facilitează punerea în practică a vocabularului, rezolvarea diverselor probleme de gramatică și de pronunție.

Sînt prezente documente din seriile: Simplu și eficient, Barron's foreign language guides, Вас ждет успех! Клуб иностранных языков, Учение с увлечением.

Tabelul nr. 3. Cărți cu CD în limba franceză, distribuție în raport cu domeniile de știință

Nr	Cota	Denumirea compartimentului	Titluri (limba fr.)	Exemplare (limba fr.)
Din cărți				
1.	030	Lucrări de referință generale. Dicționare. Enciclopedii. [resursă electronică]	1	1

2.	378(4/9)	Învățămînt. Superior. Țări ale lumii actuale (în limba franceză)	1	1
3.	804.0	Limba franceză (filologie)	2	3
4.	804.0(075)	Limba franceză. Manuale	3	3/4CD
5.	804.0(075.3)	Limba franceză. Manuale pentru școala secundară	1	1
6.	804.0(075.4)	Limba franceză. Manuale pentru autodidacți	1	1
Total			9	10 ex./11 CD

Dacă ne vom referi la colecția de carte cu CD în limba franceză putem menționa că deținem 9 titluri de carte în 10 exemplare însoțite de 11 CD-uri. Dialogurile, exercitiile, textele de audiat cuprinse pe aceste CD-uri au drept scop familiarizarea cu limba vie specifică vorbitorilor nativi.

Tabelul nr.4. Cărți cu CD în alte limbi, distribuție în raport cu domeniile de știință

Nr	Cota	Denumirea compartimentului	Titluri	Ex. cărți/CD/MP3
Cărți cu CD, RE				
1.	802/809-32	Dicționare poliglote	1	1CD
2.	805.0(075)	Limba italiană. Manuale	1	2/4CD
3.	805.0(075.4)	Limba italiană. Manuale pentru autodidacți	1	1/1CD
4.	806.0(075)	Limba spaniolă. Manuale	2	2/3CD
5.	806.0(075.4)	Limba spaniolă. Manuale pentru autodidacți	1	1/1CD
6.	806.0(075.8)	Limba spaniolă. Manuale pentru învățămîntul superior	1	1/2CD
	809.51(075.2)	Limba chineză. Manuale pentru învățămîntul primar	1	3/4CD
	809.51(075.3)	Limba chineză. Manuale pentru școala secundară	2	3/4CD
	809.51(075.8)	Limba chineză. Manuale pentru învățămîntul superior	1	3/2CD/2MP3
Total			11	16/ 22/2

În alte limbi cărți cu CD / materiale AV deținem:

- 8 dicționare practice-pro [Resursă electronică] : Englez-Român, Român-Englez, Francez-Român, Român-Francez, Italian-Român, Român-Italian, German-Român, Român-German.

- Limba italiană 2 titluri,
- Limba spaniolă 4 titluri,
- Limba chineză 4 titluri (donații de la *Institutul Confucius din cadrul ULIM, Ch.*, achiziționate în 2012.)

Tabelul nr. 5. Cărți cu CD/materiale AV conform anilor de ediții

Anii de ediție	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	s. a.	Total ex.
En.		1	1	1	2	1	2	7	2	1			1	2		1	1	23
De.	2				2			1	1	3	1	1	7	4	4		1	27
Fr.					1		1	2	1		2	1		2				10
A/limbi		1						3	1		9	2						16
Total ex.	2	2	1	1	5	1	3	13	5	4	12	4	8	8	4	1	2	76

Datele din tabelul nr. 5 arată că documentele sînt editate în anii 2000-2015. Printre primele cărți cu CD/materiale AV achiziționate în colecție indicăm:

Tabelul nr. 6. Titluri cărți cu CD/materiale AV - proveniența

	Engleza	Germana	Franceza	Alte limbi	Total
Abonare		1			1
Achiziție	14	6	7	6	33
Donație	6	13	1	5	25
Schimb-recuperare	2	1	1		4
Total	22	21	9	11	63

Reprezentative sînt donațiile care au parvenit din diverse surse: *Agenția Universitară de Francofonie, Proiectul DAAD (Draxelmaer & Landshud), Ambasada Germaniei, Universitatea Fresno, California, Institutul Confucius din Cadrul ULIM, Biblioteca Universității Agrare.*

Cele mai solicitate cărți cu CD/materiale AV:

Concluzii:

- Chiar dacă numărul de documente cu CD este mic, acestea acoperă unul din cele mai solicitate compartimente - manuale pentru studierea limbilor străine.
- Totodată trebuie găsite noi tehnici și metode care vor optimiza utilizarea acestor genuri de documente de către utilizatori.
- Gradul de utilizare a documentelor cercetate nu este impunător, căci astăzi tehnologiile se dezvoltă rapid, apar noi resurse informaționale atrăgătoare pentru utilizatori, dar avantajul cărților cu CD constă în posibilitatea de a apela la sursa primară autentică, credibilă și relevantă.

Obiective pentru realizare:

- Punerea la dispoziție, atât a resurselor info-documentare moderne pentru învățarea specializată a limbilor, cât și a unui mediu cu echipament ce permite accesul utilizatorilor la materiale pe suport electronic;
- Organizarea expozițiilor de carte cu CD, materiale AV, prezentări PowerPoint în activități culturale dedicate Zilei Internaționale a Limbilor Europene, activităților consacrate Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis la Informație, Zilelor Francofoniei etc. pentru încurajarea folosirii colecțiilor Bibliotecii, în toate formatele;
- Elaborarea materialelor publicitare care prezintă cărți cu CD, materiale AV;
- Expunerea pe blog a informațiilor despre documentele moderne existente în colecție și despre noile achiziții;
- Implicarea utilizatorilor în procesul de selecție a resurselor pentru eficientizarea nivelului de utilizare a acestora;
- Dezvoltarea competențelor bibliotecarilor de a evalua diverse resurse info-documentare în conformitate cu calitatea, valoarea și relevanța lor;
- Actualizarea cunoștințelor și abilităților bibliotecarilor privind noile tehnologii cu scopul de a fi intermediari activi dintre utilizatori și resurse pentru a realiza servicii calitative.

Referințe bibliografice:

1. AGACHE, Catinca. *Biblioteconomie - valori tradiționale și moderne*. Iași : Vasiliana'98, 2007. ISBN 978-973-113-051-4
Vol.1, 2007. Bibliogr. ISBN 978-973-113-057-6
2. REGNEALĂ, Mircea. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării* : în 2 vol. Ed. a 2-a. București : Fabr, 2001. ISBN 973-85555-0-7
Vol.1 : A-L. - 409 p. ISBN 973-85555-1-5
Vol.2 : M-Z. - 425 p. ISBN 973-85555-2-3
3. ȚURCAN, Elena. *Genuri de documente. Metode de identificare bibliografică a documentelor* [on-line]. Bălți, 2013. [citată 12 oct. 2015]. Disponibil :
http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema4.pd
http://www.abrm.md/files/Ghid_Servicii_bibliot.pdf

CARTEA ELECTRONICĂ ÎN PERCEPEREA UNIVERSITARILOR BĂLȚENI: STUDIU DE CAZ

PERCEPTIONS OF USING THE E-BOOK BY BĂLȚI UNIVERSITY TEACHERS : CASE OF STUDY

Ala LÎSÎI, bibliotecar principal,
Serviciul Comunicarea colecțiilor, Biblioteca Științifică USARB

Abstract: *The e-books become another consultation tool, increasing access to science by Bălți academic environment. Scientific Library offers access to a wide range of electronic resources in order to support the process of study and scientific research. According to survey results, 37% of users access digital library, collection of papers and articles on all areas and 30% of user access full texts of scientific and didactic publications of university teachers available in Open Research Archive-Electronic Institutional Repository.*

Key-words: *e-book , user survey, electronic book reading, devices for reading digital books, digital libraries, access to documents, reading of academic staff*

„Cărțile sînt căraușii civilizației. Fără cărți, istoria e mută, literatura nu are glas, știința paralizată, iar gîndirea și meditația suspendate.” (Barbara TUCHMAN)

Biblioteca secolului XXI rămîne a fi o structură valoroasă care prin serviciile și resursele pe care le oferă, creează oportunități de informare, formare, educație, care susține procesele de studiu și cercetare, devenind un instrument de bază în societatea cunoașterii. Schimbările în societatea contemporană provocate de trecerea la noi tehnologii informaționale, contribuie la modernizarea continuă a bibliotecii, iar satisfacerea necesităților de informare ale utilizatorilor la un nivel înalt impune o calitate superioară a servirii informaționale în vederea susținerii activităților de studiu și cercetare.

Cu siguranță, bibliotecile contemporane devin nu numai deținătoare de colecții tradiționale, ci și posesoare a colecțiilor de format nou – colecții digitale (cărți, enciclopedii, dicționare, publicații periodice etc.), unde cartea electronică reprezintă o publicație în format digital, ce include text, imagini, sau pe ambele.

Cărtea electronică sau *e-book-ul* (termenul provine din **limba engleză *electronic book, e-book, eBook***), mai este numită și *cartea viitorului*, deoarece o informație de capacitate foarte mare poate fi stocată și transportată ușor, oferind utilizatorului posibilitatea de a deschide cartea oriunde și oricînd, utilizînd un dispozitiv special. Cărțile electronice se pot citi pe mai multe tipuri de aparate cu monitor, în general portabile: calculatoare personale, tablete, smartphone-uri, sau și pe dispozitive special construite pentru cititul cărților - e-reader și e-book reader.

Conform standardului SM ISO 2789 : 2015 Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă, *cartea electronică* este definită ca „document electronic ce nu poartă un număr de serie standard, licențiat sau nu, în care textul ocupă un loc preponderent și care poate fi considerat ca echivalent al cărții tipărite (monografie).”

Utilizînd un limbaj mai tehnic, *cartea electronică* are un conținut sub forma unor fișiere în diferite formate: PDF, HTML, XML, Ventura, QuarkXPress, etc. Informația sau cartea electronică poate fi stocată pe CD ROM, dischetă sau alt mediu de stocare sau se transmite prin Internet. Printre *avantajele cărților electronice* față de cele tipărite putem menționa:

- Oferă toate privilegiile cărții tipărite: au pagini, text, figuri, sînt portabile;
- Pot fi obținute gratuit on-line sau la un preț mult mai redus decît cartea tipărită. Pot fi cumpărate și la o librărie, ca orice altă carte (ca soft);
- Dispozitivul pe care se stochează cartea electronică (e-reader) nu afectează vederea, deoarece luminozitatea ecranului nu este puternică;
- Informația poate fi obținută fără părăsirea biroului, cea ce contribuie la reducerea distanței între consumatorul de informație și producător;

- O bibliotecă de cărți digitale ocupă mult mai puțin spațiu, înmagazinând cărțile într-un singur dispozitiv mic ce încapă în palmă, fiind ideală pentru călătorii. Pe un e-reader se pot încărca pînă la 3000 de cărți. Datorită backup-ului făcut cărțile sînt în siguranță și pot fi citite mai repede;
- Nu sînt cheltuieli pentru împachetare, transport, nu se utilizează personal pentru aceste activități;
- Nu mai este nevoie de control de calitate pentru fiecare exemplar livrat, astfel încît cheltuielile de producție sînt reduse considerabil, ceea ce face ca o carte electronică să fie mult mai ieftină decît una tipărită.

Remarcăm unele *dezavantaje* ale cărților electronice:

- În eBook –uri nu poți face însemnări;
- Bateria dispozitivului se poate descărca exact atunci cînd ai timp pentru lectură;
- Dacă e-Reader-ul se defectează, se pot pierde cărțile înmagazinate;
- Într-o carte electronică nu poți lăsa autograf;
- Cărțile electronice nu le poți face cadou.

În prezent, vorbind de preferințele utilizatorilor, cărțile electronice cîștigă tot mai mult teren. Se pare că cele tipărite sînt tot mai puțin folosite. Tinerii preferă să citească tot mai multe surse pe tablete, smartphone-uri și monitoare. Unii oameni găsesc tehnologia mai confortabilă în schimb ce alții preferă mirosul și greutatea unei cărți tradiționale.

În luna octombrie 2015 în Biblioteca Științifică USARB a fost aplicat chestionarul *Cartea electronică în perceperea universitarilor bălțeni* prin care ne-am dorit să studiem preferințele universitarilor bălțeni referitor la *cartea electronică (digitală) și cartea tipărită*, să aflăm dacă cunosc și utilizează produsele electronice oferite de BȘ USARB. *Scopul sondajului* fiind de a studia și determina: ce resurse electronice oferite de BȘ USARB cunosc utilizatorii chestionați, care sînt interesele lor de lectură, pe ce dispozitive lecturează cărțile electronice, care este formatul preferat de studiu, cercetare și lectură.

Obiectivele și sarcinile sondajului: analiza intereselor universitarilor bălțeni în privința lecturii cărților electronice; identificarea dispozitivelor utilizate de către universitarii bălțeni pentru lecturarea cărților electronice; determinarea divertismentului de resurse electronice oferite de BȘ USARB cunoscute și utilizate de utilizatorii Bibliotecii; constatarea cu care format (tradițional sau electronic) a documentelor preferă să lucreze, studieze, lectureze utilizatorul nostru.

Ipotezele sondajului: Biblioteca Științifică USARB oferă tuturor utilizatorilor acces la documente tradiționale și electronice sau digitizate. Expunerea în spațiul virtual al documentelor electronice permite accesarea, consultarea lor operativă de către un număr nelimitat de utilizatori.

Universitarii bălțeni accesează resursele electronice oferite de BȘ USARB pentru informare, studiu și cercetare. Diversitatea resurselor digitale expuse în spațiul virtual măresc vizibilitatea serviciilor și produselor electronice oferite de Biblioteca Științifică USARB.

Utilizatorii lecturează cărțile electronice precum și alte documente digitale, utilizînd dispozitive speciale. Consultarea documentelor electronice este posibilă atît în spațiul Bibliotecii Științifice USARB, cît și la distanță, în orice moment, și de oricine.

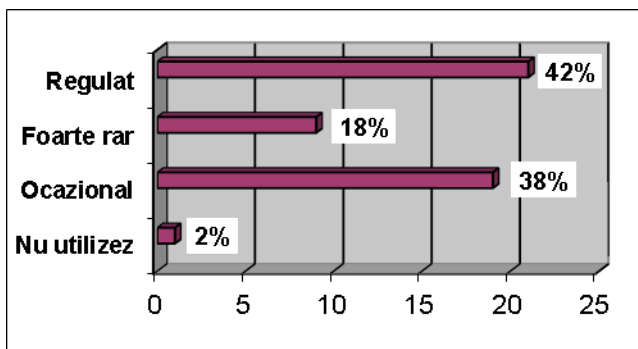
În realizarea sondajului a fost folosită metoda anchetei, aplicînd ca instrument chestionarul care a inclus 10 întrebări (4 întrebări semiînchise și 6 întrebări închise).

Au fost chestionați 100 de subiecți de diferite categorii (studenți secția zi – 78%, masteranzi – 14%, doctoranzi – 2%, cadre didactice – 6%), de la 4 facultăți a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (Drept și Științe Sociale – 14%, Științe ale Educației, Pedagogie și Arte – 30%, Științe Reale, Economice și ale Mediului – 16%, Litere – 40%), diferiți ani de studiu (anul I – 4%, anul II – 48%, anul III – 41%, anul IV – 7%).

Din cele 4 afirmații propuse respondenților despre caracteristicile cărții electronice, 44% optează pentru afirmația „cartea electronică, redă varianta electronică a unei cărți tipărite, care poate fi citită pe calculator, laptop, pe dispozitive portabile de lectură”, alți 28% au numit afirmația „cartea electronică reprezintă un document digital care poate fi accesat pe calculator în mod similar unei

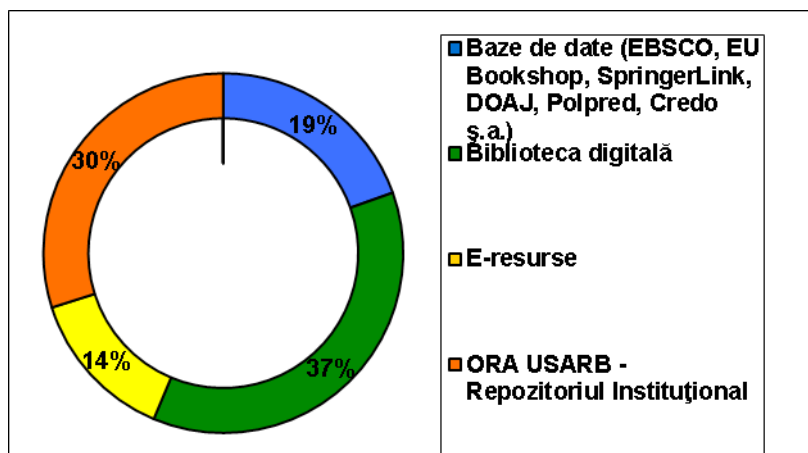
cărți tipărite”, iar 24% au notat afirmația „cartea digitală este o publicație în format electronic, ce include text, imagini sau pe ambele, citită pe calculator ori alte dispozitive portabile de lectură”. Din caracteristicile nominalizate *cartea electronică este percepută ca un document digital sau electronic, care redă varianta electronică a unei cărți tipărite și se citește pe calculator, laptop sau pe alte dispozitive portabile de lectură.*

Figura 1

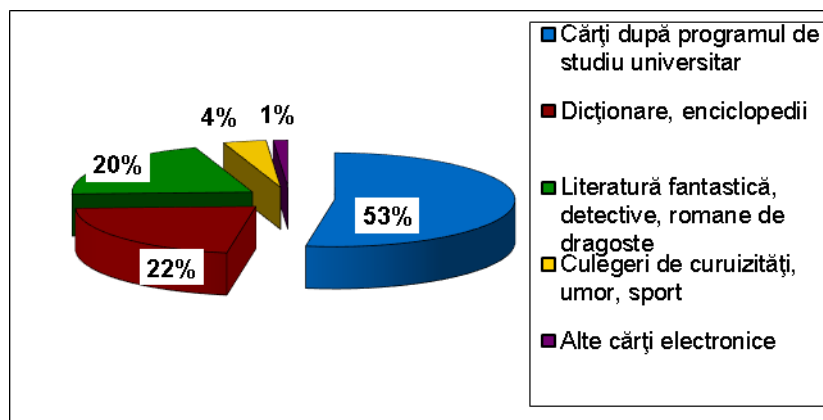
În prezent constatăm faptul că, formatul digital al documentelor este tot mai solicitat în mediul universitar bălțean. Astfel, 42% din respondenți utilizează formatul electronic regulat, iar 38% din utilizatorii chestionați utilizează formatul digital ocazional. (Fig.1) Tendința de utilizare tot mai activă a documentelor în format virtual de către utilizatorii/cercetătorii bălțeni demonstrează încă odată importanța materialelor cu conținut digital pentru studiu și cercetare.

Figura 2

Cărțile electronice devin tot mai solicitate în mediul academic bălțean. Biblioteca Științifică USARB oferă utilizatorilor o gamă de resurse electronice în scopul susținerii procesului de studiu și cercetare. Cel mai des utilizatorii accesează *Biblioteca digitală* (37%) care reprezintă o colecție digitizată de lucrări și articole pe toate domeniile de știință și *ORA USARB – Repozitoriul Instituțional* (30%), fiind o arhivă electronică instituțională cu o colecție de full-texte a publicațiilor științifice și didactice ale universitarilor bălțeni. Respondenții au menționat că pe lângă Biblioteca digitală, ORA USARB, Baze de date și E-resurse, mai accesează *Catalogul electronic* și *pagina web* a Bibliotecii (<http://libruniv.usarb.md/>). (Fig.2)

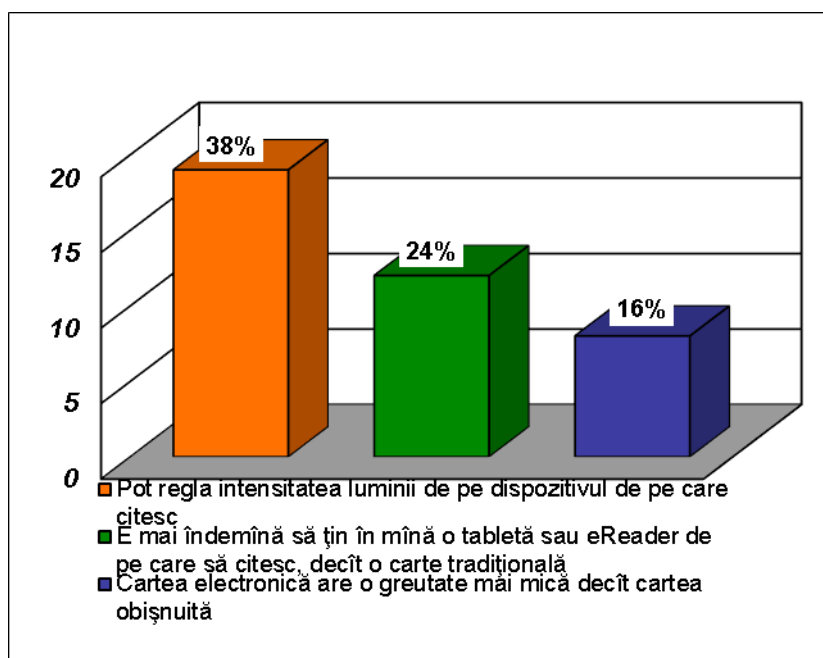
Figura 3

Deși interesele de lectură a respondenților sînt variate, prevalează lecturarea cărților electronice după programul de studiu universitar (53%). Unii utilizatori preferă să consulte dicționarele și enciclopediile digitale (22%), alții lectură literatură fantastică, detectivă, romane de dragoste expuse în mediul virtual (20%), precum și cărți cu conținut psihologic / metodic (1%). (Fig.3)

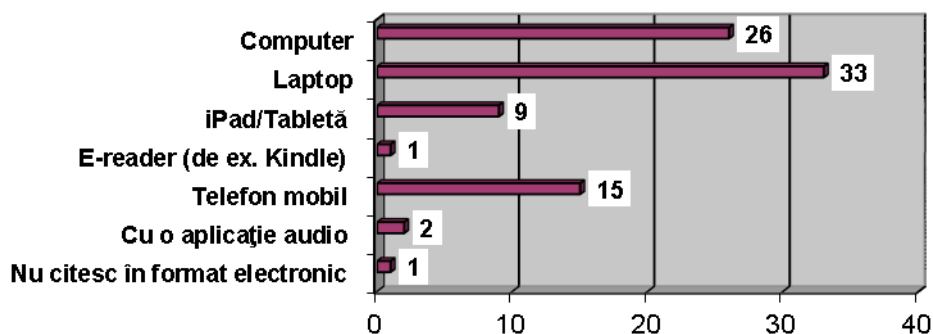
Opiniile utilizatorilor vis-a-vis de preferințele lor de lectură a cărților electronice sînt diferite. Astfel, 38% din respondenți au argumentat că preferă lectura cărților electronice pentru, că au posibilitatea de a regla intensitatea luminii de pe dispozitivul de pe care citesc, alți utilizatori (24%) preferă să citească cărți electronice pentru, că e mai comod să țină în mînă o tabletă sau eReader, decît o carte tradițională. (Fig.4)

Figura 4

Au fost expuse și alte puncte de vedere: „Eu prefer lectura cărților online dar mai mult cred în cartea tipărită pe care o țin în mână”; „Îl pot lua orișunde cu mine”; „Pot citi e-book-ul fără lumina camerei în timpul nopții”; „Prefer să citesc în varianta carte tipărită”; „Sigur că e mai plăcut să ții în mână o carte tradițională dar nu prea avem timp”; „Sînt accesibile, neexistînd posibilitatea de a le procura sau găsi în format tipărit”; „Pot lectura în transport”; „Mai ușor găsești o carte în format electronic decît tipărit”; „Prefer să citesc o carte tipărită”; „Prefer să citesc în formă tipărită”; „Deoarece e mult mai comod, le pot citi în orice moment și oriunde”; „Nu prefer cărți în format electronic.”

Figura 5

Lecturarea unei cărți electronice este posibilă numai de pe un dispozitiv special. Din răspunsurile primite observăm, că dispozitivele cele mai des utilizate pentru a citi cărți electronice sînt laptopul, computerul și telefonul mobil. Mai puțini utilizatori citesc cu ajutorul iPad-ului sau Tabletei și eReader-ului (dispozitiv creat special pentru lectura cărților electronice). (Fig.5)

Utilizatorii bălțeni consultă cu interes materiale în formatul digital, însă în procesul de studiu și cercetare le este mai ușor să lucreze cu resurse tradiționale (46%) (Fig.6)

Figura 6

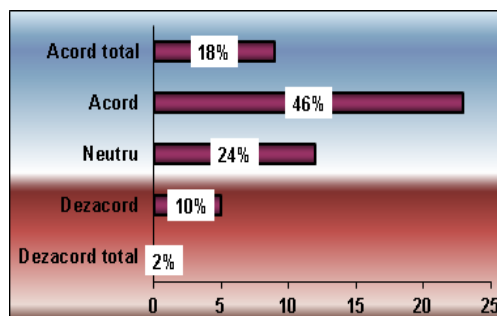
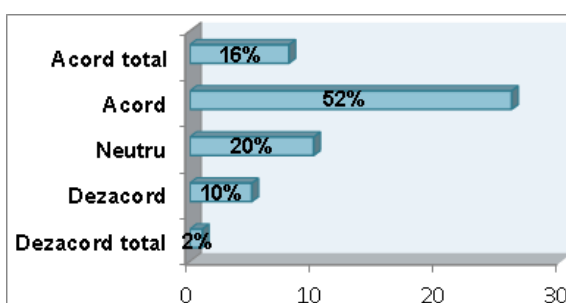

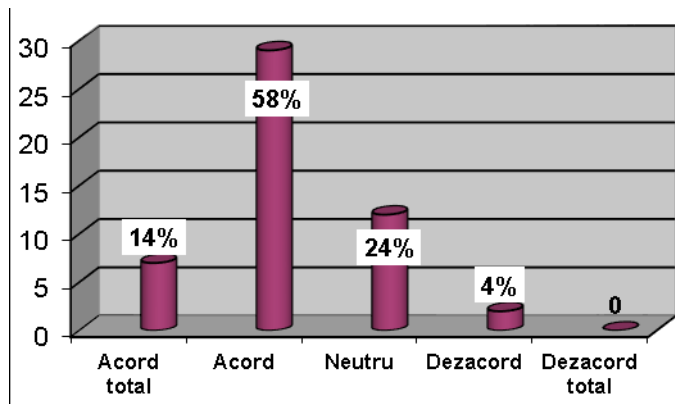
Figura 7

Argumentele sînt în folosul cărții tradiționale și în cazul cercetării și lecturii serioase, unde 52% din utilizatori confirmă această afirmație, iar 16% sînt în acord total. Opinia unui respondent: „Faci însemnări pe margini.” (Fig.7)

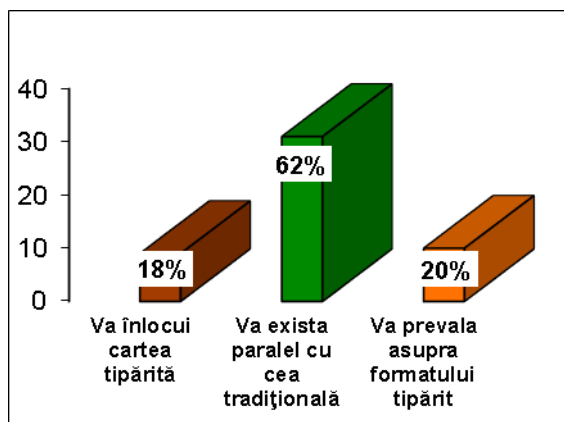
Figura 8

Cu toate că cercetarea și lectura serioasă este de preferință în format tradițional, căutarea și exploatarea surselor de referință este mai ușoară în formatul digital (de acord - 58% de chestionați și 14% - acord total). (Fig.8)

Respondenții urmau să-și expună părerea despre locul cărții electronice în următorii 5-10 ani. Mai mult de jumătate din chestionați au menționat că „cartea electronică va exista paralel cu cea tradițională” (62%), iar 20% din utilizatori presupun, că „cartea electronică va prevala asupra formatului tipărit”. (Fig.9) Unii respondenți sînt convingși, că „cartea electronică va înlocui cartea tipărită”. Altă părere: „Posibil, cartea tipărită va deveni un monument istoric”.

Figura 9

Utilizatorii bălțeni optează pentru mărirea numărului de documente digitale, dar totodată consideră că cărțile tipărite sînt importante în procesul de studiu și cercetare științifică.

Cărțile tradiționale cu siguranță nu vor dispărea din peisaj, datorită avantajelor:

- paginile cărților au un miros care crește apetitul pentru citit;
- prezența palpabilă a paginii;
- nu deranjează ochii, cum o face formatul digital;
- sînt ușor de obținut;
- nu au nevoie de energie electrică pentru a funcționa.

Mărirea numărului de surse digitale precum și dezvoltarea tehnologiilor informaționale transformă bibliotecile în partea cea mai importantă în sistemul de informare, studiu și cercetare universitară,

asigurând calitatea procesului de instruire.

Bibliotecile universitare oferă accesul nelimitat la resursele informaționale, promovînd valorile naționale și universale pentru întreaga societate. Cărțile reprezintă o parte integrantă a istoriei umanității, un fenomen cultural aparte, iar valorile culturale pe care le avem astăzi în posesie se sprijină pe munca generațiilor trecute, a formelor tangibile care sînt difuzate sub forma electronică.

Viitorul cărții electronice este greu de prezis și nu trebuie percepută ca un simplu suport de reproducere a unei reprezentări familiare a cărții tradiționale, ci mai degrabă ca un instrument util ce deschide calea spre noi practici de lectură, la îndemîna tuturor și, mai ales, o „poartă de trecere” către cultură, către cunoaștere.

Atît timp cît utilizatorii vor să citească, pentru noi bibliotecarii nu trebuie să conteze ce format preferă aceștea pentru lectură, principalul este să citească, să studieze, să cerceteze. Tehnologiile pentru lectura cărților se vor schimba mereu, însă promovarea lecturii va rămîne în continuare sarcina principală a bibliotecii.

„Arta și știința de a citi, care se îngemănează firesc în cei mai buni cititori, stau la temelia unora dintre marile împliniri și bucurii ale omului.”(I. Stoica)

Referințe bibliografice:

1. BANCIU, Doina. Cartea electronică. In: *Informatizarea bibliotecilor – Concepte și practici*. București, 2001, pp.111-114, file:///F:/Ala/Biblioteka/2015%20chisinau/sesiune%20mai/cobilean/informatizarea%2520bibliotecilor.pdf
2. ERICH, Agnes. Servicii și produse oferite de către biblioteca hibrid. In: *Biblioteca*. 2006, nr. 11-12, pp. 326-327. ISSN 1220-3386.
3. Evoluția cărților. [on-line] [citat 19.10.2015]. Disponibil: <http://articole.w7.ro/cumparaturi/carti/evolutia-cartiilor>
4. OSOIANU, Vera. Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice. In: *Bibliopolis*, Vol. 47 (2013), nr.1. (serie nouă). [on-line] [citat 10.10.2015]. Disponibil: <http://bibliopolis.hasdeu.md/?bpa=2219>
5. STOICA, Ion. *Informație și Cultură : Sinteze, reflecții, atitudini*. București : Ed. Tehnică, 1997. p.78. ISBN 973-31-1097-3.
6. АМБРОСОВА, Е.Е. Дихотомические вопросы: логика и рациональность использования при построении анкеты. In: *Социологические исследования*. 2013, nr. 11(355), pp. 25-29. ISSN 0132-1625.